JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 2003/03 • 106422 • YIL 8 • SAYI 31 • 4 MİLYON TL

10. Uluslararası İstanbul Jazz Festivali

Randy Brecker

Nardis'te Festival

Audiofact

Dave Holland

Can Kozlu

Radyolar

Ornette Coleman

9 771300 884607 03

high-end sound & vision

Hi-Fi , Ev Sineması ve Ev Otomasyonu konularında,

onbeş yıllık bilgi birikimiyle bir araya getirdiğimiz dünyanın önde gelen markalarıyla, satış sonrası müşteri memnuniyetini herşeyin üzerinde tutan yaklaşımımız ve çeşitli finansman kolaylıklarımızla

sizleri,

Etiler'deki mağazamızda yarattığımız dostça alışveriş ortamına davet ediyoruz.

Verity Audio

ProAc

Marantz

Audio Research

JM Lab

Nagra

Mordaunt Short

JM Lab Sib&Cub

Krell

Transparent

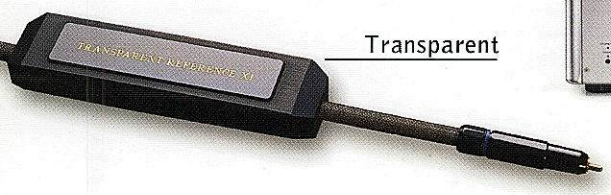

Opus

Burmester

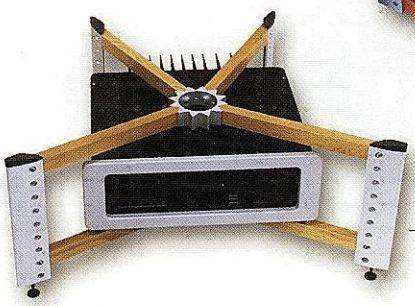

Spider

Hi-End Audio & Home Theater

LOTUS

Lotus Elektronik San. A.Ş.
Tepecik Yolu, Alkent Parkshops F: 2-4 Etiler 34337 Istanbul - Tel: 0212 257 26 96 - 0212 257 70 00 Fax: 0212 257 26 97
www.lotushifi.com

info@boyut.com.tr
Sayı: 31
Temmuz, Ağustos, Eylül 2003

NARDIS

Merhabalar,

Jazz Dergisi elinizdeki 31. sayısı ile birlikte 8. senesindeyken nihayet **10. Uluslararası Jazz Festivali**'ni destekleyen dergilerden biri olarak kabul edildi. Bundan dolayı çok mutluyuz. Dergimizin varlığı ve içeriği zaten bu festivallerle birliktedir. **Bilsak Jazz Festivali** ile başlayan bu süreçte, yayınların da destek ve katkısı zaten gerekliydi. Günümüzde her ne kadar dijital ortamdan bilgi ulaşımı sonsuz görünse de, dergi gibi elinizde tutup zaman zaman başucunuzda bulundurabilmek duygusu da güzeldir diye düşünüyorum.

Festival bu yıl, geçen yıla göre jazz açısından sönük. **Ornette Coleman**, Brad Mehldau, **Marcus Miller**, EST gibi büyük ve önemli isimlerin yanında göze çarpan Türk jazz'cılar ve genç yetenekler bu yılın yenilikleri. **Nardis Jazz Club**'ın yaşamımıza girmesiyle Türkiye'de yaşayan hemen tüm jazz müzisyenleri Nardis'te yer aldı ve dinleyicisi ile buluştu. Hatta üzerlerindeki ataleti de atarak her konserlerinde başka projelerle sahne aldılar, birbirleri ile buluşma ve görüşmeleri yeni birlikteliklere, konser projelerine neden oldu. Bundan sonraki adım ise festivalden geldi, Nardis'te yer alacak Türk gruplar, konuk olarak katılacak grupların müzisyenleriyle büyük mekan konserlerinden sonra jam-sessionlarla festival geleneğini sürdürecek.

Bu yılın mekanları da gerçi koşturmaya pek müsait görünmüyor onun için iyi belirleyerek izleyeceğiniz konserlere JAZZ Dergisini okuyarak ön hazırlıkla gitmenizi öneriyoruz.

Bu yılın önemli jazz etkinliklerinden biri de **Beck's Big Band**'in kurulmasıydı. Geçen sayımızda tanıttığımız orkestra festivalde tam kadro ve kalabalık bir konuk kadrosuyla sahne alacak. **Audiofact** yeni albümleri Asitane ile sahne alacak. **Jazz Vapuru** geçen sene çok keyifliydi eminim bu sene daha da güzel olacak. Jazz Pazarını ben de merak ediyorum.

Bu sayımızda festivalin yıldızları dışında bizim yeni isimlerimizi tanıtmayı hedefledik. **Spin**, Genco Arı, **Şevket Akıncı** bu isimler, diğerleri gelecek sayılarımızda da devam edecek.

Kanada'da yaşayan arkadaşımız Ozan Boz, dergimiz adına bu yıl Toronto'da yapılan Uluslararası Jazz Eğitimcileri Derneği'nin (IJAE) yıllık seminerlerine katılarak izledi. Bu yıl özel ödül alan **Dave Holland**'la yapılan röportajı mutlaka okuyun lütfen, başka bir dergide bu kadar geniş yer alacağını zannetmiyorum. Radyolar bölümümüzü kotarma işi bundan böyle Filiz Küçük arkadaşımızın. Takibini daha kolay hale getirmek istedik. Ayrıca varsa önerilerinizi de bekleriz.

İçinde bulunduğumuz dönem hemen Jazz Festivalinin ardından bir başka festival daha geliyor. Basın bültenleri elimize ancak geçti, baskımıza yetişemeyecek ama size hiç olmazsa buradan bildirmek istedik. 21-25 Temmuz tarihleri arasında Parkorman'da **Jazz Parkı** adı altında bir konserler dizisi daha geliyor, son dönem yıldızı parlayan Japon piyanistler arasında yer alan **Keiko Matsui**, Önder Focan Funk & Latin project, vokalist **Gabriela Anders**, retro diye adlandırılan müziğin temsilcisi Bond konserleri bu etkinlikteki sanatçılar. Jazz'a doyamayıp devam etmek isteyenlere duyurmamız gerek diyoruz.

Bu arada usta fotoğrafcımız Aykut Uslutekin de İstanbul Jazz Festivali süresince İstanbul The Marmara'da "Jazz Fotoğrafları" sergisi açıyor. 40 kadar fotoğrafın sergileneceği sergi Cafe Marmara, Suadiye'de.

Hepinize iyi ve gönlünüzce bir festival diliyoruz.

ZUHAL FOCAN
ofocan@prizma.net.tr

JAZZ
ISSN 1300 - 8846

GENEL YÖNETİM

Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
Bülent ÖZÜKAN

Genel Sanat Yönetmeni
Murat ÖNEŞ

Genel Müdür
Nilgün ÖZÜKAN

Genel Müdür Yardımcısı Satış-Pazarlama
Oya EŞEN

Genel Müdür Yardımcısı Muhasebe-Finans
Jale ÜRPER

Matbaa Müdürü
Memduh ARSLAN

Müessese Müdürü
Ejvet OKTAY

YAYIN

Yayın & Reklam Yönetmeni
Zuhal FOCAN

Katkıda Bulunanlar
Berke Can Özcan, Elçin Takavcı, Emrâ İşlek, Emre Memecan, Filiz Küçük, Metin Paksoy, Murat Opus, Dr. Neşe Yüce, Orhan Argun, Ozan Boz, Özge Baykan, Seda Binbaşgil, Seval Deniz Karahaliloğlu Şebnem Şenyener, Tunç Bozoğlu

Tasarım
Recep ÜNAL

Kapak: *Ornette Coleman*

Abone İlişkileri
Dilara Mercan

Yönetim Yeri
Jazz Dergisi
Matbaacılar Sitesi
1. Cadde No:115
(Milliyet Gazetesi arkası)
34554 Bağcılar / İSTANBUL
Telefon: 90 - 212 - 629 53 00
Fax: 90 - 212 - 629 05 74 - 75

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.

Fiyatı
4 MİLYON TL

BOYUT YAYIN GRUBU

© 2003 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.

Jimmy Smith
Plays Fats Waller
Englewood Cliffs, NJ
1962

içindekiler

1 NARDIS

4 RIFFS
- JEANNE LEE *Özge Baykan*
- WWW.ISMETSIRAL.ORG *Seda Binbaşgil*
- MEMPHIS MINNIE *Şebnem Şenyener*
- HENRY GRIMES *Victor Bensusan*
- MILDRED BAILEY *Victor Bensusan*
- JEFF WATTS *Serdar Karabatı*
- CHRISTIAN WALLUMROD *Berke Can Özcan*

12 ŞU JAZZ DEDİKLERİ
- *Ali Sönmez*

16 AD-LIB
* RANDY BRECKER *Orhan Kahyaoğlu*

20 HI-FI
- TAS'I OKUMAK, ANLAMAK *Tunç Bozoğlu*

24 RÖPS.
- BUGGE WESTELTOFT *Özge Baykan*
- GENCO ARI *Tunçel Gülsoy*
- HÜSEYİN SERMET *Raife Polat*
- ŞEVKET AKINCI *Tunçel Gülsoy*
- SITKI SIRTANADOLU, SPIN *Tunçel Gülsoy*

38 NELER OLACAK
- İSTANBUL 10. ULUSLARARASI JAZZ FESTİVALİ
- ORNETTE COLEMAN *Emre Memecan*
- BRAD MEHLDAU *Emre Memecan*
- EST *Emre Memecan*
- MARCUS MILLER *Emre Memecan*
- AUDIOFACT Berke Can Özcan
- SIMPLY RED *Raife Polat*
- NARDIS'TE JAZZ FESTİVALİ *Zuhal Focan*
- AYŞE TÜTÜNCÜ *Zuhal Focan*
- AMATÖR JAZZ'CILAR *Devrim Dikkaya*

68 NELER OLDU
- İZMİR'E JAZZ GELDİ *Elçin Takavcı*
- EBU JAZZ ORKESTRASI *Tunçel Gülsoy*
- BRÜKSEL'DEN *Elçin Takavcı*
- BODRUM JAZZ 4, *Berrin Tuna*
- ANTALYA JAZZ *Hülya Tunçağ*
- İZMİR JAZZ'IN ARDINDAN *Seval Deniz Karahaliloğlu*
- ANKARA JAZZ'DAN *Pawel Brodowski*
- JEZZXCHANGE *Emra İşlek*
- LONDRA'DAN *Emra İşlek*
- KEITH JARRETT *Metin Paksoy*
- DAVE HOLLAND *Ozan Boz*
- TİMUÇİN ŞAHİN *Özge Baykan*
- İSTANBUL'DAN *Serdar Karabatı*

94 ANILAR
- BIG BAND ANILARI KAY KYSER& BOB CROSBY *Orhan Argun*
- İSTANBUL FESTİVALİ İLE BÜYÜMEK *Seda Binbaşgil*

98 JAZZ TARİHİ
- BÖLÜM 2 *Murat Opus*

100 GÖRÜŞ AÇISI
- CAN KOZLU *Filiz Küçük*

102 KLİNİK
- WES MONTGOMERY *Cem Tuncer*

104 CD VİTRİNİ
• Oğuz Büyükberber, Audiofact, Larry Coryell, Chet Baker, Randy Brecker, Christian McBride, Molly Johnson, Kenny Garrett, Myriam Alter, Tim Hagans, Beady Belle, Soulive, Bill Frisell, Erik Truffaz, Pat Metheny, Simon Navatov & Nils Wogram, Jacky Terrasson & Emanuel Pahud, Terence Blanchard, Steve Cole, Hiram Bullock, Gene Harris, Ronnie Foster, De Phazz, Cool, Gilad Atzmon, Dhafer Youssef, The World Quinte, Joanna MacGregor, Baba Zula.

110 RADYOLAR
- *Filiz Küçük*

112 BULMACA
Serdar Karabatı

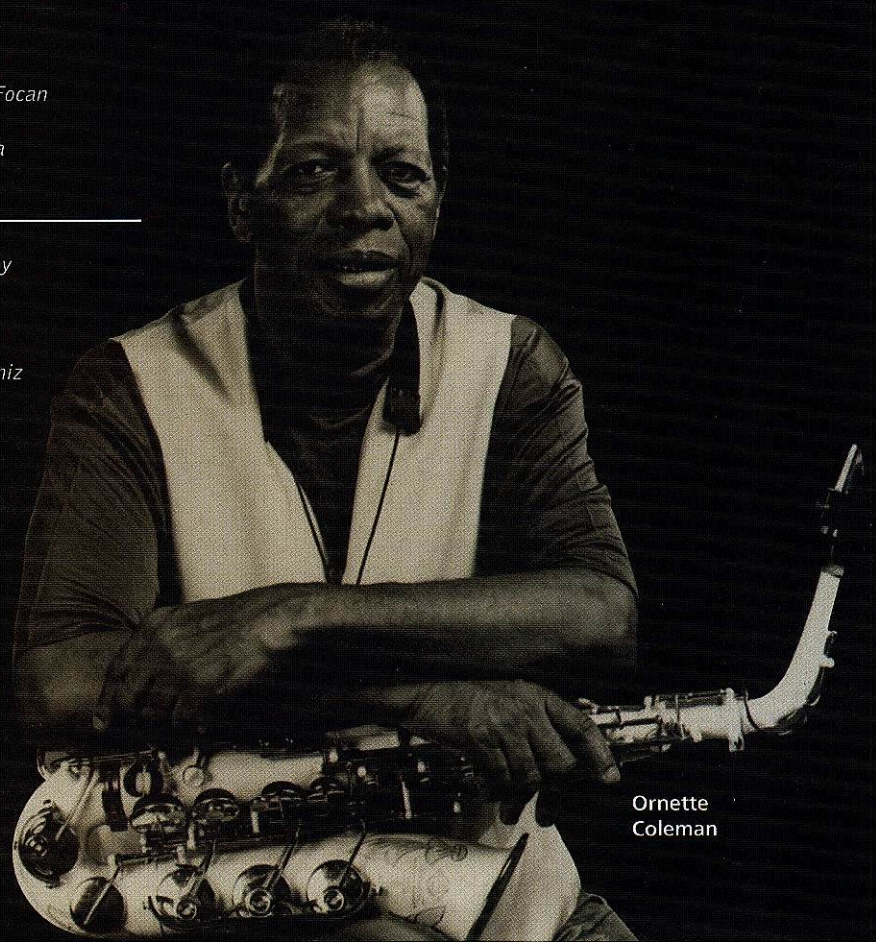

Ornette Coleman

Jeanne Lee, 1939-2000

Jeanne Harikalar Diyarında

The Newest Sound Around. Jeanne Lee'nin ve jazz vokalin zirvelerinden biri. Ran Blake ile, 1961. Düetin soluk kesiciliği. O sarmaşıklı ses. Altonun sihri.

Özge Baykan
ozgebaykan@yahoo.com

24 Ekim 2000'de kanserden öldü. Tijuana, Mexico. 61 yaşında. Doğum (29 Ocak) ve yetişme dönemi, New York City.

1960ların yenilikçi vokal duayenidir. Rahattır, serbest. Billie, Dinah ve Ella etkilemiştir, etkilemesine. Onun akrobatlığı çok başkadır ama.

1961, Jeanne Lee New York'ta Bard College'deyken (bu okulda müzik değil de dans okumuştur) piyanist Ran Blake ile tanışıyor. Böylece birlikte çalışmaya başlıyorlar ve The Newest Sound Around başyapıtı çıkıyor ortaya. Bu da yeni düetleri ve Avrupa turnelerinin yolunu açıyor Lee'ye.

1964'te New York'u terk ederek California'ya geliyor. California'da Ian Underwood ile çalışıyor, aynı zamanda "deneysel ses şairi" (sıfatı bulanların yalancısıyım) David Hazelton ile tanışıyor, daha sonra da evlenecek. 3 yıl sonra, Avrupa. Orda 20 yıllık bir müziksel beraberlik- Alman vibrafonist, besteci ve grup şefi Günter Hampel ile. Onunla da evlenir. Beraber yaptıkları sayısız kayıtlar, müzikal tiyatro projeleri, dans parçaları, şiirler vb.vb.vb.

Lee'nin çalışmışlıkları arasında sadece Blake and Hampel yok elbet. Saksofoncular dan Archie Shepp, Marion Brown, Jane Bunnett ve Oliver Lake; piyanistlerden Carla Bley, Chick Corea ve Cecil Taylor; vocalistlerden Sheila Jordan, Jay Clayton, Ursula Dudziak ve Bobby McFerrin de (Vocal Summit tayfası) var.

Kronolojik: 1960larda Jeanne Lee'nin müzikal hayatında Sunny Murray ve Hampel'ı saysak, Marion Brown, Anthony Braxton, Cecil Taylor, Enrico Rava ve Andrew Cyrille 1970lere tekabül ediyor. 1980lerde ise Jeanne Lee'nin artık bestecilik yönü öne çıkıyor; kendine ait olanın performansı. Daha çok şiir ve dans kompozisyonları diyelim. Jeanne Lee 1990'ların ortalarında New York'ta da yaşadı; fakat aynı zamanda Avrupa'da da iki müzik konservatuarında hocalık yaptı.

SEÇİLMİŞ DİSKOGRAFİ

- " Conspiracy" (Earthform Records, 1974)
- " Natural Affinities" (Owl, 1992)
- " The Newest Sound Around" Ron Blake ile (Rca, 1961)
- "Free Standards - Stockholm 1966" (Cbs)
- " Here and Now" David Eyges ile (Word of Mouth, 1993)
- " After Hours" Mal Waldron ile (Owl)
- " Travelin'in Soul Time" Waldron ve Toru Tenda ile (Bvhaast, 1997).

Yer Aldığı Bazı Albümler:

- Ron Blake "You Stepped Out of a Cloud" (Owl CD)
- Carla Bley "Escalator Over the Hill" (Jcoa/ECM)
- Anthony Braxton "Town Hall 1972" (Trio, 72)
- Marion Brown "In Sommerhausen" (Calig, 69) ve "Afternoon of a Georgia Faun" (Ecm, 70);
- Jane Bunnett "The Water Is Wide" (Evidence, 93); Compost "Life Is Round" (Cbs, 73);
- Marilyn Crispell "Live in San Francisco" (Music & Arts, 89);
- Andrew Cyrille : "Celebration" (Ips, 75) ve "Nuba" (Black Saint, 79);
- Gunter Hampel : "Studio Reihe neuer Musik" (Wergo, 68), "The 8th July 1969" (Birth, 69), "Ballet-Symphony" (70), "People Symphony" (70), "Out of New York" (Mps, 71), "Spirits" (Birth, 71), "Family" (72), "Angel" (72), "Waltz for 3 Universes in a Corridor" (72), "Broadway" (72), "I Love Being With You" (72), "Unity Dance/Unity Concert" (73), "Out from Under" (74), "Journey to the Song Within" (74), "Celebrations" (74), "Cosmic Dancer" (75), "Enfant Terrible" (75), "Transformation" (76), "That Came Down on Me" (78), "All Is Real" (78), "All the Things You Could Be If Charles Mingus Was Your Daddy" (80), "A Place to Be With Us" (81), "Life On This Planet" (81), "Cavana" (81), "Generator" (81), "Companions" (82), "Jubilation" (83), "Fresh Heat - Live at Sweet Basil" (83), "Celestial Harmony" (91), "Celestial Glory" (Birth, 92) ve "Oasis" (Horo, 78);
- Rahsaan Roland Kirk: "Prepare Thyself to Deal with a Miracle" (Atlantic, 73);
- Archie Shepp : "Blasé" (Charly CD, 69) et sur West Wind (84);
- Waldron : "Soul Eyes" (Rca Bmg);

Jeanne Lee'nin resimlerinde bazen bir oğlana rastlarsınız. Bu kendisiyle benzeşen şahsın Lee'nin oğlu Ruomi Lee Hampel olma ihtimali kuvvetle muhtemel. Ya da kızları Cavana Lee-Hampel and Naima Lee-Hazelton de yer alabilir tabii resimlerde. Torunu Beleil. Onun sıcak gülümsemesine, yumuşacık, huzurlu sesine de uyan bir tablo sanki bu evcil durum.

Gunter Hampel onu anlatıyor:

" Jeanne ile 1966 yılında Hollanda'da tanıştım. O zamanlar ESP Records için kayıt yapıyordum, Jeanne Lee, ilk eşi David Hazelton ve iki yaşındaki kızı Naima kayıtlara geldiler. İki hafta sonra tam olarak 1 Ocak 1967'de, ilk kez Amsterdam'da birlikte çaldık. Yollarımız kesişti, müzikal yolculuğumuz başladı. Sezgisel, yaratıcı bir süreçti ve otuz üç yıl daha sürecekti. Bu ses, vibrofon, flüt ve basklarinet evliliği iki yıl sonra aşka dönüşecekti. Yüreklerimizle çaldığımız ve söylediğimiz için aşkımızı ve müziğimizi ayıramıyorduk, bu sayede giderek daha başarılı olduğumuza inanıyorum.

Birlikte, müzik, şiir, tiyatro, oyunlar, bale, videolar, öyküler ve iki çocuk "ürettik" (Ruomi ve Cavana) Avrupa'da, Israil'de, Romanya'da, Yunanistan'da, Amerika'da, Kanada'da turladık, ikili, üçlü, dörtlü, beşli vs. olarak 10.000 konser vermiş olmalıyız bu sürede... Hem kendi Big Band'im, hem de New York Orkestrası ile..."

Jeanne Lee muhteşemdir. Gerçekten tek kelime. Oktavlarla rahat oynar, yukarı çıkar, aşağı iner. Sükunet ruhunda. En tizlerinde bile. Belki, dinleyiciyi üzebilecek nokta, onun kayıt sayısının azlığı. Gerçekten de Lee, kendi adına çok az kayıt yaptı, buna rağmen free jazz'ın vokatif öncülerinden olduğu teslim edilir eleştirmenlerce.

Lee'nin kayıtları pek Amerika'dan yayınlanmamıştır; daha ziyade Avrupa menşeili, küçük, bağımsız firmaların etiketini taşırlar.

2000, bağırsak kanseri. Ameliyattan sonra yalnızca birkaç ay daha. İyileşmesi için konserler- Joseph Jarman, Gunter Hampel, Rashied Ali, Hamiet Bluiett, Abbey Lincoln, ve başkaları, ve başkaları...

A Capella dinleyiniz: He's Got The Whole World

Hassas çizgi, sırlı ayna, ipek. Şefkat. Sometimes I feel like a motherless child. Yüreğin dayanamadığı anlam. Jeanne Lee'yi dinlemek, mavi-şeffaf gözlere dalmak gibi galiba. Thelonious Monk ağırlığı: Round Midnight ve Blue Monk. Yanı sıra Left Alone, Straight Ahead. Sophisticated Lady.

Ve LAURA.

www.ismetsiral.org

Bu yazımda sizlere, iki sayı evvel Jazz Dergisi'ne kapak olan ve altı sayfalık bir dosya halinde incelenen özel bir projenin, "İsmet Sıral Belgeseli"nin son derece profesyonel ve titiz bir çalışma ile hazırlandığı her halinden belli olan web sitesini tanıtmaya çalışacağım.

Seda Binbaşgil
esintiler@turk.net

Öncelikle, size bu projenin ve web sitesinin mimarını tanıtmak, sonra da projeyi kısaca hatırlatmak istiyorum. Kendisi diplomalı bir felsefeci olan Dost Kip, İsmet Sıral'ın yakın arkadaşı ve senelerce beraber müzik yaptığı jazz müzisyeni Ali Kayral Kip'in de oğlu. Proje ile bağlantının "backbone"u burdan geliyor. Dost Kip yazar çizerliği seven, uzun süre çeşitli medya birimlerinin kültür ve sanat bölümlerinde çalışan ve son bir yılını da Türkiye'nin çok değerli jazz müzisyeni, saksofoncu, flütçü ve neyzen İsmet Sıral için bir belgesel yapmaya adayan, gayretli ve yılmaz bir idealist. Kendisi, bu belgeselin tanıtımını daha profesyonelce yapabilmek ve sponsor arayışlarında bir iletişim ortamı oluşturabilmek için sıfırdan web sitesi yapımcılığına soyunmuş ve sonunda sizin de göreceğiniz gibi son derece amacına uygun ve de profesyonelce bir sanal site gerçekleştirmeyi başarmış.

Sitenin iki kapısı var, biri sizi İngilizce, diğeri de Türkçe içeriğe yönlendiriyor. Sitenin iki dilde hazırlanmış olmasının nedeni de projenin uluslararası boyutu. Bu belgeselle Dost Kip, bir yandan İsmet Sıral'ın yaşam öyküsünü anlatmayı planlarken, öte yandan müzisyenin, 1978-80 yılları arasında Türk müzik kültürünün inceliklerini dünya çapında ustalar ve öğrencilerle paylaştığı Woodstock'taki "Creative Music Studio" (=CMS) ekolünün de tarihçesini ve kültür mirasını ilk defa gözler önüne sermeyi hedefliyor. Bu bağlamda "İsmet Sıral ve CMS Projesi" Türkiye sınırlarını çoktan aşmış bir çalışma niteliğini taşıyor.

Site, tamamen hedefe yönelik ve pratik sanal bir iletişim ortamı olarak planlandığından, gereksiz yere zaman kaybettiren animasyonlardan uzak, sade bir yapı içinde geliştirilmiş. Buna rağmen göze hitap eden zevkli bir dizaynı olan sitenin başlangıç sayfasından içeriye, anasayfasına girdiğinizde, soldaki sütun sitede neyi nasıl bulacağınızı güzelce özetliyor.

"İsmet Sıral Hakkında" sayfası, müzisyen ve belgeselin misyonu hakkında kısa bilgiler içeriyor. Buradan Sıral'ın birlikte çaldığı yaklaşık 50 müzisyene ve -varsa- sitelerinin bulunduğu sayfalara giden ilginç bir link var. Don Cherry'den Lee Konitz'e, Nana Vasconcelos'dan, Trilok Gurtu'ya, birçok önemli yabancı müzisyen ve bir o kadar da Türk müzisyenin adı geçiyor burada.

Aynı sütundan aşağıya inersek, "Biyografi" bölümüne geliyoruz. Bu sayfada son derece ilginç bir de fotoğraf galerisi var. Bir çoğu başka hiç bir yerde bulunmayan değerli anılarla dolu resimler bunlar.

Sonraki bölümler, belgeselin CMS ayağını anlatan "CMS Projesi" ve "Hazırlık Süreci" sayfaları. Buradan CMS'in web sitesine de link verilmiş. "Proje Tasarımcısı" ise Dost Kip'le ilgili detay bilgi edinmek isteyenler için iyi bir referans sayfası.

"Yeni Çekimler" ise adından da anlaşılacağı üzere yeni eklenmiş ilginç bölümlerden biri. Bu sayfayı Dost Kip, gerek İstanbul'da gerek de CMS'in bulunduğu Woodstock, New York'ta bu dünya müziği okulunun 19 seçkin usta ve öğrencisiyle yaptığı çekimlerden karelerle süslemiş. İsimlerin üzerine tıkladığınızda birkaç ay evvel gerçekleştirilmiş çekimlerden enstantaneler izleyebiliyorsunuz.

"Sponsorluk" sayfasında bugüne kadar katkıda bulunmuş kuruluşlar belirtilirken, bu projeye sponsor olmak isteyebilecek diğer kurumlar için bir "iletişim" linki konulmuş.

Bir başka yeni bölüm ise "Medyadan Yansımalar". Bu sayfada, İsmet Sıral ve CMS projesinin Aralık 2002 itibarıyla geldiği aşamayı "hedef kitle"yle paylaşmak amacıyla yaptığı duyurulara ilgi gösteren, ve kalemleri, mikrofonları ya da kameralarıyla hazırladıkları haber ve programlarla projeye destek veren kişilerin ve basın-yayın kuruluşlarının yayınları yer alıyor.

"Bağlantılar" sayfası da projeyle ilgili sitelere link veriyor. CMS'in kurucusu müzisyen Karl Berger'in, CMS'in, İsmet Sıral'ın bulunduğu tek CD olan "Asian Journal" hakkında bilgi veren "all music guide" gibi sitelere burdan ulaşmak mümkün.

Proje tasarımcısı, sonunda bir de "Site Haritası" vererek ziyaretçilerin kaybolmadan, kolayca dolaşmalarını sağlamayı da ihmal etmemiş.

Bir "belgeselin belgeseli" niteliğinde olan bu siteyi her ne kadar periyodik internet yazılarımdan birinde bir web sitesi olarak tanıttıysam da asıl amacım satırlar arasında gizliydi. Ne diyeyim, inanılmaz ama, Dost Kip, bu müthiş projeye hala bir sponsor bulamadı!

Memphis Minnie

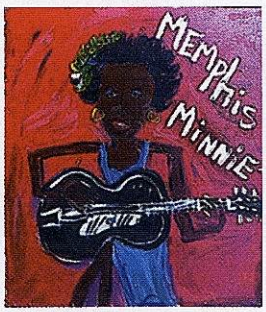

Sahneye 1910'dan önce çıkmaya başladı. Bu kadarı biliniyor. 1959'da hala plak yapmaya devam ediyodu. Bunalım yılları boyunca Missisippi'den Chicago'ya kadar bütün bölgede, akustik, elektrik, country ve bütün blues hakları onun elindeydi. Bu kadarı da biliniyor.

Şebnem Şenyener
New York

Anlatılanlara bakılırsa "kömür siyahıydı" teni, derin, koyu kopkoyu bir siyah. Saçları yumuşakça daha açık tondaydı, bir türlü hiç bir şekle şemale girmeyen saçları. Öndişlerinin hepsi altın kaplıydı. Pırıl pırıl. Sokakta, köşe başlarında, ev partilerinde, meyhanelerde eline mikrofonu aldığında hiç zorlanmadan, tütün çiğnercesine rahat söylerdi şarkılarını. Açık saçık giyinirdi, yüzünü gözünü bular boyardı sakınmadan, donu görünürdü oturduğunda, süslü donu bacaklarının arasından. Zar atardı, kumar oynardı, Büyük Bill Broonzy ile gitar yarıştırırdı çekinmeden. Blues çevresinde ondan saygıda kusur etmeden bahsederdi herkes. Kafasını bozan bir adamın kolundan bir atışta nasıl vuruverdiği, belki de bir baltayla kolunu nasıl kesiverdiği anlatılan hikayelerden biridir. Menenjite yakalanıp sarı ateşle yanıp tutuştuğunda "Memphis Minnie Blues"u yazdı. Bir şişe viskiyi bir dikişte devirdikten sonra, kocası hastahaneye zor taşıdı onu. Terleyip attı bütün herşeyi dışarı. Ağır içerdi içtiğinde, viski, cin, ev yapımı patates mayası bir de Vahşi İrlanda Gülü şarabı... yetmişaltısına kadar yaşadı herşeye rağmen. 1973'de öldüğünde Blues Unlimited dergisi okurları, onu, Bessie Smith ve Ma Rainey'den ileride, gelmiş geçmiş en iyi kadın ses sanatçısı olarak nitelendirdiler. Kadın kesimindeki en "iyi mal"dı o...

Mississippi'de büyüdü Memphis yakınında. Minnie adını nasıl aldı orası bilinmiyor. Doğum adı Lizzie Douglas. "Gitarlı Kadın: Memphis Minnie'nin Blues'u" adlı bibliyografiye bakılırsa ilk sahneye çıktığında Kid Douglas adını kullandı. Yüzden fazla şarkı yazdı. "What's the Matter With the Mill" adlı, arasıra "Can't Get No Grindin" olarak da bilinen şarkısını Muddy Wates'dan Bob Wills'e, Texas Playboys'a dek neredeyse herkes söyledi. Milton Brown, His Brownies, Big Mama Thornton, Clifton Chener, Bonnie Raitt, Jefferson Airplane, Led Zeppelin onun şarkılarını kullananlar arasında. Müziği ondan en fazla etkilenenlerden biri Chuck Berry.

Besteledi, söyledi, yazdı ve bu arada en azından iki önemli blues gitaristi -Kansas Joe McCoy ve Ernest Lawlars- ile yaşadı. Her seferinde baş solist oydu. Bir yığın adamla yattı kalktı, hatta bazen para için. Kıskandı. Bir keresinde başka bir kadınla oturuyor diye Joe'nun başından aşağı viski döktüğü anlatılır. Beraberlerken Joe'yu hiç aldatmadı, kimisi Joe'nun böyle güzel bir kadını nasıl tuttuğuna şaşırdı kaldı o zaman ve yaşlandığında onun yanından ayrılmadı hiç. Ama hayranları onu hala kimseye yar olmayışıyla hatırlar. Eli açıktı, yardım etmeyi sevdi hep, çoğu adamın elinden tuttu kaldırdı. Şarkıları yemek, pişmanlık, zevk ve seks doluydu: "Ye babam ye", "Muz Adam Blues" ve "Yağsız Et Kızarmaz" gibi. Kirli şarkıları ağzını kirletmeden söylerdi.

Sesinde çelik hissi veren bir şey var Minnie'nin. Kırıkkalbin, haksızlığın iniltisini taşımıyor sesi Bessie Smith'in ki gibi. Ama derine nüfuz eden bir tonu var, şikayeti dırdırsız. Keskin. Ekmeğini alnının teriyle kazanmanın otoritesiyle ve hafiften alaylı kendisiyle. Blues'a büktüğü kolun keyfini tattırma fırsatı vermeden: "Haksızlık ettiler bana ama üstesinden gelirim zamanla..." diyerek. Kimseye onun adına konuşma fırsatı vermeden, kimseye onun kimliğini tanımlama cesareti vermeden, kendine bir kere bile acındırmadan ve ne olduğunu bilerek, kendini kendi kendine tanımlayarak yaşadı Minnie kötülüğe hiç kanmadan.

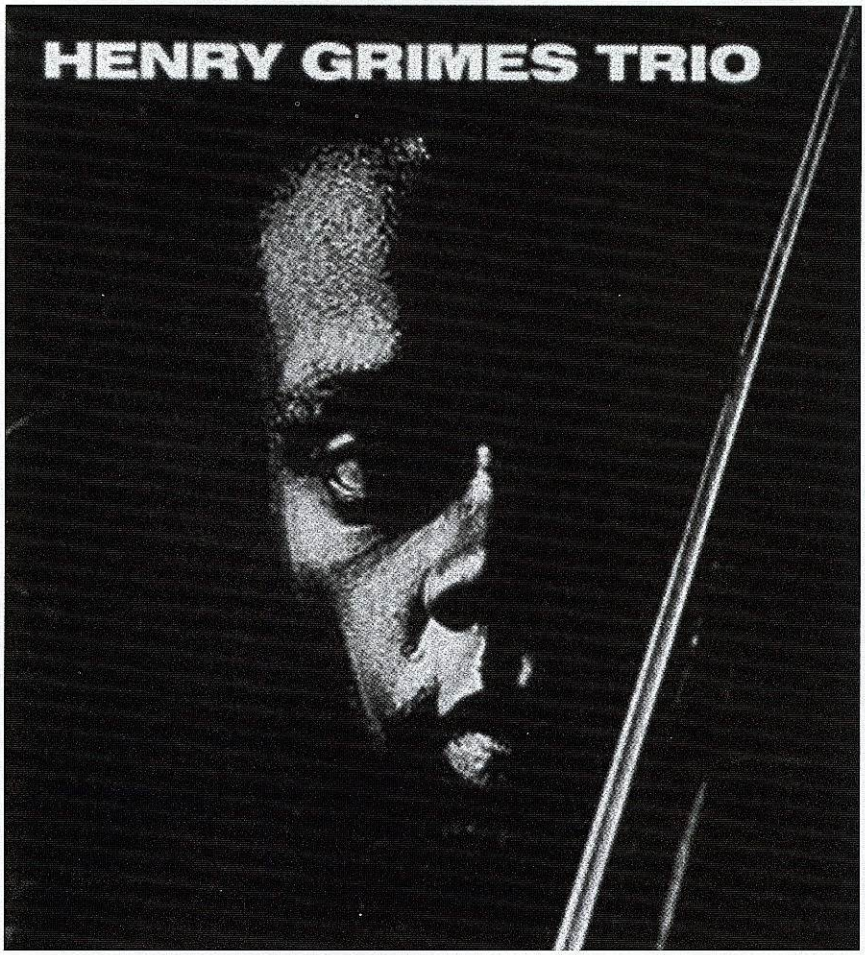

Henry Grimes

ABD'nin Georgia eyaletinde yaşayan Marshall Marrotte adlı bir şahıs, binlerce mahkeme kaydı ve ölüm belgesini inceledi; Grimes'in birçok dost ve akrabası ile görüştü ve sonunda onu Los Angeles'te bulmayı başardı.

Victor Bensusan
vbensusan@yahoo.com

1960'ların avant-garde jazz çevrelerinde, Henry Grimes iyi tanınan, aranan ve saygı gören bir kontrabasçıydı. New York'un ünlü Juilliard müzik okulunda eğitim görmüş olan Grimes, daha 20'li yaşlarında Anita O'Day, Charles Mingus, Thelonious Monk, Gerry Mulligan, Miles Davis, John Coltrane ve Sonny Rollins gibi jazz'ın ağır toplarıyla birlikte çalmıştı. İlerki yıllarda free-jazz akımının yaratıcılarından Cecil Taylor, Albert Ayler, Don Cherry ve Pharaoh Sanders ile arayış ve yaratıcılık dolu çalışmalar yaptı. Grimes, bastaki hem arco (yay ile) hem de pizzicato (parmakla çekerek) ustalığıyla dikkat çekiyordu.

Henry Grimes, 70'li yılların başında California'ya taşındıktan sonra ise kelimenin tam anlamıyla kayboldu. Otuz yıl boyunca müzik dünyası ondan haber alamadı. Bazı kaynaklarda onun 1971, bazılarında da 1984 yılında öldüğü belirtildi. Eğer Grimes'ın fanatik bir hayranı onu bulmak için adeta dedektiflik yapmasaydı, gerçekten öldüğünden kimsenin şüphesi olmayacaktı. ABD'nin Georgia eyaletinde yaşayan Marshall Marrotte adlı bir şahıs, binlerce mahkeme kaydı ve ölüm belgesini inceledi; Grimes'in birçok dost ve akrabası ile görüştü ve sonunda onu Los Angeles'te bulmayı başardı. Büyük bir yokluk içinde yaşamını sürdürmeye çalışan Henry Grimes, bir huzurevinde temizlik işçisi olarak çalışmaktaydı. Uzun bir süredir kontrabası yoktu; hayatında hiç CD görmemişti; Albert Ayler dahil meslektaşlarından birçoğunun artık yaşamadığından habersizdi.

Henry Grimes, inatçı hayranı Marshall Marotte ve ona birkaç ay önce bir kontrabas hediye eden New York'lu basçı William Parker sayesinde müzik dünyasına geri dönmeyi başarmıştı. Mayıs ayında New York'taki avant-garde jazz ağırlıklı Vision Festival'de sahneye çıkan Grimes üstün stiliyle dinleyenlerini hem şaşırttı hem de kendine tekrar hayran bıraktı.

Zamanında yaptığı müziğin üst düzeyde olduğunu bilmesine rağmen, gerçek hayat ve duygular arasında bocaladığını ve ekonomik zorluklar başgösterince de New York'u terketme kararı verdiğini söylüyor Grimes. Los Angeles'e gelince iş aramaya başlayan Grimes, önce bir hastanede, sonra bir bowling salonunda temizlikçilik yapmış, arasıra da inşaatlarda çalışmış. Parası çok azalınca da kontrabasını bir keman imalatçısına satmış. Bu arada bocaladığı duygular olarak nitelediği durum manik-depresif ruh hali olduğu için bir süre psikiyatrik tedavi de görmüş.

Albümlerinden hayatı boyunca hiç telif parası almamış ve Los Angeles'teyken de böyle bir şeyi takip etmeyi hiç aklına getirmemiş, fakat şu anda hakkı olan parayı elde etmek için girişimlere başlamış bile. Henry Grimes'ın kayıp yılları için duyduğu bir pişmanlık yok ve bunu "İşleri yavaş yavaş yoluna koymaya çalışıyorum ama (jazz dünyasına) artık kesin dönüş yaptım" olarak belirtiyor.

Mildred Bailey

Geçtiğimiz yıllarda, unutulmaya yüz tutmuş bir jazz vokalistinin 10 CD'den oluşan koleksiyonu yayınlandı. Billie Holiday'le aynı dönemde sahnede olup belki de o zamanlar daha büyük bir dinleyici kitlesine sahip olan bu kişi, Mildred Bailey.

Victor Bensusan
vbensusan@yahoo.com

Geçtiğimiz yıllarda, unutulmaya yüz tutmuş bir jazz vokalistinin 10 CD'den oluşan koleksiyonu yayınlandı. Billie Holiday'le aynı dönemde sahnede olup belki de o zamanlar daha büyük bir dinleyici kitlesine sahip olan bu kişi, Mildred Bailey. Esquire dergisinin eleştirmenler anketinde 1944 yılında Billie Holiday'in ardından en iyi ikinci kadın jazz vokalisti seçilen Bailey, 1945 ve 1946 yıllarında ise aynı ankette yılın en iyisi seçilmişti. Genelde kadın vokali denince akla ilk gelenlerden ve Billie Holiday'in nedense en ciddi rakibi olarak addedilen Ella Fitzgerald ise o yıllarda daha çok yeni bir şarkıcı olduğu için uzak farkla aynı listede üçüncü olabilmişti. Birçok dinleyici ve eleştirmen için en şaşırtıcı olan ise o listeye siyah sesli beyaz bir kadının girmeyi başarmasıydı çünkü beyaz jazz şarkıcısı hem beklentilerin hem de teamülün çok dışındaydı.

Yarım kızılderili olan Mildred Bailey 1907 yılında ABD'nin Washington eyaletine bağlı Tacoma şehrinde dünyaya geldi. Aile dostu olan Bing Crosby'nin teşvikiyle 1929 yılında ünlü Paul Whiteman orkestrasına katıldı. 1930'ların sonlarında ise kocası vibrafoncu Red Norvo'nun orkestrasında şöhretin zirvesine ulaştı.

Mildred Bailey ve Billie Holiday'in birçok ortak noktası vardı. İkisi de tiz sesli ama kilolu kadınlardı. İkisinin de plak yapımcısı zamanın en büyük isimlerinden John Hammond'du. Hammond, Holiday'i 1932 yılında Harlem'in ara sokaklarındaki bir kulüpte keşfetmişti. Ama Hammond'u bu yaşı küçük yeni yeteneği görüp dinlemesini önerenler ise Bailey ve Benny Goodman olmuşlardı. Bailey, Red Norvo'dan boşandıktan sonra önceleri Benny Goodman orkestrasıyla sahneye çıkmış ardından Billie Holiday'in müzik direktörlüğünü de yapan piyanist Teddy Wilson'un küçük topluluklarıyla da kayıtlar gerçekleştirmişti. Wilson'un basına da yansıyan bir ifadesinde belirttiği gibi en beğendiği şarkıcı Bailey idi.

Bailey ve Holiday tabiidir ki müzik piyasasında kıyasıya bir rekabet içindeydiler. Gene de dönemin ırk ayrımcılığının bir yansıması olarak Bailey varlık, Holiday ise sefalet içinde yaşıyordu. Holiday'in maddi zorluklarını bilen Bailey, siyahi rakibesinin annesini evine hizmetçi olarak almış ve böylelikle onlara parasal bir katkıda bulunabileceğini düşünmüştü. Bu olayı hiç kuşkusuz taraflar aynı şekilde yorumlamıyorlardı.

"The Complete Columbia Recordings of Mildred Bailey" adlı albüm setindeki parçalar dikkatle dinlendiği zaman Bailey'nin Holiday'e göre daha geniş bir yelpazede şarkı söylediği görülmektedir. Ağırlıkla Bessie Smith ekolünde blues söyleyen Holiday'in aksine, Bailey hem çok duygulu blues söyleyebiliyor hem de 1930'ların Broadway komedilerindeki aşırı hızlı konuşmalara dayanan eğlenceli şarkı yorumlarıyla dikkat çekiyordu. Bailey, 1951 yılında şeker hastalığı ve şişmanlıktan kaynaklanan komplikasyonlardan dolayı yaşama genç sayılabilecek bir yaşta veda etti. Ölümünden sonraki onyıllarda ise, jazz dünyasındaki siyah egemen (1930 ve 40'lı yılların tam tersi olarak ve günümüze dek süregelen) ırkçılığın da biraz katkısıyla ismi unutulmaya yüz tuttu.

Mildred Bailey'nin 1929 ile 1942 yılları arasındaki kayıtlarını içeren sette 200'den fazla şarkı yer almış. Setteki orkestra ve müzisyenlerin bazıları şöyle:

- The Dorsey Brothers Orchestra, solist Bunny Berigan
- John Kirby Orchestra
- Coleman Hawkins ve Gene Krupa'nın da yer aldığı Benny Goodman'ın 1934 yılındaki stüdyo orkestrası
- Yapımcılığını John Hammond'ın yaptığı ve Chu Berry ,Teddy Wilson Ziggy Elman, Artie Shaw, Teddy Wilson, Buck Clayton ve Herschel Evans'ın yer aldığı kayıtlar
- Piyanist Mary Lou Williams ile gerçekleşen blues kayıtları

10^27

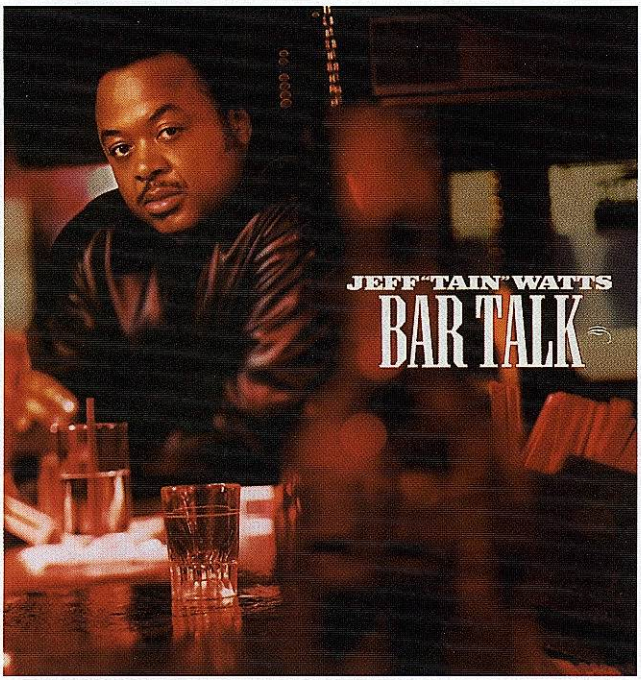

Canlı izlemiş olanlar bilir. Davulculuğun ne menem bir şey olduğu Jeff Watts'da apaçıktır. O kadar güçlüdür ki çalışı, kontrol dışı kalacak gibidir. Oysa kontrol dışı gibi gözüken bu enerji her yana zekice yayılır ve müziği artık geri dönülemeyecek bir hale sokar. Müzik parıldamaktadır.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

Watts 1960 doğumlu. Artık görmüş, geçirmiş statüsünde. Az iş yapmadı doğrusu. Yirmili yaşlarının başından bugüne getirdiği çizgide çok fazla değişikliğe girmeyi tercih etmedi. Davulculuğunu bir laboratuvar çalışması gibi, titiz, ince deneylerle işledi. Post-bop davulculuğunda bulunduğu yer gelecek yıllarda daha iyi anlaşılacak ve daha da üstlerde anılacak.

Bu albümlerden sızanları Watts'ın davulculuğundan önce, onun jazzdan, jazzla yaşamaktan ne anladığıyla bağdaştırmak gerek. Eni konu bir değer. Watts'ın Marsalis'lerle anılan bir stilden başka işlerle de haşır neşir olduğunu gösteriyor Citizen Tain ve Bar Talk.

Citizen Tain Kenny Kirkland'ın ölümüne yakın yer aldığı son kayıtlardan olma özelliğini de taşıyor. Amerikan patentli jazz dünyasının önemli besteci ve piyanistlerden olan Kirkland'ı burada bir kez daha dinlemek büyük keyif. Wynton ile Branford'ın uzun bir süreden sonra bir arada oluşu da.

Bar Talk'ın katma değerleri Hiram Bullock ve Michael Brecker ise onlarca çağrışımı beraberinde taşıyan, tehlikeli müzisyenler. Zaten biliyorsunuz. Bar Talk daha sıkça neşeli, hatta bazen çok şamata. Ama sanmayın ki işi hafife almışlar. Bu sularda, mavilik aldatıcı olabilir.

Marsalis'lerle yaptığı albümler dışında yer aldığı kayıtlardan bazıları:

Barbara Dennerlein-Outhipped
Danilo Perez-Central Avenue
Danilo Perez-Panamonk
Geri Allen-Nurturer
Greg Osby-Art Forum
Joey Calderazzo- Joey Calderazzo
Kenny Garrett-Simply Said
Kenny Garrett-Songbook
Kenny Kirkland- Kenny Kirkland
Michael Brecker-Time is of the Essence
Michael Brecker-Two Blocks from the Edge
Michiel Borstlap-Gramercy Park

"Christian Wallumrod Ensemble" ve "Sofienberg Variations"

ECM plak şirketinin kurucusu Manfred Eicher'in çağdaş müziğe katkılarının sürekliliğini ispatladığına inandığım son prodüksiyonun gizem dolu bir adı var: "Sofienberg Variations".

Berke Can Özcan
berkecanozcan@hotmail.com

ECM plak şirketinin kurucusu Manfred Eicher'in çağdaş müziğe katkılarının sürekliliğini ispatladığına inandığım son prodüksiyonun gizem dolu bir adı var: "Sofienberg Variations".

Norveçli genç piyanist Christian Wallumrod'un önderliğini yaptığı "Christian Wallumrod Ensemble" tarafından seslendirilen dokunaklı albüm bestecinin bazı büyük müzik adamlarının etkisi altında kalarak (müziği dinlediğinizde bu büyük isimlerin Bach ve Schubert olduğunu siz de hissedeceksiniz) ürettiği eserlerden ve bu eserlerin doğaçlama yoluyla üretilmiş varyasyonlarından oluşuyor.

Albüm boyunca Christian Wallumrod'a, kemanı ve Norveç'te yerel bir saz olan Hardanger düdüğüyle Nils Okland, sıradışı bir stilde üflediği trompetiyle Arve Henriksen, üzeri toz kaplı davulları ve zilleriyle Per Oddvar Johansen, ve (sadece üç parçada olmak üzere) saksofonuyla Trygve Seim isimli müzik adamları eşlik ediyor.

Tamamı Norveç'li olan grubun Oslo'daki Sofienberg Kilisesi'nin sonsuz güzellikteki akustiğinde kaydettiği bu müziğin fazlasıyla düşündürücü, saygılı ve tövbekar bir tavrı var. Bu noktada hemen eklemem gereken birşey var; mutlaka duyanlarınız olmuştur: Enerjinin sarfedilmesiyle ilgili alışılmamış bir inanç vardır. Bu inanca göre eğer ortada sarfedilecek bir enerji birikimi varsa o enerjinin tümünün "boşluk" yaratmak için sarfedilmesi gereklidir. İşte, Christian Wallumrod ve dostlarının da bu tür bir inancı albümün çıkış noktası olarak benimsemiş olduklarını hissediyorum.

Böyle bir boşluğun yakalanması için (hem fiziksel hem de manevi anlamda) on altıncı ve on yedinci yüzyıl müziklerini bizzat işitmiş bir kilisenin seçilmiş olması, aynı kilisenin, içinde müzisyenlerden ve onların sazlarından başka bir şeyin bulunmadığı haliyle gözlerimin önüne gelen görüntüsü ve boşluğun (bir başka deyişle albümün başındaki beş saniyelik derin sessizliğin) ardından başlayan "Sarabande Nouvelle"in beni gerçekten etkilediğini itiraf etmem gerek.

Sonraları, albümün geri kalan bölümünü oluşturan diğer parçaları, yani "Sarabande Nouvelle"nin iki farklı varyasyonunu, "Alas Alert"i, büyülü "Memor"u ve tek varyasyonunu, tedirgin "Edith"i ve varyasyonunu, hepsi birbirinden karanlık olan "Small Picture" ve varyasyonlarını, albümün kilisede kaydedilmesinin bir getirisi olduğuna inandığım ayinsel "Psalm"ı, azıcık olsa da umut taşıdığını düşündüğüm "Liturgia"yı ve son olarak yalnız başına duran "Losing Temple"yi dinleyip bitirdiğimde bir saniyeliğine bile hayal kırıklığı hissetmediğimi kendi kendime söylediğimi hatırlıyorum.

Albümü ilk dinleyişimden bu yana "Sofienberg" varyasyonları ve "Goldberg" varyasyonları arasında bağlar kurmaya çalışıp durdum. Bach'ın sipariş üzerine yazdığı bir eser olması özelliğiyle bilinen "Goldberg Variations" uykusuzluğuna çözüm bulmaya çalışan bir hükümdarın derdine derman olmuş olsa da iki eser arasında uykusuzlukla ilgili bir bağ yakalarım diye yatmadan önce "Sofienberg" varyasyonlarını müzik setime koyup eserin sonu gelmeden uykuya dalabildiğimi anımsamıyorum, ancak bütün dikkatimi ve yoğunluğumu boşluk çevresinde dönen bu müziğe verişimden ve herşey bittiğinde tüm enerjimi müziğin kendisine teslim edişimden sonra uyuyabiliyorum, boş ve huzur dolu bir uyku oluyor bu.

Umarım sizin için de öyle olur...

Caz Yeşili ne demek?

Sevdiğin sanatçının biletini günler öncesinden almak demek. Bilet bulamazsan tanıdık tanımadık herkese fazla bilet var mı diye sormak demek. Kimsede bilet yoksa en son çare olarak organizasyonda çalışan bir arkadaşına seni içeri sokması için rica etmek demek. O da olmazsa kapıda bilet bulmak için umutlanmak demek. Babylon'daki konserlerden önce Balıkpazarı'nda kokoreç yiyip konsere koşa koşa yetişmek demek. Açıkhava'daki konserlere giremediğinde demir parmaklıkların dibine oturup, kapıdaki çaycının çayı eşliğinde konseri dışardan dinlemek demek. Minibüsten bozma seyyar lokantadan bir şeyler yediğinde acaba mideyi bozar mıyım diye telaşlanmak demek. Evden çıkarken acaba kazak alsam mı, almasam mı diye kararsız kalmak demek. Yağmur yağacak gibi görünüyorsa dağıtılan ince naylon yağmurluklardan almaya çalışmak demek. Konserin ortasında yağmur atıştırmaya başladığında gidip gitmemek konusunda kararsız kalmak demek. Sponsorların dağıttığı promosyonlardan birkaç tane almaya çalışmak demek. Rüzgârla birlikte burnuna gelen parfüm kokusunun kimden geldiğini tahmin etmeye çalışmak demek. Hilton'dakiler bütün konserleri bedava izliyor cümlesini her seferinde sarfetmek demek. Arabayı uygunsuz bir yere park edip konser boyunca acaba çekmişler midir diye dert etmek demek. Keşke arabayı AKM'nin otoparkına bıraksaydım diye pişman olmak demek. Şansın varsa civarda atılan havai fişekleri görüp bu gecenin hayatının en güzel gecesi olduğuna kendini inandırman demek. Herkes çakmaklarını sallamaya başladığında içinden onlara katılmak gelse de boşu boşuna kendini tutman demek. Konseri hiç umursamadan kasalardan gazoz, kola vs. şişelerini boşaltarak gürültü yapan büfecilere sinir olmak demek. Konser sırasında gökyüzüne bakıp ışığın etrafında dönüp duran martıların uçuşunu seyretmek demek. Grubu tekrar sahneye getirebilmek için ellerin patlayıncaya kadar alkışlamak demek. Bis için tekrar sahneye geldiklerinde sanki bunu tek başına başarmışsın gibi hafifçe gururlanmak demek. Tekrar sahneye geldiklerinde son şarkıyı hep bir ağızdan daha da coşkulu söylemek demek. Çıkışta mısırın haşlanmışını mı, közlenmişini mi yemeye karar verememek demek. Haşlanmış mısır alıp dişlerinin arasına sıkışan parçaları etraftakilere çaktırmadan çıkarmaya çalışmak demek. 6 yıldır İstanbul Caz Festivali'nin sponsoru olmak demek.

Derleyen: Ali Sönmez
(alisonmezjazz@hotmail.com)

Şu jazz dedikleri...

"JAZZ sadece müzik değil, bir yaşam biçimi, bir varoluş biçimi, bir düşünme biçimidir." – Nina Simone

Genç koleksiyoncu: THE MODERN JAZZ QUARTET

Jazz tarihinde en uzun süre ayakta kalmayı başarmış topluluk, müzik yaşamı 1952 yılının bir Kasım gecesi, Greenwich Village'daki Chantilly Club'da resmen başlayan, ve kısa bir ara sayılmazsa 45 yılı aşkın bir süre boyunca Jazz dünyasındaki seçkin yerini koruyan The Modern Jazz Quartet veya kısaltılmış adıyla MJQ'tür. Piyanist John Lewis (1920-2001), vibrafoncu Milt Jackson (1923-1999), basçı Ray Brown (1926-2002) ve davulcu Kenny Clarke (1914-1985), ilk kez 1946 yılında Dizzy Gillespie'nin kurduğu Bebop big band'inin ritm seksiyonunda biraraya geldiler. Gillespie'nin, orkestranın bakır sazları için yazdığı partisyonlar bazen o kadar zorlayıcı oluyordu ki, öncü trompetçi diğer müzisyenlerin biraz olsun nefes alabilmeleri için, düzenlemelerinde ritm seksiyonun yalnız başına çaldığı uzun bölümlere de yer veriyordu. Böylece birlikte çalmaya alışan ve aralarında müzikal bir uyum sağlayan bu dört müzisyen, 1948 yılında Gillespie'nin orkestrasını dağıtmasının ardından, üç yıl boyunca farklı müzisyen ve gruplarla çalıştılar. Lewis, Jackson, Brown ve Clarke, kendi başlarına ilk plak çalışmalarını, eski patronları Dizzy Gillespie'nin yeni kurduğu Dee Gee plak şirketi için, 1951 yılının Ağustos ayında, Milt Jackson Quartet adı altında gerçekleştirdiler. Jackson'ın liderliği üstlendiği bu ilk kayıtlar grup üyelerini memnun ettiği için, dört müzisyen o günden itiabren beraber çalışmaya karar verdiler. Bir sonraki plak kayıtlarında saksofoncu Lou Donaldson'ı da geçici olarak aralarına alan Lewis, Jackson, Brown ve Clarke, uyumlu bir ekip oluşturmuşlardı. Yalnız bu arada Ella Fitzgerald'la evlenen ve onun müzik direktörlüğünü üstlenen Ray Brown aralarından ayrılınca, onun yerine, yine 1948 yılında Dizzy Gillespie'nin topluluğuna katılmış olan basçı Percy Heath'i (1923-) gruba dahil ettiler. 1952 yılının ikinci yarısında, Lewis, Jackson, Heath ve Clarke, bir lideri bulunmayan, kooperatif bir grup oluşturmaya karar verdiler ve bu nedenle kendilerine bir isim aramaya başladılar. O dönemde, prodüktör Bob Weinstock'la yaptıkları ilk plak anlaşmasında New Jazz Quartet adını kullanmalarına karşın, sonunda Modern Jazz Quartet'te karar kıldılar. 22 Aralık 1952 tarihli, aralarında "La Ronde" ve "Vendome" da bulunan 4 parçayı içeren ilk resmi plak kayıtları o dönemde Jazz çevrelerinde fazla ilgi görmedi. Bu arada grup elemanları, sorumluluk ve yetkiyi sistemli bir biçimde aralarında paylaşmaya karar vermişlerdi. Ama müzik teorisi dalında master çalışmasını bitiren John Lewis'in ağırlığını zaman içinde hissettirmesi ve grubun müziğine yön vermesi, özellikle Kenny Clarke'ı rahatsız etti. Clarke'ın 1955'in Şubat ayında gruptan ayrılıp Paris'e gitmesi üzerine, taburesine genç davulcu Connie Kay (1927-1994) oturdu. Modern Jazz Quartet'in 40 yıl boyunca değişmeyecek bu yeni kadrosu, John Lewis'in müzik direktörlüğünü benimsedi ve grup içinde yeniden görev bölüşümü yaptı: Percy Heath mali konulardan ve sahnede giyecekleri kostümlerden sorumlu olurken, Connie Kay grubun turnelerini düzenliyor ve kalacakları otelleri saptıyordu. Bir zamanlar grubun lideri olan Milt Jackson'a ise basın ve halkla ilişkilerin yanısıra, sahnede parçaları anons etme görevi uygun görülmüştü. 1955 yılından itibaren Modern Jazz Quartet'in yaptığı müzik, John Lewis'in klasik formlara dayanan ve sık sık kontrpuana başvuran bestelerini ön plana çıkarmaya başlamıştı. Bu dönemde Nesuhi Ertegün'ün gayretiyle Atlantic plakçılığa geçen grup, 1956'dan 1968'e, 1971'den 1974'e, ve 1987'den müzik dünyasından ayrıldıkları güne kadar kadar, bu şirket için tam 27 albüm doldurdu. 1956 yılında ilk kez Avrupa'da turneye çıkan MJQ, bir süre Paris'te St. Germain-des-Près'deki bir kulüpte çalıştı. İşte bu sırada genç Fransız yönetmen Roger Vadim'in "Sait-On Jamais", ya da İngilizce isimiyle "No Sun in Venice" adlı filminin müziğini yazdılar. Bunu 1959 yılında Robert Wise'ın "Odds Against Tomorrow" adlı filmi için yazdıkları özgün müzik izleyecekti. Atlantic plak şirketi, ve 1989 yılındaki ölümüne kadar Nesuhi Ertegün, Modern Jazz Quartet'in önce Amerika'da, sonra da tüm dünyada sadece Jazzseverler tarafından değil, çok daha geniş bir dinleyici kitlesi tarafından sevilen, popüler bir grup olmasında büyük rol oynamıştır. 50'li yılların ikinci yarısında, Dave Brubeck'in başını çektiği Batı Sahili ve beyaz kökenli "Cool Jazz" büyük ilgi görürken, MJQ, Atlantic tarafından, bu türe karşı, New York'tan ve zencilerden kaynaklanan, Jazz'da blues ile Barok müziği uyumlu bir biçimde birleştiren, sofistike bir alternatif olarak sunuldu. 1956 yılından itibaren Down Beat dergisinin gerek eleştirmenler, gerekse de okuyucular anketlerinde dört yıl üst üste en iyi Jazz grubu seçilen Modern Jazz Quartet'in 1960 yılında çıktığı Avrupa turnesi iki albüme kaynak oldu. Bunlardan Nisan ayındaki İskandinavya konserlerini içeren "European Concert", grubun en başarılı plaklarından biri kabul edilirken, aynı turnede Mayıs ayı sonunda Ljubliana'da verdikleri konser ise, tam 35 yıl sonra "Dedicated to Connie" adı altında piyasaya sürüldü. Çoğu belli kalıplar içinde önceden bestelenmiş, kollektif doğaçlamaya dayanan ölçülü ve dingin müziklerini, kulüplerin civcivli ortamı yerine konser salonlarında seslendirmeyi yeğleyen ve sahneye bir örnek takım elbiselerle çıkan Modern Jazz Quartet'in elemanları, 60'lı yılların başından itibaren, kişisel Jazz projelerini gerçekleştirmek üzere, yaz aylarında geçici olarak ayrılmayı gelenek haline getirdiler. Özellikle, klasik müzikle Jazz'ı aynı potada eritmeyi hedefleyen "Third Stream / Üçüncü Akım" türünün, Günther Schuller'le birlikte bayraktarlığını üstlenen John Lewis'in bazı bestelerı, bu türün seçkin örnekleri arasına girdi. Değişik dönemlerde Sonny Rollins, Jimmy Guiffre, Laurindo Almeida, Paul Desmond gibi müzisyenler, ve Swingle Singers gibi vokal gruplarla da konsere çıkan ve plak kayıtları yapan MJQ, 1965 yılında, Clark Terry, Kai Winding, Phil Woods, Charlie Mariano, Richie Camuca ve benzeri ünlü müzisyenlerden oluşan 13 kişilik bir big band'le de stüdyoya girdi. Yıllar boyunca dünyanın farklı köşelerinde verdikleri konserler ve çıkardıkları plaklarla Jazz müziğinin imajını ve saygınlığını arttırma mücadelesi veren Modern Jazz Quartet, blues ve swingi klasik müzik kalıpları ve barok ezgilerle harmanlayan o kendine özgü sound'uyla, "Oda Jazzı" adı verilen türün de öncüsü oldu. 1974 yılın Temmuz ayında, Milt Jackson'ın, turnelerden yorulması ve grup içinde doğaçlama olanağının sınırlanması nedeniyle ayrılmak istemesi üzerine grubun aldığı dağılma kararı, özellikle hayranlarını şaşkınlığa uğrattı. Dörtlünün 25 Kasım 1974 gecesi New York'taki Avery Fisher Hall'da verdiği son konser, yaptıkları sayısız bisle, tam 3 saat sürdü ve bu unutulmaz gecenin kayıtlarından derlenen "The Last Concert" grubun en beğenilen ve en çok satan albümü oldu. MJQ'in dağılmasının ardından, herbiri kendi yoluna giden deneyimli müzisyenler, yedi yıl sonra, 1981'de, Japonya'da ünlü Budokan salonunda verdikleri bir konserle yeniden bir araya geldiler. Bunu, ertesi yaz, Montreux Jazz Festivali'ndeki performansları izledi. İlerki yıllarda bu konserlerin kayıtlarının yanısıra, Pablo şirketinden birkaç stüdyo albümü de çıkaran, eski üyeleri Ray Brown'ı grubun menajerliğine getiren, ve her yıl altı ay birlikte çalışan Modern Jazz Quartet, 1987'de "Three Windows" albümüyle tekrar Atlantic plakçılığa döndü. 1988'in Şubat ayında kaydettikleri "For Ellington"ı, grubun 40. kuruluş yılı şerefine, 1992'de ünlü Jazz müzisyenleriyle beraber doldurdukları "Modern Jazz Quartet & Friends: A Celebration" albümü izledi. 1994'ün Aralık ayında yaşama veda eden Connie Kay'in yerine, Percy Heath'in kardeşi Albert "Tootie" Heath'i (1935-) alarak bir süre daha yoluna devam eden Modern Jazz Quartet, 1999'da Milt Jackson'ın, 2001'de de John Lewis'in yaşama veda etmesiyle tarihe karıştı... "Jazz gruplarının Rolls Royce'u" diye tanımlanan ve 45 yılı aşan verimli birliktelikleriyle, Jazz'ın efsane isimleri arasına giren Modern Jazz Quartet'in albümleri arasından yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, Jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık. Bunlar arasından belli bir dönemde ülkemize ithal edilmiş olan CD'leri de birer ay-yıldızla işaretledik. Her bölümde öncelikli olarak alınması gereken, en başarılı yapıtları ise birer okla vurguladık.

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

- ➲ The Artistry of The Modern Jazz Quartet (1952-55) PRESTIGE FCD-60-016 Z
- ➲ Les Incontournables (1953-1974) WEA 34533
- ➲ The Art of the Modern Jazz Quartet (1956-69) ATLANTIC SD2-301 (2 LP)
- * The Best of the Modern Jazz Quartet (1981-85) PABLO 2405 423 Z

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

- * Modern Jazz Quartet / Milt Jackson Quintet: MJQ (1952/1954) PRESTIGE/OJCCD-125 Z
- ➲ Django (1953-55) PRESTIGE/OJCCD-057 Z
- * Concorde (1955) PRESTIGE/OJCCD-002 Z
- * Fontessa (1956) ATLANTIC 1231 Z
- * MJQ at Music Inn (w/ Jimmy Giuffre) (1956) ATLANTIC 1247 (LP)
- * No Sun in Venice (1957) ATLANTIC 1284
- ➲ Third Stream Music (1957-60) ATLANTIC 1345
- * MJQ at Music Inn, Guest Artist: Sonny Rollins (1958) ATLANTIC 1299
- ➲ Pyramide (1959-60) ATLANTIC 1325 Z
- * Odds Against Tomorrow (1959) UNITED ARTISTS/BLUE NOTE 93415
- ➲ European Concert (1960) ATLANTIC SD2-603 (2 LP)
- ➲ Immortal Concerts - Scandinavia, April 1960 (1960) GIANTS OF JAZZ 53012 Z
- ➲ Dedicated to Connie (1960) ATLANTIC 82763 (2 CD) Z
- * The Modern Jazz Quartet and Orchestra (1960) ATLANTIC/COLLECTABLES 6194
- ➲ Lonely Woman (1962) ATLANTIC 90665
- ➲ Collaboration (w/ Laurindo Almeida) (1964) ATLANTIC 1429
- * Jazz Dialogue (w/ All-Star Jazz Band) (1965) ATLANTIC 1449
- * Concert in Japan '66 (1966) ATLANTIC 4518 (2 LP)
- * Blues at Carnegie Hall (1966) ATLANTIC/MOBILE FIDELITY UDCD 596
- * Plastic Dreams (1971) ATLANTIC 1589
- * Blues on Bach (1973) ATLANTIC 1652 Z
- ➲ The Complete Last Concert (1974) ATLANTIC 81976 (2 CD)
- * Reunion at Budokan 1981 (1981) PABLO 2308-243
- * Echoes (1984) PABLO 2312-142
- * Three Windows (1987) ATLANTIC 81761 Z
- * For Ellington (1988) EAST-WEST 90926
- ➲ MJQ & Friends - A 40th Anniversary Celebration (1992-93) ATLANTIC 82538 Z

KOMPLE SET

(Fanatik ve "tuzu kuru" MJQ hayranları için)

- ➲ Modern Jazz Quartet 40 (1952-88) ATLANTIC 82330 (4 CD)

"Cool" Batı Kıyısı'nın "Hot" müzisyenleri

Tarih: 1951; **Yer:** San Francisco'da Jimbo's Bob City adlı kulüp; **Katılanlar:** Dexter Gordon (en sol), Jimmy Heath (soldan 2.), Eric Miller (soldan 4.), Roy Porter (soldan 5.), Milt Jackson (soldan 6.), Percy Heath (soldan 7.), Hampton Hawes (sağdan 6.), Sonny Criss (sağdan 3.), Chuck Thompson (sağdan 2.), vd; **Vesile:** O dönemde California'da yaşayıp çalışan müzisyenlerden bazıları, bir gece jam session'da; **Sonuç:** 40'lı yılların sonu ile 50'li yılların başında, çoğunlukla beyaz müzisyenlerin Bebop'a alternatif olarak sundukları steril "Cool" akımıyla özdeşleşmiş olan California'da, Bebop'a gönül vermiş, ateşli icralarıyla dikkat çeken pek çok müzisyen vardı.

ŞU CAZ DEDİKLERİ

Her Cuma gecesi 23:00-24:00 arası, TRT Radyo 3'te

2003 yılı boyunca her hafta, VERVE plak şirketinin en seçkin 50 albümü sırayla tanıtılıyor.

04 Temmuz	Gillespiana / Dizzy Gillespie
11 Temmuz	Dizzy Gillespie at Newport / Dizzy Gillespie
18 Temmuz	Count Basie at Newport / Count Basie
25 Temmuz	April in Paris / Count Basie
1 Ağustos	Count Basie Swings, Joe Williams Sings / Count Basie
08 Ağustos	King of the Tenors / Ben Webster
15 Ağustos	Music with Feeling / Ben Webster
22 Ağustos	Soulville / Ben Webster
29 Ağustos	The Soul of Ben Webster / Ben Webster
05 Eylül	Gerry Mulligan Meets Ben Webster / Gerry Mulligan & Ben Webster
12 Eylül	Gerry Mulligan - Paul Desmond Quartet Gerry Mulligan & Paul Desmond
19 Eylül	Gerry Mulligan & The Concert Jazz Band at the Village Vanguard / Gerry Mulligan
26 Eylül	Play the Blues Back to Back / Duke Ellington & Johnny Hodges

JAZZ SANDIĞI

Jazz bilgi ve kültürünüzü arttıracağını düşündüğümüz farklı konuları bu başlık altında ele alıyoruz.

Gurbete çıkan Amerikalı Jazz müzisyenleri

ABD'den kaynaklanan bir müzik olmasına karşın, Jazz'ın uzun yıllar boyunca Avrupa, Japonya ve Latin Amerika'da daha fazla ilgi ve saygınlık görmesi nedeniyle, özellikle zenci Amerikalı müzisyenlerden pek çoğu, ırk ayrımcılığını daha az hissettikleri ve kendilerine değer verildiğini gördükleri ülkelerde yaşamayı yeğlemiştir. Aşağıdaki listede uzun sayılacak bir zaman diliminde vatanları dışında yaşayıp çalışmayı seçmiş Amerikalı Jazz müzisyenlerini, ve hangi ülkede ne kadar süreyle yaşadıklarını bulacaksınız. Parantez içindekiler, müzisyenlerin göreceli olarak kısa bir süre kaldığı ülkelerdir.

Louis Armstrong	trompetçi / şarkıcı	1933-35	Fransa ve diğer Avrupa ülkeleri
Chet Baker	trompetçi / şarkıcı	1960-61	İtalya
		1962-64	(Almanya, İngiltere, Fransa)
		1975-88	Avrupa ülkeleri, Hollanda (orada öldü)
Sidney Bechet	saksofocu / klarnetçi	1919-22	İngiltere
		1925-30	Fransa, Almanya
		1951-59	Fransa (orada öldü)
Lester Bowie	trompetçi	1968-71	Fransa
Dee Dee Bridgewater	şarkıcı	1984-	Fransa
Don Byas	saksofoncu	1946-72	Fransa, Danimarka, Hollanda (orada öldü)
Donald Byrd	trompetçi	1963-67	Fransa
Benny Carter	saksofoncu	1935-38	İngiltere, Hollanda, Fransa
Don Cherry	trompetçi	1970-74	İsveç
Kenny Clarke	davulcu	1956-85	Fransa (orada öldü)
Buck Clayton	trompetçi	1934-36	Çin
Art Farmer	trompetçi	1968-98	Avusturya
Stan Getz	saksofoncu	1958-61	Danimarka
Dexter Gordon	saksofoncu	1962-77	Fransa, Danimarka
Johnny Griffin	saksofoncu	1963-2000	Fransa, Hollanda
Coleman Hawkins	saksofoncu	1934-39	İngiltere, Fransa, Hollanda, İsviçre, İskandinavya
Quincy Jones	trompetçi / aranjör	1957-59	Fransa
Steve Lacy	saksofoncu	1967-	(İtalya, Almanya), Fransa
James Moody	saksofoncu	1948-51	Fransa
Oscar Pettiford	basçı	1958-60	Danimarka
Bud Powell	piyanist	1959-64	Fransa
George Russell	besteci / müzikolog	1963-69	İsveç, Norveç
Mal Waldron	piyanist	1965-2002	(Fransa, İtalya), Almanya, Belçika (orada öldü)
Ben Webster	saksofoncu	1963-73	Danimarka, Hollanda (orada öldü)
Randy Weston	piyanist / besteci	1968-72	Fas

ÖLÜMSÜZ STANDARTLAR

OVER THE RAINBOW

Söz: E. Yip Harburg
Müzik: Harold Arlen

When all the world is a hopeless jumble
And the raindrops tumble all around
Heaven opens a magic lane

When all the clouds darken up the skyway
There's a rainbow highway to be found
Leading from your windowpane

To a place behind the sun
Just a step beyond the rain

Somewhere, over the rainbow
Way up high
There's a land that I dreamed of
Once in a lullabye

Somewhere, over the rainbow
Skies are blue
And the dreams that you dare to dream
Really do come true

Some day I'll wish upon a star and wake up
Where the clouds are far behind me
Where laughter falls like lemon drops away above the chimney tops
That's where you'll find me

Somewhere, over the rainbow
Skies are blue
And the dreams that you dare to dream
Really do come true

If happy little bluebirds fly
Beyond the rainbow
Why, oh, why can't I?

POLKA DOTS AND MOONBEAMS

Söz: Johnny Burke
Müzik: Jimmy Van Heusen

A country dance was being held in a garden
I felt a bump and heard an "Oh, beg your pardon"
Suddenly I saw polka dots and moonbeams
All around a pug-nosed dream

The music started and was I the perplexed one
I held my breath and said "May I have the next one?"
In my frightened arms, polka dots and moonbeams
Sparkled on a pug-nosed dream

There were questions in the eyes of other dancers
As we floated over the floor
There were questions but my heart knew all the answers
And perhaps a few things more

Now in a cottage built of lilacs and laughter
I know the meaning of the words "Ever after"
And I'll always see polka dots and moonbeams
When I kiss the pug-nosed dream

NICE WORK IF YOU CAN GET IT

Söz: Ira Gershwin
Müzik: George Gershwin

The man who only lives for making money
Lives a life that isn't necessarily sunny
Likewise the man who works for fame
There's no guarantee that time won't erase his name

The fact is, the only work that really brings enjoyment
Is the kind that is for girl and boy meant
Fall in love and you won't regret it
That's the best work of all, if you can get it

Holding hands at midnight
'Neath a starry sky
Nice work if you can get it
And you can get it if you try

Strolling with the one girl
Sighing sigh after sigh
Nice work if you can get it
And you can get it if you try

Just imagine someone
Waiting at the cottage door
Where two hearts become one
Who could ask for anything more?

Loving one who loves you
And then taking that vow
It's nice work if you can get it
And if you get it, won't you tell me how?"

Just imagine someone
Waiting at the cottage door
Where two hearts become one
Who could ask for anything more?

Loving one who loves you
And then taking that vow
Nice work if you can get it
And if you get it, won't you tell me how?"

BİR KİTAP / BİR VİDEO

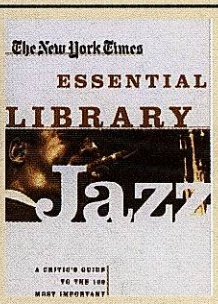

THE NEW YORK TIMES ESSENTIAL LIBRARY: JAZZ
A Critic's Guide to the 100 Most Important Recordings

Ben Ratliff
Times Books, ABD, 2002
ISBN: 0-8050-7068-0
250 sayfa; Karton kapaklı
$16.00

1996 yılından beri New York Times gazetesinin pop ve Jazz eleştirmeni olan Ben Ratliff'in kaleme aldığı bu yeni referans kitabı, yazarın en önemli gördüğü 100 Jazz albümünü, ortalama ikişer sayfalık metinler aracılığıyla tanıtıyor. Original Dixieland Jazz Band'in derleme albümü "The Creators of Jazz"den Jason Moran'ın 2001 tarihli albümü "Black Stars"a kadar, kronolojik sırayla tanıtılan albümlerin 70'i 1950 sonrası döneme ait. Bunlardan 25'i 1950'li; 25'i ise 1960'lı yıllarda kaydedilmiş. Tabii bu tür kişisel seçmeler her zaman sahibinin zevk ve ilgi derecesini yansıttığı için tartışma götürebilir. 35 yaşındaki Ratliff'in listesindeki albümlerin neredeyse yarısı, tanınmış Jazz eleştirmenlerinin klasikleşmiş favorileri arasında yer almıyor. (Meraklısı için not: Ratliff'in seçtiği 100 albümden sadece 35'i benim birkaç yıl önce önerdiğim 100 albümlük listede bulunuyor.) Ancak yazar her albümü tarihi ve kültürel bağlamı, müzik üzerindeki etkileri ve Jazz tarihine genel katkısı açılarından ele alarak, seçiminin gerekçelerini açıklıyor. Böylece ortaya çıkan Jazz tarihi, yazarın farklı perspektifini yansıtırken, pek çok kaynak tarafından defalarca tekrarlandığı için doğruluğu varsayılan bazı noktalara da artık şüpheyle yaklaşmanıza sebep oluyor. Genelgeçer seçimlere meydan okuyan bu kişisel yorumlar, kitabın sonuna eklenmiş ikinci 100 albümlük listeyle desteklenmiş. Farklı albümleri keşfetmek isteyenlere

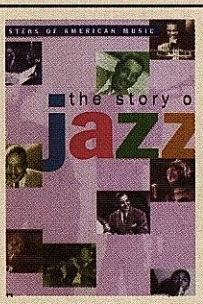

THE STORY OF JAZZ

Yönetmen: Matthew Seig
BMG Video 80088-9
ABD 1993/2002
ISBN: 7-23338-00889-9
97 dakika
Renkli ve Siyah-Beyaz
1.33:1; DD2.0 Mono
DVD Region 1 / NTSC
$19.95

İlk kez Masters of American Music dizisi kapsamında Amerikan Kamu Televizyonu PBS tarafından yayınlanan, 1993 tarihli bu belgesel, 100 küsur yıllık Jazz tarihini 19. Yüzyıl'dan başlayarak, 1970'li yıllara kadar getiriyor. Filmin yapımcıları, köklerini 1830'larda New Orleans'taki Congo Square'de pazar günleri toplanarak şarkı söyleyip dans eden zenci kölelere kadar uzandırdıkları Jazz müziğinin serüvenini, çeşitli özgün belgeler, farklı dönemlerden gelen arşiv filmleri, fotoğraflar, ve en önemlisi, çoğu bugün artık aramızda olmayan pek çok Jazz müzisyeniyle yaptıkları söyleşilerle zenginleştirmişler. Jazz'ın onyıllar boyunca geçirdiği evrimi, New Orleans Jazz'ından Free ve Fusion'a kadar farklı türleri örnekleriyle ekrana getiren bu belgesel, tarihi detaylara sadık kalınarak gerçekleştirilmiş, titiz ve kapsamlı bir çalışma. Özellikle 1960 öncesi dönemi çok kapsamlı şekilde ele alan filmde, performanslarını arşiv görüntülerinden izleme olanağı bulduğumuz müzisyenler arasında Duke Ellington, Ella Fitzgerald, Charlie Parker ile Dizzy Gillespie, Louis Armstrong, Charles Mingus, Count Basie, Billie Holiday, Thelonious Monk, Miles Davis ile John Coltrane, Sarah Vaughan, vb. önemli isimler var. Jazz'ın öyküsünü tarihi görsel malzeme eşliğinde, çoğu kez farklı dönemlerden usta müzisyenlerin yorumlarıyla birinci elden anlatan bu belgesel, artık DVD olarak ta Jazzseverleri bekliyor.

Jazz Sözlüğü

R

Rabbit - (Sözlük anlamı: tavşan) Profilinin andırması ya da salatayı çok sevmesi nedeniyle, saksofoncu Johnny Hodges'a takılmış lakap. ("*Rabbit Pie*" - Johnny Hodges)

Race music; Race records - (Sözlük anlamı: ırk müziği; ırk plakları) 1922-1940 arasında kullanılan bu terimlerle, hedef kitlesi zenci müzikseverler olan müzik ve plaklar kastedilir. Bu deyimler ilk kez Ocak 1922'de Okeh plak şirketinin bir gazete ilanında kullanılmıştır. Tüm büyük plak şirketleri, ilk dönem Jazz plaklarını, zencileri hedefleyen ayrı seri ve logolarla pazarlamışlardır: Columbia'nın 16 000 serisi , Black Swan, RCA'in Bluebird serisi, gibi. 2. Dünya Savaşı'nın ardından, bu terimlerin ırkçı içeriğinin tepki çekmesi ihtimali nedeniyle, şirketler "ebony / abanoz" (MGM), "sepia / sepya" (Decca, Capitol) gibi daha "nazik" terimler kullanmayı yeğlemişlerdir. 40'lı yılların sonunda bunların yerine, zencilere olduğu kadar beyazlara da hitap eden daha popüler bir müziği yansıtan **Rhythm & Blues** (bkz. bu terim) terimi kullanılmaya başlamıştır.

Rag - (Sözlük anlamı: 1. paçavra, çaput; 2. gürültü, şamata) **1.** 19. yüzyılın ortalarında dinamik zenci dansı; **2. Ragtime** (bkz. bu terim) geleneğine uygun biçimde yazılmış müzik parçası. ("*Tiger Rag*" - Art Tatum)

Ragtime - 1. ABD'de İç Savaş sonrasında St. Louis bölgesinde ortaya çıkmış, çoğunlukla piyanoyla çalınan, senkoplu bir melodiye dayanan ve birbirine zıt bölümler içeren müzik tarzı. 1885-1915 arasında Amerikan popüler müziğinin en sevilen biçimi olan ve zenci müziğinin ritm tekniklerini marş, polka, "quadrille" gibi dönemin sevilen Avrupa salon müziği formlarına uygulayan bu tür, "Afro-Amerikan müziğin en Avrupalı biçimi" olarak tanımlanmıştır. Erken dönem Jazz üzerinde folk / iş şarkıları ve Blues kadar etkili olan bu tarzın en önemli ismi, 50'ye yakın "rag" bestesi yapmış olan Scott Joplin'dir ("*Maple Leaf Rag*", 1899).

Rahsaan - Saksofoncu Roland Kirk'ün gördüğü vahiy içeren bir rüyanın ardından aldığı isim.

Ramble - (Sözlük anlamı: gezinmek, dolaşmak, dolanmak) 1. İçki içmek; 2. İçki içince çenesi düşmek; 3. Hızlı bir şekilde yol almak; bu kullanımından yola çıkılarak hızlı tempoda çalınan parçaların isimlerinde kullanılmıştır ("*Muskrat Rumble*" - Louis Armstrong); **Rambler** - Aylak.

Rap - **1.** Nutuk, uzun monolog; **2.** Bir kadını baştan çıkarmak için yapılan iltifat; **3.** Suç, kabahat; **4.** Ceza; **5.** 60'lı yıllarda, belli bir konu etrafında sohbet etmek, görüş alışverişinde bulunmak; **6.** 80'li yıllardan itibaren zenciler arasında popüler olan, rhythm & blues kökenli, hızlı konuşmaya ve sözlerde doğaçlamaya ağırlık veren vokal müzik türü.

Read - (Sözlük anlamı: okumak) 1. Nota okumayı bilmek; 2. Anlamak, vakıf olmak (**dig** (bkz. bu terim) ile eşanlamlı); 3. Eğitimli Jazz müzisyeni.

Real - (Sözlük anlamı: gerçek, hakiki) 1. Samimi, içten ("*Are You Real?*" - Art Blakey); **Real McCoy** - İçi dışı bir, dürüst kişi; kaliteli ve özgün olan ("*Real McCoy*" - McCoy Tyner).

Re-bop - 1940'lı yılların ortasında, armonik açıdan daha zengin ve hareketli **Swing** (bkz. bu terim) tarzı. Kısa süre içinde **Bebop (Bop)** (bkz. bu terimler) akımının içinde erimiştir ("*Hey-baba-re-bop*" - Lionel Hampton)

Red - (Sözlük anlamı: kırmızı, kızıl) Özellikle kızıl saçlı beyaz ırktan müzisyenlere takılan popüler ve yaygın bir lakap: vibrafoncu Red Norvo (gerçek adı: Kenneth Norville); kornetçi Red Nichols (gerçek adı: Ernest Loring Nichols); trompetçi Red Rodney (gerçek adı: Robert Chudnick). Beyaz (pembe) tenli zenci Jazz müzisyenlerinden bu lakabı taşıyanlar arasında en ünlüleri trompetçi Henry "Red" Allen; piyanist Red Garland (gerçek adı: William Garland) ve basçı Red Callender'dir (gerçek adı: George Sylvester Callender).

Red beans and rice - (Sözlük anlamı: kırmızı fasulye ve pilav) Louis Armstrong'un çok sevdiği (mektuplarının çoğunu "Am Redbeans and Ricely Yours" diye bitirirmiş), zenci mutfağının temel yemeklerinden biri ("*Dem Red Beans and Rice*" - Roland Kirk).

Red Hot - (Sözlük anlamı: çok kızgın; çok acı) **1.** Öfkeli, ateş saçan; 2. Ateşli; **Red Hot Mama** - 1. Canlı, ateşli, ve dolgun hatlı kadın; 2. 1920'lerde şişman, güçlü sesli ve biraz kaba saba kadın blues şarkıcısı; **Red Hot Peppers** - (Sözlük anlamı: çok acı biberler) Piyanist Jelly "Roll" Morton'un 20'li yılların ortasındaki grubunun adı.

Red Light - (Sözlük anlamı: kırmızı ışık; kırmızı fener) Genelevlerin simgesi; **Red Light District** - (Sözlük anlamı: kırmızı fener bölgesi) Genelevlerin toplu halde bulunduğu mahalle. Efsaneye göre, bu terimin ortaya çıkması, 20. yüzyılın başında, New Orleans'ta genelevlerin bulunduğu ve Jazz'ın doğduğu mahalle kabul edilen Storyville'de, polise ve diğer yetkililere ödenen rüşvetin hazır olduğunu işaret etmek için Pazartesi geceleri genelevlerin kapılarına kırmızı bir fenerin asılması adetinden kaynaklanmıştır.

Red Onion - (Sözlük anlamı: kırmızı soğan) New Orleans'ta Louis Armstrong ve Johnny Dodds'un da çaldığı salaş bar ("*Red Onion Blues*" - Johnny Dodds); **Red Onion Jazz Babies** - Louis Armstrong'un 1924 yılındaki grubunun adı.

Redneck - (Sözlük anlamı: kırmızı boyun) 1. Maganda; 2. Özellikle ABD'nin tutucu güney eyaletlerinde ırkçı beyaz.

Tualde...

sahnede...

seste...

biçimde...

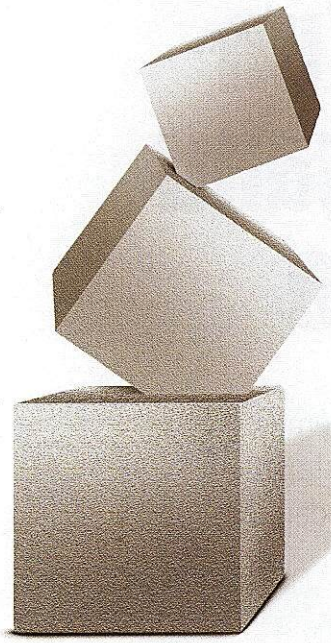

değişimin hiç bitmediği yerde,
yaşanacak çok şey var.

AKBANK
KÜLTÜR
SANAT
MERKEZİ BEYOĞLU

Randy Brecker: New York'un Kaotik Yaşamı Jazz Olunca

Dünya jazz'ının yaşayan en önemli trompetçilerini sıralamaya başlarsak, herhalde ilk akla gelen isimlerden biri Randy Brecker olur.

Orhan Kahyaoğlu

Dünya jazz'ının yaşayan en önemli trompetçilerini sıralamaya başlarsak, herhalde ilk akla gelen isimlerden biri Randy Brecker olur. O, süper bir virtüöz olmasının yanında; doğurganlığı, beste üretimi açısından da özel bir yere sahiptir. Brecker, benzerine nadir rastlanan bir stüdyo ve turne müzisyeni. Müzik dağarcığı, performans yetisi inanılmaz ölçüde zengin. Mükemmel bir hard- bop trompetçisi olmasının yanında, jazz- rock kulvarının da bir fenomeni kabul ediliyor. Kompozisyonlarında, başta funk olmak üzere, Siyah Müzik'in birçok tarzını büyülü bir biçimde kaynaştırmayı beceriyor. Profesyonel müzik hayatı kırk yıla yaklaşan Randy Brecker, jazz'ın dışında, pop, rock ve Siyah Müzik'in sayısız yıldızının da albüm ve konserlerinde çalmış bir isim. Kendi grup ve solo albüm çalışmalarının dışında, trompetçiyi yüzlerce albümde bilerekbilmeyerek dinlemiştir müzikseverler. Özellikle funk- jazz fusion stilinden söz edersek, bu çizginin ilk yaratıcılarından biri kabul edilmelidir. Özellikle kardeşi Michael Brecker'la 1974 yılında kurduğu ünlü Brecker Brothers Band, bu stilin dünya jazz severlerine taşınmasında en önemli gruplardan biri kabul edilmektedir. Bu ünlü grubun on yıl arayla iki farklı dönemi vardır. Randy Brecker, son on yıl içindeyse, özellikle jazz ve funk'ın yanında Dünya Müziği ve Latin Müziğini de kendi fusion tavrına katıp, benzersiz müzikal deneylere sıvanmasıyla da dikkat çekecektir. Çoğu fusion devi gibi, elektrikli jazz'ın yanın-

da, modern jazz'a yaslanan oturmuş akustik müzik tavrını yansıtan albümlere de imzasını atmıştır. Ama, bir bakarsınız, Brecker, hard- rock müziğinin en ünlü ve sert sound'lu grubu Aerosmith'in de albümlerinde trompet çalacaktır. Bu grup için stüdyoya girdiği zaman dilimlerinde, nefis jazz kompozisyonları üretebilmektedir.

Jazz müziğin bu ilginç figürünü gündeme getirmemizin nedeni, sanatçının 2003 yapımı son albümünün piyasaya çıkmasının ardından, Türkiye'deki müzik marketlerde yerini alması. "34th N Lex" adını verdiği bu yeni albümde Brecker, biri ortak beste olmak üzere, onbir kompozisyonuyla karşımıza çıkıyor. Bu albümün ayrıcalığı bir tür nefeslilerin ağırlıkta olduğu bir proje olması. Tenor'un artık duayenlerinden kabul edilen kardeşi Michael Brecker, albümdeki tüm parçalarda yerini alıyor. Daha onbeş yaşından beri arkadaşı olan, Pennsylvania'dan New York müzik ortamına aynı zaman diliminde geçen alto ustası David Sanborn da bu albümde az sayıda parçada yer alıyor. Funk müziğinin yıldızı James Borwn'ın 1960'lardaki çekirdek yol arkadaşı, aynı zamanda başarılı bir jazz'cı da olan tromboncu Fred Wesley'i de birkaç bestede dinleme olanağı buluyoruz. Brecker'in tutkusu olan bu müzisyen sonunda onun bir albümünde yer almakta. Bu isimlerin yanında, albümde ünlü baritoncu Ronnie Cuber ve trombonun önemli yeteneklerinden Michael Davis'de yer almakta. Ama, en ilginç olaylardan biri, bugün Randy Brecker'in eşi olan, İtalyan tenorcu Ada Rovatti'nin albümün son parçasında, Michael Brecker'la birlikte ikinci tenor olarak çalması. Gitarist Adam Rogers, keyboardcu ve albümün prodüktörü George Whitty, davulcu Clarence Penn gibi isimlerse, Brecker'in son yıllarda birlikte çaldığı grubunun genç yetenekleri.

Yeni albüm "34th N Lex" gelmeden önce, Randy Brecker'in kırk yıla varan müzik uğraşlarının öncelikle bir panoramasını çizelim istedik. 1945 Philadelphia doğumlu olan Brecker'ın en büyük şansı, babasının bir big band piyanisti olması. ilk gençliği konser kulislerinde geçiyor ve trompetle orta- lise eğitimini sürdürürken tanışıyor. Onu çok genç yaşta barlardaki gruplarda R&B ve funk çalarken buluyorlar. Fakat bu süreçte genç müzisyeninin en büyük takıntısı hard-bop oluyor. Sonny Rollins, Lee Morgan, Miles Davis gibi ustaların plaklarıyla jazz'a adım adım kanalize oluyor. Bu zaman diliminde yavaştan jazz gruplarının gigle-rine katılmaya başlıyor. 1963- 1965 yılları arasında Indiana Üniversitesi'nde öğrenciyken bazı big- band ve küçük gruplarda çalmaya başlayan bir Brecker var. Bu zaman diliminde, yoğun biçimde ders aldığı hocası Indiana big band'in üyesi olan genç Brecker, Notre Dame Festivali'nde kazanılan bir yarışma sonucu Avrupa ve Orta Doğu'da devletin yönlendiriciliğiyle bir turne yapıyorlar. Bu sürecin ardından üç ay Avrupa'da kalan Brecker, bu aylar bağımsız olarak farklı grup ve projelerde çalıyor. ABD'ye dönüşünün hemen ardındansa -yıl 1966- kendini jazz'ın asıl merkezi olan New York'a taşıyor.

Brecker, New York'da hemen jazz arenasının, sessionların içinde buluyor kendini. Ama, ilk olarak, dönemin jazz-rock akımının ilk önemli figürlerinden olan Blood, Sweat&Tears grubunun kurucu kadrosunda buluyor kendini. Yaklaşık bir yıl bu grupta çalıyor. Grubun ünlü albümü, 1968 yapımı "Child Is Father To The Man"de yer alıyor. Ama, modern jazz yine de müzisyenin asıl müzikal eğilimi olduğundan, ünlü Horace Silver'in teklifini kabul edip, ünlü sanatçının beşlisinde yerini alıyor. Bu dönem Brecker'in üretkenliğinin büyük bir ivme kazandığı zaman dilimi. Henüz yirmiüç yaşındayken, lider kimliğiyle ilk jazz albümü "Score"u da 1968'de yayınlıyor. Bu arada, abisi gibi New York jazz ortamına gelen kardeşi Michael Brecker, henüz ondokuz yaşındayken "Score" albümünde çalmakta. Bu zaman diliminde, yaklaşık iki yıl Horace Silver'in grubunun üyesiyken, o günlerin bir çok önemli jazz ve rock-blues grup ve şarkıcılarının da albüm ve turnelerinde çalıyor, dönemin en çok aranan müzisyeni durumuna geliyor. Örneğin, Clark Terry Big Band'inin üyesi de oluyor. Ünlü Art Blakey & The Jazz Messengers ve Duke Pearson birlikte çaldığı diğer önemli isimler. Bunların yanında rock tarihinin ikonlarından Janis Joplin'in bir dönem yanında çalan Brecker; soul müziğin o yıllardaki genç ve büyük yıldızı Stevie Wonder'ın da grubunun üyesi oluyor. Müzikal anlamda kökü, dayanağı jazz müziği olsa da, onun dışındaki çağdaş arayışlara ayak uydurup kendi müziği ve grup tavrını oluşturmaya çabalayan Randy Brecker; 1970 yılında kardeşi Michael Brecker, ünlü davulcu Billy Cobham, basçı Barry Rogers ve son otuz yılın en önemli jazz gitaristlerinden biri olan John Abercrombie ile birlikte Dreams adlı ilk önemli fusion gruplarından birini kuruyor. Grup, 1972'deki dağılışına kadar iki albüm yayınlıyor. Özellikle "Imagine My Surprise" adlı albümle jazz-fusion'ın en ilginç sound'larından bir müzikal alternatif sunuyorlar jazz severlere. Siyah Müzik'in her türünden yararlanan benzersiz bir kaynaşım soundu çıkar ortaya. Ama, grubun ömrü uzun sürmez. Randy, 1973'de Horace Silver'in beşlisine tekrar döner. Ama, bu kez tenoruyla Michael Brecker'da bu gruba katılmıştır. Bu iki kardeş, o yıllar dönemin en kalifiye stüdyo müzisyenleridir. Bir yıl sonraysa, bu kez Billy Cobham'ın grubunda yer almaktadırlar. Görüldüğü gibi hem jazz'ın merkezine, hem kaynaşım jazz'ına aynı oranda eğilmektedirler. Bu arada, Randy Brecker'i en çok etkileyen jazz fusion'ın yaratıcılarından Larry Coryell'in bu dönem kurduğu ünlü grubu Eleventh House'ın da üyesidir Randy. Yine aynı süreçte Randy Brecker Deodato ile Johnny ve Edgar Winter'ın kayıt ve turnelerinde yer almaktadır. Randy Brecker, 1970'li yıllarda, rock kültürünün birbirinden önemli isimlerinin de trompetiyle yol arkadaşı olmuştur. Paul Simon, Lou Reed, John Lennon gibi efsane isimler özellikle kayıtlarda Brec-

1945 Philadelphia doğumlu olan Brecker'ın en büyük şansı, babasının bir big band piyanisti olması. Gençliği konser kulislerinde geçiyor ve trompetle orta- lise eğitimini sürdürürken tanışıyor.

ker'dan, onun lirik stilinden kıyasıya yararlanacaklardır. Gato Barbieri, George Benson ve Charles Mingus'sa jazz ortamında 1970'li yıllarda yanında çaldığı büyük ustalardan sadece bir kaçıdır.

Randy Brecker'ın kardeşi Michael'la beraber gerçekleştirdiği en büyük çıkış, 1975'de kurulan Brecker Brothers Band olmuştur. Sonraki yıllar, jazz- fusion'ın en büyük esin perisi, yönlendiricilerinden biri olacak bu grup, funk'la jazz'ın olağandışı bir kaynaşımını üretecektir. 1982'ye kadar sürecek yedi yıllık ilk döneminde bazıları Grammy adayı olan altı albüm yayınlarlar. İlk albümleri dört dalda Grammy adayıdır. "Brecker Brothers"(1975) "Back To Back"(1975), "Heavy-Metal Bebop"(1978) ve "Detant" (1980) grubun en ilginç albümleridir. Kardeşler, 1970'lerin sonlarında çok önemli bir kulüp kurarlar. Modern çağın nabzıyla, ruhuyla, müzikal tını ve ritimleriyle modern jazz'ın kesişme noktasında beliren, etkili bir kaynaşım sound'u çıkarmışlardır ortaya. Funk müziğinin bu jazz'da önemli bir rolü vardır. Bu arada, trompet ustalığı kadar, süper bir flugelhorn devi durumundadır Randy Brecker. 1970'lerin sonlarında efsane Charles Mingus'un son albümü "Me, Myself And I"da Brecker trompetiyle yerini almaktadır. Yani jazz'ın avant-garde açılımlarının da tam göbeğinde yer almaya devam etmektedir. Brecker Brothers Band döneminde yalnız elektrikli müzik yapmamaktadır Brecker. Birçok akustik jazz projesinin içindedir. Özellikle, neo-bop bir jazz tavrını temel çizgi alan grupların içinde varolmakadır.

1970'lerde jazz'ın avant-garde açılımlarının da tam göbeğinde yer almaya devam etmektedir. Brecker Brothers Band döneminde yalnız elektrikli müzik yapmamaktadır Brecker. Birçok akustik jazz projesinin içindedir. Özellikle, neo-bop bir jazz tavrını temel çizgi alan grupların içinde varolmakadır.

Brecker, bu zaman diliminde tam anlamıyla kendine has bir trompet stilini temellendirmiş olacaktır. Kökleri Clifford Brown- Freddie Hubbard okuluna yaslanır. Tamamen kendine özgü soloları ve doğaçlama üslubuyla Brecker bu dönem kendine ait, sofistike bir stilin altını çizmektedir. Big-band ve küçük gruplarda aynı mükemmeliyette bir performans sunabilmektedir. Jazz'ın geleneğiyle köprüsünü hiç koparmaz; ama modern açılımları; yeni müzik fikirleri kompozisyonlarının hep kopmaz parçasıdır.

Brecker Brothers 1982'de dağıldıktan sonra Randy, sayısız grup ve projelerle turnelere çıkarken; poptan jazz'a sayısız sanatçının albümünde bir demirbaş olarak yer almaya devam edecektir. Ayrıca, kendi gruplarının hemen ardından Randy, Jaco Pastorius'un "Word Of Mouth" Big Band'inin de üyesi olur. Michael'sa, o on yılın en etkili jazz gruplarından Steps Ahead'in elemanı olacaktır. Randy Brecker kısa süre sonra ünlü jazz piyanisti Eliane Elias'la tanışıp kısa süre içinde evlenecektir. İkili gruplarını kuracak, sayısız dünya turneleri yapacaktır. Ve çift birlikte 1985 yılında Passport Records'dan "Amanda" adlı etkili bir modern jazz albümü çıkaracaklardır. Bir yıl sonraysa Randy, prodüksiyon, düzenleme ve kayıtlarını kendisinin yaptığı ilk akustik jazz albümü "In The Idiom"u yayınlar. Ritim seksiyonunda Ron Carter ve Al Foster vardır. Genç piyanist David Kikoski ve büyülü saksçı Joe Henderson grubun diğer üyeleridir. Modern ve akustik jazz'ın köklerine uzanırken, albüm aynı zamanda 80'li yılların gündelik hayatı, ruhu ve yeni müzik fikirlerini de Brecker bestelerinde yakalar dinleyiciler. Horace Silver ve Clifford Brown'un jazz algıları albümdeki sekiz Brecker bestesine sinmektedir. 1988'de ise Randy'nin "Live At Sweet Basil" adlı bir konser kaydı albümleşecektir. New York'daki Sweet Basil Jazz Club'da yapılan bu kayıtta Brecker'in yanında Bob Bery, Joey Baron ve Dieter Ilg çalmaktadır. 1980'lerin sonlarında Randy, gruplarıyla Güney Amerika ve Avrupa turneleri yapar. Aynı süreçte Stanley Clarke'ın Jazz Explosion'ının da üyesidir. 1989'da, Londra'daki Albert Hall'de Eric Clapton'la sahne alacaktır. Yani rock'la olan bağı hiç kopmamaktadır.

Brecker, 1990'lı yıllarda Mingus Dynasty'yle turne yapacaktır. Bu arada kendi adına çıkan üçüncü albümü "Toe To Toe" 1990 yılında piyasaya çıkar. Jazz algısını, modernist tavrını, funky eğilimlerini kendi jazz tavrına yedirmeye devam etmektedir. İki yıl sonra, Randy ve Michael tekrar bir araya gelip, ikinci kez Brecker Brothers Band'i kuracaktır. 1992'de dünya turnelerine çıkarlarken, "The Return Of The Brecker Brothers" adlı nefis bir albüme imza atarlar. Bu albümde bir Grammy adayı olur. 1994'de çıkan grubun son albümü "Out Of The Loop"sa nihayet iki dalda Grammy ödülüne layık görülür. Randy Brecker dünya turneleri sürecinde, 1990'ların ortalarında Brezilya'ya uzun bir aradan sonra gittiğinde, Latin müziğiyle yakın bağlar kurmaya başlar. Funk ve jazz kaynaşımına işte tam bu süreçte Latin ve Dünya müziği'ni katacaktır. Benzerine o güne dek rastlanmayan bir fusion tavrı doğmakta ve uzantısı olarak Randy'nin kendi adına çıkan altıncı albümü "Into The Sun" yayınlanır. Önce Japonya, ardından Concord Records'dan çıkan bu albüm, Randy'nin ilk kez Grammy'de "en iyi solist" ödülünü almasını sağlayacaktır. Çağdaş jazz'a yeni bir kimlik, kişilik kazandırmıştır bu ilginç fusion. 1990'lı yılların sonlarında Brecker ayrıca Mingus Big Band'le büyük turnelere çıkar. Billy Cobham'ın grubunda çalmaya başlar. The Trompet Summit adlı ilginç trompet dörtlüsünde gözükür.

2001 yazında Brecker kardeşler başka bir espri için buluşurlar. Brecker Brothers'ın bir akustik versiyonunu gerçekleştirip bir dünya turnesine taşırlar. Basta Peter Washington, davulda Idris Muhammed çalmaktadır grupta. Bu süreçte, Randy, ESC Records'la anlaşacak ve 2001 yılında "Hangin' In The City" albümünü piyasaya çıkacaktır. Kendi adına genç müzisyenlerden kurduğu grup yanında Michael Brecker dahil birçok usta bu albüme konuk olur. Jazz'la şarkı formu içiçedir bu çalışmada. Tüm kaotik atmosferiyle kent hayatının, ilişkilerin, sorguların ve aşkın eşlendiği şarkılarla doludur bu çalışma. Siyah kültürünün, müziğin New York kenti içindeki değişken şekillenişini bu albümdeki kompozisyonlara taşımıştır. Funk-jazz bir çizgi kadar rap'le jazz'ın kesişme noktalarında gezinen etkili kompozisyonlar yazmaktadır Brecker. Yazdığı, söylediği sözlerde Randy'nin kendine has bir humoru hemen sivrilmektedir. Aşk maceraları Randy'nin özel hayatında çok önemli bir yer işgal etmektedir ki, birçok parçada aşk öyküleri anlatılmaktadır. Jazz ve doğaçlama derinlerde bir merkez müzikal dayanak olsa da, jazz'ın oldukça dışına çıktığı kesitlere de rastlanır. Kent kültürü, temposu, çelişkileri müzisyenin temel anlatım öğesi olur yazdıklarında. Brecker, bir tür şarkı yazarıdır. Albümde, kardeşi Michael yanında Hiram Bullock, Richard Bona, Will Lee gibi önemli ustaların katkıları dikkat çekmektedir. Otuz yılı aşkın bir süredir Siyah Müzik'le jazz arasında devamlı yeni müzikal köprüler kuran Randy Brecker "Hangin' In The City"de dramatik ve humoresk yanını bir arada şarkılarına, bestelerine taşımıştır. Perküsyonun yaşayan efsanelerinden Don Alias'ın farklı ritim fikirleri hep dikkat çekmektedir. Bu arada 'bop' duyarlığından hiç vazgeçmediğinin de çoğu parçada altını çizer.

Evet, Randy, ESC Records'da Siyah Müzik'le olan gönül bağını gitgide zenginleştirmektedir.

Randy'nin nefesliler grubunun ağırlıkta olduğu kompozisyonlardan oluşan bir albüm özlemi nihayet 2003 yılında hayat bulacaktır. Bu özlem 1970'li yılların sonlarında Atlantic Records'da Arif Mardin'in oluşturduğu farklı albüm projelerinin içinde Randy'yi doyurmuştur. Ama, o dönemden bu yana, kendi adına bu nitelikte bir yapıtı ön plana çıkmamıştır. 2003'ün Nisan ayında yayınlanan son albümü "34th N Lex" de bu özlemi hayata geçirmektedir. Başta da değindiğimiz gibi, eski yol arkadaşı David Sanborn, Ronnie Caber, ustası Fred Wesley ve Michael Davis gibi önemli nefesli ustaları bu albümde ağırlığını koyar. Önceki "Hangin' In The City" albümünün çokça dışında, müzisyeninin jazz nosyonunun, fikrinin geniş biçimde öne çıktığı bir proje oluşmuştur. Yine New York kentinin kozmopolit, kaotik dünyasını, hayat temposunu yani nabzını tutmaya özen göstermektedir bestelerinde. İtişip, kakışarak, koşuşarak yerine ulaşmaya çalışan kent insanının nabzı, duyarlığını bazı alır müzisyen. Bu enerjik, kaotik ortamı en iyi simgeleyen yerlerden biri, Randy'nin on yıldır New York'da yaşadığı noktadır. Onun yaşadığı bu yer "34th Lexington Avenue"dur. Evet, albümün adı, bir anlamda kendi ev adresidir. Ona göre üstünde yaşadığı cadde ve evinin köşesi New York'un tüm tempolu havasını, nabzını yansıtmaktadır. New York'un tüm değişik yollarının birleştiği noktadır bu mekan. Ve Randy'ye göre hayatın, jazz'ın nabzı da burada atar ve bu yüzden albümün adını "34th N Lex" koymuştur Brecker. Bir kosmosu, bir kültürel karmaşayı sembolize eder bu ad. Merkezi jazz ve Siyah kültürler olsa da, bunların dışında bir çok farklı müziğin de izlerine bestelerde rastlanır. Albüme adını veren "34th N Lex" aynı zamanda giriş parçası. Tam anlamıyla bir nefesliler şöleni niteliğinde bu beste. Aslında Brecker'ın baştan beri değindiğimiz jazz algısının en rafine örneklerinden biri. Ardından gelen "Streeange" adlı bestesiyse tam anlamıyla düzgün bir funk örneği. Tenor'un içliliği herşeyin önünde dikkat çekiyor. Trompetteki anlatımda ise hüzün belirleyici olan. "Shanghigh" adlı beste, 1960'lı yılların soul-jazz çizgisinin izleriyle dolu. Randy, geçmişiyle bir köprü kuruyor bu çalışmada. Görece genç bir müzisyen Adam Rogers'ın gitar stilinin özenle altı çiziliyor bu bestede. Fred Wesley'in trombonundaki maharetleri bu bestede ilk kez ön plana çıkıyor. "All 4 Love" adlı, çağdaş bir jazz ötesi açılma simgesi olan parça modern bir "groove" niteliğinde. Brecker'ın günümüz duyarlığını trompet anlatımcılığına en iyi taşıdığı örnek bu. Parçada vokaliyle J Phonix'de yer almakta. "Let It Go" kalifiye bir funk- jazz beste. Trombon üstadı Fred Wesley'in etkili solosunu anımsatmamak mümkün değil.

Etkili bir ballad olan "Foregone Conclusion"da Brecker'ın modern jazz'a olan tutkusunu en iyi yansıttığı parça. Bu bestede Randy, flugelhorn çalışındaki ustalığının altını çiziyor. Kaydın "live" olması, müzisyenlerin duygularını yansıtmada bir hakikiliği beraberinde getirmiş. "Hula Dula" albümün bizi en çok etkileyen parçalarından. Brecker Brothers'ın funk- fusion tavrını, müzik vizyonunu çok açık yansıtan bir beste bu. Çok etkili solo cümlelerin yer aldığı bestede başta Randy'nin trompeti olmak üzere bir nefesliler şöleniyle başbaşa kalıyoruz. "The Fisherman" adlı parçayı Brecker, eski yol arkadaşlarında tutkulu saksofoncu Bob Berg için yazmış. David Sanborn'un incelikli alto maharetlerini heyecanla dinliyor insan. Brecker'ın modern jazz'a olan derin bağını en iyi yansıtan bestelerden biri bu. Randy'nin funk ruhunu, köklerini ve müziğindeki yerini en iyi yansıtan bestelerinden bir başkası "Get It Up" adını taşıyor. Fred Wesley'in funky ritimler üzerine çaldığı trombon solo parçanın en etkili kesitlerinden. Bestenin yapısındaki tempo, dinleyeni gerçekten heyecanlandırıyor. Brecker'ın bop ruhunun, jazz algısının özenle altını çizdiği bir başka parça "Tokyo Freddie" adını taşıyor. bu "live" kayıtta, ustası kabul ettiği trompet dehası Freddie Hubbard'a şapka çıkardığını sanıyoruz. Nefesliler şöleninin ağırlığını koyduğu bu bestede, görece genç davulcu Clarence Penn'in davul stilindeki haslık özellikle dikkate değer. Albümün kapanış parçası funk- jazz beste "The Castle Rocks" da son eşi İtalyan tenor saksçı Ada Rovatti'de Michael Brecker'ın tenoruyla birlikte yerini alıyor. Rovatti'nin albümün oluşması sürecinde de büyük katkıları var. Funk- jazz'da bir saflığın, rafinelığın peşinde bu parçada Randy Brecker.

"34th N Lex" adlı bu albümde Brecker, 1990'lı yılların yeni, çağdaş müzik vizyonundan kıyasıya yararlanıyor. Prodüksiyonunu görece genç bir müzisyen olan George Whitty'nin yapmasının önemli payı var. Çağdaş elektronik sesler, enstrüman programlamalarından abartısız biçimde hep yararlanmış Whitty. Bir anlamda, geçmişin jazz ve funk müziğiyle günümüz teknolojisi arasında dengeli bir buluşma doğurmuş. Randy Brecker bu yenilikçi açılımlardan hiç vazgeçmiyor. Michael Brecker, abisinin kompozisyonlarına benzersiz tatlar kazandırıyor. Albümün en keyifli noktalarından biri, Randy'nin virtüözitesi abartmaması, kendine has ruh hallerini doğaçlama tavrına özenle yedirebilmesi. Bir metropol kültürünü, duyarlığını yoğun biçimde bestelerine taşırken, stilinde baştan beri gözlemlenen lirizmden hiç vazgeçmiyor. İnsanın halleri, duyarlıkları, çelişkileri, aşkları tüm bu kaotik kent hayatı içinde besteler yoluyla varoluşunu sürdürüyor. Randy Brecker tutkulu ve yenilikçi müzisyen. Bu tavrını, albümdeki hemen tüm bestelerine yedirmeyi başarmış. "34th N Lex" kentin, sokakların, hayatın nabzını, temposunu, gerilimini ve mistifikasyonunu bir arada varettiği için önemli bir albüm. Jazz, funk ve fusion türlerini sevenleri özellikle etkileyeceğini vurgulamadan edemeyeceğiz.

İnsanın halleri, duyarlıkları, çelişkileri, aşkları tüm bu kaotik kent hayatı içinde besteler yoluyla varoluşunu sürdürüyor. Randy Brecker tutkulu ve yenilikçi müzisyen.

TAS'ı okumak ve anlamak

Kimi HiFi dergileri vardır, her sayıda o güne dek dinledikleri cihazların (fiyat) listesini yayınlar. Böylelikle, abone olmayanların dahi, alışverişe giderken dergiyi yanlarında bulundurmalarını garantilerler. Kimi, bu listelerde cihazları yıldızlarla süsler, en iyi fiyat/performans oranı olana 5 yıldız, en düşüğüne tek yıldız gibi...

Tunç Bozoğlu
tunc@lotusshifi.com

Kimi HiFi dergileri vardır, her sayıda o güne dek dinledikleri cihazların (fiyat) listesini yayınlar. Böylelikle, abone olmayanların dahi, alışverişe giderken dergiyi yanlarında bulundurmalarını garantilerler. Kimi, bu listelerde cihazları yıldızlarla süsler, en iyi fiyat/performans oranı olana 5 yıldız, en düşüğüne tek yıldız gibi. Kimi de puanlar verir, başlangıçta 100 üzerinden, daha sonra 99 verdiğiyle daha iyi bulduğu arasında gördüğü büyük farkı belirtebilmek için 100 yetmez 105, 120, 140'a kadar çıkar. Kimi dergilerse A – B – C diye cihazları sınıflara ayırırlar. Onlar da çuvallamaz değil, bir cihaz çıkar ki o güne dek öyle bir performansa rastlanmamıştır, A+ açmakta yolu bulurlar. Bu dergilere verecek örnek oldukça fazladır; *Audio, Stereo, Stereoplay, Stereophile, What HiFi?, HiFi Choice, HiFi News & RR....* Biraz araştırdığınızda bu dergilerin çoğunun aynı yayın grubuna bağlı olduğunu fark edersiniz. Yayınevinin geleneğidir bu sınıflama adeta. Bu tür dergilere kısaca *mainstream* diyebiliriz.

Bir de *indie* dergiler vardır, sıralamadan kaçınırlar. *The Absolute Sound (TAS), Bound For Sound, The Listener* ilk akla gelenlerden. Bu üç derginin de tek bir ortak noktası var, bugüne dek bir gruptan ziyade, tek bir kişinin, derginin kurucusunun görüşünde var olagelmeleri. Ben, TAS'ı yakından takip ettiğim ve Türkiye'de bir nebze de olsa satışına yardımcı olduğumdan bu derginin diğerlerinden farkını aktarmaya çalışacağım sizlere.

Indie'lerin başını Stereophile çekti önceleri. Kurucusu *James Gordon Holt*, o güne dek kimsenin üzerine düşmediği şeylerden bahsediyordu. Tüm diğer dergiler laboratuvar ölçümlerine göre hareket ederken, *Holt* cihazları dinleyip, duyduğuna göre yorumlar yapıyordu. Daha sonra *Harry Pearson* adında başka bir odyo meraklısı (manyağı!) çıktı ortaya. *Holt* ile ayrıldıkları nokta dinlemeleri bir "absolute" yani mutlak sesi referans alıp yapmak ya da yapmamaktı. *HP*'ye göre kulağın referans alabildiği her akustik ses bir mutlak sesti. Kulak/beyin ikilisi bu mutlak sesle bir diğerini karşılaştırabilir, kişi buna dayanarak yorumda bulunabilirdi.

Holt'un dergisi Stereophile geride bıraktığımız on yıl içerisinde iki kez el değiştirdi, en son sahiplerinin dergiyi *mainstream* dergiler arasına sokan hareketlerine kızan *Holt* dergiden istifa etti. Ve nereye gitti dersiniz? TAS'a tabii ki!

Daha önce en az iki kez batma noktasından dönen TAS, yakın bir zamanda *Tom* adlı varlıklı bir okuyucusunun *HP*'nin durumuna daha fazla dayanamayarak harekete geçmesiyle kurtuldu. Bu öylesine bir kurtuluştu ki o güne dek gerek TAS, gerek Stereophile, gerekse yine son on yıl içerisinde kapısına kilit vurulan dergilerden Audio'da editörlük yapmış belli başlı isimleri de çevresinde topluyordu.

Sterophile'den gelen Robert Harley'in editörlüğü HP'den devralmasıyla dergi biraz şekil değiştirdi. "Editörün Seçtiği", "Best Buy" gibi sıralamalara yer verildi dergide. Tabii bir nokta her zaman gözetilerek; fiyat kategorisi. Cihazlar bu ünvanları, ancak kendi fiyat kategorisi içerisinde elde edebiliyordu, genelleme yapılmıyordu.

Ben bu sıralamalardan ziyade HP'nin dergiyi kurduğu yıllardan bu yana vazgeçmediği bir noktaya; "bir editörün dediklerini ancak onun neye önem verdiğini bilirseniz anlayabilirsiniz" mantığıyla aralıklı olarak TAS'da, "Listening Biases"- Dinleme Tercihleri - başlığı altında, eleştirmenlerin kendi ağızlarından (ve çizimlerinden) dinleme odaları hakkında verdikleri bilgi ve dinlerken nelere öncelik verdiklerini anlatan yazılarına değinmek istiyorum.

Listening Biases başlıklı en son makale TAS'ın 133 numaralı sayısında yer aldı (Ocak 2002). Burada o dönemde dergide eleştirileri yayınlanan editörlerin hem dinleme tercihleri hem de dinledikleri müzik türü hakkında kendi ağızlarından bilgiler verilmiş. Bakın, kısaca neler diyorlar;

NEIL GADER : Özellikle vokal müzik dinlerim, dolayısıyla önem verdiğim frekanslar orta seslerden başlar. Herhangi bir sistemin orta-frekans doğruluğu benim için çok önemlidir. Müzikal imgeleri, gövde ve boyutları veren enerji, orta seslerde yer alır. Bas-bariton Tom Waits'e, mezzo-soprano Audra McDonald'a göğüs kafesi dolusu havayı kazandıran işte bu frekanslardır. Enteresan olan o ki, benim için mükemmeli, en yüksek dinamikleri verebilenden ziyade ufak, anlık bilgileri duyurabilen sistemler belirliyor.

Neil, popüler müzik dinlemekten hoşlanıyor (Rolling Stones, Led Zeppelin, Eric Clapton, Beatles vs.)

ARTHUR S. PFEFFER: Klasik müziğe olan aşkım, ve jazz'a doğru ufak seyahatler dinleme zevkimi belirliyor. Canlı, anında, üç boyutlu bir ses sahnesi (*Living Stereo* ve *Living Presence* kayıtlarında olduğu gibi) beni alıp götürüyor.Ufak ya da büyük, grupları oldukça yakın duymak ancak belli bir hava içerisinde, inandırıcı bir çevrede çalıyor olmalarını hissetmek isterim. Konser salonunda balkondan dinlemeye itirazım olmaz, ancak çoğunlukla DDD kaydedilmiş disklerde rastladığımız, salounun arkasından ve flat kaydedilmiş perspektifte olup da sonradan garip bir tonlama ve derinlik eklenmiş kayıtlar beni iter.

Minyatüre edilmiş, genelde odyofillerin abarttığı tarzda, enstrümanları noktasal lokalizasyonlarda veren kayıtları sevmem, seslerin yerleşimi canlı müzikte olduğu gibi belli belirsiz bir noktadan gelmeli, ancak gövdesiz, cılız olmamalı. 1940 ile 1970 arası yapılmış (tüfek icat olmadan!) kayıtları daha çok beğeniyorum.

ROY GREGORY: Müzik zevkim lise çağlarında *Garard* pikap, *Leak* ampliler ve kendi yaptığım hoparlörlerle başladı. Çalışmaya başlayınca daha yüksek bütçeyle birlikte daha büyük kit'ler satın aldım, daha fazla stres yüklendim. Öylesine ki müşterisi olduğum işyeri sahibi bana ortak çalışma teklif etti. O günden beridir hi-fi ile uğraşarak para kazanmaya başladım, bugün *HiFi Plus* (TAS benzeri bir İngiliz dergisi) dergisinde editörlük yapıyorum.

Zaman içerisinde çeşitli basamakları geçtiğimin farkındayım, ancak benim için önemini hiçbir zaman kaybetmeyecek bir kalite var; canlı müziğin enerji ve hareketliliğini yansıtabilmek. Bu akustik hareketi veremedikten sonra diğer özelliklerin hepsi lafta kalır. Evet, ses sahnesi önemlidir, ama bu önem genellikle, diğer herşeyin normal olduğu mesajını bize iletmesinden kaynaklanır. Genelde akustik, yüzde 60 klasik müzik dinlerim, yakın çağdan ziyade romantik eserlerden hoşlanırım. Seçeneğim varsa konserlerde önde ve ortada yer almayı, yani yakından dinlemeyi isterim.

PAUL SEYDOR: Odyo cihazı seçerken, özellikle de hoparlör seçiminde, şu üçlü arasında bir denge ararım; tınısal doğruluk (mümkün olduğunca düşük renk ve kirlilik), transparanlık ve mesela 40 Hz ile 15 kHz (ve üstü) aralığında olabildiğince geniş kapsamlı ve flat bir frekans eğrisi.

Genellikle klasik müzik dinleyen birisiyim, ilk sistemim AR pikap, AR ampli ve bir çift AR5 hoparlörden oluşuyordu. Bir çift Dahlquist DQ10 dinleyene ve aynı zamanda TAS ile tanışana kadar bu sistem benim için yeterliydi. Daha sonra elektrostatik diye tabir edilen hoparlörlerle tanıştım, Quad 57 ve Acoustat'ın birkaç modeli gibi, ve sonra mini monitörlerle; kısa süreli ProAc Tablette ve LS3/5a sahibi oldum. ProAc Studio 3 ve Gradient Revolution'ları kapsayan birkaç yıldan sonra Quad 63'lerin yeni versiyonu 988'lerle mutluluğu yakaladım.

Bu bir şey anlatıyor mu sizce? Bence evet. "New England" sesini seviyorum, bu tarzın müzikal doğruluğunu, tonal dengesini, enstrüman ve vokal tınıyı gerçeğe yakın vermesini beğeniyorum.

İyi bir ses sistemini kurarken mümkün olduğunca, müziğin yolunu kapamayan cihazları bir araya getirmenin dengeli ve zor bir tutum gerektirdiği açık. Gerçek hayatta değil ama odyoda varolan değil yok olan gönlü daha rahat tutuyor.

Paul dinlediği kayıtları belirtirken önemli bir noktaya değiniyor; Bazı eleştirmenler var ki, inceledikleri ses sistemlerini, çok beğendikleri Reiner/RCA ve Mercury LP'leri nasıl seslendirdiğine göre değerlendiriyorlar. Bu bence, sübjektif değerlendirme anlayışına aykırı. O kayıtlar, özellikleri her ne olursa olsun, mükemmelikten uzaklar. Onları mükemmel çalabilecek herhangi bir hoparlör sistemi de çağdışı olacaktır, çünkü o kayıtların yapıldığı yıllarda kullanılan mikrofonlar flat tabir ettiğimiz özelliklerden fazlasıyla yoksundular.

Paul klasik (akustik) müziğin referans alınmasından yana, bu arada *Jacintha*'nın *Here's to Ben* ve *Christy Baron*'un *Steppin'* albümlerine ve bu albümlerin ulaştıkları kayıt mükemmeliyetine de pek memnun yaklaşıyor.

SCOT MARKWELL: Tonal denge ve müzikal tınıların canlandırılmasına çok duyarlıyım. Eğer bir sistem (özellikle hoparlörler) kabul edilebilir natürellikte ve tonal renklerden uzak çalmıyorsa, sistemin diğer özellikleri benim için bir şey ifade etmez; ses sahnesi, dinamikler, güçlü bas veya bas dinamikleri vs. Bunun yanında tabii ki realistik bir dinamik kontrast ve frekans alanının tamamını kapsayan uzantılar, en derin bas ve en yüksek tizi talep ederim.

Listemde önemli bir diğer nokta da dinleme yorgunluğunun az olmasıdır. Eğer sisteme kattığım bir cihaz uzun süreli dinlememi engelliyorsa o cihaza önyargısız yaklaşmam olanaksızdır.

ROBERT E. GREENE: Robert çocuk yaşta keman çalmaya başlamış. Çocuk yaşlarından itibaren hem bir müzisyen hem bir konser takipcisi olarak yetişmiş. Doğal olarak kayıtların mümkün olduğunca natürel olmasını, çaldığı kemanın tını olarak değil duygu olarak da kendi çaldığı kemanı, piyanonun o anda çalınan piyanoyu yansıtmasını vs. istiyor. Kulakları notanın pitch'ine çok duyarlı.

"Hayatım aramakla geçti, önemli olanın hoparlör ve hoparlör/oda ilişkisi olduğunu fark ettim" diyor. Robert dijital oda/hoparlör düzenleyicilerine çok önem veriyor, bu cihazlar sayesinde mükemmel sese ulaşılacağını savunuyor.

JOHN HIGGINS: Yazılarımı takip edenler benim vokal müziğe, özellikle opera ve koro müziğine ne kadar önem verdiğmi bilirler. Avukatlık mesleğimin yanında geçtiğimiz yıllara kadar profesyonel olarak sürdürdüğüm koro üyeliğim dolayısıyla yılda 100'ün üzerinde prova ve konsere katılıyor, 50-60 kadar canlı performanta bulunuyordum. Tafelmusik üyesiyim diyebilirim. Kayıtlarda öncelikle dikkat ettiğim performanstır, ses kalitesine de aynı derecede önem veririm. Canlı müzikle bu kadar haşır neşir olmamın benim en büyük kazancım olduğu kanaatindeyim. Yeniden üretilen bir müziği ilk performansıyla tahayyülümde karşılaştırabiliyorum.

ANNA LOGG: Hiçbir amplifiye edilmiş müzik konserine bilmeden gitmem, hiçbir zaman. Amplifiye edilmiş enstrüman sesinden, eğer enstrüman doğal olark elektronik değilse (sinthysizer gibi), hoşlanmam. Jazz'ı severim, ama yüksek pitch'te bağıran trompet sesinden (Maynard Ferguson gibi) koşarak kaçarım, ve bir daha saksofon sesini hiç duymayacak olsam da gayet mutlu yaşarım.

Konserde tüm orkestra üyelerini görebileceğim, balkonda oturmayı severim. "Kuru" kayıtları severim, çünkü enstrüman ya da vokali bu tarz kayıtlarda daha iyi hissederim, tonal tını ve örgüyü de.

ANDREW QUINT: 11 ile 21 yaşlarım arasında bando ve orkestralarda çalmamın bugünkü dinleme alışkanlıklarımda etkisi büyüktür. Çaldığım enstrümanlar trombon ve baritone horn'du. Dolayısıyla önceleri, çevremde duyduğum orkestrayı dinlerken de aynı şekilde duyabilmek için konser salonunun ön sıralarında otururdum. Ancak daha sonra çalgıcıların dinleyici kitlesini hedefleyerek çaldıklarını/üflediklerini fark ettim. Bu durumda sesler kafanızın üzerinden geçip gidiyordu. Ses yüksek ve detaylıydı, ama olması gerektiği kadar bütün değildi.

Kayıtlara gelince ; Oda orkestrası dinliyorsam çalgıcıların benimle birlikte orada olmalarını isterim, yani anındalık olmalı.

SUE KRAFT: En sevdiğim tür olarak jazz diyecek olsam da klasik, blues, pop, rock, new age, country, folk, Latin ve hatta arada sırada hip hop tarzı müziklerden de hoşlanmıyor değilim. Henüz tek ısınamadığım tarz Opera ama, kim bilir?

Bir cihazı tanımlarken en önem verdiğim nokta dendiğinde ilk aklıma gelen sizi sarmalaması. Tabii burada "sistemi sarmalayıcı yapan nedir?" sorusu akla geliyor. Mükemmellikten bahsediyorsak, renksiz bir tonal doğruluk listenin başında yer alır. Hemen akabinde kesintisiz ve zahmetsiz dinamikler olmalı. Pek tabii ki mükemmel bir dünyada yaşamıyoruz, ama bu ortamda bile bir sistemin beni mutlu etmesi için öncelikle beni müziğin içine çekmesi, ritmi ayağımla takip etmeye zorlaması gerekir.

FRED KAPLAN: Jazz kayıtları dinlerken davul trampetinin hızlı dokunuşunu, simbalin keskin tizini, saksofonun yumuşaklığını (eğer o tarzda çalınmışsa), trompetlerin metalliğini duymak isterim. Üç boyutluluk, bence en önemli olgudur. Çünkü elle tutulabilirlik olgusu ne kadar kuvvetliyse çalgıcıların sizinle aynı yerde oldukları ya da sizin onlarla aynı yerde olduğunuz inancı o kadar kuvvetli olacaktır. Zaten High-End'in anlamı da bu değil mi?

JONATHAN VALIN: Her ne kadar bu dergide yazıyorsam da bazı noktalarda derginin felsefesiyle bağdaşmıyorum. HP de bunun farkında ve her ne hikmetse halen yazmama izin veriyor. Bir kere "referans sistem" tanımlamasına katılmıyorum. Eğer canlı müziğin sesi bir fil, bizler de onu elleriyle yoklayarak betimlemeye çalışan kör adamlarsak, bana göre o an neresine dokunduğumuz sorusunu tam olarak cevaplayabilecek yegane bir sistem yoktur.

Neyse, anatomik yaklaşımı bir kenara bırakalım. Müziğin sesini büyük bir daire, stereo sistemlerin ise onunla (ve birbirleriyle) bazı noktalarda kesişen ama hiçbir zaman büyük dairenin tamamını kapsayamayan ufak daireler olarak düşünelim. Yüksek dinamikler barındıran müzikleri (rock'n roll gibi) dinlemeyi seviyorsanız, o zaman aradığınız stereo sistemin büyük dairenin üzerinde hareketli dinamikler, ritm enstrümanlarının net, gövdeli ve zahmetsizce, bozulmadan seslendirilebildiği bölgeyi kapsıyor olması gekecek (ör; iyi bir horn sistem). Dinlediğiniz müzik tonal zenginlikler içeren, harmonik ve karşı seslerin üzerine kurulmuş bir müzikse o zaman sisteminizin büyük dairede üzerinde, ufak boyuttaki dinamiklerin, tını ve iç detayın en natürel, zahmetsiz ve bozulmadan yer aldığı bölgeyi kapsıyor olması gerekecek (ör; elektrostatik sistem). Hiçbir sistemin – en azından bugüne dek benim dinlediklerimin - bu her iki tür müziği de aynı "gerçekçilikle" seslendirmesi mümkün değildir.

Bir cihazı, "referans" diye adlandırılan bir sistemin içine sokup hakkında değerlendirmeler yapmak kolay olabilir, ancak bana göre "haklı" değildir. "A" preamplisi benim sistemimde, "B"ye göre gerçeğe daha yakın ses verirken, bu durum HP ya da Robert Harley'in sistemlerinde tam tersine dönebilir. Bu nedenle test ettiğim cihazlar hakkında, tek bir sistem ve müzik yerine mümkün olduğunca değişik sistemler ve müziklerle birlikte dinleyerek karar veririm. Bu nedenle TAS'ın yorum sistemi, doğru uygulandığında, olağanüstü mantıklıdır. Bu nedenle *sizin* değerlendirmeniz – kullandığınız veya kullanmayı planladığınız cihazla ilgili tecrübeniz – benim veya HP'nin ya da bir başkasının söylediklerinden daha önemlidir.

Tüm bu yazdıklarımdan, işini diğerlerinden daha iyi yapan cihazlar, büyük dairenin üzerinde daha fazla yer kaplayabilen ufak daireler (sistemler) olmadığı anlamı çıkarılmamalı. Ama şu anlam çıkarılabilir: mutlak ses de kaçınılmaz olarak göreceli bir sestir, hepimizin mutlak sesi diğerine göre farklı olabilir, bu nedenle de bir cihazın test ve yorumlarına bakarak nasıl "çalması gerektiği"yorumları yapmak, ya da sizin sisteminiz veya müziğiniz ile en iyi tarafını gösteremediği için o cihaza daha düşük değer vermek, hatalı yargılar olacaktır. Tüm cihazların tek bir "doğru yol" izlenerek üretilebilecekleri, bütün müzik türlerini diğerlerinin hepsinden daha iyi seslendirebilen tek bir "referans" sistemin var olduğu, ya da hepimizin bağlanması gereken tek bir "mutlak" standard olduğu izlenimini vermek bizleri mutlak sese değil ama mutlak saçmalığa götürecektir.

JV'nin söyledikleri TAS'ın nasıl bir yaklaşım içerisinde olduğunu açıkça ortaya koyuyor. TAS'da eleştirmenler sübjektif görüşlerini ortaya koyarlar, yazılarını, başına veya sonuna kesin yargılar ekleyerek bitirmezler. Yazının tamamını okuduğunuzda cihaz hakkında bir ön bilgi edinirsiniz, ama iyi/kötü diye bir yargıya varamazsınız. Bunun için satıcıya gidip o cihazı dinlemeniz, ya da sisteminizde denememiz gerekir. İşte bu nedenle "hep aynı şeyleri yazıyorlar" yorumunda bulunarak bir kenara bıraktığınız TAS'ı aradan birkaç gün, ay ya da yıl geçtiğinde elinize alıp zevkle okuduğunuzu fark edersiniz.

HP'nin dinleme tercihlerine bir sonraki yazımda değinmeyi planlıyorum. Bol *jazz*'lı günler.

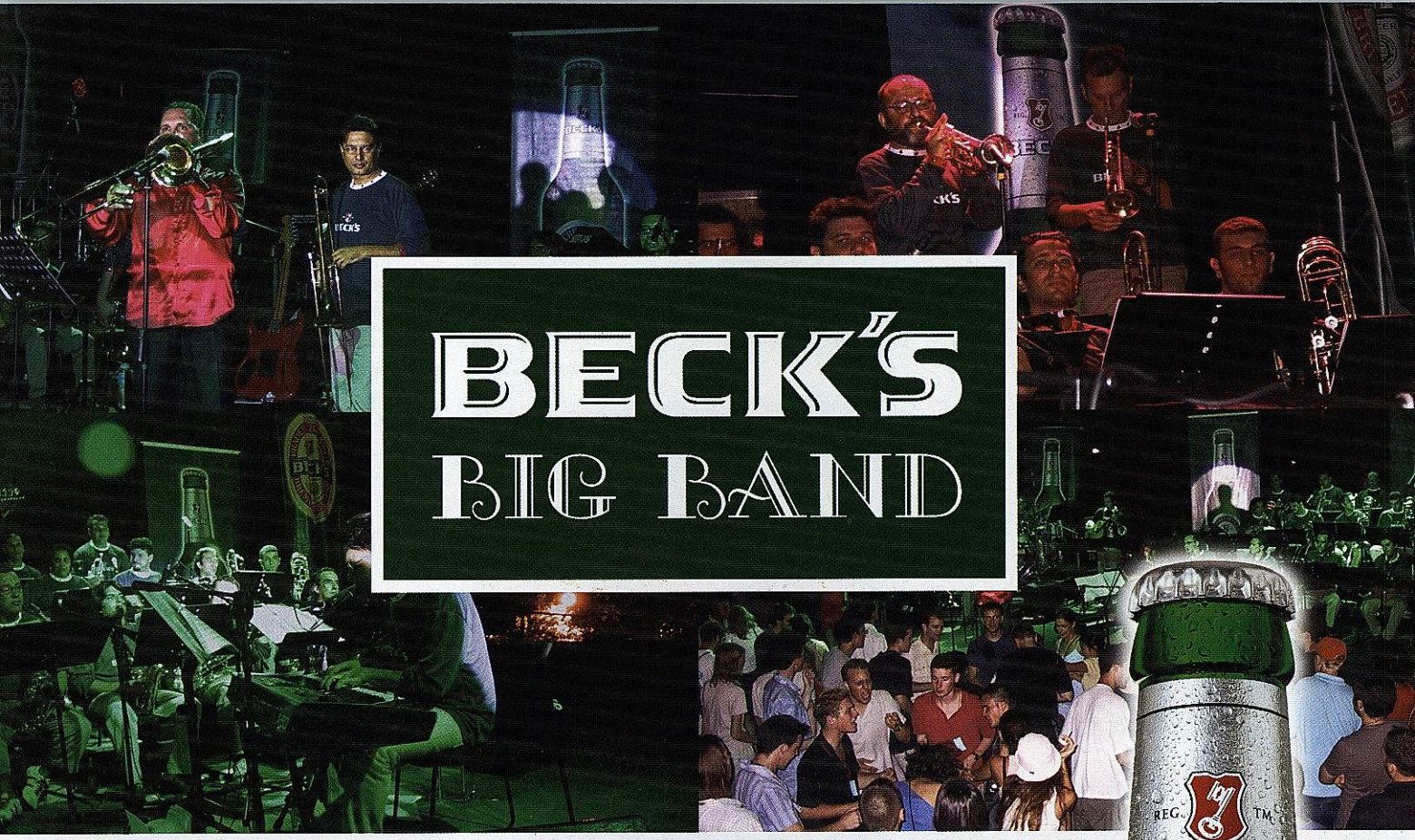

BECK'S BIG BAND

10. ULUSLARARASI İSTANBUL CAZ FESTİVALİ

Şef: Aycan Teztel

Trompetler: Şenova Ülker
Halil İbrahim Işık
Elmar Azimov
Erkut Gökgöz

Trombonlar: Hakan Çimenot
Berna Sağdıç
Doğan Aykon
Gökay Gökşen
Eray Zikguş

Saksofonlar: Levent Altındağ (soprano, tenor)
Yahya Dai (alto)
Serdar Barçın (alto)
Volkan Şanda (alto)
Yuriy Ryadchenko (tenor)
Barış Özer (bariton)

Gitar: Ercüment Ateş

Piyano: Serkan Özyılmaz

Bas: Eylem Pelit

Davul: Volkan Öktem

Konuk Sanatçılar: Fatih Erkoç (vokal, trombon)
Tuna Ötenel (piyano)
Aşkın Arsunan (piyano)
Önder Focan (gitar)
Sibel Köse (vokal)

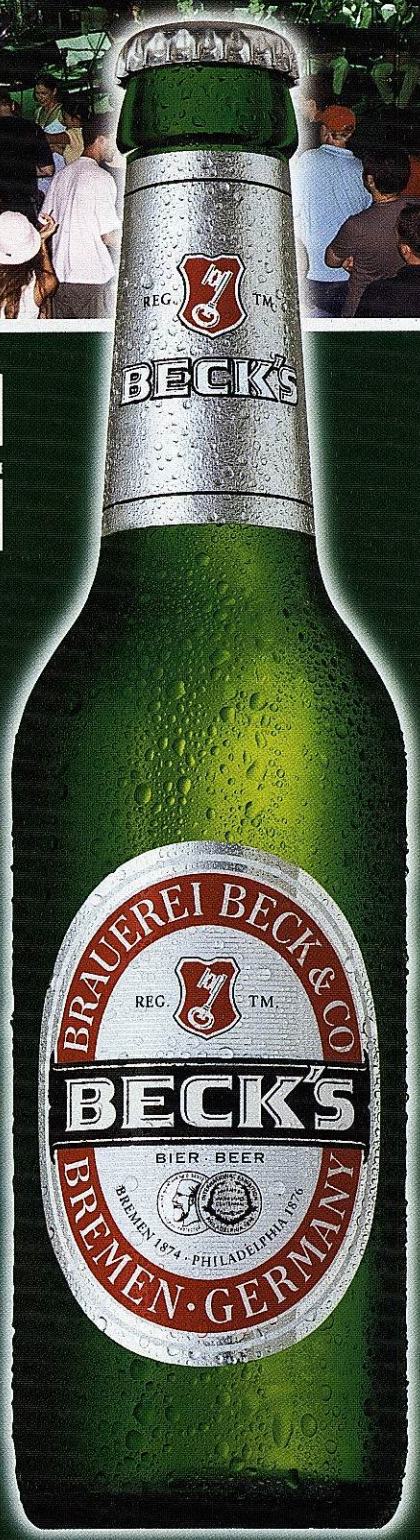

İSTANBUL CAZ FESTİVALİ GÖSTERİ SPONSORU
İSTANBUL KÜLTÜR VE SANAT VAKFI

biletix
ençeye giriş biletiniz.

9 Temmuz 2003, Çarşamba, 21:00, Parkorman

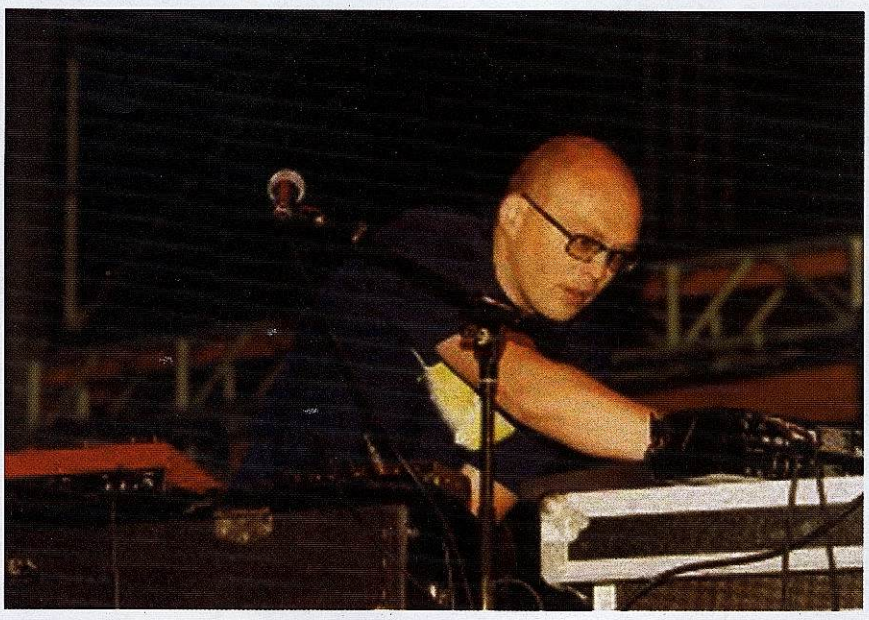

Melankolik Norveçli Bugge Wesseltoft ile yemek arası çay sohbeti, KV, 24 Mayıs 2003, 19:30 suları

Norveçli "tuşlu uzmanı" Bugge Wesseltoft dördüncü kez Türkiye'deydi. 23- 24 Mayıs akşamları Babylon'a iki konser vermek üzere geldi. Onunla son konseri öncesi söyleştik. Yorgun olmasına rağmen, röportaj için vakit ayırdı, söyleşi bana onun son derece sempatik ve alçak gönüllü biri olduğu izlenimi verdi. Zaten bu Bugge'nin sözlerinden de kolayca anlaşılıyor olsa gerek.

Özge Baykan

Müziğinizi nasıl tanımlıyorsunuz?
Kendimi bir jazz müzisyeni olarak tanımlıyorum. Jazz'ı kendi anlayışıma göre yeniden biçimlendiriyorum. Elektronik aletler kullanarak yeni sound'lar yaratmaya çalışıyorum.

İlk albümlerinizden bu yana jazz dünyasında neleri değiştirdiğinizi düşünüyorsunuz?
Fazla birşey değiştirdiğimi düşünmüyorum. Belki kendim değiştim denebilir. Müziği üretim biçimimi değiştirdim. Jazz'da bir değişime ise inanmıyorum. Fakat kendi müziğimde emprovizasyona olan tutumumu değiştirdim.

Nasıl değiştirdiniz?
Jazz çalmaya başladığımda klasik jazz'daki gibi melodilerden yola çıkıyordum. Biri soloya başlıyor, diğerleri onu takip ediyordu. En sonunda melodi tekrarlanıyor ve şarkı bitiyordu. Buna free jazz deniyor; ama burda bile bir sürü kural var diye düşünüyorum. Jazz'da hala esas olarak kabul edilen şudur: birisi solo çalar, diğerleri eşlikçidir. Free jazz'da bile bu böyledir. Ama ben tüm grubun doğaçlama yapmasını istiyordum. Şimdi bizim sahnede yaptığımız da temelde jam session. Aramızda çok konuşmuyoruz, yalnızca birkaç fikir geliştiriyoruz ama bunlar armonik ya da melodik olarak da çok gelişmiş olmuyorlar. Bunların üzerinden dinamikler yaratmaya çalışıyoruz. Uzun sololar çalmak yerine, hoşa giden tınılar ve ritmler yaratmaya uğraşıyorum. Bu da bir doğaçlama. Solo değil ama doğaçlama bence yine de. Benim müziğimde değişim bu oldu.

Sidsel Endresen'le yaptığınız albümere bakılınca orda çok daha farklı bir yapı var. Tarz çok farklı. Aynı albümde "Truth" gibi bir şarkı da var, "Heartbeat" de var. Bazı parçalar son derece avant-garde. Bu nasıl işliyor, beraber nasıl çalışıyorsunuz?
Sidsel ile 10 yıldır çalışıyoruz. Üç albüm yaptık. Süreç aynı işliyor, demin anlattığım gibi. Çalarken küçük referanslarımız oluyor, pek çok şey özgürce gelişiyor. Sidsel hem avantgarde hem de melodik birşeyler yapmak istiyor. Çok güzel cover'lar yapmayı seviyor. "Birds " (Neil Young) gibi "50 ways" (Paul Simon) gibi... Ama deneysel de yapmak istiyor. Deneyseli ben de seviyorum. Bu tarz bir kombinasyon hem dinleyici hem de müzisyen için rahatlatıcı çünkü sadece deneysel çalmak herkes için çok yorucudur. Sidsel'le olan konserlerimizde de hem garip, gerilimli anlarımız oluyor, hem de rahatladığımız, hoş anlar. Böyle bir sentez bence çok güzel.

İkili projelerinizde liderlik yapan kişi Sidsel öyleyse...
Evet. O her ne kadar reddetse de bence karar veren o oluyor. Her şeye çok açık biri ama bir vokalist olduğu için bir şeyi sevdiğinde de sevmediğinde de çok kolay anlayabiliyorsunuz.

Onun müziği çok depresif gibi görünüyor ama kendisi genelde depresif biri olmadığını söylüyor. Sanırım aynısı sizin için de geçerli.

Melankolik, evet. Bence bu Norveç jazz'ının tipik bir özelliği. Müzikteki "özlem" duygusuyla ilgili. Norveç halk müziği de böyledir. Bireyler olarak depresif değilizdir ama müziğimiz melankoliktir. Özellikle halk müziğini dinlediğinzde "Ne kadar da hüzünlü" dersiniz hep. Aşık gitmiştir, hasret vardır, hep böyle hikayeler duyarsınız.

Bugge Wesseloft nasıl biri peki?

Hüzünlü. Kendimi herhangi normal biri olarak görüyorum. Tipik hüzünlü bir Norveçli. Evet, melankoliğim. Ama mutluyum da. Bütün Norveçli'lerde bu melankoli vardır biraz.

Size en çok sorulan sorulardan biri bu yeni jazz kavramlaştırmasının neden tam da Norveç'ten geldiğiyle ilgili olsa gerek...

Bu yeni tarz Norveç'ten mi geliyor emin değilim. "New Conception of Jazz" benim albüme verdiğim isim. Fakat kendimle ilgili şöyle bir şey diyebilirim: ben, Nils Peter, Sidsel, Eivind Aarset ve daha pek çok arkadaşım 90'ların başından beri yeni materyallerle çalışıyoruz. O anlamda kavramlar için erken bir tarihte bu işe başladık. Ama Norveç'teki jazz dünyası her zaman kendine özgü olmuştur, bunda 70'lerde Jan Garbarek'in katkısı çok büyüktür. Garbarek ve diğerleri ECM tınısını yarattı. Norveç jazz'ının kendine ait bir sesi oluştu. Bu da bize yeni şeyler yaratmanın yolunu açtı. Norveç'in görece izole konumu da başka bir etmen. Başka müzikleri dinleme şansımız pek olmadığı için kendi müziğimizi geliştirdik.

Norveç'teki club kültürünün durumu nasıl?

Şimdi etkisini biraz kaybetti ama 90'larda çok iyiydi. İyi DJ'ler, iyi kulüpler, canlı müzik, jam session'lar. Şimdiyse insanlar cafe'lerde oturup müzik dinlemeyi tercih ediyor.

Bir plak şirketinin başarısı için "etiket profili" kavrama önem veriyorsunuz. Kendi şirketiniz Jazzland Recordings'in "etiket profili", ayırt edici kimliği nedir? Jazzland'ın ECM'den farkı ne bu bağlamda?

Öncelikle belirtmeliyim ki, ECM'in çok büyük bir hayranıyım. Fantastik bir müzik. Kendi etiketimi oluşturduğumda ise ECM'den farklı birşey istediğim doğru ama bu onlardan farklı düşündüğüm için değil kesinlikle. Daha çok "sound" ve "groove" açısından farklı. Jazzland'i kurarken onun tek bir doğrultuda bir tını oluşturması gerektiğini düşünüyordum. ECM'in de en büyük özelliği budur: Dinler dinlemez "Bu ECM" dersiniz. Kendine özgü bir duygusu, bir tınısı vardır. Aynı şeyi kendi şirketim içi de yapmak istedim. Dinlediğinzde "Bu Jazzland" demelisiniz, çünkü hem biraz elektronik müzik elemanları hem

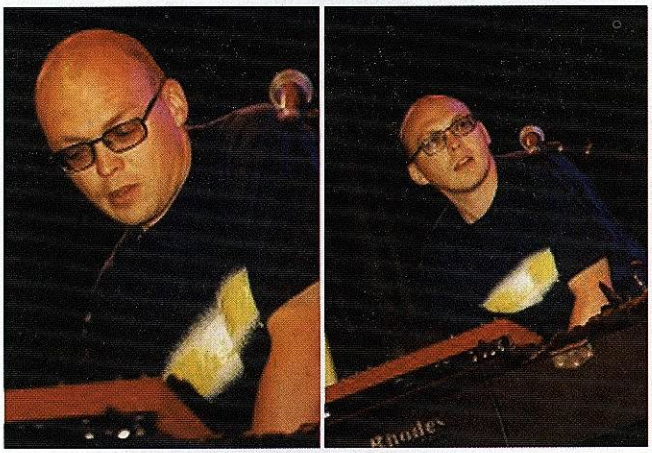

Eğer biz çalacağımız müziğin her saniyesini önceden prova etseydik, dinleyiciye de yalan söylemiş olurduk. İyi müziği yaratmak ve dinleyicinin onun hissetmesi çok önemli.

de biraz groove barındırır. Ama sadece akustik olan kayıtlar da var, onlara da akustik seriler içinde yer veriyoruz. Bunu yapmalı mıyız yapmamalı mıyız diye kendime de sordum, çünkü elektronikten çok farklılar. Norveç'te benden genç kuşak içinde akustik jazz çalan çok başarılı gruplar var ve onlara Jazzland'da yer vermek harika bir şey. Böylece farklı seriler oluşuyor, gelecekte folk müzik serilerine de başlamak istiyorum, elektronik müzikle mikslenmiş olabilir, akustik olabilir.

Mari Boine'nin bir albümü var Jazzland'da.

Evet ama Jazzland müzisyeni değil Boine henüz. Bir remiks albüm yaptık; onun son albümü "Eight Seasons"ın prodüktörlüğünü yaptım. İleride başka Boine albümleri de olur mu şu an bilemiyorum, ama çok isterim.

Türk müziğini severek dinlediğinizi söylüyorsunuz...

Bugün Lale Plak'a gittim, 30 kadar CD aldım, sadece Türk müziği değil, Romanya, Ermenistan, Özbekistan, İran müzikleri de aldım. Folk müzik dinlemekten büyük zevk alıyorum. Türk müzisyenleri arasında şimdiye kadar favorilerim Arif Sağ ve Belkıs Akkale; müthiş bir ses. Onun dışında Osmanlı müzikleri aldım, muhteşem şarkılar. Bir de Mercan Dede gibi daha modern kayıtlar edindim.

Genel olarak müziğinizi neler besler? Etkilendiğiniz şeyler? Yine müzikte ve genel olarak hayatta?

Tabii ki öncelikle müzik. Özellikle daha gençken inanılmaz derecede çok müzik dinlerdim. En çok da jazz. Dediğim gibi jazz geleneğinden geliyorum. 60'ler ve 70'lerden her türlü Amerikan müziğini dinlerdim. Sonra Avrupa jazz'ına ve tabii ki ECM'e yöneldim. 90larda ise elektronik müziği keşfetmeye başladım. Ama son 3-4 yıldır giderek daha çok klasik müzik ve folk müzik dinliyorum. Klasik müzikte de daha çok modern klasik müzik. "Saf" folk müziğin çok sağlam bir temeli var. Müzik dışında... Sanırım söylemesi zor. Genelde karşılaştığın insanlar. Kitaplar, filmler. En önemlisi açık olmak. Karşılaştığın insanlardan edindiğin izlenimler. İnsanoğlunun en büyük avantajı aldığın reaksiyonlar, başka hayatları ve görüşleri tanımak. Kötü şeyler bile olsa, kötülükle karşılaşsan da üzülmemeyi öğrenmeyi becerebilmek.

Kendi müziğiniz hakkında neler hissediyorsunuz? Bir parça bittiğinde dönüp dönüp dinliyor musunuz, yoksa bir kenara atıp yenilerine mi geçiyorsunuz?

Kendi müziğimi asla dinlemem. Pek sevmem. Bir CD kaydettiğimde onunla mutlu olmam belki 5 dakika sürer. Müziğimi dinlediğimde, her seferinde "Neden böyle yapmışım ki? Başka türlü yapmalıydım" derim kendime. Zor birşey. Müzikte ilginç olan müzik yapma sürecinin kendisi. Önce felsefeni yaratır sonra o yapmak istediğini yapıp yapamadığını görmeye çalışırsın. Bazen olur, ama genellikle tam istediğin gibi olmaz. Bu öğrenmek, insanlarla karşılaşmak ve bu karşılaşmalardan bir şeyler öğrenmekle ilgili bir şey. Müzik yaptığında, iyi şeyler de yaparsın ama hataların da olur. Hatalarından ders alırsın ve böylece gelecek sefer daha iyi yapmaya çalışırsın. Konserlerim için de aynısı geçerli. Elinden gelenin en iyisini yaptığın ve dürüst olduğun sürece başarırsın. Eğer biz çalacağımız müziğin her saniyesini önceden prova etseydik, dinleyiciye de yalan söylemiş olurduk. İyi müziği yaratmak ve dinleyicinin onun hissetmesi çok önemli. Başarırsan, bence dinleyici bunu mutlaka hisseder.

Dinleyicileriniz kimler? Gençler mi genelde?

Hayır. En iyi deneyimim şuydu: Almanya'nın küçük bir kentinde açık havada çalıyorduk. 3000 kişi kadar vardı. Konser bedavaydı, Pazar akşamı saat 9. Üç saat kadar çaldık orda. Konserin sonunda artık herkes dans ediyordu. İlk sırada ellerinde bavullarla dans eden bir adam vardı! Daha bir sürü kişi, genç kızlar, erkekler. Benim müziğim herkes için değil; herkes için müzik yapamam elbette ama açık fikirli insanların müziği bu diyebilirim. Sanırım dinleyici kitlem karışık, jazz dinleyen açık fikirli insanlar aynı şekilde elektronik müzik dinleyenler. Her yaştan açık görüşlü insanlar. Gençler de var tabii, gençlerin arasında ise daha müzisyenler diye düşünüyorum.

Bir Başka Küçük Prens; GENCO ARI

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Adamın umudu kalmamıştı. İlk buluşma teşebbüsünde Bostancı iskelesinde uzun uzun beklemiş ama genç piyanistle buluşamamıştı. Fakat bu sefer piyanistin kendisini değil kız arkadaşını aramış ve ondan buluşacağı kişinin eşkalini almıştı:

Ufak tefek bir insan, siyah gömlekli, siyah pantolonlu, sarışın ve mavi gözlü, hani minik bir Herkül gibi, mitolojideki güçlü adamın küçük bir modeli.

Derken arabanın aynasında bu eşkale uyan bir insan belirdi, adam dışarı çıkarak ona el salladı, işte "Mission Impossible" filmlerini aratmayacak bir sahne diye düşündü adam. Halbuki biraz sonra duyacağı şeyler kafasında bambaşka film çağrışımları yapacaktı.

Beraberce yola çıktılar ve İdealtepe sahil yoluna yakın eski bir apartman dairesine girdiler. Girdikleri mekan bomboş sayılırdı. Adam bulabildiği tek masanın kenarına ilişti, Herkülcük kütüphanedeki kayıt CD'lerinden birisini müzik setine taktı, müzikle birlikte o da konuşmaya başladı:

"Bana göre müzik bir bütün, tek bir bütün. Güzel olan şey bir tane, ben müziği gruplara, kategorilere ayırmayı sevmiyorum. Çok şey var anlatacağım, hangi birinden başlayayım bilemiyorum. Sigaramı yakarken düşünmek istiyorum."

Adam odaya girerken onları karşılayan kızın ortalıktan kaybolduğunu farketti, ama ev o kadar küçücüktü ki, uzağa gitmiş olamazdı. Adam ev sahibinin kıvır kıvır saçlarının kocaman alnını kapatmaya yetmediğini farketti. Sigara yakıldı ve Herkül ilk nefesten sonra konuşmaya devam etti:

Bakın, Debussy'i dinlerken ben onu klasik veya jazz olarak nitelendirmeden dinliyorum, sadece güzel bir müzik olarak değerlendiriyorum. Ravel'in sol major piyano konçertosunu da böyle değerlendiriyorum.

Son zamanlarda herşey elektronik oldu ve bu gelişme beni rahatsız ediyor. Makinalarla yapılan müziğin lezzeti olmuyor.

Bir müzisyen için enerjisini düzgün kullanması çok önemli. Ben çalarken aslında kendimi çalarım. Sıkıntım, çoşkum ve tüm duygularım dinleyenler tarafından enerji olarak hissedilebilir.

Enerji doğru kullanıldığı zaman, doğru insan tarafından çalındığı zaman müzik de doğru çıkar. Ben dakikalarca çalmak yerine az ama iyi çalmak istiyorum. Teknik önemli ama müzikalite bence teknikten daha da önemli.

Ben basit şeylerden zor şeyleri, zor şeylerden de basit şeyleri elde etmeyi seviyorum.

Müzikte ne basit ne de zor diye bir şey vardır, her notadan elde edilebilen 50 değişik duygu vardır. Önemli olan o notadan öyle bir lezzeti elde etmektir. Do notası her yerde aynı notadır, ama iyi bir müzisyen onu öylesine çalar ki nota da armoni de ortadan kaybolur. İki notaya öyle bir dokunursun ki müzik tamamıyle başka bir yere gider.

Müziği mezur mezur düşünmek yerine bir bütün olarak düşünmek gerekir. Bence müzik yanlış veya doğru olmaz. Siz o müziği sevmiyorsanız, sevmiyorum değil, keyif almıyorum diyebilirsi-

niz. Ama müziği kötü veya yanlış diye eleştirmeniz doğru değildir. Yapılan şeye kötü demek çok kolay, ama kimse o kötü diye nitelendirilen şeyin içinden geçtiği aşamaları bilemez.

Bana göre müziğin içten ve samimi olması en önemli şeydir.

Zaten müzik dediğiniz şey aslında kendinizin bir ifadesidir ve asıl amacı da bir iletişim kurmaktır. Herkes değişik şekillerde iletişim kurar, Arabesk dediğimiz müzik de bir iletişim kurma yoludur, siz sevmeyebilirsiniz ama içten yapıldığı müddetçe tüm müzikler güzeldir.

Adam kızın tekrar odaya girdiğini farketti, bu sefer elinde iki bardak çay vardı. Bir müddet müzik dinlediler. Adam karşısında koca koca sözlerle konuşan çocuğun aslında çok genç olduğunu konuşma tekrar başlayınca farketti:

1983 yılının 4 Ocak günü doğdum. Babam davulcu Necdet Arı, bilmem onu tanıyor musunuz, şimdi artık müzikle uğraşmıyor, çok yorgun. Yıllarca başta İsmet Sıral olmak üzere bir çok önemli müzisyenle çalıştı, çok sevilen bir müzisyendir. Annem ana okulu öğretmeni imiş, ama babamla evlendikten sonra özel ders vermeye başlamış. Bir de benden dört yaş küçük bir kardeşim var, o da babam gibi vurmalı sazlar çalıyor.

Babamla arkadaş gibiyiz, çok samimiyiz. Annemle de öyle, ancak değişik çağların insanlarıyız. Babam artık bu dünyada hiç birşeyin değişeceğine inanmıyor, ben ise değişebileceğine inanıyorum. Galiba ben idealist üstü bir yerdeyim.

Babam hep oğlu müzisyen olsun istermiş. Ben daha doğmadan ayırdığı müzik çalışma kitaplarını önüme koyar sonra da çalışmazsam uyarmak üzere başımda bagetiyle beklerdi. Hiç bir zaman yanlışa tahammülü olmadı, benim yaptığım herşeyin en iyisini yapmamı isterdi. O zamanlar kendisine çok kızardım ama bugün geriye baktığımda onun haklı olduğunu görüyorum.

Dört yaşındayken birgün babamı çalarken seyrediyordum, bir an geldi, 'o insin, ben çalayım' dedim. Oturdum davulun başına ve çaldım. Take Five'ın ritmini çaldım. Daha sonra 5.5 yaşındayken babamın çaldığı big band'de davul çaldım. Okuma yazmayı kendi kendime öğrendim. İlkokula gittiğimde öğretmenler beni doğrudan 4. sınıfa almak istediler ama olmadı. 10 yaşına geldiğimde Kadıköy'deki İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarına kabul edildim. Kulak sınavını geçtim. Ayhan Yünkuş benim için 'bu çocuk yetenekli, ancak piyano çalamaz parmağı küçük, dedi. Aslında 5 yaşında piyano bölümüne girildiği halde Profösör Meral Yapalı'nın desteği ile bu bölüme alındım. İlk defa piyanoyu orada gördüm ve yaklaşık 5-6 ayda eksik kaldığım dersleri tamamladım ve normal sınıfa geçtim. Meral Yapalı çok önemli bir insan, armoni hocası, onunla çalıştım. Notlarım hiç bir zaman 100 den aşağı düşmedi.

Okulda iken lakabım 'Küçük Prens' oldu.

Adam dikkatle onu dinliyordu. Bu sıfatın karşısındaki genç müzisyene 'Herkül'den daha çok yakıştığını düşündü. Michel Petrucianni öldüğü zaman ona yazdığı veda mektubunda da bu benzetmeyi kullanmıştı. Prens yıldızlardan yeni dönmüş bir ifadeyle anlatmaya devam etti:

Modern armoniye lise 2'de yöneldim. Ayrıca jazz müziğine de ilgi duymaya başladım. Armonileri çoğu zaman kendi kendime öğrendim. İlk defa hocama gidip ben jazz çalıyorum deyince kıyamet kopardı. Günde 8-9 saat çalıştım. Jazz çalmaya devam ediyorum ancak halen konservatuarda öğrenciyim

Aslında jazz çok uzun bir soluk. Jazz müziğini çok seviyorum, ama hocam bırak dedi. Ben ise özgür olmak istiyorum, bu yüzden jazz'ı seçtim. Klasik müziği de seviyorum ama bazı şeyler onda mümkün olmuyor. Çok zor bir yaşantım oldu, geceleri çalıştım, sabahları okula gittim. Çok çalıştım ve okula ara vermek zorunda kaldım

Müzik bitmişti, Prens adama dinledikleri kayıt hakkında bilgi verdi, dinlenen şey onun bir dolu değişik çalışmasından sadece bir bölümü idi, adam diğerlerini sormak istedi ama Prens'in konuşmasıyla birlikte her yer pembe şeker oldu:

Bence müzik notalardan ibaret değil. Ben müziğin içerisinde başka şeyler buldum, söylediklerimi bir çok kişi ciddiye almadı. Bence müzik çalınmadan önce yaşanmalı, ben müzik yaşıyorum. Her sabah uyandığımda yeni bir ezgiyle uyanıyorum.

Müzikte klasik bir alt yapıya sahip olmak çok önemli. Aydın Esen de böyle bir alt yapıya sahip.

Bir fuarda Petrov Piyano standinde tanıştık, o piyano çalıyordu, ben yanına gittim, benimle ilgilendi, evine çağırdı, gittim, o sırada 13 yaşındaydım. Evinde ona Blue Bossa ve bazı jazz standartlarını çaldım. Bunları nereden öğrendin dedi, ben de ona çok dinliyorum ve içimden geldiği gibi çalıyorum dedim. O bana, evet bu da çok önemli ama bazı şeyleri öğrenmen lazım dedi. Sonra bana armoni şifrelerini gösterdi, hatta Berklee jazz okuluna yollamak istedi, ama bu gerçekleşmedi.

Bana göre Aydın Esen diğer müzisyenlerden çok daha başka bir yerde ve belki de bu dünya hakkında bizim bildiğimizden daha fazla şeyler biliyor. Onun gezegenlerle ilgili çok geniş bir bilgisi olduğunu düşünüyorum. Belki de evrenin gerçek teorisini o biliyordur. Hep araştıran ve çalışan bir insan. Ben onu dinleyerek bu dünyada görmediğim şeyleri hayal ediyorum. Mine Mucur armoni hocamdır, ondan da çok şey öğrendim. Aycan Teztel bana çok yardımcı oldu. Çok özel bir insandır, onu görünce çok heyecanlanırım.

Adam dikkatle olduğu kadar hayretler içerisinde de Prensi dinlemeye devam etti. Dinledikleri müzikler hakkında arada sırada bilgi aldı. Sonra sıra asıl merak ettiği konuya geldi ve adam karşısındaki çocuğa biraz da bugünlerde sürdürdüğü çalışmalardan bahsetmesini istedi, Prens onu elinden tutarak kendi masal dünyasına davet etti ve sihirli flütün eşliğinde o rengarenk odayı gezdiler.

Değişik müzisyenlerle değişik çalışmalar sürdürüyorum. 'Ego Trio' adlı bir grubum var. Erhan Seçkin bu grupta davul, Ozan Musluoğlu ise bas çalıyorlar. Bu grupta hem kendi bestelerimizi çalıyoruz, hem de jazz standartlarını değişik bir anlayışla çalmaya çalışıyoruz. Bu çalışmaları bir albüm haline getirmeye başladık.

Dört kişiden oluşan bir başka grubumuz daha var. Burada Cem Nasuhoğlu gitar, Turgay Çelik bas ve Aylin Akarsu da keman çalıyor. Aylin ayrıca vokalist olarak da çalışıyor. Hep beraber yeni bir stüdyo alacağız ve kendi bestelerimizi kayıt edeceğiz.

Bir başka grubumda ise gene Turgay Çelik var ama orada ayrıca davulcu Turgut Alp Bekoğlu ve Uğur Varol ile birlikte çalışıyoruz. Uğur burada perdesiz gitar ve yaylı tanbur çalıyor. Bu grubun henüz bir adı yok ama albüm projemiz şimdiden hazır.

Bir de solo albüm çalışmam var. Kendi parçalarımdan oluşuyor. İki senedir üzerinde uğraşıyorum ama ne zaman gerçekleşir bilmiyorum. Sürekli parçalarımı değiştiriyorum.

Adamın gözü odaya giren mini minnacık bir bekiye takıldı. Prens kediciği kucağına aldı ve okşadı ancak adamın beklediği şey olmadı, kedi bir anda pırıl pırıl tüylü bir Van Kedisine dönmedi. Adam bu küçük hayal kırıklığına takılmadan asıl konuları olan Jazz müziğine döndü, sorduğu şey karşısında Prens bir an durakladı ama uzun sürmedi:

Jazz nedir dediniz, bilmem ki ifadesi güç, bakın bu kucağımdaki kedicik için de jazz denebilir. Jazz, çünkü ona bakmak, ona yakın olmak insana duygusal bir tatmin ve keyif veriyor. Veya başka bir şey söyleyelim. Bakın jazz bence kuralsızlıklar içerisinde büyük kurallar demektir. Peki peki madem soruyorsunuz gelin bu lafı da açalım.

Bakın, kurallar var, hepimiz biliyoruz. Şunu yaparsan doğru olur, şunu yaparsan yanlış olur diyoruz. Peki şimdi soralım, kime göre doğru veya yanlış ?

Ben aykırı bir insan olmaya çalışmıyorum ama kurallardan da sıkılıyorum. Jazz müziğindeki rahatlık beni çekiyor. Jazz'ın ifade gücü çok fazla. Herkes kendisini bir şekilde ifade eder. Ben kendisini çaldığı müzikle ifade eden bir insanım. Benim arkadaşlarım çalarken neleri ifade ettiğimi hemen anlarlar. Bir gece Cem Aksel geldi, bestemi çalıyordum, müziğin bir gece önce rüyamda gördüğüm balıkları ifade ettiğini hemen anladı. Bestelerim beni ifade ederler. Her müzisyen karmaşıktır, kendi içinde çelişkileri vardır. Jazz müziği de bu çelişki-

leri ifade etmek için çok güzel bir araç. Jazz da çaldığınız müzik de hergün yaşadığınız şeylerle birlikte sürekli olarak değişir.

Adam Prense bir şeyler çalar mısın dedi. Ancak o sırada içinde oldukları mekan henüz ev olma sürecini tamamlamamıştı. Boya işi devam ediyordu. Bu vesile ile Prensin Wurlitzer marka piyanosunun ve Yamaha marka elektirikli piyanosunun henüz gelmediğini öğrendi. Sonra Prens ilk piyano çalmaya başladığı günlerde evde piyano olmadığı için nasıl babasının birebir ölçekte kağıda çizdiği klaviyede egzersiz yaptığını anlattı.

Belki de biraz bu yüzden Prensin hayatında çok yüksek beklentilerinin olmadığını, ancak gerçek müzisyenlerle çalmak ve güzel müzik ve albüm yapmak istediğini öğrendi. Prensin henüz çok taze olan hayatında birlikte çaldığı müzisyenleri bir çırpıda saydı. Ağzından dökülen Cengiz Baysal, Aycan Teztel, Cem Aksel, Yahya Dai, Şenova Ülker, Volkan Öktem, Eylem Pelit, Turgay Çelik, İmer Demirer, Neşet Ruacan, Kamil Özler, Erhan Seçkin, ve Melis Sökmen gibi isimlerin çoğunu adam da tanıyordu. Şaştı kaldı.

Kızın adı Jülide idi ve çello çalıyordu. Ayrıca bir bir aslan burcu olarak oğlak prensle anlaşmaya çalışıyordu. Prens onun babasını tanıdığını, birgün tesadüfen evlerine gittiğini, daha sonra da sahil yolunda bisiklete binerken karşılaştıklarını anlattı. Adam Prensin beyaz bir ata daha çok yakışacağını düşündü ama bisikletin beyaz olabileceğini hayal etmekle yetindi. Prens kızı görünce çok heyecanlanmıştı. Konuşmalardan adam onların bazen birlikte müzik çaldıklarını, bu şekilde birbirlerine daha da yakınlaştıklarını anladı.

Jülide akşam yemeği için sebze türlü pişiriyordu. Prens sürekli ev dışında fast food ve et ağırlıklı beslendiğinden pişen sebze kendisine tabiri caiz ise ilaç gibi gelecekti. Ama adam bu vesile ile prensin genç yaşına rağmen başta yüksek tansiyon olmak üzere bir çok hastalıkla mücadele ettiğini öğrendi. Üstelik mide kanaması geçirdiği için prense ilaç da verilemiyordu. Doktoru bu durumu müziğin yarattığı strese bağlamış ve onun hayatını değiştiremiyeceği için hiç değilse o hayatı daha konforlu yapmaya çalışıyordu. Prensin cep telefonu çaldı, seçilen melodi Mozart'ın Sihirli Flüt operasından Papaguaya'nın teması idi. Adam seçilen melodinin Prensin imajına yakıştığını düşündü. Ancak içinde oldukları ortam ve siyahlar içindeki küçük prens ne yazık ki opera havasından çok uzaktı. Konu tekrar müziğin ruhuna döndü, prens Chesterfield sigarasını adamın yüzündeki kızgın ifadeye rağmen yaktı ve konuştu:

İnsanların keyifli ve keyifsiz müziği ayırd edebildiğini düşünüyorum. Benim çalışmalarımdaki en büyük desteğim Jülide, yaptığım iş çok yorucu ama asıl yorucu olan müziğin kendisi değil, insan ilişkileri. Biz müzisyenler sürekli olarak duygusal yoğunluk içindeyiz ve başka insanlardan destek isteriz. Samimi destek de az gelen bir şey.

Denizi seviyorum, onun kenarında otururak müzik çalmayı seviyorum. Ama şu gördüğümüz Deniz sadece gördüğümüzle sınırlı değil ki, onun dibinde, derininde kimbilir neler neler var. Tek bir denize bakarak bir çok sorular sorabilirsin.

İnsanlar sonsuzluğu kabul edemiyorlar. Herkes, herşeyin sonsuza kadar kendisinde kalacağını düşünüyor. Halbuki insanlar sonsuzluğu sorgulamak zorunda. Aynanın karşısına geçip ben neyim, ben kimim diye sormalı. Bu soruların cevabını verebilmek de zor. Yaşadığımız hayatta herşey tesadüf de olabilir, tüm gördüklerimiz bir senaryonun parçası da olabilir.

Yaşadığımız herşey seçimlere göre gelişir. Her zaman değişik yol ayrımlarında değişik şeyleri seçen de bizleriz, dolayısıyla herşeyin sorumlusu da bizleriz.

İnsan yaşadıkça çalar ve yaşadıklarının niçin yaşadığını sorgulaması ve anlaması gerekir. Yaşadığımız herşeyin bir amacı vardır, kimse durup dururken birşey yaşamaz, acıların bile bir amacı vardır. Mutluluk ise insanın kafasında oluşan bir kavramdır, birçok fiziksel acısı olan bir insan bile mutlu olabilir. Düşünce ve düşünmek çok güçlü kavramlar ve insanı bir çok yere götürebilirler.

İnsanların çoğu kendisini gökteki tek ve en iyi yıldız olarak göstermeye çalışıyor. Halbuki bu yaşamda en iyi diye birşey yok. Sadece bizim keyif aldığımız ve almadığımız şeyler var, bu da tek başına en iyi veya en kötü olamaz.

Ben sürekli olarak kendisini sorgulayan bir müzisyenim. Müzikle yaşıyorum ve müzik dışı bir hayat yaşamıyorum. Ben bundan şikayetçi değilim ama etrafım şikayetçi.

Müzik benim için bir yaşama kaynağı, onun hakkında o kadar çok şey anlatabilirim ki.

Çalan bir başka telefon adamı dalıp gittiği hayal aleminden uyandırdı, eşi arıyordu ve bir an önce eve dönmesi gerektiği kendisine tebliğ edilmişti. Toparlandı ve teşekkür etti. Sonra Prense içinde olduğu gezegenden Türkiye'yi nasıl gördüğünü sordu. Prens bu konuda çok iyimserdi ve ülkeyi güzel günlerin beklediğine inandığını söyledi. Çevresinde bir çok yetenekli ve inatçı müzisyenler olduğunu, 20 yıl içerisinde bu ülkenin çok daha iyi yerlerde olacağını düşündüğünü söyledi. Adam ayrıca onun politikayla ilgilenmediğini fakat içinde yaşadığı politik sistemin hatalarından dolayı sıkıldığını öğrendi.

Ziyaret bitmişti, Prens onu sihirli dünyasından uğurlarken bir kaç kelime daha fısıldadı kulağına:

İnsanlar hep birşeylerin peşinden gidiyorlar koşuyorlar. Ben kendim ileride bu dünyadan gidince güzel hatırlanmak istiyorum. Tabi ki müzikle hatırlanmak da önemli ama güzel hatırlanmak daha önemli. Amacım insanlığa faydalı olmak, kişisel bir amacım yok, bu yüzden kendimi ilerletmek istiyorum. Samimiyetle istenen herşeyin güzel olabileceğine inanıyorum. Aslında hayatın her yönünde samimiyet önemli. Samimiyetle kabalık arasında ince bir çizgi var ve onu geçmemek lazım. Ardımızda bırakabileceğimiz tek şey samimi intiba. Aslında herkes keşke günün birinde öleceğini idrak edebilse bu dünyayı düzene sokmak için ne askere ne de polise gerek kalır. Samimi olan insanın ardından da güzel şeyler söylenir.

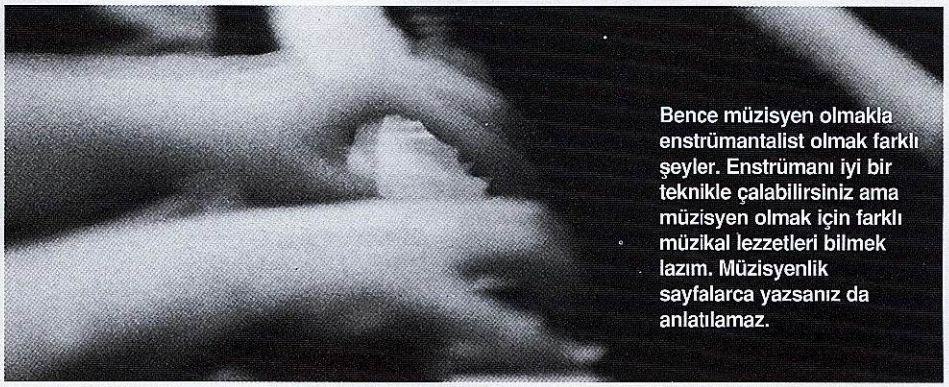

Bence müzisyen olmakla enstrümantalist olmak farklı şeyler. Enstrümanı iyi bir teknikle çalabilirsiniz ama müzisyen olmak için farklı müzikal lezzetleri bilmek lazım. Müzisyenlik sayfalarca yazsanız da anlatılamaz.

Prens ayrıca 10. İstanbul Jazz Festivalinde de çalacaklarını belirtti. Adam bunun jazz'ın Kaf Dağı olduğunu düşünerek çok sevindi ve ne gün diye sordu. Prens'in bu tip günlük ayrıntılardan pek haberi olmadığı kızın bir defteri kapıp getirmesiyle ortaya çıktı. Bu arada Prens aklına gelen bir başka felsefi ayrıntıyı adamla paylaşmak istedi.

Bence müzisyen olmakla enstrümantalist olmak farklı şeyler. Enstrümanı iyi bir teknikle çalabilirsiniz ama müzisyen olmak için farklı müzikal lezzetleri bilmek lazım. Müzisyenlik sayfalarca yazsanız da anlatılamaz.

Ben kendim müzisyen olmaya çalışıyorum, enstrüman çalabilmek için yetenek sahibi olmak ve çalışmak yeterli. Müzisyen ise olunmaz, ancak müzisyen doğarsınız. İçinizde bu varsa onu zamanla keşfediyorsunuz. Kimi insanda bu tek yıldız olarak var, kimi insanda ise 5 yıldız oluyor. Ben kendimin kaç yıldız olduğumu söyleyemem.

Eleştiri yapmak çok kolay ama onu yaparken yumuşak bir dil ile söyleseniz hem kendi kalbiniz kırılmaz hem de karşınızdakini kırmazsınız. Müzikte böyle düşünmek ve esnek olmak gerekiyor. Esneklik sabır, sabır ise insanları kırmamayı sağlıyor.

Artık evin prensesinin kız olduğu çok açıktı. Prens onu kendisini ziyarete gelen Jazz Dergisi Kraliçeliğinin elçisi adama tanıttı:

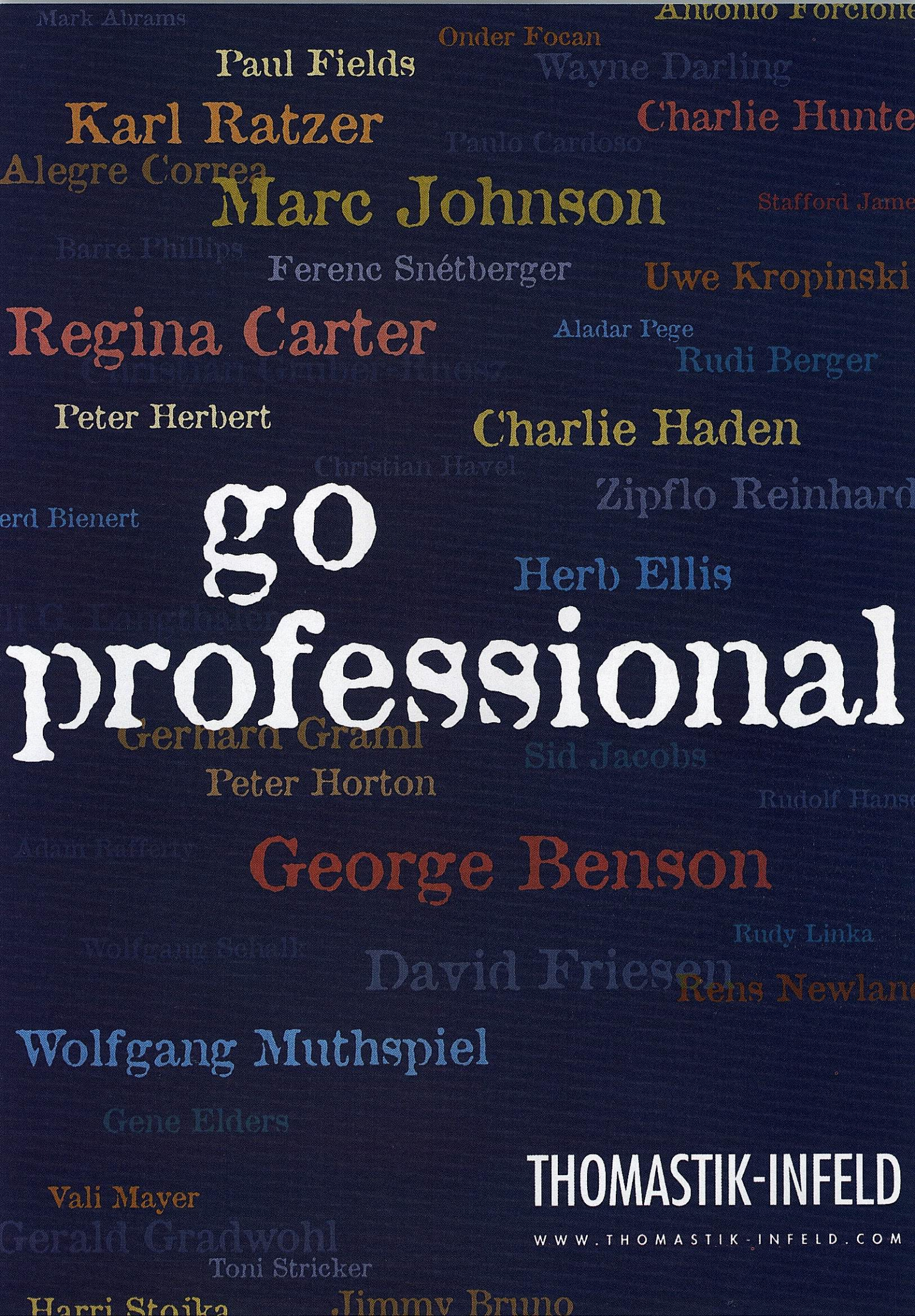
Mark Abrams
Antonio Forcione
Onder Focan
Paul Fields
Wayne Darling
Karl Ratzer
Charlie Hunte
Paulo Cardoso
Alegre Correa
Marc Johnson
Stafford Jame
Barre Phillips
Ferenc Snétberger
Uwe Kropinski
Regina Carter
Aladar Pege
Rudi Berger
Peter Herbert
Charlie Haden
Christian Havel
Zipflo Reinhard
erd Bienert
go
Herb Ellis
professional
Gerhard Gramm
Sid Jacobs
Peter Horton
Rudolf Hans
Adam Rafferty
George Benson
Rudy Linka
Wolfgang Schalk
David Friesen
Rens Newlan
Wolfgang Muthspiel
Gene Elders
THOMASTIK-INFELD
Vali Mayer
Gerald Gradwohl
WWW.THOMASTIK-INFELD.COM
Toni Stricker
Harri Stojka
Jimmy Bruno

Belki de dünya onu jazz piyanisti olarak tanıyacaktı ama jazz 'efendi' bir müzik değildi...

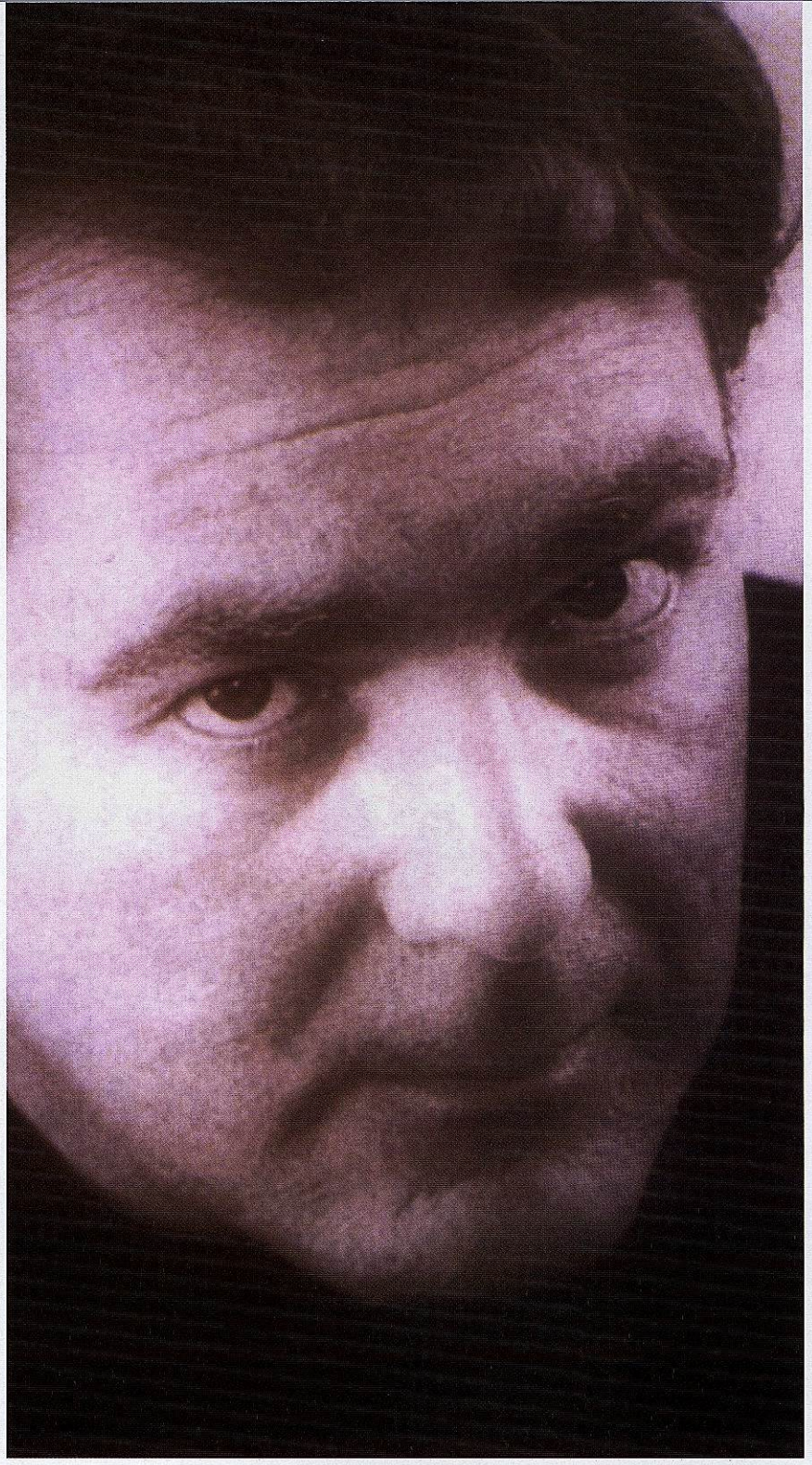

İstanbul Müzik Festivali'nin değişmez siması piyanist Hüseyin Sermet, bu yıl da dünyaca ünlü şef Lorin Maazel yönetimindeki Bavyera Radyo Senfoni Orkestrası'nın 3 Temmuz'da AKM'de vereceği konserin solisti. Sanatçı 10 Temmuz'da da CRR'de bir konser verecek; ilk kez dinleyicilerinin karşısına çocukluğundan beri yaşamının bir parçası olan jazz çalarak çıkacak. İlk kez dünya onun jazz da çalabildiğine şahit olacak. Biz de ilk kez klasik müzik yerine jazz konuştuk uzun uzun Hüseyin Sermet'le...

Raife Polat
raifepolat@antipopuler.com

Hemen konuya girersek, nasıl bir programla karşılaşacağız Jazz Festivali'ndeki konserinizde?

Önce müzisyenlerden söz edelim isterseniz. Trombocu arkadaş Philippe Renault, kendisi Paris'te konservatuvardan arkadaşımdı. Klasik trombon eğitimi gören bir arkadaşım, dünyanın istediğiniz senfoni orkestrasında çalabilecek biri ama o konservatuvardan sonra tamamen jazz'a yöneldi ve 25 yıldır bu kariyerin içinde. Rémy Vignolo zaten Fransa'da ve dünyada çok tanınan basçılardan biri, onun için kendisini fazla tanıtmak gerekmiyor. Aldo Romano'ya gelince, rafine kelimesini kullanacağım. İki tip davulcu var biliyorsunuz, biri gösterişi seven ve devamlı teknik gösterip, şov yapan -mübaala ediyorum tabii. Bir de gerçekten vuruşlu saz olmasına rağmen daha sonaritelerle, ritimlerle, rafine bir çalış benimseyen ikinci tip var. Aldo Romano bu ikinci ekole dahil. Biz ilk kez Philippe ile bunu konuşmaya başladığımızda, olacak mı olmayacak mı diye, her şey havadaydı, klasik konserin olup olmayacağına da bağlıydı ve bazı şeylerin açığa çıkması epey zaman aldı. Kesinleşince hepsine haber verebildim ama hepsinin kariyeri var, biri Kazakistan'da öbürü Amerika'da, cep telefonları çalışmıyor, sonunda konuşabildik ve konseri yapmaya karar verdik. Tabii çocukların hepsi benim jazz piyanisti olmadığımı biliyor, ilk defa böyle birşey yapacağım. "Benimle böyle bir riske giriyor musunuz?" dedim. "Tamam" dediler. Bu şekilde gelişti proje.

Peki çalacağınız eserler? Kendi besteleriniz de var sanırım...

Evet, bir iki bestem var, onları çalacağız. Arkadaşlarımın bestelediği bir iki parçayı tabii ki kullanacağız. Bu arada biliyorsunuz jazz konserlerinin tipik bir tavrı vardır; ben ilk kez bir jazz festivalinde resmen çalmama rağmen, eğri oturup doğru konuşursak, bir kısım insan, Hüseyin Sermet'i klasik müzisyen olarak tanıyoruz, beğeniyoruz ya da beğenmiyoruz o ayrı konu, bakalım bu adam n'apıyor, saçmalıyor mu, ciddi mi, değil mi, göreceğiz, diye bekliyor. Bir kısmı da sırf benim nasıl rezil olacağımı görmek için gelecek. Bunu merakla bekleyenler var. Ama onlara bu fırsatı vermeyeceğime eminim. Konser Hüseyin Sermet Dörtlüsü olarak lanse edilmesine rağmen kesin olan birşey var, ben trombocu, basçı ve davulcu arkadaşımı birkaç parçada üçlü olarak çaldırarak halka prezante edeceğim, ama bununla birlikte ben de bir veya iki parçayı tek başıma çalacağım.

Çalmanın ötesinde Hüseyin Sermet'in jazz alanında beste yapması merakı daha da ayakta tutan birşey bence, çok daha ilginç.

Benim babam biliyorsunuz Cüneyt Sermet, dolayısıyla çocukluğumdan, hatta ana rahmine düştüğüm andan itibaren jazz dinlemeye başladığım için bir aşinalığım var. Bu inkar edilemez. Yeni türkçe konuşayım, 'yadsınamaz'. Ben klasik eğitim gördüm, Paris Konservatuvarı'nda Ecole Normale de Musique'de Olivier Messiaen'ın sınıfından mezun oldum. Her zaman eğlenmek için doğaçlama jazz çaldığım olmuştur. Fakat ben bunu şimdiye kadar başka müzisyenlerle toplanıp yapmamıştım. Jazz'da biliyorsunuz emprovize yani doğaçlama ama herkesin çok iyi bilmesi gereken birşey var ki, onun da minimum da olsa bir çalışması var. Çünkü siz tek başınıza piyanoya geçip doğaçlama çaldığınız zaman istediğiniz modülasyonu istediğiniz yerde yapıp istediğiniz yere gidiyorsunuz, kimse buna karışamıyor ama siz başkasıyla çaldığınız zaman, davulcu hariç, çünkü orada bir tını var ama armonik sazlarla çaldığınız zaman, siz mesela mi bemol'den la'ya geçiyorsunuz söz gelişi, yanınızdaki arkadaşınız sizin la'ya geçeceğinizi beklemiyor, onun da alışkanlığı farklıysa siz la'ya geçtiğinizde o tabii bunu duyuyor fakat saliselik de olsa bir gecikmeyle geliyor, anlayan da bizi dinlediği zaman, "ya bunlar niye prova yapmamış" diye düşünebiliyor. Dolayısıyla siz jazz çaldığınız zaman herşey o kadar da A'dan Z'ye kadar doğaçlama değil. Bu aslında benim de laf arasında belirteyim hiç hoşuma giden birşey değil, çünkü klasikte zaten başka bir bestecinin eserini çaldığınız zaman ister istemez oradaki yazılanın dışına çıkamazsınız ama onu yorumlarsınız. Bu da aslında 'suptille' diye adlandırabileceğimiz bir yorumlama getirir ki, yapabilen için. Bunun dışında benim en çok sevdiğim, tamamiyle doğaçlama, hiçbir şeye bağlı olmadan. Yani bana "dört ölçü mi bemol, dört ölçü fa, iki ölçü re" dendiği zaman ben kendimi çok fena bir kılıfa girmiş gibi hissediyorum fakat başkasıyla çaldığınız zaman mecbursunuz.

Cüneyt Sermet'in oğlu olup da jazz'a ilgi duymamak pek düşünülemezdi zaten ama siz yine de klasik müzikte karar kıldınız, nasıl oldu bu?

Çok doğal bir şekilde oldu. Galiba aileden gelen bir tarz olarak. Bir de 50'li yıllara gittiğinizde jazz müzisyeni konser salonunda çalmıyor o zaman, hep barlarda, gece kulüplerinde, pavyonda çalıyor, belki adam büyük bir deha, ayrı konu ve bu adam helak ediyor kendini şartlardan dolayı ama o kadar büyük bir jazz sevgisi var ki... O devirlerde bundan kaçmanın tek çaresi ya kariyerden vazgeçeceksiniz ya da daha 'efendi' diyebileceğimiz klasik müziği tercih edeceksiniz. O devirlerde fraklar, özen, büyük bir ciddiyet var. Zaten müzik öğrenimi almaya karar verdiğinizde, gerçek bir müzik tekniğine sahip olmak istiyorsanız, ya atalarınızdan öğrendiğinizi uyguluyorsunuz; işte Afrika'daki tamtamları öğreniyorsunuz, ama onun gelişmesi belli bir sınırın ötesine çok zor geçer. Buna mukabil klasik müzik eğitimi görmüşseniz iyi bir müzik tekniğine ve bilgisine sahip oluyorsunuz. Klasik müzisyen olarak jazz'a geçtiğiniz zaman, tabii bunun tersi de var, ikisinin okuma ve çalma teknikleri çok değişik, refleksleri tamamiyle zıt. Bunu ancak çalarak gösterebilirsiniz ama... Şimdi siz bunları bilmiyorsanız, ya özenti olarak yapıyorsunuzdur ve o özenti olarak tınlar. Yani hakiki bir klasikçinin çaldığı jazz genellikle komiktir. Hakiki jazz'cının, çekirdekten yetişmiş tabirini kullanalım, klasik müzik eğitimi görmemiş bir jazz'cının çalacağı klasik de o derece komik oluyor. Çünkü iki taraf da birbirinin ne yaptığını, birbirinin kültürünü bilmiyor. Fakat şimdi öyle bir füzyon hikayesi çıktı ki, herkes bilse de bilmese de, anlasa da anlamasa da karşı tarafın ne yaptığını merak edip, öğrenmeye çalışıyor. Bir de plak şirketleri tarafından da kullanılınca bunlar ama iyi ama kötü -genellikle kötü olduğunun da altını çizmek istiyorum- yapılıyor. Mesela jazz piyanistine Mozart konçerto çaldırıyor, klasik piyaniste Duke Ellington veya Bill Evans çaldırıyor. Bu kötü yapılmışsa benim için hiçbir kıymeti yok. Benim çünkü Mozart'ı jazz'cı bilmem kimden dinlemek gibi bir sıkıntım yok. O jazz'cının müthiş iyi jazz çalması beni yeterince tatmin ediyor zaten. Bunun tersi de aynı ama adam gerçekten geniş bir yelpazeye sahiptir, klasikçidir de jazz'ı da iyi yapar, vasatın üstündedir -bunun tersi de olabilir- helal. Bill Evans'ı örneğin, jazz öğrencisiyseniz, oturup tekniğini çalışabilirisiniz ama bunu Mozart çalışır gibi, notası notasına kusursuz çaldığınız zaman jazz olarak çok fazla bir kıymeti yok, yani jazz'ın üslubuna uymuyor. Siz de oturun o akor silsilesi üzerinde çalışın, düşünün ve kendi solonuzu yapın. Şunu unutmayın ki, doğaçlama çalmak dünyanın aşağı yukarı her müzik türünde var. Türk müziğinde taksim yaptığı zaman adam doğaçlama çalıyor. Klasik müzikte, Mozart ya da Haydn devrine gittiğin zaman konçertolarda kadanslar vardır, o devirde bunların yüzde 95'i doğaçlama çalınıyordu, piyano forte ve klavsenciler tarafından. Sonradan yavaş yavaş kayboluyor bu alışkanlık, kaybolmasının nedeni de, klasik müzik o kadar komplike ve zor bir hale geliyor ki, bugün Mozart'ın -dehasından hiçbir şey çıkartmaz bu söyleyeceğim- Haydn'ın orkestrasyonuna baktığınız zaman zaten küçük bir orkestradır. 20. asra bir geliyoruz Stravinsky, Prokofiev, Bartok, ondan sonra piyano ekolü ve şimdiki çağdaş müzikte 780 bin tane vuruşlu saz var. Burada doğaçlamaya en ufak bir yer yok, milimi milimine prova yapıp, her şeyi oturtmanız lazım. Besteci her şeyi bilgisayarcı gibi tasarlamış. Onun için bütün bunların yerli yerine oturtulması çok önemli.

Jazz piyanistine Mozart konçerto çaldırıyor, klasik piyaniste Duke Ellington veya Bill Evans çaldırıyor. Bu kötü yapılmışsa benim için hiçbir kıymeti yok. Benim çünkü Mozart'ı jazz'cı bilmem kimden dinlemek gibi bir sıkıntım yok. O jazz'cının müthiş iyi jazz çalması beni yeterince tatmin ediyor zaten.

Son yıllarda bazı jazz müzisyenlerinin klasik müzik eserlerini yorumladıklarını görüyoruz. Jacques Loussier, Don Byron, Jackie Terrason gibi... Nasıl buluyorsunuz bu yorumları?

Jacques Louissier'in yaptığı Bach'ları alıp jazz yapmak büsbütün başka birşey. Bach'ın müziği kendi içinde öyle bir şeyi ihtiva ettiğinden dolayı jazz olarak kullanmanız en kolay klasik müziklerden biri. Yani siz Bach'ta yaptığınızı hiçbir zaman ne Chopin'de ne Beethoven'de yapamazsınız. O stil için aşağı yukarı Barok dönemde yapılanları kullanabilirsiniz. Kolay mı Chopin'in bir ballad'ını, içindeki rubatolarla falan oturup "cazifiye" etmek? Edemezsiniz, ederseniz de çirkin birşey olur. Klasikle jazz bir kere uyumlu olmamalı. Benim bir müzisyen olarak fikrim, ikisi değişik nedenlerden dolayı en dahiyane eserin verildiği müzik türüdür ve bundan sonra da muhtemelen öyle olacak. Diyeceksiniz ki, geleneksel müziklerde bu yok mu? Var. Rock'ta, popta yok mu? Hiç bilmiyorum, çünkü beni hiç alakadar etmiyor, gürültü gibi geliyor. Arada bir güzel parçalar yok mudur? Muhakkak var ama beni çok açmıyor. Şunu anlatmaya çalışıyorum; sofraya oturduğunuz zaman önden küçük birşey yersiniz, meze lafın gelişi, ardından balık veya et, bu arada bir salata gelebilir, zeytinyağlı gelebilir ve tatlı. Ama siz ben hepsini bir anda yiyeceğim dediğiniz zaman, tandır etinin üzerine bal döküp, yanına çilek koyup, biraz da ekşi olsun diye limon sıkarsanız, ortaya çıkacak lezzet illa çok kötü değildir belki, ilginç diyelim, üsturuplu yaparsanız. Ama bana sorarsanız böyle birşeyi tercih eder misiniz, diye. Hayır. Ben çünkü zeytinyağlı yemeği, mesela muhteşem bir enginar düşünün, çok severim ve onun başka bir şeye ihtiyacı yoktur. Balık, buğulama olsun, ızgara olsun, çok lezzetliyse zaten yanında çok az şeye ihtiyaç vardır. Ben az da olsa değişik türlerden yiyip, tadına varmak istiyorum. Herşeyi karıştırdığınız zaman, ilk anda ilginç gelebilen, dünyanın neresinde olursa olsun halk maalesef cahil olduğundan çok kolay yutturulabilen, plak şirketlerinin de çok işine gelen, satış yapıyor çünkü, ama sanat adına öldürücü, güldürücü, üzücü şeyler çıkıyor.

Daha önce konserlerinizde, bislerde örneğin jazz doğaçlama yaptığınız oldu mu?

Hiç hatırlamıyorum. Bir tek seneler evvel Fransa'nın Nantes şehrinde La Folle Journée a Nantes/Çılgın Günler diye çok önemli bir festival var. Üç gün boyunca 80-100 konser oluyor. Benim de üç-dört tane Bach konserim var, çünkü tamamıyla Bach'a ayrılmıştı festival. Resitale çıkmadan bir gün evvel Friedrich Gulda'nın öldüğü öğrenildi. Friedrich Gulda da biliyorsunuz, vakt-i zamanında çok iyi Bach çalmış, jazz'a meraklı, yelpazesi geniş, hafif çatlak ama ciddi bir sanatçı. Ben de duyunca üzüldüm, şahsen tanımazdım ama renkli bir kişiliği vardı. O gün de Bach'ın füglerinden çaldım, çok entelektüel, zor bir program. Bitirince, çok da iyi bir konser olmuştu, dinleyicilere dönüp, Bach jazz ilişkisinden söz edip, Friedrich Gulda'nın maalesef bizi terkettiğini söyledim. Kendisinin ne yaptığını herkes az çok biliyor, Ron Carter'larla falan plak doldurmuş bir adam, kendisini anmak adına şu anda tamamen doğaçlama jazz çalacağım, bana üç nota söyleyin, dedim. Ve beş-altı dakika doğaçlama jazz çaldım.

Nasıl tepki aldınız?

Bir kere herkes çok duygulandı, çok tebrik eden oldu, ama konserin ilk yarısı çok zor bir bölümdü ve şükür çok iyi geçmişti, ondan sonra bir de böyle duygulu bir an yaşanınca herkes mest oluyor tabii.

Jazz'da hangi müzisyenleri seviyorsunuz?

Buna çok klasik cevap vereceğim, gerek jazz'da gerek klasikte iyi olan her şey zaten klasikleşiyor, modası geçmiyor. Artık jean pantalon giydiğin zaman elbetteki spor ama klasik. Ben piyanist olarak bakarsanız, Art Tatum'dan başlamak üzere, herkesin bildiği tanıdığı isimlerin hepsini çok severim. Mesela Bill Evans'a aşığım. Eroll Garner'ın kendine has bir üslubu var, o da bazen şaşırtıcı oluyor. Count Basie'yi piyanistten daha çok müthiş orkestral anlayışından dolayı seviyorum. Duke Ellington'ın da besteci tarafı benim için daha ağır basıyor. Oscar Peterson inanılmaz ve en son Herbie Hancock, Chick Corea falan benim gerçekten beğendiğim piyanistler. Diğer sazlara ya da bestecilere gelince, George Russell gerçekten entelektüel bir adam, her jazz severim diyen adama hitap eden birşey değil. Lenny Tristano'nun bazı besteleri var, nasıl Bach'ın inanılmaz tasarımları varsa benim için öyle bir tasarım onunkiler. Charlie Parker'ı ben hiçbir zaman çözemedim, bu adam nasıl oluyor da böyle çalıyor. Bir deha, bitti ama yanında serseridir, şudur, budur bu ayrı konu.

Buradaki jazz konserini Fransa'da ya da başka bir yerde -alacağınız sonuca da bağlıdır ama- tekrarlamak istiyor musunuz?

Şu anda çok enine boyuna bu konuyla ilgili düşünmedim. Çünkü az provayla çıkıp çalacağız, bir nevi allah ne verdiyse. Hakiki bir jazz konseri olacak. Benim için de çok iyi bir tecrübe olacak, nelere muktedir olup olamayacağımı göreceğiz. Tam deyimiyle boyumun ölçüsünü alacağım. Şunu hemen söyleyeyim, katiyen klasik kariyerini bırakıp da jazz kariyerine girmeyi düşünmüyorum ama başarılı sayılabilecek bir netice elde edebilirsek, niçin olmasın? Belki ileride konseri tekrar ederiz, başka parçalar çalışırız, belki senede üç veya dört tane de jazz konseri yaparız ama bundan fazlasını da kesinlikle yapmam. Çünkü ben klasik müzisyenim ve ondan kesinlikle feragat etmem. Jazz'a olan sevgimi, yatkınlığımı ilk kez açıklamış oluyorum aslında, çünkü arkadaşlarım benim jazz'a olan ilgimi bilirler ama şimdiye kadar beni kimse çalarken görmedi.

O zaman heyecanla bekliyoruz, ne diyelim...

Tedirgin ve heyecanlı olduğumu söylemeliyim. Buraya geldiğimde Lorin Maazel ile olan konseri inşallah iyi bir şekilde atlatacağım ve arkasından 10'una kadar bir hafta zamanım var. 3'ünde Lorin Maazel konseri bitecek, 4'ünde ben onu hafızamdan sileceğim ki öbürüne konsantre olabileyim, jazz müzisyeni gibi düşünmeye başlayayım. Arkadaşlarım da zaten ayın 7'sinde gelecekler, üç gün prova yapabileceğiz. İşte onun için hakiki olacak, her detayını düşünüp taşınmadan, jazz'ın doğasına uygun bir konser olacak.

Bill Evans'a aşığım. Eroll Garner'ın kendine has bir üslubu var. Count Basie'yi piyanisten daha çok müthiş orkestral anlayışından dolayı seviyorum. Duke Ellington'ın da besteci tarafı benim için daha ağır basıyor. Oscar Peterson inanılmaz ve en son Herbie Hancock, Chick Corea falan benim gerçekten beğendiğim piyanistler.

Ömer Arı

Şevket Akıncı ve Lifeline ile karşıtlıklar üzerine

Günümüzün dünyasında zıtlıklar ve karşıtlıklar çığ gibi artıyorlar. Karşıtlıkları birleştirmek üzere yola çıkmış olan Lifeline grubunun daha çok yapacak işi ve bunu gerçekleştirmek için ise çok daha fazla hayal gücüne ihtiyaçları olacak.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Haberi Yahya Dai'den öğrendim, birlikte yaptığımız bir radyo programında yeni çalışmalarını anlatırken Şevket Akıncı ile birlikte çaldığı 'Lifeline' grubunun 'Nova Express' albümünden bahsetmişti. Ben 'hayrola dostum, bir cankurtaran şirketine ortak mı oldun' diye ona takılmıştım ama Yahya böyle palavralara karnı tok bir genç jazz girişimcisi olarak ertesi gün kapıma dayandı ve albümü burnuma soktu. Türkiye gibi jazz özürlü sayılabilecek bir ülkede yapılan yeni bir albüm her zaman benim gibi jazz oburların ilgisini çekmiştir. Yahya'dan gelen albümü bir kere dinleyince bu sefer işe burnunu sokma sırasının bana geldiğine hükmettim ve birlikte Şevket Akıncı'nın müzik dolu dünyasına konuk olduk.

Evine vardığımızda Şevket'in yalnız olmadığını gördüm. Albümde çalan ekibin bir kısmı onunla birlikte karşımda sahne aldılar.

Önce albümü birlikte dinledik, ben kafamda sorularımı tasarlarken Şevket kendi öyküsünü bizlerle paylaştı:

"Beste yapmaya 12 yaşında başladım. Weather Report gibi müzik yapmak istiyordum. Bu grubun kurucularından ve klaviyecisi olan Joe Zawinul'un bestelerinde melodinin gücünü kolayca hissedebilirsiniz. Benim de yaptığım müzikteki amacım bir 'song-form', yani bir şarkı formu yaratmak. Doğaçlama ile sınırlı olmayan, ancak yapılan doğaçlamanın da dinlenebilir olduğu bir müzik yaratmak. Kısacası bu albümde dinlemekte olduğunuz müzikte kompozisyon da doğaçlama kadar önemli olsun istedim. Lifeline Amerika'da intihar etmek isteyenlerin son bir

umutla aradıkları telefona verilen isim. Ben bu parçayı kendimle ve müzikle ilgili umutlarımı kaybettiğim bir dönemde yazdım. Keith Jarrett'in de bu adı taşıyan bir parçası var. Lifeline Türkçede yaşam hattı anlamına geliyor. Şey sakın yanlış anlaşılmasın, parçayı yazdığım sırada intihar etmeyi falan düşünmüyordum, sadece umutlarımı kaybettiğim bir andı, o kadar. Bu parçada yaşamın ne kadar kırılgan olduğunu, yaşamanın sorumluluğunu, duygularla yaşamanın ne demek olduğunu insanın kendisiyle barışık olmasının önemini anlatmaya çalışıyoruz. Daha sonra birlikte çaldığımız grup için de bu adı uygun bulduk.

Ben duygularıyla yaşayan bir insanım. Bu albümde duygularımı açığa vurabileceğim ve ifade edebileceğim bir ortam bulduğuma inanıyorum. Birlikte çaldığımız grup işte o anlamı oluşturuyor. Bunu biraz daha açayım. Herman Hesse sanatın anlamını kendi yaşamından daha uzun yaşayabilecek bir şeyler yaratmak olarak ifade etmiştir. Ben de aynı duyguyu paylaşıyorum. Benim için gerçek yaşam başkalarının belleğinde yaşamaktır.Albümdeki tüm parçaların besteleri bana ait ancak düzenlemeler grup üyelerince gerçekleştirildi. Bestelerimi yaparken icra aşamasında herkesin onları doğaçlamalarla yeniden besteleyeceklerini biliyordum.Duygularla yaşayan bir insan bir çok aşırılıklara geçebilir, en karanlıktan en aydınlığa sürüklenebilir. Benim müziğimde de işte bu gibi değişik duyguları yansıtmaya çalışıyorum,ancak onu sözlerle ifade etmek boş bir çaba olur, dinlemek yeterli olur, bence...

Yaptığım müzikteki amacım bir 'song-form', yani bir şarkı formu yaratmak. Doğaçlama ile sınırlı olmayan, ancak yapılan doğaçlamanın da dinlenebilir olduğu bir müzik yaratmak.

'Akıncı' soyadı bana Rusya'da görev yapmış çok sevilen ve başarılı bir diplomatımız olan Halil Akıncı'yı hatırlatmıştı. Ancak Şevket'in onun oğlu olduğunu öğrenince çok sevindim. Her yurtdışı görevde bulunmuş diplomat çocuğu gibi Şevket' de babasının peşinde bir dünyadan bir başka dünyaya koşmuş durmuştu. Ancak ilk önce filmi en başa sararak onun yaşam öyküsünü dinledik.

25 Aralık 1972 günü İzmir'de doğdum. Doğduktan sonra daha henüz 10 günlükken Yugoslavya'ya gitmişim. Üç yaşındayken babam Rusya'ya tayin oldu, 5 yaşıma kadar da Moskova'da yaşadım. Türkiye'de olduğumuz bir yılda Ulubatlı Hasan ilkokuluna gittim. Daha sonra 1980 yılında Belçika'ya taşındık ve Brüksel'de Fransız lisesini bitirdim. Ben 12 yaşındayken komşumuz ilk gitarımı hediye etti. Babam ben çocukken galiba yanlışlıkla Pink Floyd'un 'The Wall' filmine götürdü. Onlardan çok etkilendim. Gitar çalmayı ise öğretmen olmadan kendi kendime öğrendim. Önce 5 yıl boyunca kendi bestelerimi çaldım. Derken birgün Jimi Hendrix'in müziğini keşfettim. Bir rock grubu kurarak Jimi Hendrix'in etkisinde kalarak bestelediğim parçaları çaldık. Lisede okurken bir arkadaşım bana Miles Davis'in o ünlü albümü 'Kind of Blue'yu hediye etti. O müzik de beni çok etkiledi ve içimde bir özgürlük duygusu yarattı. Bu öylesine bir müziktir ki her seferinde içerisinde yeni bir şeyler keşfedebilirisiniz. Sanırım jazz'da beni cezbeden de bu oldu. Aynı parçayı yüz defa dinleseniz de yeni şeyler keşfedersiniz. Bu keşif duygusu o müziğin içerisinde çok yoğun olarak vardır.

Belçika'da ödünç plak alabileceğiniz müzik kütüphaneleri vardır. Ben de o kütüphanelerden faydalandım ve müzik kültürüm gelişmeye devam etti. Bu albümün bestelerini yaparken, sadece jazz'a değil o günlerde edindiğim birikimlerden de faydalanmaya çalıştım.

17 yaşıma geldiğimde Berklee müzik okuluna gittim. Keşke daha geç gitseymişim, çok erken yaşta gitmiş oldum ve orada gördüğüm, öğrendiğim şeyleri daha yeni yeni hazmedebiliyorum. Ben bir bardak su ararken Berklee beni kocaman bir havuza atmış oldu. Orada 4 yıl okudum, ilk iki yıl alınan mecburi derslerden sonra son 2 yıl kompozisyon ve 'song writing' okudum. 1994 yılında ise okulu bitirerek Ankara'ya döndüm.

Olaylar bundan sonra Şevket'in Nova Express albümünde olduğu gibi gelişti. O bir şarkı yazmıştı ama onun şarkısını arkadaşları yaptıkları doğaçlamalar ile başka boyutlara taşıdılar. İlk trapeze çıkan basçı Eylem Pelit oldu, onun vurduğu notalar aslında tüm grubun duygularını yansıtıyordu:

Siz de biliyorsunuz ki Türkiye'de beste yapmak çok zor bir şey. Özgün besteler bizim müzik dünyamızda kolay kolay çıkmıyor. Şevket Türkiye'deki bu sıkıntıyı kendince çözmeye çalışıyor. Bir müzisyen olarak önünüze güzel ve özenle yazılmış bir parça gelince çok keyifleniyorsunuz ve güzel çalabiliyorsunuz. Biz de gerçekten böyle çaldık. Tabi bu albümün jazz olup olmadığı tartışılabilir.

Yahya Dai bu konuşmanın son notasını sanal bir saksofon solosuyla tamamladı:

Öyle de olsa bu çalışma bana göre jazz'ın bahçesine girer diye düşünüyorum. Albümdeki tüm parçalar birer beste ve bu çok önemli bir nokta. Bir dinleyici açısından bakıldığında parçaların hepsinin tek bir besteciye ait olması dikkati çekici bir nokta. Şevket'in müziklerini tanımama Emre sebep oldu.

Klavyeci Emre Tukur saksofonun son sesi göklere doğru yükselirken müziğe yeni bir bakış açısı getirdi:

Ben müzik dışı bir konudan başlamak istiyorum. Biz bu albümdeki müziği jazz veya başka bir şey olarak tanımlamayı amaçlamadık. Bizce bu çalışma kafalarda oluşmuş özgün bir müzik. Şevket'in müziklerinde armoni yapısı çok güçlü oluyor. Ama kompozisyonlardaki melodiler alışılagelmiş melodiler değil. Sınırları zorlayan farklı formlardaki müzikler bunlar. Bir çeşit klasik müzik mantığıyla yazılmışlar. Ancak icralarında doğaçlama da çok önemli bir yer tutuyor. Bizler de doğaçlama ile ortaya çıkan müziğe katkıda bulunuyoruz. Bu parçalara olan yaklaşımımızda sadece Şevket'in bize vermiş olduğu notaları alıp çalmıyoruz. Yazılmış olan müzik üzerine uzun uzun aramızda konuşup içeriğini paylaşıyoruz. Bence bu çok önemli bir nokta. Müziğin oluşma sürecine bir şekilde bizde katılmış oluyoruz. Yahya birçok elektronik aleti de bu müziğin diline ve ifadesine entegre ediyor. Böylesi bir yaklaşım Şevket'in müzikal fikirlerine de başka bir boyut kazandırıyor. Hep birlikte özel bir atmosfer yaratmaya çalışıyoruz. Belki bizim dışımızda bir başka beş müzisyen teknik olarak bu müziği daha iyi çalabilirlerdi ama bu atmosferi yakalamaları mümkün olmazdı.

Aslında bu noktada ben grubun davulcusu Cem Aksel'den de bir solo bekliyordum, ancak o bizim Şevket'in evinde toplandığımız gün aramıza katılamamıştı. Gruptaki ikinci basçı Mümtaz Solmaz da olmadığından ilk solo turu bitti ve top tekrar dönüp dolaşıp tekrar Şevket'e geldi. O sırada albümü de baştan sona bir tur dinlemiş, çay bardaklarını boşaltmış olarak bekliyorduk. Albümün felsefesi ve içindeki parçaların öyküsüne gelmiştik. Şevket bizi çok bekletmeden kaldığımız noktadan ileri doğru hareket etti:

Joe Zawinul'un benim için önemli bir yeri vardır. Onun jazz müziği için çok zor olan bir dönemde Weather Report olarak nasıl meşhur olduklarını şu sözlerle anlatmıştır:

'Biz aslında hikayeler anlatıyoruz. İçinde düşünceler, yaşam kesitleri ve renkleri olan hikayeler. O hikayeleri anlatabildiğimiz için insanlar bizim müziklerimizi dinlediler.'

Biz de aynı felsefeyle müzik yapmaya çaba gösteriyoruz. Bizim yaptığımız müziğin ardında da bir birikim var. Bu entellektüel ve duygusal bir birikim, hatta bir parça da romantik olarak nitelenebilir. Bestelerim belki de bu yüzden değişik anlamlar kazanıyor, genel olarak alışılagelediği gibi bestenin yapı eksikliğini onun üzerine yapılan doğaçlama kurtarmıyor. Hadi çıkalım ortaya, nasıl olsa bir şeyler çalarız anlayışının çok uzağında bir anlayış bu. Birşey daha var. Bu albümün kaydı doğrudan doğruya iki kanallı olarak gerçekleşti. Üzerinde hiç bir 'overdubbing' veya oynama yok. Ancak albümün yapımından beri geçen zamanda oradaki müzik biz onu değişik zamanlarda ve mekanlarda çaldıkça değişti, gelişti ve başka yerlere gitti.

Emre'nin kendisi hakkında söylediği sözleri doğrularcasına Yahya saksofonuyla Şevket'in vurguladığı bir yerlere gitme kavramın altını tekrar vurguladı:

Albüm yapmak fotoğraf çekmek gibidir, müzisyen içinde yaşadığı bir anı müzik olarak ifade eder ve dondurur. Ama çoğu zaman albümün tanıtım aşamasında müzik artık değişik bir faza girer.

Eylem ve Emre'nin aramızdan ayrılmaları gerekiyordu, her biri değişik projelerde de yer alan müzisyenler oldukları için paylaştığımız sımsıcak sohbeti yarım bırakmak pahasına da olsa buna razı olduk. Önce onları uğurladık, sonra Şevket çayları tazeledi, ben onun tabakta kalmış son şamfıstıklarını bitirmeye kendimi mecbur hissettim ve sonunda geldik albümün parçalarının öyküsüne. Onları anlatmaya önce Şevket başladı:

Biz bu albümde farklı uçları biraraya getirmeyi denedik. Bir parçanın yansıttığı duygunun karşıtını başka bir parçada ya da hatta aynı parçada bulabilirisiniz. Bu duygu çeşitliliğinin hem bizim hem dinleyici üzerinde yarattığı etkiyi seviyorum. En azından bunu başarabilmem bana mutluluk verir.

İlk parça olan 'Limbo' albüme giriş parçası, bir çeşit prelude. Bu parçayı çok sıcak bir yaz günü Yahya'nın evinde kaydetmiştik. Sıcağın etkisiyle birşeyler doğaçladım.

İkinci parça olan 'Dead Hunters' hepimizi çok etkilemiş bir müzisyen olan Herbie Hancock'a bir gönderme, bir saygı ifadesi. Hani onun çok ünlü 'Head Hunters'ına haddimizde olmayarak bir gönderme yaptık. Burada Baki Duyarlar klaviye, Cem Erman da perküsyon çalıyor.

Bir sonraki parça 'Walking On the Melting Ground' 1999 yazında yaşadığımız büyük depremin bizlere verdiği korku ve zarar duygularını ifade etmeye yönelik bir çalışma.

'Nova Express' William S. Burroughs'un bir eserinden alınan ilham üzerine yazılmış bir parça. Bilinç altına yapılan bir yolculuğu anlatıyor.

Albümdeki bir sonraki parça 'Rat Race sürekli birbirinin ayağını kaydıran ve sürekli olarak koşuşturan politikacılara gönderilen bir nazire. 'Solaris' ise Şevket'in edebiyat tutkusunun bir yansıması. Stanislaw Lem tarafından yazılmış ve Tarkovsky tarafından 1973'de filme alınan bir bilim kurgu romanının esintisi olarak kabul edilebilir. Bu parçadaki davul yürüyüşü Şevket'e göre ECM swingi olarak kabul edilebilir. Bu şekilde onun edebiyattan sonra bir başka tutkusu olan sinema da müziğine yansımış oluyor. Baki Duyarlar bu parçada da yer almış.

'Erotik Kung Fu' 1970'li yıllarda çekilmiş polisiye dizilere yapılmış bir gönderme, Şevket bu parçayı yazarken çok fazla düşünmediğini belirtti.

Albümde Şevket'in en beğendiği parça 'Lifeline'ın hangi duygular içerisinde yazıldığını daha önce öğrenmiştik. İmer Demirer ve Yahya Dai'nin bu parçada yaptıkları atışma özellikle dikkati çekiyor. Ayrıca parçanın orta bölümünde yer alan ilginç değişim Şevket'e göre John Zorn'un müzikal terörizim diye adlandırdığı şey.

Yahya ayrıca albüm hakkındaki şu saptamayı yaptı:

Bize göre bu çalışma çok renkli ve yönlü bir yaklaşım. Onun hakkında tek bir parça dinleyerek karar vermek zor. Bütünü dinlemek gerekir.

Bu parantezin ardından Şevket'ten albümün kalan parçaları hakkındaki düşüncelerini öğrenmeye devam ettim:

'Lonesome Hope' yalnızlık üzerine yazılmış bir parça. Yalnızlık insanın ruhunu inceltir ve keskinleştirir. İçimizdeki soyut şeyleri somutlaştırmak için yalnız kalmamız ve içimizi dinlememiz lazım. Bir duvar saatinin vuruşlarını ancak yalnız kalınca duyabilirsiniz. Yalnız kalınca iyi bir gözlemci olabilirsiniz ve iyi bir eser yaratmak için de önce iyi bir gözlemci olmanız gerekir. Bestelere hikaye yazmaya başlamam da bu yüzden gelişti. Türkiye'de bir çok Don Kişot var ama çoğu yalnız kalıyorlar. Onları destekleyen Sancho Pancha'lar ne yazık ki yok. Yahya Dai bu parçada 'electric wind' çalıyor ve müziğe çok büyük bir renk ve ses getiriyor. Cygnus X-1 uzaydaki bir kara deliğin adı, aynı zamanda da Kaya Hacaloğlu'nun bir filminin ismi.

Albümün kapağında çalışmaların 3 Mayıs 2002 ile 16 Temmuz arasında gerçekleştiği yazıyordu. Ayrıca kapakta Şevket'in albümün gerçekleşmesinde emeği geçen bir çok insana teşekkürleri de yer almıştı. Şevket'in bana verdiği basın bülteninde ise şu sözler dikkatimi çekti:

Lifeline, Kuzey jazz'ıyla, sokak funk'ını, 70'lerin fusion'ını ve rock'u birarada barındıran özgün grup. Farklı birikimleri olan müzisyenleri potasında toplayan "Lifeline" projesi, performans deneyimlerini bir albüm içinde toplamıştır.

Şehir sound'u ve elektirik altyapılı bir karakteri olan topluluğun sahne performansı bugünün kaotik, çarpıcı dünyasını çağrıştırır. Duygu ve hayal gücünü daima ön planda tutmaya çalışan besteler karşıtlıkları birleştirmeye çalışır.

Konuşmamızın son bölümünde Şevket'in severek dinlediği müzisyenleri konuştuk:

Ben müziğimde bir derinlik arıyorum. Böylesi bir derinliği kendilerinin müziğinde bulduğum için Miles Davis (özellikle 70lerde yaptıkları), John Zorn, Bill Frisell ve Wayne Shorter'ı seviyorum. Terje Rypdal da çok takdir ettiğim ve etkilendiğim bir besteci. Başkaları da var. Mesela John Abercrombie bana samimi geliyor. Wes Montgomery, John Coltrane, davulcu Edward Vesala, Keith Jarrett, Leonard Cohen, Pink Floyd, Stevie Wonder, Peter Gabriel, David Bowie, Bryan Eno, Bjork, hatta son dönemde Radiohead de var. Orhan Gencebay ve Georgi Ligetti'yi de dahil edebiliriz. Nasıl unuttum bilmiyorum ama Weather Report bu listede kesinlikle yer almalı.

Yaptığım müziğe jazz perspektifinden bakılırsa şu söylenebilir. Ben kendimi yaptığım müzikte özgür bırakmaya çalıştım ama özellikle armonik açıdan jazz geleneğine bağlı bir yönüm var. Jazz yaptığım müziğin bir ögesi ama albüm bu 'purist' bir çalışma değil. Modern anlamda ve mentalite olark jazz diye yorumlanabilir. İcra ve tavır olarak kesinlikle jazz'ın içindeyiz. Ama referans olarak 1960'ların müziğini bugüne taşımayı amaçlamıyoruz.

Yahya Dai ise olaya başka bir açıdan ışık tuttu:

Şevket'in başkalarında az bulunan ama çok önemli bir özelliği var. Onun benim diye nitelendirebileceği kendisine ait şeyleri var. Zaten bu olmasa idi onunla çalmak da konuşmak da zor olurdu. Benim için ilginç olan şey Şevket'in bu birikimini müziğe dökebilmesi.

Son dönemece girmiştik. Ben bu bölümde tekrar Şevket'in topu almasını bekliyordum, ancak tam bu sırada kütüphanede gözüme çarpan bir albüm konuşmamızın yönünü de tıpkı bir bilardo topu gibi başka yöne taşıdı. Gördüğüm şey Eberhard Weber'in Yellow Fields albümü idi, Şevket bu albümü daimi olarak başucunda tuttuğunu söyledi ve konu

Ben müziğimde bir derinlik arıyorum. Böylesi bir derinliği kendilerinin müziğinde bulduğum için Miles Davis (özellikle 70lerde yaptıkları), John Zorn, Bill Frisell ve Wayne Shorter'ı seviyorum. Terje Rypdal da çok takdir ettiğim ve etkilendiğim bir besteci.

Amerikan jazz'ı ve kuzey jazz'ı arasında gidip gelmeye başladık.

Kuzeyliler müziklerinde hep bir hikaye anlatırlar, virtiözite daha arka plandadır.

Ben ise müziğimde kuzeylilere daha yakın olduğumu düşünüyorum. Az nota ile çok şey ifade etmeyi seviyorum.

Lifeline da bu anlayışın çizgisinde bir yaklaşım. Ancak albümde yer veremediğimiz başka parçalar da oldu. Üstelik bu arada yeni bestelediğim şeyler de oldu. Başka bir albüm daha yapacağız. Şu ana bir noktaya geldik, yarın başka noktalara ilerleyeceğiz. Kısacası grup olarak yeni hedeflere kilitlenmiş vaziyetteyiz. Hatta bu noktaları müzikal bir yolun üzerindeki duraklar olarak da nitelendirebilirsiniz.

İlk albümde bizlere değişik parçalarda Baki Duyarlar, İmer Demirer ve Cem Erman katılmıştı. İkincisinde Akın Eldes ve Oğuz Büyükberber de bizlerle çalacaklar.

Şu an hayatımı Akademi İstanbul'da ve evde ders vererek kazanıyorum. Bazı filmlerin alt yazıları için çeviri yaptığım da oluyor. Ders vermek benim için sadece para kazanılan bir meşgale değil. Öğretmenliği seviyorum. Genç insanlara ders verirken Türkiye'ye çok ümit veren bir neslin gelmekte olduğunu görüyorum.

Bundan sonra müzik yolunda yeni resimler çekmek ve ilerlemek istiyorum.

Günümüzün dünyasında zıtlıklar ve karşıtlıklar çığ gibi artıyorlar. Karşıtlıkları birleştirmek üzere yola çıkmış olan Lifeline grubunun daha çok yapacak işi ve bunu gerçekleştirmek için ise çok daha fazla hayal gücüne ihtiyaçları olacağını düşünüyorum.

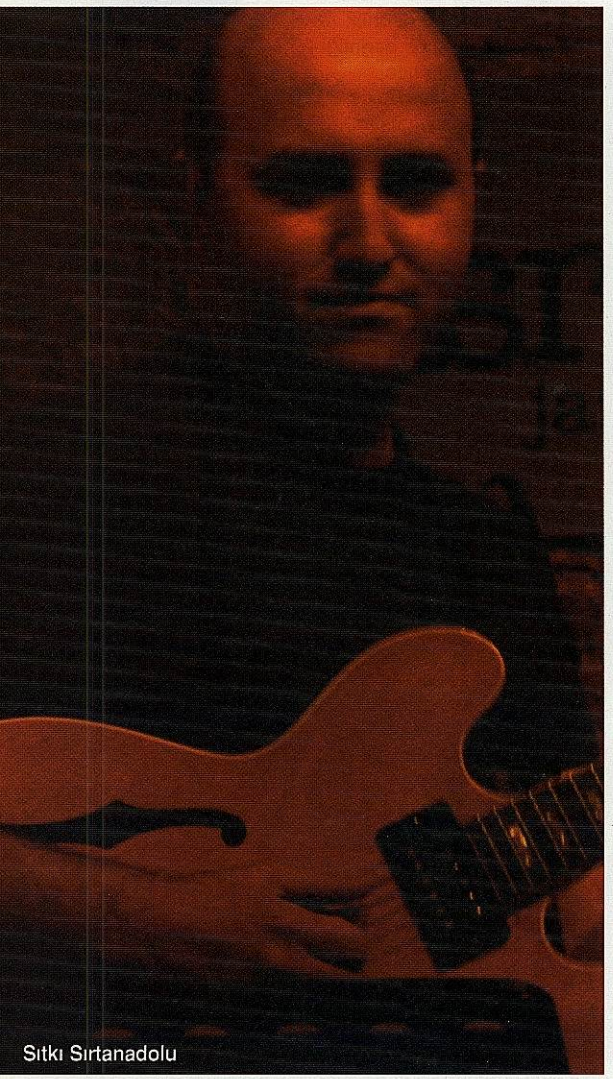
Sıtkı Sırtanadolu

Tahsin Ünüvar

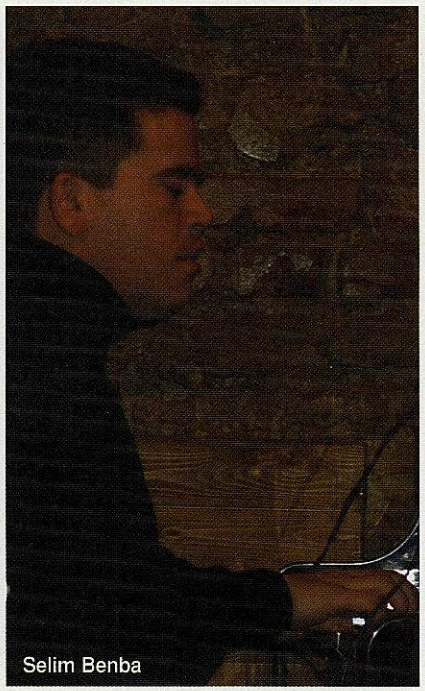
Selim Benba

Sıtkı Sırtanadolu ile Altıyol'da Sıradışı Bir "SPIN"

Ben Sıtkı'yı kendim gibi bilirdim, yani jazz müziğine meraklı bir profesyonel yönetici, ama aldığım bir elektronik mektup gözlerimi açtı. Mesaj Sıtkı'dan geliyordu ve Nardis'te yapılacak SPIN grubunun konserine davetliydim. Kendi kendime 'yahu, bu SPIN hangi kelimelerin açılışı olabilir' diye düşünürken hayal kurdum.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

S harfi ile başladığına göre bu Sıtkı'nın adının baş harfi olmalı dedim. Peki o zaman kalan harfler ne olabilirdi? Konsere gidip SPIN'i dinledikten sonra bile bilmeceyi çözemedim. Bir kere grupta çok sevdiğim bir başka dost olan piyanist Selim Benba vardı. O akşam saksofon çalan Tahsin Ünüvar'ın Türkiye'de en iyi saklanan jazz sırlarından birisi olduğunu farkettim. Üstelik adı T harfi ile başlıyordu. Genç pırıl pırıl bir davulcu olan Ferit Odman'ın Cengiz Baysal'ın öğrencisi olduğuna hiç şaşmadım. Başçı Erdal Akyol'un çaldığı enstrümanın Nezih Yeşilnil'in özel yapım bası olduğunu sandım ama o gece kendisi de Nardis'te olan Nezih bunu bizzat yalanladı. Kısacası kaldık ortada. İki tane S harfi, bir T, bir E bir de F. Gelin bunları kullanarak SPIN yazın bakalım.

Kafam otomobilcilerin tabiriyle 'spin attı' ama kelimenin anlamını bulamadım.

Ben pek bulmaca çözmeyi sevmem, başım sıkışınca hemen cevap anahtarına bakarım. Bu seferki anahtarın Sıtkı'nın kendisi olduğunu düşünerek sıcak bir Pazar sabahı onun Kadıköy'deki evinde buluştum. Sıtkı beni Altıyol'daki boğanın yakınında bir köşeden aldı. Girdiğimiz apartmanın Sıtkı'nın soyadını taşıması dikkatimi çekti, ama onun jazz yaparak bu kadar para kazanabilmesine çok şaştım. Ancak doktor olan babasının üst katta oturduğunu anlayınca Sıtkı'nın da başka yıldızlardan gelmediği, benim gibi dünyalı olduğu ortaya çıktı.

Evin intizamı ve düzeninden ev sahibimin evli olduğunu düşündüm ancak bu tahmin de boş çıktı. O sadece çok titiz bir bekar erkekti, bu durumda kadın eli değmediği için çayın yanında önemli bir ikram olamaz diye düşündüm. Ama önüme gelen enfes börek yüzümü kızarttı. Allah razı olsun yukarı kattaki annesi oğlunun misafirini düşünmüştü. Sıtkı adamı önce doyuran sonra konuşan bir insandı. İkramı son derece görgülü ve zarif şekilde gerçekleştirdi. Duvarlardaki resim çerçevelerinin içinde klasik jazz albümlerinin resimleri vardı. Müzik seti odanın "petite" boyutlarına uygun boyda bir çift Mission'dı. Sistemdeki diğer alet ve edevat Hi Fi aleminin raconuna pek uymasa bile içinde oldukları ortamda araziye uygundu.

Karnımız doyunca neden geldiğimi hatırlayarak konuşmaya başladık ve ben SPIN kelimesinin anlamının peşine düştüm:

Spin'i 1999 senesinde Selim Benba ile birlikte kurduk. İkimizin de önemli bir beste biriki-

mi vardı. Aramıza tenor saksçı Mike Wilkens, şimdiki başçımız Erdal Akyol'u ve Cem Aksel'i alarak ilk grubu kurduk. Kendi bestelerimizin yanısıra Michel Brecker, Pat Metheny ve Jan Garbarek'in eserlerini çalıyorduk. Mike Bilgi Üniversitesindeki işini bitirerek dönünce SPIN'e ara verdik. Ben iki yıl Aşkın Arsunan'ın Ethno Karma projesinde çalıştım. 2001 yılında İstanbul Jazz Festivalinde çaldık. Bundan yaklaşık 8 ay önce Selim ile grubu yeniden canlandırmaya karar verdik. İkimizin de bir çok bestesi birikmişti. Selim jazz müziğini Tahsin Ünüvar'ın yanında öğrenmiş bir müzisyendir. Mike'ın yerine onu aramıza davet ettik. Erdal Akyol eski grupta bas çalıyordu, Ferit Odman'ı o gece görmüştün, onu davulcumuz yaptık ve yola çıktık.

Selim ve benimkilerden başka ayrıca Tahsin'in de bestelerini aldık ve gördük ki epey repertuar dolduracak bestemiz var. Diğer parçalarımızı kafamızda belledğimiz grup sound'una göre günümüzün bestecilerden seçtik. Dave Holland, Peter Erskine, John Abercrombie ve Jim Hall'un bazı parçalarını çalıyoruz. Eskilerden de John Coltrane ve Miles Davis'in bazı parçalarını aldık. Ancak onları kendimize göre yorumluyoruz.

Kendi sound'umuz derken şöyle demek istiyoruz. Bizim müziğimizi biraz Avrupa jazz'ı, özellikle kuzey jazz'ı diye nitelendirilen müzik ile New York Mainstream Amerikan jazz'ının bir çeşit harmanı olarak düşünebilirsin.

Bu konuşmalar sırasında bir yandan da birlikte yapmış olduğumuz radyo programının kaydını dinliyorduk. Sıtkı o gün Pat Metheny üzerine konuşmuştu. Program sırasında çalmış olduğu Gibson marka gitar ve amplisi bir köşede duruyordu. Gitarın 1969 model olduğunu ve Sıtkı'dan sadece bir yaş küçük olduğunu öğrendim. Amerika'da yaşadığı yıllarda alınmıştı. Aynı yıllarda Pat Metheny ile de tanışmış olduğunu, halen yazıştıklarını, hatta 1999 daki büyük deprem sonrasında onun Sıtkı'ya geçmiş olsun mesajı gönderdiğini öğrendim. Sıtkı onu gitaristliğinin de ötesinde bir müzik adamı olduğu için seviyormuş. Tabi bir de Metheny'nin her türlü müzik ortamına açık kafalı bir insan olmasının da bu sevgide önemli bir payı var. Tüm bunlara rağmen Sıtkı kendisinin onunla özdeşleştirilmesinden hoşlanmıyor.

Ben de ona bana Metheny yerine kendi grup arkadaşlarını anlatmasını istedim:

Önce Selim Benba'dan başlayayım. Selim hem çok iyi bir piyanisttir hem bir duygu ve nüans adamıdır. O bizim grubumuzun 'mastermind'ıdır. Onunla olduğu kadar yakın olarak müzikal gerçeklerimi paylaşabileceğim çok az insan olabilir. Selim benim nacizane bestelerimi benden neredeyse daha iyi irdeleyip tüm grubumuza yayabiliyor. Bir bestem olursa onu ilk önce ona açıyorum, o deşifre ediyor ortak nüansları buluncaya kadar üzerinde çalışıyoruz. Onu dinleyenler pek bilmez ama Selim çok önemli bir teknoloji şirketinde üst düzey yönetici olarak çalışıyor. Ayrıca bir çok başka müzik grubu ve oluşumunda da yer alıyor. Halen 34 yaşında, yengeç burcu, evli ama çocuğu yok. Eşi de ressamdır.

Tahsin Ünüvar yıllardan beri jazz müziğine derinden gönül vermiş bir saksofoncu. İçimizdeki en yaşlı kişi o, 46 yaşında. Evli ve bir çocuğu var, ikizler burcu.

Klasik müzik orkestrasında da saksofon çalıyor. Kent Orkestrasının da üyesi. Tahsin Türkiye'ye döndükten sonra Gramofon'da onun eski grubu ile birlikte çalmıştım. Çok ortalıkta gözükmez ama son derece iyi bir müzisyendir ve enstrümanına hakimdir. Onun da derin bir müzikal duyarlılığı var ve yaptığımız müziğin bütününe saygılı. SPIN projesinde Tahsin hem özel tınısı hem de besteleri ile bizi sırtında taşıyor.

Bascımız Erdal Akyol 37 yaşında, dört yıldan beri SPIN'e destek veriyor.

Kendisi klasik geçmişi olan ve konservatuardan mezun olmuş bir müzisyendir. Halen İstanbul Devlet Opera ve Balesinde çalışıyor. Biz ona grubun çınarı deriz çünkü akustik bası bize hissettirir. Büyük bir müzikal zekası ve çok özel bir tınısı vardır. Burcunu hatırlamıyorum ama o da evli ve çocuklu.

Grubumuzun en genç üyesi davulcumuz Ferit Odman'dır. Henüz 20 yaşında ve halen Bilgi Üniversitesinde hem Can Kozlu'nun hem de Cengiz Baysal'ın öğrencisi. Ferit çok küçük yaşta müziğe başlamış, Belçika'da müzik eğitimi almış, gruba ilk katıldığı günden beri kafamızdaki tüm kaygıları ve soruları sildi. Çok iyi bir tekniği var, müzikal geçmişlere hakim ve aynı zamanda da insancıl kişiliği ile gruba renk katıyor.

Nardis'teki sahne aldıkları gece Sıtkı tüm grubu teker teker tanıtmıştı ancak hoş bir jazz geleneği olarak sıra kendisine gelince sadece ismini söylemiş bunun ardından da arkadaşları onu tanıtmıştı. Evde konuştuğumuzda da aynı şey oldu. Arkadaşlarını anlatırken bülbül kesilen Sıtkı kendisinden bahsederken sus pus oldu. Ancak ben gene de onu konuşturmayı başardım:

Gitar çalmaya 17 yaşında başladım. Babam beni alıp Zeynel Abidin'e götürdü ve ilk gitarımı aldı. Formel bir müzik eğitimi almadım. Ancak müzik benim için her zaman bir tutku, bir gevşeme ve dünyaya bakış perspektifimi değiştirme aracım oldu.

Liseyi Saint Benoit'de okudum. Okulun müzik grubuyla liseler arası müzik yarışmalarında birincilikler aldık. Müzikle çoğu zaman amatörce uğraştım. Üniversiteye Amerika'ya gittim. Washington D.C Üniversitesinde pazarlama konusunda lisans ve işletme finansı konusunda master dereceleri aldım. Orada kaldığım sürede Blue Motion adlı bir pop jazz grubu ile 1.5 yıl birlikte çalıştım.

Sekiz yıllık bir ayrılıktan sonra 1996'da Türkiye'ye döndüm. Müzik sektörünün de içerisinde yer aldığı farklı alanlarda ve sektörlerde yöneticilik yaptım. Bu arada da aktif olarak müzisyenliği sürdürmeye çalıştım. Prodüktörlük de yaptım. Tuna Ötenel'in ve Fatih Erkoç'un birer albümünün prodüktörü benim. Aura Müzik'te ortaklık yaptım. Ancak sonunda anladım ki müzik işi profesyonel olarak yapılacak birşey değil.

O an aklıma SPIN'in manasını sormak geldi ama önce burcunu öğrenmem gerektiğini düşündüm. Grubun içindeki uyum ve iletişimin mutlaka burçlarla bir ilişkisi olduğunu düşünüyordum. Ancak Sıtkı bana kendi bestelerinden birisini bilgisayardan dinletmeye kalkınca her ikisini de sormayı unuttum. Bu arada onun 5 farklı gitarı olduğunu öğrendim. Konuşmaya bir ihtiyaç molası verdiğimde tuvaletteki küçük havlular dikkatimi çekti. Tıpkı bir ev hanımı titizliği ile konmuşlardı. O zaman Sıtkı'nın titizliğinin sadece ayrıntılarda değil bütünde de geçerli olduğunu farkettim.

Sosyal statüsü ile ilgili ayrıntıları ise yazılmamak kaydı ile öğrendiğimden sizlerle paylaşamıyorum.

Sıtkı SPIN olarak yaptıkları müziği şu şekilde ifade etti:

Bizler SPIN'de enstrümanlar ile boğuşan insanlar olmak istemiyoruz. Biz çalışmalarımızda müziğin kendisini ve iletişimi ön planda tutmaya çalışıyoruz. Bestelerimizin duruluğu ve yalınlığını ortaya koymaya çalışıyoruz. Konserlerimizde gördük ki o iletişimi hem kendi aramızda hem de dinleyicimizlerle kurabiliyoruz.

Müzik bize göre iki şekilde çalınabilir. Bunlardan ilki müziği icra etmek ve algılanmaya açık bırakmak olarak tanımlanabilir. İkinci yaklaşımda ise müzik icra edilirken grup içi ve seyirci ile iletişimin bilincinde olunur. Biz bu yaklaşımlardan ikincisine daha yakınız ve dinleyicimizle her zaman bütünleşmeyi hedefleriz. Bizim için müzik vasıtasıyla iletişim kurmak onu ticarileştirmekten daha önemlidir.

Şimdiki amacımız bunu dökümante etmek. Güzel yapılmış bir müziği insanlara ulaştırabilmek için albüm yapacağız.

Gitme zamanı gelmişti, hemen SPIN'in anlamını sordum, o da anlattı:

Bir Thelonious Monk bestesi olan Twinkle Twinkle'i çalıyorduk. Biliyorsun Monk baba sakattı, çaldıktan sonra şöyle bir ayağa kalkar dolanırdı. Selim de parça bitince Monk gibi ayağa kalktı ve bir soldan sağa bir de sağdan sola dönerek onun taklidini yaptı. Biz ona bakıp 'Selim Spin atıyor' diye çok güldük. Bu aramızdaki spin esprisi döndü dolaştı grubumuzun adı oldu.

Hava iyice sıcaklaşmıştı, zarif ev sahibime teşekkür ederek ayrıldım, oldukça uzak olan otoparkta arabamı çalıştırırken birden onun burcunu öğrenmediğim aklıma geldi. Ama sormaktan vazgeçtim. SPIN 10. İstanbul Jazz Festivalindeki resmi mekanlardan biri olan NARDIS'te bu yaz "house band" olarak yer alacak. Selim gene Spin atacak, Tahsin belki de sır olmaktan çıkacak. Ben de sıra Sıtkı'nın takdimine gelince bağıracağım:

Kardeş, saklama, senin burcun ne?

İster misiniz bu sefer de Sıtkı kalkıp spin atsın.

10. ULUSLARARASI İSTANBUL CAZ FESTİVALİ

İSTANBUL KÜLTÜR VE SANAT VAKFI

Festival Onuncu Yılında İstanbul'u Jazz'ın Renklerine Boyuyor

4-20 Temmuz 2003

Geçtiğimiz dokuz yıl boyunca jazz, Ddünya Mmüziği, rock ve jazz etkileşimli modern müziklerin en usta isimlerini İstanbul'da ağırlayan ve Temmuz ayını müziğin coşkusuyla dolduran **Uluslararası İstanbul Jazz Festivali**'nin onuncusu **4 - 20 Temmuz 2003** tarihleri arasında gerçekleştirilecek. **İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı**'nın düzenlediği ve **GARANTİ BANKASI**'nın altıncı kez "Festival Sponsoru" olduğu **Festival, 40 topluluk ile 300'ün üzerinde yerli ve yabancı müzisyeni ağırlayacak.** Festivali bu yıl da çeşitli müzik ve seyahat dergilerinden yabancı basın mensupları ve Avrupa'nın önde gelen sanat ajanslarından menajerler izleyecek.

10. Uluslararası İstanbul Jazz Festivali'nde, **Cemil Topuzlu Açıkhava Sahnesi, Cemal Reşit Rey Konser Salonu, Esma Sultan Yalısı, Parkorman, Nardis** ve **Kemer Golf and Country Club**'ın yanı sıra, geçtiğimiz yıl olduğu gibi **Barış Manço Gemisi** etkinliklere ev sahipliği yapacak. Ayazağa'da inşa edilen ve yapımına son üç yıldır ara verilen **İstanbul Kültür ve Kongre Merkezi**'nin yer aldığı ormanlık arazide gerçekleştirilecek **"Jazz Pazarı"** etkinliği ise müziği ve şenlik ortamını yepyeni bir mekanda izleyiciyle buluşturacak.

Bu yıl ilk kez düzenlenen **Genç Jazz Konserleri**'yle genç amatör müzisyenlere programda yer alma fırsatı veren Festival, öğle ve akşamüzeri saatlerinde İstanbul'un çeşitli semtlerindeki kafelerde de jazz'ın keyfini yaşatacak.

The Original Royal Players Brass Band

Jazz'ın yaşayan en önemli sanatçılarını bir araya getiren büyük projeleri, klasik ve çağdaş jazz'ın en başarılı örneklerini, Latin müziğinin yıldızlarını, jazz, elektronik ve modern müzik etkileşimli türleri ve dünya müziğinin en hareketli gruplarını "jazz"ın sınırsızlığı ve özgürlüğüyle kucaklayan festival, hareketli kulüp geceleri ve ücretsiz sokak gösterileriyle tüm İstanbul'u "jazz rengine" boyayacak.

Uluslararası İstanbul Jazz Festivali her yıl olduğu gibi bu yıl da Festivali İstanbullularla sokaklarda buluşarak başlatıyor. 4 Temmuz'daki ilk konser öncesinde **The Original Royal Players Brass Band**'in sokak konserleriyle Festivalin gelişi müjdelenecek. New Orleans'ın "marching band" geleneğini yaşatan The Original Royal Players Brass Band, **3 Temmuz saat 18:00'de Bağdat Caddesi'nde, 4 Temmuz saat 18:00'de** ise **İstiklal Caddesinde** jazz severlerle buluşacak.

Yaşamboyu Başarı Ödülü

10. Uluslararası İstanbul Jazz Festivali'nin "Yaşamboyu Başarı Ödülü" 14 Temmuz'da Esma Sultan Yalısı'nda yapılacak törenle **Arif Mardin**'e verilecek. Atlantic Records şirketinin başkan yardımcısı, yapımcı ve besteci **Arif Mardin** yaşamı boyunca müzik endüstrisine yaptığı katkılarla müzik dünyasının Oscar'ı sayılan Grammy'de tam 7 kez "Yılın Yapımcısı"seçildi. Rod Stewart, Bee Gees, Bette Midler, Diane Ross, Aretha Franklin, Barbra Streisand, Phil Collins ve son olarak Norah Jones gibi çok sayıda ünlü sanatçıların plak aranjmanlarını yapan **Arif Mardin** başarılarından ötürü 40'ı aşkın altın ve platin plağın yapımcısı oldu.

Uluslararası İstanbul Jazz Festivali, geçtiğimiz yıl ilk "**Yaşamboyu Başarı Ödülü**"nü dünya müzik endüstrisinin devlerinden Atlantic Records'un Kurucusu ve Başkanı **Ahmet Ertegün**'e vermişti.

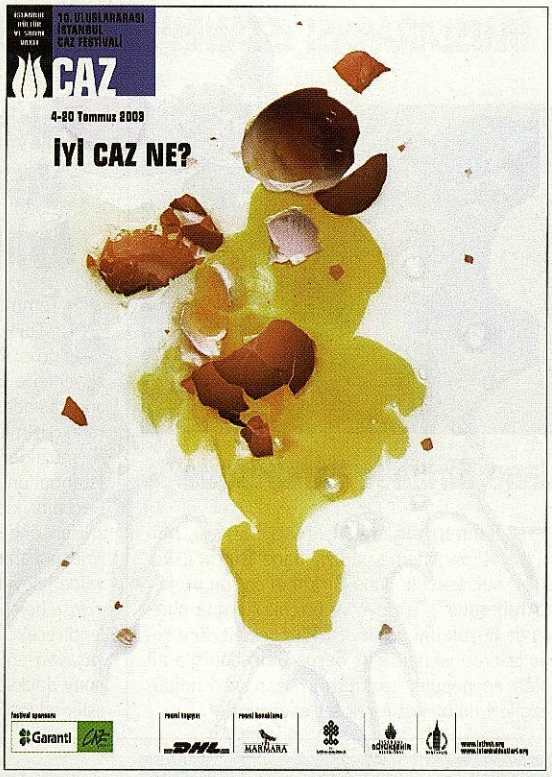

10. Uluslararası İstanbul Caz Festivali'nin afişi Young & Rubicam-Reklamevi tarafından tasarlandı.

"Jazz Pazarı"

İstanbul Kongre Ve Kültür Merkezi / 6 Temmuz 2003, 12:00-21:00

Los De Abajo

Uluslararası İstanbul Jazz Festivali, bütün müzikseverleri **6 Temmuz Pazar** günü düzenleyeceği "**Jazz Pazarı**" şenliğine çağırıyor. Bu yıl programını bütün kente yaymayı amaçlayan Jazz Festivali kapsamındaki "**Jazz Pazarı**", Ayazağa'da yapımı devam eden **İstanbul Kültür ve Kongre Merkezi**'nin yer aldığı geniş ormanlık arazide alanda düzenlenecek.

Bir açık hava şenliği olarak tasarlanan "**Jazz Pazarı**" izleyicilere Jazz ve Latin etkileşimli coşkulu müziklerle bir şölen yaşatırken, yiyecek-içecek servisleri, renkli hediyelik eşya standları, çocuk etkinlikleri, dans ve müzik, gezici festival bandosu ve oyun köşeleriyle dolu bir karnaval havasında geçecek.

Şenliğin gerçekleştirileceği İstanbul Kültür ve Kongre Merkezi, Maslak'tan Ayazağa'ya giden yol üzerinde, 3. Kolordu Komutanlığı'nın arkasındaki ormanlık arazide yer alıyor. Doğal orman dokusu ve arazi içinde yer alan, restorasyonu tamamlanmış üç tarihi köşkün (Süvari Köşkü, Ayazağa Kasrı, Çinili Köşk) kattığı zenginlik ile Festival'in en ilginç mekanlarından biri olacak İstanbul Kültür ve Kongre Merkezi arazisi tam 66.000m^2'lik alanı kapsıyor.

Dünya müziğinde son yılların ilginçen heyecan verici gruplarından olan **Ozomatli** ve **Los De Abajo**'yu, New Orleans Jazz'ının iki coşkulu temsilcisi **Mark Braud's Traditional New Orleans Jazz Band, The Original Royal Brass Band** ve Türkiye'ye özgü müzikleri, afro-beat, funk ve elektronika gibi tarzlarla harmanlayan yeni projeleriyle büyük bir çıkış yapması beklenen **Rebel Moves** grubunu izleyiciyle buluşturacak **Jazz Pazarı, 6 Temmuz günü 12.00-21.00 saatleri** arasında sürecek.

"**Jazz Pazarı**"nda yer alacak çocuklara ve yetişkinlere yönelik atölye çalışmaları bu cıvıl cıvıl pazar gününü daha da keyifli bir hale getirecek. **Tugay Başar** yönetimindeki "**Kendin kendini çal**" ve **Ayhan Sicimoğlu - Mundo Latino** gözetimindeki **Ritim ve Dans Atölyeleri** Jazz Pazarı'na renk katacak.

Hafta sonlarını doğa ile iç içe aktivitelerle geçirmeyi tercih eden aileleri, atölyeler ve oyun köşeleriyle çocukları ve açık alan etkinliklerinde modern müzikle ilintili festivalleri izleyen gençleri aynı şenlikte bir araya getirmeyi amaçlayan "**Jazz Pazarı**" şenliği bu yıl Festival'in en iddialı etkinliklerinden biri olarak ön plana çıkıyor.

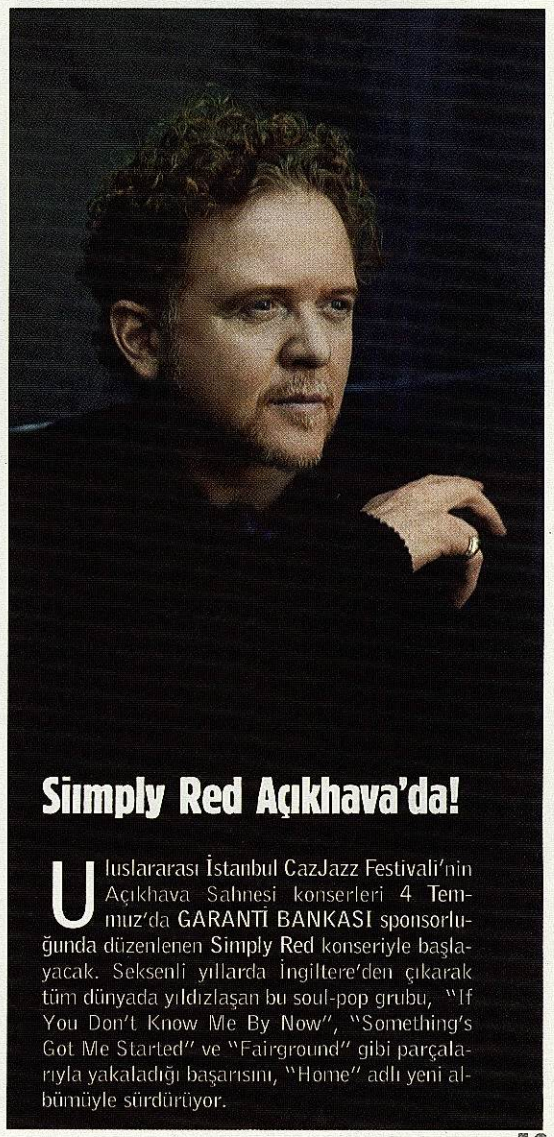

Simply Red Açıkhava'da!

Uluslararası İstanbul CazJazz Festivali'nin Açıkhava Sahnesi konserleri 4 Temmuz'da **GARANTİ BANKASI** sponsorluğunda düzenlenen **Simply Red** konseriyle başlayacak. Seksenli yıllarda İngiltere'den çıkarak tüm dünyada yıldızlaşan bu soul-pop grubu, "If You Don't Know Me By Now", "Something's Got Me Started" ve "Fairground" gibi parçalarıyla yakaladığı başarısını, "Home" adlı yeni albümüyle sürdürüyor.

NELER OLACAK

Jane Birkin'le "Arabesque"

7 Temmuz akşamı Açıkhava Sahnesi, müzik ve sinema yıldızı, **Jane Birkin**'i, konuk edecek. **Jane Birkin**'in en son projesi "**Arabesque**", Türkiye ve birçok Avrupa ülkesinde büyük ilgi gördü. Birkin, bestelerinin çoğu eski eşi ve ünlü şair **Serge Gainsbourg**'a ait olan en popüler şarkılarını Arap ve Endülüs ezgileri ile birleştirerek seslendiriyor.

Fahir Atakoğlu Ve Audiofact Aynı Sahnede

8 Temmuz'da gecenin yıldızı "Türk Jazz'ı" olacak. Genç grup **Audiofact** Brooklynli müzisyenlerle birlikte Jazz, funk ve fusion arasında dans eden tarzına elektronik ritimleri, İstanbul'a özgü sesleri, müzikleri ve görselleri de ekleyip İstanbul'un binbir rengini yaşatacak. Gecenin ikinci yarısında ise, ülkemizin en önde gelen piyanist/bestecilerinden **Fahir Atakoğlu**, ilk kez festivalde izleyici karşısına çıkacağı Jazz *Triosu* ile çok farklı bir repertuar seslendirecek. Atakoğlu'na bas gitarın yaşayan en büyük ustalarından **Anthony Jackson** ve davulda **Cliff Almin** eşlik edecek.

Audiofact

Fahir Atakoğlu

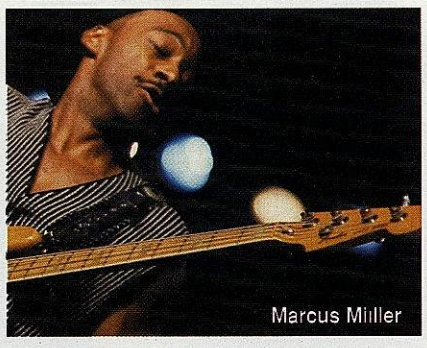

Marcus Miller

Usta Virtüoz Marcus Miller'la Jazz Dolu Bir Gece

Bas gitarın gelmiş geçmiş en usta virtüözlerinden **Marcus Miller**, 11 Temmuz'da Açıkhava Sahnesi'nde olacak. Son olarak Legends '97 projesiyle Jazz Festivali'ne katılan ve İstanbul seyircisini kendisine hayran bırakan Miller, sürekli yeni projeler ve yeni sesler peşinde koşmuş, müzik hayatında yıllar boyu öncü kalmayı başarabilmiş az sayıda sanatçıdan biri. Klarinet ve saksofonu da aynı başarıyla çalan usta müzisyeni gerçek Jazz severler kaçırmayacaklar.

Arjantin'in Ünlü Sesi Mercedes Sosa Açıkhava Tiyatrosu'nda

Açıkhava Sahnesi'nin son konseri 17 Temmuz'da gerçekleşecek. Nueva Cancion (yeni şarkı) akımının önemli temsilcisi **Mercedes Sosa**, protest kimliği ile 'Halkın sesi' (La Voz de la Gente) olarak biliniyor. Arjantin'in bu ünlü sesi, albümleri kadar, seyirciyi büyüleyen sahne performanslarıyla da tanınıyor.

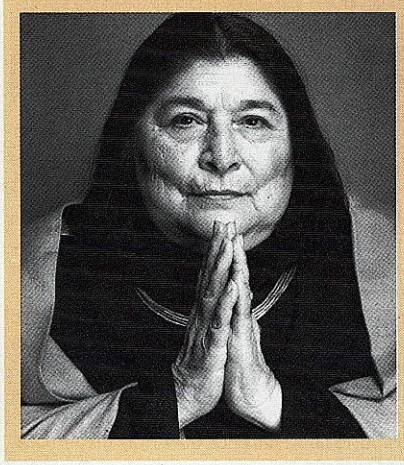

Ornette Coleman İle 'Avant-Garde' Bir Gece

16 Temmuz'da Jazz tarihinin en büyük efsanelerinden saksofon sanatçısı **Ornette Coleman**, triosuyla birlikte Açıkhava Sahnesi'ne çıkacak. Elilli yıllarda *free jazz* akımının öncüsü olarak adını duyuran Coleman, avant-garde Jazz müziğinin yaşayan en önemli ve aynı zamanda en çok tartışılan ustalarından sayılıyor.

En büyük efsanelerinden saksofon sanatçısı Ornette Coleman,

Summit

Klasik Hint Müziği ve Jazz'ın Buluşması

Festival, 12 Temmuz'da iki özgün grubu aynı gecede sunacak. Uluslararası Jazz Festivalleri Birliği IJFO'nun Genç Yetenekler Değişim Programı kapsamında konser verecek Kanadalı grup [iks]'in ardından, tablanın en tanınmış ustalarından **Zakir Hussain**, klasik Hint müziğiyle Jazz'ı buluşturan **Summit** projesi ile karşımıza çıkacak. **Summit, George Brooks, Steve Smith, Fareed Haque ve Kai Eckhardt** gibi önemli isimleri bir araya getiren bir proje.

Buena Vista Social Club'ın İbrahim Ferrer'iyle Küba Gecesi

İbrahim Ferrer

Bir başka renkli Açıkhava gecesi 15 Temmuz'da yaşanacak. **Buena Vista Social Club** ekibinin en tanınmış üyelerinden Grammy ödüllü **Ibrahim Ferrer**, yeni albümü **Buenos Hermanos** ile yine gündemde. bu konserle Ferrer, seyircilere Açıkhava'da unutulmaz bir Küba gecesi yaşatacak !

Esbjörn Svensson Hayranlarına Müjde !

9 Temmuz saat 19:00'da çağdaş Avrupa Jazz'ının önde gelen temsilcilerinden **E.S.T. Esbjörn Svensson Trio** kendilerine özgü stilleri ve klasik piyano üçlüsüne yeni bir heyecan kazandıran tarzlarıyla dinleyicilerini modern Jazz, melankolik folk müziği ve rock müziğin etkilerini taşıyan coşkulu bir yolculuğa çıkaracaklar. Topluluk bu yıl festivale üçüncü kez katılıyor.

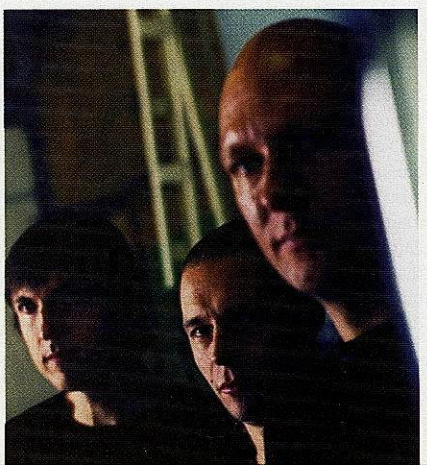

SM Efsanevi Performans Mikrofonları

Konser ve performansların sesi klasik Shure mikrofonları ile belirlenir. Sanatçılar ve ses mühendisleri nesiller boyunca SM57® ve SM58® mikrofonlarını endüstri standardı haline getirmişlerdir. Yeni SM86® kondansatörlü vokal mikrofonu bu standardı yeni sınırlara çekiyor.

SM86®
Kondansatörlü Solist Mikrofonu

SM58®
Vokal Mikrofonu

SM57®
Enstrüman Mikrofonu

SHURE®
It's Your Sound®

www.shure.com

NEFAN Türkiye Distribütörü
TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hattat Halim Sok. No: 8 Dikilitaş - İstanbul Tel: (0212) 288 4139 Fax: (0212) 275 9118
Bağlar Cad. 159/A Seyranbağları, Çankaya, Ankara Tel: (0312) 447 0792 Fax: (0312) 447 0793

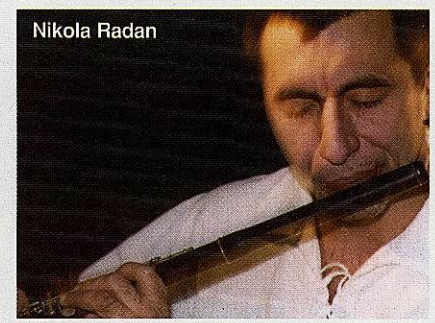
Nikola Radan

Festival'de Ünlü Klasik Müzik Yorumcularından Jazz Projeleri

Bu yıl festival kapsamında ünlü klasik müzik yorumcularının yeni Jazz projelerine destek veriyor. Dünya çapında bir üne sahip olan piyanist **Hüseyin Sermet**, 10. Uluslararası İstanbul Jazz Festivali kapsamında 10 Temmuz'da, **Philippe Renault**, **Rémi Vignolo** ve **Aldo Romano**'dan oluşan Jazz dörtlüsü ile ilk kez seyirci karşısına çıkacak. Programda iki özgün Jazz bestesi seslendirecek **Hüseyin Sermet Quartet**, Jazz standartlarından örneklerle de Jazz ve klasik müziğin yakınlaştığı noktaları vurgulayacak.

Brad Mehldau Üçüncü Kez İstanbullu Hayranlarıyla Buluşuyor

17 Temmuz'da **Brad Mehldau** festival seyircisiyle üçüncü buluşmasını gerçekleştirecek. Özellikle beş albümlük "The Art of the Trio" serisi ve solo çalışmaları ile uluslararası çapta üne kavuşmuş olan sanatçı, klasik müzik eğitiminin getirdiği üstün tekniği, Jazz ve rock tabanlı geniş müzikal zevki ile birleştiriyor.

Brad Mehldau

İtalya'dan Yenilikçi Jazz

İtalya'nın önde gelen Jazz müzisyenlerinden **Gianluigi Trovesi**, klasik müzikten Jazz'a birçok değişik tarzda çalışmalar yapmış çok yönlü bir sanatçı. Hem renkli kişiliği hem de üstün tekniğiyle seyircileri büyüleyen Trovesi, gerçekleştirdiği her projede farklı bir tat veren özgün besteleriyle, Jazz'ı Avrupa klasik müziği ve çeşitli etnik müziklerle birleştiriyor. Trovesi'nin müziği yenilikçi ve sınırları zorlayan yapısına rağmen herkese ulaşabilen bir doğaya sahip. **Trovesi Octet** İtalyan Kültür Enstitüsü'nün desteğiyle 18 Temmuz'da konser verecek.

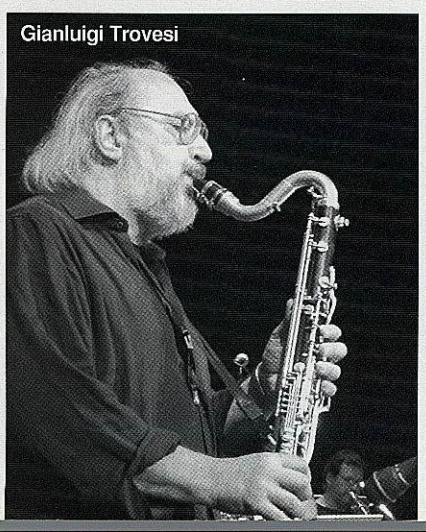
Gianluigi Trovesi

Malia 9 Temmuz saat 22:00'de festival izleyicisiyle buluşuyor.

Festival'in En Güzel Yıldızı Malia, Esma Sultan Yalısı'nda

Güzelliğiyle olduğu kadar, yumuşak sesi ve Afrikalı kökenlerini yansıttığı müziğiyle de kendine bir hayran kitlesi edinen **Malia**, şarkılarında Jazz, soul ve gospel gibi pek çok farklı tarzı bir araya getirirken, kimi zaman son derece klasik, kimi zaman da şaşırtıcı derecede çağdaş olmayı başarıyor. İlk albümü "Yellow Daffodils" ile dikkatleri üstüne toplayan sanatçı **9 Temmuz saat 22.00'de** festival izleyicisiyle buluşacak.

Buena Vista Social Club'dan Bir Yıldız Daha : Eliades Ochoa

Kübalı müzisyen **Eliades Ochoa** "Buena Vista Social Club" projesinin en önemli simalarından biri. Uluslararası ünü bu albümü takiben aldığı Grammy ödülü ile perçinlenen Ochoa **10 Temmuz** akşamı festivale konuk olacak.

Nil Karaibrahimgil Festival'de !

16 Temmuz'da ise yıldızı parlayan pop sanatçısı **Nil Karaibrahimgil** "Nil Yedilisi" adlı "unplugged" projesiyle festivale katılacak.

Türkiye'nin Jazz Yıldızları Beck's Big Band İle Parkorman'da

9 Temmuz'da Parkorman'da BECK's sponsorluğunda konser verecek **Beck's Big Band** ülkemizin en önemli Jazz müzisyenlerini bir araya getiren büyük bir proje. **Fatih Erkoç**, **Tuna Ötenel**, **Sibel Köse**, **Önder Focan** gibi konuk solistlerle devleşen kadrosu ve ustaca harmanlanmış müziklerindeki melodik yapı ve ritmik zenginlikle, dinleti ve eğlenceyi bir arada sunuyor.

Sibel Köse

Festival'de Elektronik Müzik, Jazz Ve Parti: "Groovology"

Organic Audio

Groovology gecesi 19 Temmuz, Cumartesi Parkorman - Ana Sahne'de gerçekleşecek ve festivalin kapanış partisi niteliğini taşıyacak. **Groovology** farklı konsepti ve eklektik dans müziğinin zengin dokusundan beslenen içeriği ile şehir kültürünün dinamizmini benimseyen müzikseverlere ulaşacak. **The Matthew Herbert Big Band** ve **Organic Audio** gibi topluluklardan oluşan programıyla önemli elektronik müzik yapımcılarının Jazz projelerine ve dans müziği ile farklı tınıları kaynaştıran performanslara yer veren bu gece, konserlerin ardından pikapların başına geçecek DJ'lerle bir partiye dönüşecek.

"Genç Jazz" Konserleri

10. Uluslararası İstanbul Jazz Festivali, bu yıl bir ilki daha gerçekleştiriyor ve **"Genç Jazz" Konserler Dizisi** başlığı altında amatör olarak Jazz müziği ile uğraşan genç müzisyenlere Festival'de yer alma imkanı sağlıyor. "Genç Jazz" Konserler Dizisi genç müzisyen ve müzik toplulukları Festival programında yer alabilecekleri bir platform oluşturmak amacıyla düzenleniyor. ***Cüneyt Cebenoyan*** (Roll Dergisi, Açık Radyo), ***Görgün Taner*** (İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı), ***Hülya Tunçağ*** (TRT İstanbul Radyosu, Akademi İstanbul), ***Kerem Görsev*** (Müzisyen), ***Önder Focan*** (Müzisyen); ***Zuhal Focan'dan*** (Jazz Dergisi) oluşan seçici kurul tarafından, Festivale yapılan başvurular arasından belirlenen topluluklar aşağıdaki programa göre Genç Jazz dizisinde yer alacak.

Olcay Saral: 7 Temmuz Pazartesi / Tünel KV, saat 22:00
Ela Kori Mu: 9 Temmuz Çarşamba / Milli Reasürans Pasajı, saat 17:00
Untitled: 11 Temmuz Cuma / Ortaköy Dada, saat 21:00
Boğaziçi Singers Acapella Quintet: 14 Temmuz Pazartesi / Beyoğlu Zencefil, saat 12:30
Saturday: 16 Temmuz Çarşamba / Alchera, saat 20:30
Jazzcid: 18 Temmuz Cuma / Alchera, saat 20:30

Jazz Vapuru

Festival, bu yıl yine **GARANTİ BANKASI** sponsorluğunda gerçekleştireceği **Jazz Vapuru** etkinliğiyle bu yıl da Jazz'ı karaya bağlı kalmaktan kurtarıyor. İstanbul Boğazı kıyısının eşsiz kültür mirasını yaşayarak görmek ve müzikle dolu bir günün tadını çıkarmak isteyenler için, **Jazz Vapuru 13 Temmuz saat 11:00'de Eminönü Vapur İskelesi'nden** kalkacak. **Senem Diyici** liderliğindeki "*Fanfare*" projesi **Octo Bando**'nun coşkulu müzikleri eşliğinde, Eminönü'nden Anadolu Kavağı'na uzanan eğlenceli ve bol Jazz'lı bu yolculuk, İstanbul Boğazı'nın keyfini çıkarmak için bulunmaz bir fırsat!

Panel, Söyleşi, Film Gösterimi

Festival afişinde de gündeme gelen "İyi Jazz Ne?" sorusuna **5 Temmuz saat 15:00'de Osmanlı Bankası Müzesi'nde** düzenlenecek bir panel ile yanıt aranacak. Oldukça hararetli geçeceği tahmin edilen panele **Kerem Görsev, Önder Focan, Mehmet Uluğ** ve **Yavuz Baydar**'ın konuşmacı olarak katılacak.

Bu yıl gerçekleşecek ilklerden bir diğeri de birtakım festival sanatçılarının izleyicilerle bir araya geleceği soru-cevap nitelikli söyleşiler. Bu söyleşilerden ilki **Hüseyin Sermet'in katılımıyla 4 Temmuz saat 18:00'de Osmanlı Bankası Müzesi'nde** gerçekleşecek. **Esbjörn Svensson**'un izleyicileriyle buluşacağı söyleşi ise **9 Temmuz saat 15:30'de** yine **Osmanlı Bankası Müzesi'nde** yer alacak.

Gianluigi Trovesi liderliğindeki "Müzikli Sohbet" ise **İtalyan Kültür Merkezi** konser salonunda, **17 Temmuz saat 19:00'da** gerçekleşecek. Müziğindeki gelişmeleri ve yeni projelerini diğer grup üyeleriyle birlikte müzikal örneklemelerle aktaracak sanatçı, izleyicilerin sorularına da yanıt verecek.

Festival'de bu yıl ilk kez iki "yazlık sinema" seansı da var. **Parkorman Kirpi Dome'da 6 Temmuz'da Woody Allen'in *The Sweet and Lowdown*** ve **13 Temmuz'da ise Spike Lee'nin *Mo Better Blues*** filmleri gösterilecek. 21.30'da gerçekleşecek gösterimler yazlık sinema nostaljisini Jazz temalı filmlerle yaşatan yepyeni bir etkinlik olacak.

Nardis'te Jam Session'lar

Kısa zamanda İstanbul'un en iyi Jazz klüplerinden biri haline gelen **Nardis** Festival'in en sıcak noktalarından biri olacak. Türkiyeli Jazz sanatçılarının Festival boyunca vereceği toplam 10 konserden oluşan **GARANTİ BANKASI sponsorluğundaki** bu etkinlik serisi Festivale yurtdışından gelen sanatçıların sürpriz katılımıyla yıldızların buluştuğu bir *jam session* dizisine dönüşecek. **Kaval Sviri, Cengiz Baysal Beşlisi, Kerem Görsev Trio, Kent Mete Trio, Sibel Ötenel & Tuna Ötenel Quartet, Focan Hammond Quartet, Baki Duyarlar Trio "Beatles Project", Spin, 4'Bone, Sarp Maden TrioAli Perret Quartet, Ayşegül Yeşilnil Quartet** gibi önemli toplulukların sahne alacağı **Nardis** *Festival'in "jam session"ları* için buluşma noktası olacak.

Jazz Kenti İstanbul

Uluslararası İstanbul Jazz Festivali, coşkusunu İstanbul sokaklarına taşıyarak İstanbul'u bir "Jazz kenti"ne dönüştürecek. Festivalin, Jazz müziğini İstanbullu gençlerle buluşturmayı hedefleyen "Sokak Konserleri", bu yıl şehrin Asya yakasına da taşınıyor. New Orleans "marching band" geleneğini yaşatan **The Original Royal Players Brass Band 3 Temmuz saat 18:00'de Bağdat Caddesi'nde, 4 Temmuz saat 18:00'de İstiklal Caddesi'nde** Jazz severlere benzersiz bir müzik ziyafeti çekecek.

İstanbul'un bir diğer köşesinde, **Kemer Golf and Country Club'da** gerçekleşecek Jazz gecesinde ise **The Original Royal Players Brass Band**'in yanısıra sürpriz DJ'ler ve canlı performanslarla bir Jazz şenliği yaşanacak. Kokteyl ve barbeque ikramıyla renklenecek gece **Clint Eastwood'un** yönettiği **"Bird"** filminin yazlık sinemada gösterimiyle son bulacak.

Senem Diyici'nin **Octo Bando** projesi **12 Temmuz Cumartesi günü saat 15:00'de Ortaköy Meydanı'nda** olacak.

Ayrıca Türkiyeli usta Müzisyenlerden oluşan **Brass Latin** bu yıl Festival Bandosu olarak, Festival boyunca Bebek, Beşiktaş, Kadıköy, Karaköy ve İstiklal Caddesi gibi yerlerde Festival'in sürprizi olarak İstanbulluların karşısına çıkacak.

Jazz Brunch

Festival **20 Temmuz'daki** keyifli Jazz Brunch ile son buluyor. Jazz Brunch Festival Bandosu ve konuk DJ'lerin sıcak Jazz tınıları eşliğinde Parkorman'da gerçekleşecek.

Uluslararası İstanbul Jazz Festivali'nin internet sayfalarına, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın web sitesi www.istfest.org 'dan ulaşabilirsiniz.

Nardis'te bir Jam Session gecesi

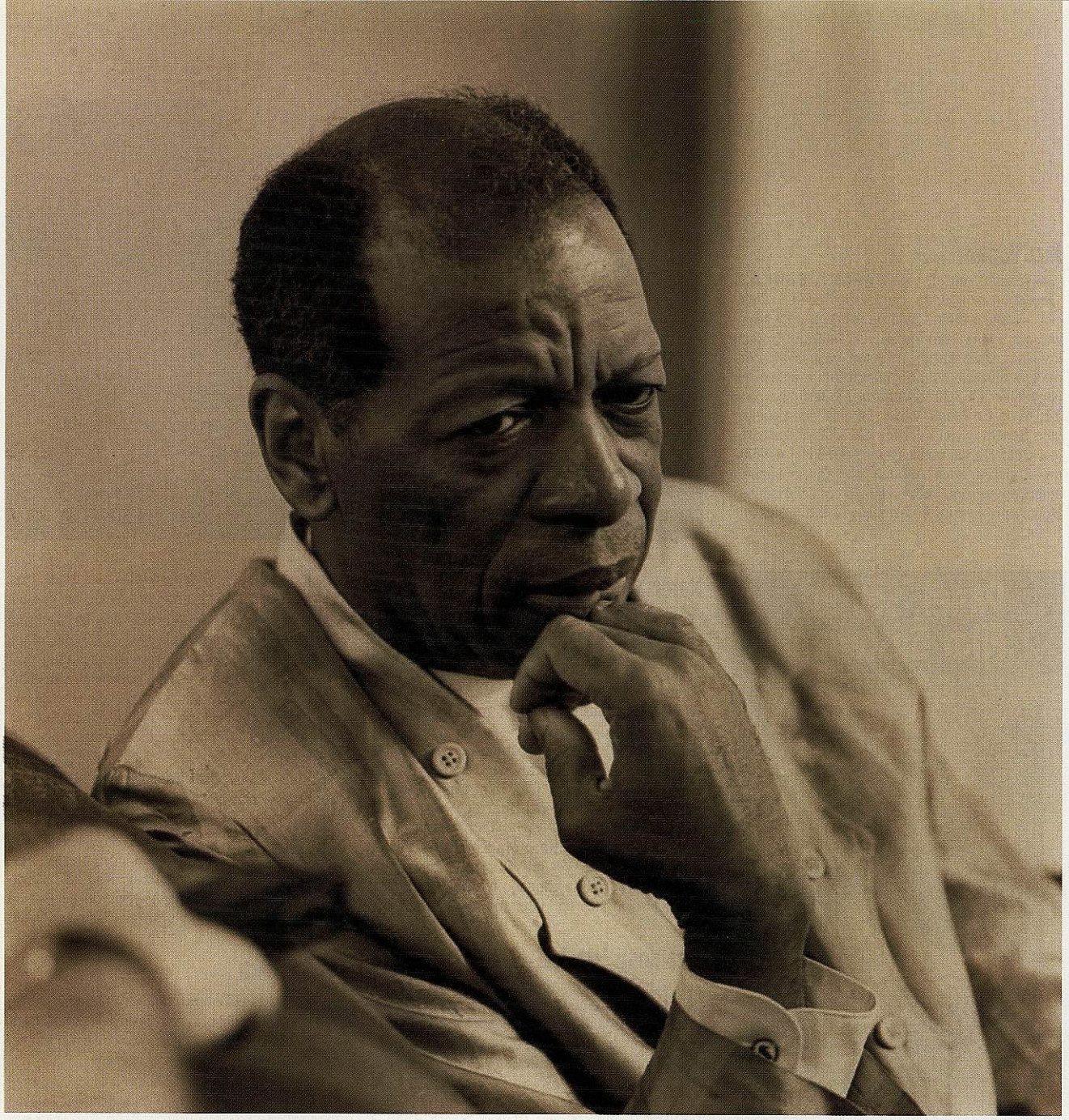

Festivalin ağır topu
ORNETTE COLEMAN

İtiraf etmeliyim ki Ornette Coleman ile ilk tanışmam, 1980'li yılların sonuna doğru Pat Metheny vasıtasıyla olmuştu. 1986 yılında piyasaya çıkan "Song X" adlı albümün üzerinde, tanıdığım bir müzisyenin ismini görünce, bütün cesaretimi toplayarak! evde bir deneme yapmaya karar vermiştim.

Z. Emre Memecan
emre_memecan@hotmail.com

Bu albümde, Coleman'ın oğlu Deonardo Coleman (d) dışında, başka tanıdık isimler de vardı: Charlie Haden (b) ve Jack DeJohnette (d). Şurası kesin galiba: Bu müzik, arkadaşlarınızla sohbet edip, kahve içerken fonda dinleyeceğiniz müzik değil. Fakat dinleyiciyi en çok zorladığı anlarda bile çekici olmaya devam ediyor. Kendi adıma iddialı bir şey söylemek gerekirse, Ornette Coleman (veya daha doğrusu Song X ile başlayan süreç) benim için jazz'da o güne kadar zihnimde oluşmuş olan "iyi/güzel müzik" kavramını değiştirdi diyebilirim (festival yöneticilerinin "iyi müzik ne?" diye sormalarının benimle bir alakası yok ama yine de hoş bir tesadüf oldu doğrusu!). Tahmin edilebileceği gibi, "Song X" Ornette Coleman'ın ticari olarak da başarılı olmuş ender işlerinden biri. Hemen peşinden bir turneyle desteklenen albüm, benim için olduğu gibi, yeni bir dinleyici kitlesinin Coleman ile tanışmasını sağladı.

Yine 1980'li yılların sonuna denk gelen ve yine ticari olarak da başarı kazanan başka bir enteresan işbirliği ise Coleman'ın Jerry Garcia liderliğindeki Grateful Dead grubuyla yaptığı çalışmalar. İkilinin tanışıklığı ta 1960'larda Los Angeles ve San Fransisco gibi şehirlerde filizlenen "flower power" günlerine uzanıyor. Coleman ve Grateful Dead'in işbirliği 1988'de çıkan "Virgin Beauty" adlı albümle tescillendi ve Coleman'ın Prime Time grubuyla katıldığı Grateful Dead konserleriyle bir müddet sürdü.

Ornette Coleman'ın bütün hayatı boyunca ne kadar çok tartışmaya sebep olduğunu anlatmak için Türkiye'den gelen bir eleştiriye kulak vererek başlayalım. Bakın, "**Cazın İçinden**" adlı kitabında **Cüneyt Sermet** ne diyor: "Kısaca, Ornette Coleman 'yeni müzik yapıyorum' diye bütün bilinen havaları ve prosedürleri akortsuz ve cırlak bir tarzda vererek müzikte akla gelebilecek her türlü şarlatanlığı yapmıştı". Emin olun böyle düşünenlerin sayısı hiç de az değil. Daha da ileri gitmek gerekirse, henüz daha 20 yaşındayken, şehirden şehire dolaşarak barlarda çalan bir blues grubuyla Los Angeles'a uzanan bir turnenin sonlarına doğru, grubun lideri Coleman'a çalmaması için para veriyormuş! Zaten uzun saçları, favorileri ve sakalları ile ekzantrik biri olarak algılanan Coleman, bir röportajında, kimi zaman kendisi solo yaparken gruptaki diğer müzisyenlerin protesto amacıyla sahneyi terkettiklerini anlatmış! Ve hatta bir tevatüre göre, bir kereşinde Teksas'da bir barda çalarken, dinleyiciler yaka paça kendisini dışarı atıp, saksofonunu da bir çöplüğe fırlatmışlar!

Oysa, **Joachim Berendt** ünlü "**Caz Kitabı**"nda şöyle diyor: "Free jazz bizleri, müziği kendimizi doğrulama aracı olarak görmekten vazgeçmeye zorlamak ister. Müzikle kendini doğrulamak derken, bugüne kadarki müzik dinleme tarzımızı kastediyoruz. İnsanlar daha bir kaç ölçü dinler dinlemez, eğer devamı beklediğinin (daha doğrusu talep ettiğinin) aynısı veya benzeri ise, kendini doğrulanmış hissediyor. Müziğe ise, bu tür bir kibri tatmin etmek dışında neredeyse başka bir şey kalmıyor. Free jazz'da müzik artık dinleyiciyi izlemez; dinleyici müziği izlemelidir, önkoşul öne sürmeden, nereye götürürse".

Ornette Coleman 1930'da Forth Worth, Teksas'da doğmuş. Müziğe ilgisi 14 yaşında annesi kendisine ilk saksofonunu aldığında başlamış. İlk önceleri alto çalan Coleman, sonraları tenora geçmiş ve ilk müzik eğitimini tamamen kendi kendine çalışarak almış (bazı kritikler Coleman'ın sıradışı müziğinin sebeplerini o yıllarda kendi başına öğrendiği yanlış şeylere bağlıyorlar!). Daha önce de belirtiğim gibi, 1950'li yılların sonlarına kadar, barlarda rythm and blues gruplarıyla çaldıktan sonra Los Angeles'a gelmiş. Burada, bir yandan bir alışveriş merkezinde asansör görevlisi olarak çalışırken bir yandan da müzikal açıdan kendi kendini yetiştirmeye uğraşıyormuş. Vietnam Savaşı ve bunun ateşlediği özgürlük ve protest hareketleriyle Amerika'nın batı yakası o yıllarda Coleman gibi farklı arayışlarda olan sanatçılar için doğal bir ortam yaratıyordu. Bu laboratuar ortamında, Coleman'ın, çevresinde toplanmaya başlayan Don Cherry (tp), Charlie Haden (b), Ed Blackwell (d) ve Billy Higgins (d) gibi müzisyenlerle ilk çıkışına doğru hazırlandığını görüyoruz. Nihayet, 1958 yılında Coleman "Something Else" adlı ilk albümünün kaydını yapar. Bu albümde Ornette Coleman (as), Don Cherry (tp), Walter Norris (p), Don Payne (b) ve Billy Higgins (d) yer almaktadır. Bu albümün başka enteresan bir tarafı da, Coleman'ın bu kayıttan sonra kısıtlayıcı bir enstrüman olduğunu düşünerek piyanodan vazgeçmesi ve çok uzun bir süre de çaldığı gruplarda piyanoya yer vermemesidir. Bunun hemen ertesinde, **Modern Jazz Quartet**'in piyanisti ve lideri **John Lewis**'in desteği ile Coleman ve Cherry Lennox Jazz Okulu'nda bir eğitime katılıyorlar ve Coleman yine Lewis vasıtasıyla, Nesuhi Ertegün ile tanışarak, kısa ama çok verimli geçecek Atlantic çalışmalarına başlama fırsatını yakalıyor.

Ornette Coleman için dönüm noktalarından biri de, artık bir efsaneye dönüşmüş olan, ünlü Five Spot konserleri. 1959 yılında iki hafta için başlayan bu çalışma, olağanüstü ilgi dolayısıyla altı ay sürüyor ve tahmin edebileceğiniz gibi ortalık, her anlamda, yıkılıyor! Aynı günlerde, Coleman'ın ilk önemli albümü "The Shape of Jazz To Come" piyasaya çıkıyor (Ornette Coleman (as), Don Cherry (tp), Red Mitchell (b), Percy Heath (b), Shelly Manne (d). 1960 yılında ise artık bardağın taştığını (!) ve bundan sonra artık hiç bir şeyin eskisi gibi olmayacağını görüyoruz: "Free Jazz", Ornette Coleman (as), Don Cherry (tp), Charlie Haden (b), Ed Blackwell (d), Billy Higgins (d), Scott LaFaro (b), Eric Dolphy (bcl) ve Freddie Hubbard (tp). O zamana kadar görülmemiş birşey yapan bu "double quartet", olağanüstü bir enerji ve yaratıcılıkla 37 dakika süren bir doğaçlamaya imza atıyor. Ornette Coleman'ın o yıllarda insanları bu kadar şaşırtmasının ve bu müziği nereye koyacaklarını bilememelerinin sebeplerinden biri de, onun yekten ve ta en başından beri kendini bu şekilde ifade etmeyi seçmiş olması diye düşünüyorum. Örnek vermek gerekirse, John Coltrane'in 1965 tarihli "Ascension" albümünün de sıradışı olmakta Coleman'ın çalışmalarından pek aşağı kalır yanı olmamakla birlikte, Coltrane'in Miles Davis'in grubundaki modal denemeleriyle başlayıp oraya gelinceye kadar yaptıklarına bakınca, "Ascension" hani neredeyse tahmin edilebilir bir şey gibi görünüyor. Coleman ise beklenmedik, şaşırtıcı ve kararlıydı.

Esas itibarıyla yukarıda adı geçen kilit bir grup müzisyenle yaptığı kayıtlar bir biri ardına piyasaya çıktıysa da, Atlantic ile yollarını ayıran Coleman'ın, bunun hayal kırıklığı ile 1962'den itibaren üç yıl ortadan kaybolduğunu görüyoruz. 1965'te tekrar ortaya çıktığında Coleman artık keman ve trompet de çalıyordur. Bu enstrümanları da tamamen kendi kendine çalışarak öğrendiğini, çıkardığı seslerin ve tonunun da yine alışılmışın tamamen dışında olduğunu tahmin edersiniz sanıyorum. Mesela, Coleman kemanı sol eliyle çalmasına rağmen, sağ eliyle çalıyormuş gibi akort yapıyor, alete dairesel harketlerle vuruyor ya da gıcırdatıyor. İstediği şey alışılmış anlamda nota çalmak değil, aynı anda olabildiğince çok tını çıkararak farklı bir sound elde etmektir. Gayet tabii, bu durumda kemandan geri kalan tek şey, aletin dış görünüşü.

Geri dönüşünde, jazz tarihinde bir çok örneğini gördüğümüz üzere, **Ornette Coleman** da Avrupa'da, yaratıcılığını sürdürebileceği olumlu bir atmosfer bulmuş ve konser ve stüdyo kayıtlarından oluşan bir çok yeni albüm çıkarmış.

"Sabah kalkınca giyinirsin ama nereye gideceğini söyleyen elbisen değildir. Nereye gidersen o da oraya gider. Melodi de elbisen gibidir".

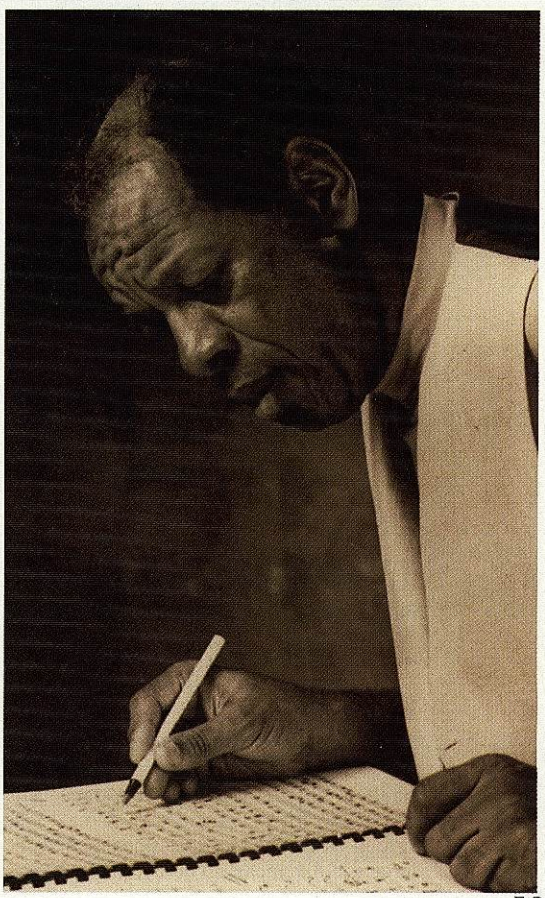

Bu dönemin doruk noktası da, 1965 tarihli "At the Golden Circle Vol. I-II" adlı Stokholm'de gerçekleştirilen konser kayıtlarıdır. Bu kayıtlarda ve o dönemde yaptığı diğer kayıtlarda da Coleman'a David Izenzon (b) ve Charles Moffett (d) eşlik ediyor. Bu üçlünün arasındaki ilişki ayrıca bir açıklama yapmayı hakediyor. Coleman ile Moffett'in tanışıklığı Fort Worth'daki lise yıllarına kadar uzanıyor ve daha sonraları da barlarda aynı grubun içinde birlikte çaldıkları zamanlar olmuş. 1953'te Moffett evlenirken sağdıçı Coleman'mış. Five Spot konserlerinde tekrar bir araya gelmişler ve sonra da uzun bir süre beraber çalmışlar. Belki inanılır gibi değil ama, Coleman kendi oğlu ile beraber çaldığı gibi, 1994'te kaydettiği "Sound Museum-Hidden Man" ve "Sound Museum-Three Women" albümlerinde de Moffett'in oğlu Charnett Moffett'i (b) grubuna almış. David Izenzon ise esas itibarıyla senfoni ve oda orkestralarında klasik müzik çalan bir müzisyen ve bas çalmaya 23 yaşındayken başlamış. Izenzon ile ilgili olarak bir yerde şöyle çok iddialı bir yorum okudum: "LaFaro, Haden gibi basçılar şüphesiz birer virtüöz; Izenzon ise bir kaşif". Eleştirmenler bu üçlünün müzikleriyle, birbiriyle çelişkili gibi görünen, ancak öyle olmadığı için de çok

Coleman'ın çok önemli işlerinden biri de, çok prestijli bir kurum olan Guggenheim Vakfı'nın siparişi üzerine bestelediği " Skies of America" adlı senfonik eser. 1972'de piyasaya çıkan bu albümde Coleman, Londra Filarmoni Orkestrası eşliğinde Dewey Redman (ts,obua), Charlie Haden (b) ve Ed Blackwell (d) ile birlikte çalıyor. Coleman albümün kapağına şunları yazmış: "Bu yüzyılda Amerikan gökleri altında başka herhangi bir ülkede olduğundan daha fazla değişiklik oldu; bin yaşına ulaştığında, onun mirasçıları, bu kadar çok şey feda etmiş olan Amerikan yerlileri ve onların gökyüzünü umursayacaklar mı?".

Ornette Coleman 1973'te, o yıllarda arayış içinde olan başka sanatçıların yaptığı gibi, soluğu Fas'ta alır ve dağ köylerinde Jujuka yerlileri ile geceler boyunca, ateş etrafında süren jam session'lar yapar. Bu dönemin ilk ürünü, yerlilerle birlikte kaydettiği "Dancing In Your Head" albümüdür. Yeni ilhamlar ve enerji dolu olan Coleman, Prime Time projesini gerçekleştirmeye doğru ilerler. Bunun ilk sinyali de elektrik gitar çalan James Ulmer'in de aralarında yer aldığı, Denordo Coleman ve Haden'dan oluşan grubun Five Spot adlı kulüpte iki hafta süreyle yine çok farklı bir sound'la ortalığı kırıp geçirmesi olur. Prime Time grubunun hayat geçmesi ise Ornette Coleman'ın Charlie Ellerbee (g), Jamaaladeen Tacuma (b) ve Ronald Shannon (d) ile bir araya gelmesiyle gerçekleşir. Prime Time'ın Grateful Dead ile yaptığı işlerden de daha önce bahsetmiştim.

bizzat geliştirdiği ve ismini koyduğu "harmolodics" teorisini anlatmanın en uygun yeri. Bu teoriye göre gruptaki her enstrümanın hem melodik hem de ritmik rolü vardır ve hiç bir enstrüman eşlikçi veya destek durumunda değildir. Bu durumda her enstrümanın solo halinde olması söz konusu olduğundan, armoni değil enstrümanların melodik hatları ön plana çıkar. Coleman, müziğin kurallarının dışarıdan aktarılan armonik ilkelerce değil, müzisyenin kendisi tarafından saptanması gerektiğini düşünüyordu. Bunu da şöyle ifade etmişti: "Sabah kalkınca giyinirsin ama nereye gideceğini söyleyen elbisen değildir. Nereye gidersen o da oraya gider. Melodi de elbisen gibidir". Bu teknikle Coleman, başlangıç noktası olarak bir parçanın melodi ve akorlarında kendi algıladığı temel bir sound'u alarak, belli bir akor şemasının gereklerini çalmak yerine, gerçekten çalmak istediği melodiyi çalıyor. Böylece de armoni tek başına melodik hat tarafından belirlenmiş oluyor ve müzisyene doğaçlama yapmak için sınırsız bir alan açılıyor. Netice olarak, Coleman elli yıl önce jazz'da öyle bir şey başlattı ki jazz severler, eleştirmenler, müzisyenler hala üzerinde tartışıyorlar. Beğenirsiniz veya beğenmezsiniz, tartışılmayacak bir şey var ki o da, aynen geçen yüzyılın başında New Orleans müziğinin ve 1940'ların başında bebop çalan müzisyenlerin yaptığı gibi, Ornette Coleman da jazz'da yeni kapılar açılmasına sebep oldu.

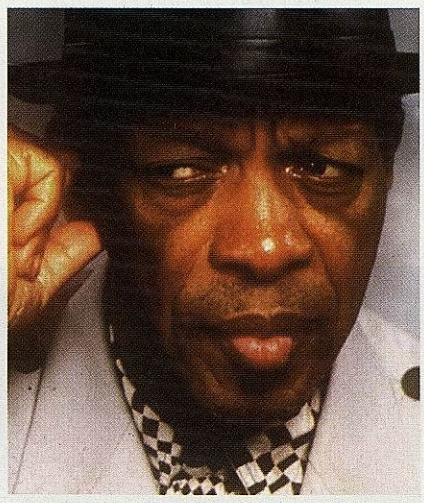

Ornette Coleman (s), Tony Falanga (b), Denardo Coleman (d)

özel olan bir özgürlük ve birliktelik duygusu yaratarak, jazz'da ender rastlanan bir birliktelik oluşturduğunda hemfikirler.

Ornette Coleman ilgi alanının sadece kendi müziği ile sınırlı kaldığını söyleyemeyiz. Örneğin, 1968'de insan hakları savunucularının Washington'daki ünlü "Resurrection City" gösterisinde grubuyla çalmış ve "Crisis" albümü ile de onlara bir selam göndermiş. Başka bir örnek ise, aynı zamanda resim de yapan Coleman'ın (birkaç albümünün kapağındaki resimler de ona ait: "Empty Foxhole", "Colors", "The Art of the Improvisers") avangard ressamlarla yakın ilişkileridir. Hatta bu şekilde tanıştığı **Yoko Ono** ile 1968'de Londra'da Albert Hall'da birlikte çalmış ve bu kayıt daha sonra "Plastic Ono Band" adıyla yayınlanmıştı. İlerki yıllarda ise Coleman'ı, John Lennon'ın Amerikan vatandaşlığı almak için verdiği iyi bilinen mücadelesinde mahkemelerde şahitlik yaparken görüyoruz.

Coleman, 1970'li yılların sonu ile 1980'li yılların çoğunu bu grupla ve zaman zaman bir araya geldiği uzun yol arkadaşları Haden, Higgins ve Cherry ile kaydettiği albümlere geçirir. 1991'de bizde de gösterilen "Naked Lunch" adlı filmin müziklerini besteler. Don Cherry'nin ölümünden sonra yerine kimseyi düşünemeyen Coleman, Haden'ın ısrarı ile piyanist Geri Allen ile çalmaya başlar ve bu da onun piyanoya yeniden dönüşü olur. Geri Allen (p), Charnett Moffett (b), Denardo Coleman (d) kadrosuyla 1990'lı yıllarda çeşitli albüm ve turne çalışmaları yapar. Bu arada da, plak şirketlerinden usanan Coleman menejerliğini oğluna verir ve 1994'te kendi plak şirketi Harmolodic'i kurar. Herhalde yazının burası Ornette Coleman'ın

Yazının başında alıntı yaptığımız **Cüneyt Sermet**'in kitabından, **Ornette Coleman** ile ilgili başka bir alıntı daha yaparak bitirelim. Cüneyt Sermet diyor ki: "Müzik yapıyorum diye ortaya çıkan herkesin eğer dinleyici buluyorsa her türlü soytarılığı yapmaya hakkı vardır. Kimse ona 'niye böyle çalıyorsun' diyemez, çünlü öyle seviyordur veya istiyordur ve öyle çalar. Bu onun çalma hürriyetidir. Asıl önemli olan böyle bir çalgıcının dinleyici bulması ve ciddiye alınmasıdır. Vahim olan budur ve bu durum halkta büyük bir çöküntü ve dejenerasyon olduğunu gösterdiği için son derece dikkatle tetkik edilmeli ve çare aranmalıdır". Olayı kendi gözleriyle görüp, kulaklarıyla değerlendirmesi için, halkımızın 16 Temmuz gecesi Açık Hava'da bulunması önemle rica olunur!

TÜRKİYE GEZİ KİTAPLIĞI

Adım adım Türkiye...

Gezi önerileri, tarihi doku,
alışveriş bilgileri,
haritaları ve otel önerileri ile
seyahat tutkunları için
pratik başvuru kaynakları...

Muhteşem coğrafyası,
tarihi zenginlikleri ile
Akdeniz çanağının
en önemli açık hava müzesi
Türkiye'nin gezi kitaplığı...
Antik kentlerden
doğal güzelliklere,
tarihi eserlerden
yöresel tat ve
renklere kadar...

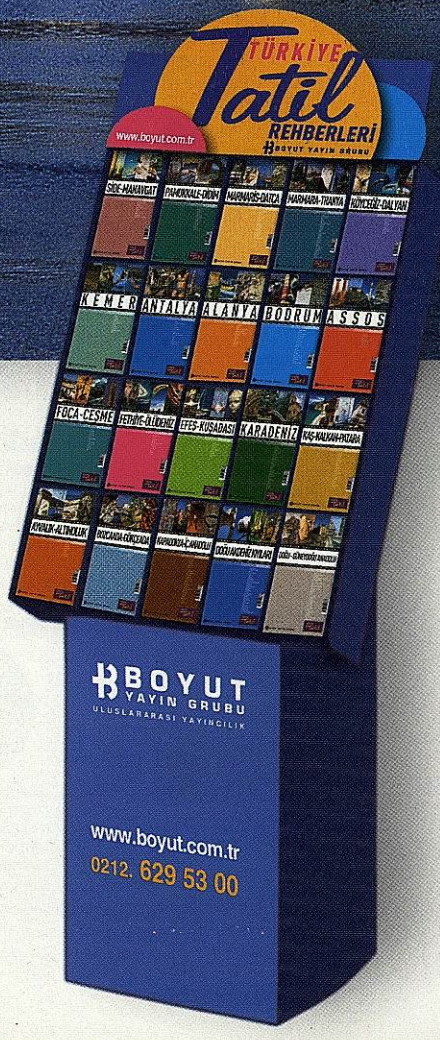

BOYUT YAYIN GRUBU

> T: 0212 629 53 00 (30 hat) > F: 0212 629 05 74-75
Ürünleri detaylı incelemek için > www.boyut.com.tr

Ornette Coleman Albümleri

Something Else!!!!, 1958
Ornette Coleman:
Los Angeles, Şubat 10,22 and Mart 24, 1958 Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Walter Norris (p), Don Payne (b), Billy Higgins(d)

Coleman Classics Vol. 1 1958
Ornette Coleman:
Improvising Artists 10-11/58, live
Cherry, Haden, Higgins + Paul Bley (p)

Tomorrow Is The Question! 1959
Ornette Coleman:
Los Angeles, Ocak 16, Şubat 23, Mart 9-10, 1959 Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Red Mitchell(b), Percy Heath(b), Shelly Manne(d)

The Shape Of Jazz To Come 1959
Ornette Coleman:
Los Angeles, Ocak 16, Şubat 23, Mart 9-10, 1959
Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Red Mitchell(b), Percy Heath(b), Shelly Manne(d)

Change Of The Century 1959
Ornette Coleman:
Hollywood, CA, Ekim 8 & 9, 1959
Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Charlie Haden(b), Billy Higgins(d)

This Is Our Music 1960
Ornette Coleman:
New York, Temmuz 19, 1960 Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d)

Free Jazz 1960
Ornette Coleman:
New York, Aralik 21, 1960 Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d), Billy Higgins(d), Scott LaFaro(b), Eric Dolphy (bcl),Freddie Hubbard (tp)

Ornette ! 1961
Ornette Coleman:
New York, Ocak 31, 1961
Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Scott LaFaro(b),Ed Blackwell(d)

Ornette On Tenor 1961
Ornette Coleman:
New York, Mart 22 & 27, 1961
Ornette Coleman(ts), Don Cherry(tp), Jimmy Garrison(b), Ed Blackwell(d)
(not: bu albümde Coleman sadece tenor saksofon çaliyor)

The Art Of The Improvisers 1961
Ornette Coleman:
New York, Mayis 22,1959 - Mart, 1961 Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Charlie Haden(b), Jimmy Garrison(b),Scott LaFaro(b), Ed Blackwell(d), Billy Higgins(d)

Twins 1961
Ornette Coleman: Mayis, 1959 - Mart, 1961 Ornette Coleman(as), Charlie Haden(b), Scott LaFaro(b), Ed Blackwell(d)

To Whom Who Keeps A Record 1960
Ornette Coleman:
Aralik, 1959 - Temmuz, 1960 Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d)

Beauty Is A Rare Thing 1961
Ornette Coleman:
Mayis, 1959 - Mart, 1961 Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Charlie Haden(b), Scott LaFaro(b-6), Ed Blackwell(d)

Town Hall 1962
Ornette Coleman:
" Town Hall", New York, Aralik 21, 1962
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d),

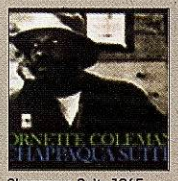

Chappaqua Suite 1965
Ornette Coleman:
New York, Haziran 15, 16 & 17, 1965 Ornette Coleman(as,ts), David Izenzon(b), Charles Moffett(d), Pharoah Sanders(ts), + Large Studio Band

An Evening With Ornette Coleman 1965
Ornette Coleman:
" Fairfieldld Hall", Croydon, Ağustos 29, 1965
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d)

Who's Crazy Vol. 1 1965
Ornette Coleman:
Paris, Kasim, 1965
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d,per)

Who's Crazy Vol. 2 1965
Ornette Coleman:
Paris, Kasim, 1965
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d,per)

The Paris Concert (2CDs) 1965
Ornette Coleman / Sonny Rollins:
Live "Salle de la Mutualite", 2nd Set, Paris, Frame, Kasim 4, 1965
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d)

Live At The Tivoli 1965
Ornette Coleman:
Live Tivoli, Kasim, 1965
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d)

At The "Golden Circle" Vol. 1 1965
Ornette Coleman:
" Gyllende Cirklen" Stokholm, Aralik 3 & 4, 1965
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d)

At The "Golden Circle" Vol. 2 1965
Ornette Coleman:
" Gyllende Cirklen" Stokholm, Aralik 3 & 4, 1965
Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d)

Ornette Coleman: The Empty Foxhole. Blue Note 9/66 1966
Ornette Coleman:
New York, Eylül 9, 1966
Ornette Coleman(as-1,tp-2,vln-3), Charlie Haden(b), Denardo Coleman(d,per)

The Music Of Ornette Coleman - Forms & Sounds 1967
Ornette Coleman:
New York, Mart 17 & 31, 1967
Ornette Coleman(tp,comp)

The Unprecedented Music Of Ornette Coleman 1968
Ornette Coleman:
Live, Rome, Şubat 8, 1968 Ornette Coleman(as,tp,shanai), David Izenzon(b), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d)

Live in Milano 1968
Ornette Coleman:
Teatro Lirico Milano, 1968
Ornette Coleman(as), David Izenzon(b), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d)

New York Is Now 1968
Ornette Coleman:
New York, Nisan 29, Mayıs 7, 1968
Ornette Coleman(as,tp,vln), Dewey Redman(ts), Jimmy Garrison(b),Elvin Jones(d), Mel Fuhrman(vcl)

Love Call 1968
Ornette Coleman:
New York, Nisan 29, Mayıs 7, 1968
Ornette Coleman(as,tp,vln), Dewey Redman(ts), Jimmy Garrison(b), Elvin Jones(d)

Ornette At 12 1968
Ornette Coleman:
New York, Haziran 16, 1968 Ornette Coleman(as,tp,vln), Dewey Redman(ts), Charlie Haden(b), Denardo Coleman(d)

Crisis 1969
Ornette Coleman:
Live, "New York University", Mart 22, 1969 Ornette Coleman(as,vln), Don Cherry(tp,indian-fl), Dewey Redman(ts),Charlie Haden(b), Denardo Coleman(d)

Man On The Moon / Growing Up 1969
Ornette Coleman:
New York, Haziran 7, 1969 Ornette Coleman(as), Dewey Redman(ts), Charlie Haden(b),Ed Blackwell(d),Emanuel Ghent (syn)

Broken Shadows 1969
Ornette Coleman:
Live "Bilzen Fectival" Belgium, Ağustos 24, 1969 Ornette Coleman(as,tp), Dewey Redman(ts,arapça,obua), Charlie Haden(b),Ed Blackwell(d)

Friends And Neighbors 1970
Ornette Coleman:
Live "Prince Street" New York, Şubat 14, 1970
Ornette Coleman(as,tp,vln), Dewey Redman(ts,arapça,obua), Charlie Haden(b),Ed Blackwell(d)

Science Fiction 1971
Ornette Coleman:
New York, Eylül 9,10, & 13, 1971
Ornette Coleman(as), Gerard Schwarg(tp), Carmon Fornarotto(tp), Bobby Bradford(tp),Dewey Redman(ts), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d), Asha Puthli(vcl),

European Concert 1971
Ornette Coleman:
Live "Berlin Philharmonic" Berlin, Kasım 5, 1971
Ornette Coleman(as), Dewey Redman(arapça,obua), Charlie Haden(b),Ed Blackwell(d)

Broken Shadows 1972
Ornette Coleman:
New York, Eylül, 1972 Ornette Coleman(as), Don Cherry(pocket-tp), Dewey Redman(ts), Bobby Bradford(tp),Charlie Haden(b), Billy Higgins(d), Ed Blackwell(d),Jim Hall(g), Cedar Walton (p),Webster Armstrong (voc) ve Woodwind Quintet

Paris Concert 1966
Ornette Coleman:
Paris, Şubat 12, 1966 & Kasım 1971 Ornette Coleman(as,tp,vln), David Izenzon(b), Charles Moffett(d), Dewey Redman(ts), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d)

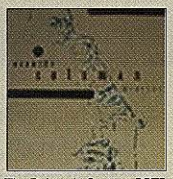

The Belgrade Concert 1971
Ornette Coleman:
Live, Belgrat, Kasım 2, 1971
Ornette Coleman(as), Dewey Redman(ts), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d)

Skies Of America 1972
Ornette Coleman:
Londra, Mayıs 1972 Ornette Coleman(as,comp), Dewey Redman(ts,obua), Charlie Haden(b), Ed Blackwell(d), David Measham(şef) London Philharmonic Orkestrası ile.

J For Jazz Presents O.C. Broadcasts 1972
Ornette Coleman:
Prob "Artists House" New York, Eylül 22, 1972
Ornette Coleman(as), Don Cherry(tp), Dewey Redman(ts), Charlie Haden(b),Ed Blackwell(d)

Dancing In Your Head 1976
Ornette Coleman:
Jujuka, Fas, Ocak 18, 1973 & Paris, Aralık, 1976 Ornette Coleman(as), Bern Nix(g), Charles Ellerbee(g), Rudy MacDaniel(b),Shannon Jackson(d), Robert Palmer(cl), Jujuka'lı müzisyenler

Body Meta 1976
Ornette Coleman:
Paris, Aralik 19, 1976 Ornette Coleman(as), Bern Nix(g), Charles Ellerbee(g), Jamaaladeen Tacuma(b),Shannon Jackson(d)

Soapsuds, Soapsuds 1977
Ornette Coleman/Charlie Haden:
New York, Ocak 30, 1977 Ornette Coleman(tp,ts), Charlie Haden(b)

Of Human Feelings 1979
Ornette Coleman:
New York, Nisan 25, 1979
Ornette Coleman(as), Bern Nix(g), Charles Ellerbee(g), Jamaaladeen Tacuma(b), Denardo Coleman(d), Calvin Weston(d)

Opening The Caravan Of Dreams 1983
Ornette Coleman:
Eylül, 1983 Ornette Coleman(as,tp,vln), Bern Nix(g), Charles Ellerbee(g), Jamaaladeen Tacuma(b),Al MacDowell(b), Denardo Coleman(d), Sabir Kamal (d,per)

Prime Time/Time Design 1983
Ornette Coleman:
Kasım, 1983
Ornette Coleman(comp), Gregory Gelman Ensemble

Song X 1985
Pat Metheny & Ornette Coleman:
New York, Aralık 12-14, 1985
Ornette Coleman(as,vln)
Pat Metheny(g,g-syn), Charlie Haden(b), Jack DeJohnette(d), Denardo Coleman(d)

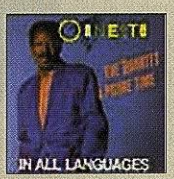

In All Languages 1987
Ornette Coleman:
New York, Şubat, 1987
Ornette Coleman(as,tp), Don Cherry(tp), Charlie Haden(b), Billy Higgins(d), Bern Nix(g), Charles Ellerbee(g), Jamaaladeen Tacuma(b), Denardo Coleman(d)

Verona Jazz 1996
"Skies of America"nın 11 dakikalık bir versiyonu, Verona Caz Festivali Nix, Ellerbee, McDowell, Walker, Weston, Denardo + Verona Senfoni Orkestrası. Bu CD İtalyan caz dergisi Musica Caz'ın (no. 6/96) eki olarak dağıtılmış.

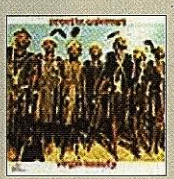

Virgin Beauty 1988
Ornette Coleman:
1987 sonu / 1988 başı,
Ornette Coleman(as,tp,vln), Jerry Garcia(g), Bern Nix(g), Charles Ellerbee(g), Al MacDowell(b), Chris Walker(b), Denardo Coleman(d), Calvin Weston(d)

Live at Jazzbuehne Berlin 1988
Ornette Coleman:
Berlin, Haziran 5, 1988
Ornette Coleman(as,tp,vln,ld), Bern Nix(g), Charles Ellerbee(g), Al MacDowell(b), Chris Walker(b), Denardo Coleman(d), Calvin Weston(d), Ken Wessel(g), Chris Rosenberg (g), Badal Roy (tablas)

Naked Lunch 1991
Ornette Coleman:
Londra, Ağustos, 1991 Ornette Coleman(as), Barre Phillips(b), Denardo Coleman(d), Haward Shore(şef) Londra Filarmoni Orkestrası

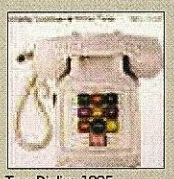

Tone Dialing 1995
Ornette Coleman & Prime Time:
New York, 1994 veya 1995, Ornette Coleman(as,tp,vln), Badal Roy(tab,per), Ken Wessel(g),Chris Rosenberg (g), Dave Bryant(key), Bradley Jones(b),Al MacDowell(b), Chris Walker(b),Avenda Ali(voc), Denardo Coleman(d)

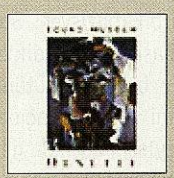

Sound Museum - Hidden Man 1994
Ornette Coleman:
New York,1994 Ornette Coleman(as,vln,tp),Geri Allen(p),Charnett Moffett(b), Denardo Coleman(d)

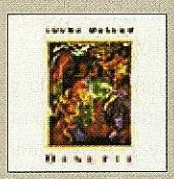

Sound Museum - Three Women 1994
Ornette Coleman:
New York,1994 Ornette Coleman(as,vln,tp),Geri Allen(p),Charnett Moffett(b), Denardo Coleman(d)

Colors 1996
Ornette + Joachim Kuhn:
Live Leipzig, Germany, Ağustos 31, 1996
Ornette Coleman(as,vln,tp), Joachim Kuhn(p)

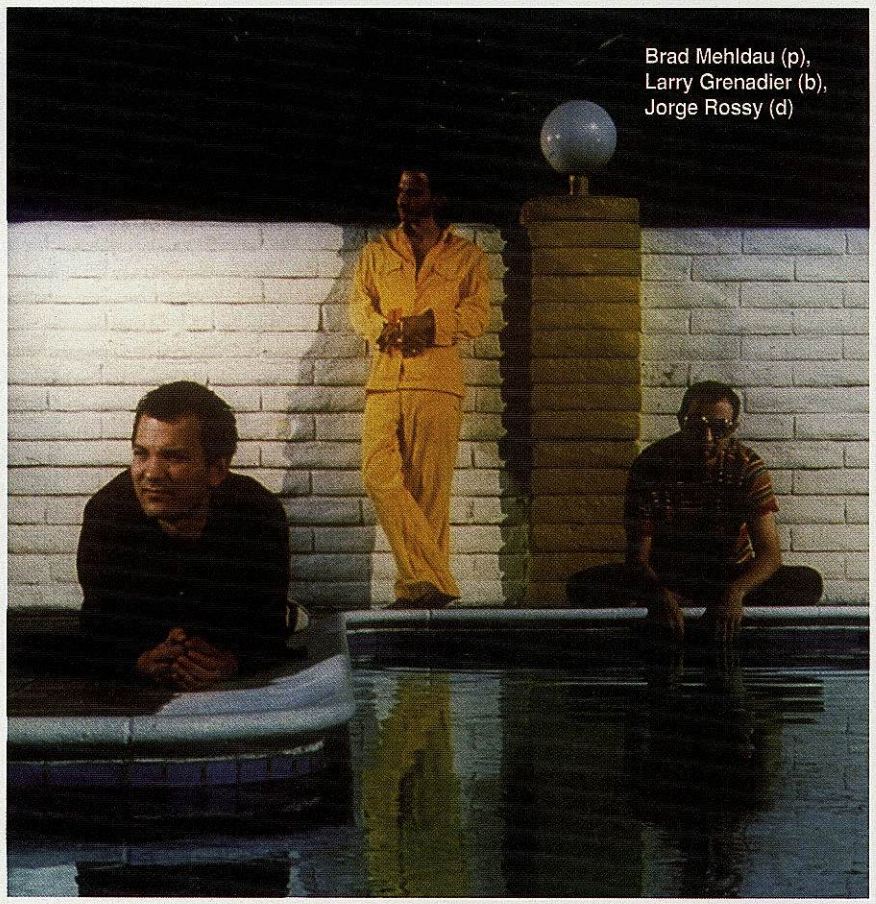
Brad Mehldau (p), Larry Grenadier (b), Jorge Rossy (d)

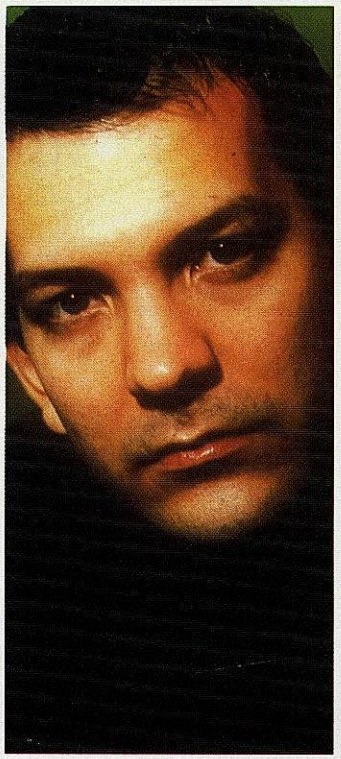

Brad Mehldau Trio

Brad Mehldau olağanüstü bir piyanist olduğu gibi besteci olarak da aynı derecede önemli bir müzisyen.

Z. Emre Memecan
emre_memecan@hotmail.com

Brad Mehldau'nun kariyerini takip eden jazz dinleyicileri, kendisi ile ilk tanışmamızın da 1994'te Joshua Redman Quartet'in ilk albümü olan "Mood Swing" vasıtasıyla olduğunu hatırlayacaklardır. Bu albümün tanıtımı için yapılan turneden sonra da Brad Mehldau, Larry Grenadier (b) ve Jorge Rossy (d) ile kendi grubunu oluşturmuş ve birlikte "Introducing Brad Mehldau" adlı ilk albümlerini 1995 yılında gerçekleştirmişlerdi.

Kalburüstü bir çok jazz piyanistinin yapmış olduğu gibi, Brad Mehldau'nun müzikal geçmişinin başlangıcında da yoğun bir klasik müzik eğitimi var. Henüz dört yaşındayken piyanoyla oynamaya başlayan sanatçı ondört yaşına kadar özel ders almış. Lise yıllarında okulun jazz grubuyla katıldığı Berklee'nin yarışmasını kazanmış ve daha sonra da burada bir müddet eğitim görerek okulun en iyi müzisyen ödülünü almış. Brad Mehldau'nun formal müzik eğitimi ileriki yıllarda New School For Social Resarch in Manhattan adlı çok prestijli okulun müzik bölümünde devam etmiş. Bu okuldaki hocalarından biri olan, vurmalı çalgılar ustası Jimmy Cobb'un "Cobb's Mob" adlı grubuyla da uzun süre kulüplerde çalmış.

Brad Mehldau olağanüstü bir piyanist olduğu gibi besteci olarak da aynı derecede önemli bir müzisyen. Sanatçı bir röportajında, basit bir melodik temadan yola çıkarak bir bestenin bütünlüğüne ulaşmanın kendisini müzikal açıdan en çok tatmin eden şeylerin başında geldiğini söylüyor ve bunu Brahms ve Beethoven gibi büyük bestecilerin eserlerini uzun bir süre ve çok detaylı olarak çalışmasına bağlıyor. Başka bir röpörtajında ise kalbine en yakın müziğin Brahms'ın solo piyano eserleri olduğunu belirtiyor.

Sanatçının bir piyano virtüözü olarak gördüğü ilgide şüphesiz ki grubunun da önemli bir rolü var. Trioyu canlı performanslarında izlemiş olan dinleyicilerin çok iyi bileceği gibi, aralarındaki iletişim ve birbirlerine sağladıkları müzikal imkanlar hemen dikkati çekiyor. Zaten Brad Mehldau da herhangi bir kısıtlamaya bağlı kalmadan seçme şansı olsaydı yine bu grupla çalmayı tercih edeceğini belirtmiş. Mehldau, birlikteliklerini en başından beri bir müzikal yolculuk olarak gördüklerini ve bu süreç içinde her geçen gün öğrenmeye ve kendilerini geliştirmeye devam ettiklerini söylüyor.

All About Jazz'da gördüğüm Brad Mehldau ile yapılmış bir söyleşide, kendisine "eleştirmenlerin kendisiyle ilgili yorumlarına mı yoksa dinleyicilerden aldığı tepkiye mi daha çok önem verdiği" sorulmuş. Sanatçı verdiği cevapta tereddütsüz ikinci şıkkı göstermiş ve kendisini bütün samimiyeti ile ifade ederek dinleyici ile kuracağı gönül bağının herşeyden daha önemli olduğunu belirtmiş. Bu durumda, daha önceki İstanbul ziyaretlerinde olduğu gibi bu sefer de unutulmayacak bir performans izleyeceğimizi düşünmek yanıltıcı bir tahmin olmayacak sanıyorum.

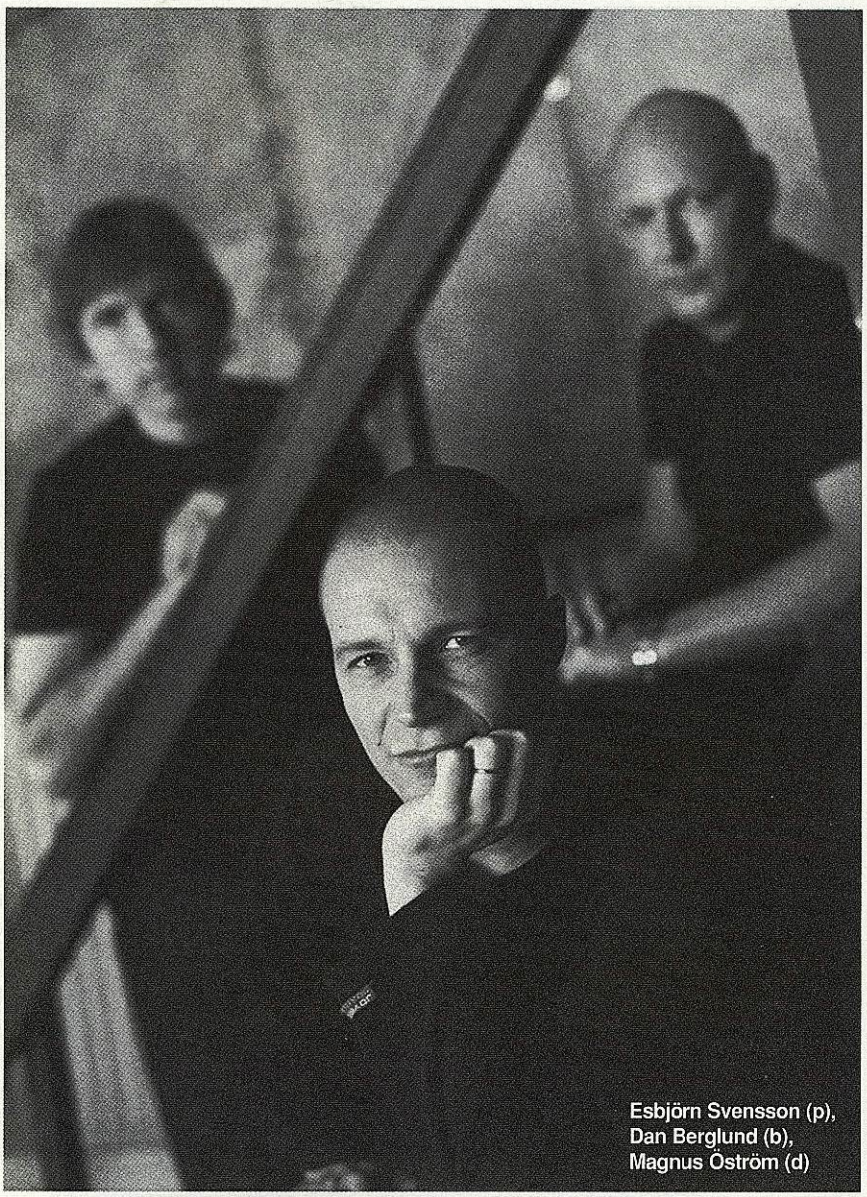

Esbjörn Svensson (p), Dan Berglund (b), Magnus Öström (d)

Esbjörn Svensson Trio (EST)

EST, piyanoda Esbjörn Svensson, davulda Magnus Ostrom ve basta Dan Berglund'dan oluşan bir grup. 10 yılı aşkın bir süredir beraber çalan bu grubun ayırtedici bir müzikal kimlik oluşturmasıyla önemli bir iş başardığını söylemek mümkün.

Z. Emre Memecan
emre_memecan@hotmail.com

EST, piyanoda Esbjörn Svensson, davulda Magnus Ostrom ve basta Dan Berglund'dan oluşan bir grup. Günümüzün rekabetçi müzik piyasasında uzun süre bir arada çalarak ayırtedici bir müzikal kimlik oluşturmanın gerçekten zor olduğu düşünülürse, 10 yılı aşkın bir süredir beraber çalan bu grubun önemli bir iş başardığını söylemek mümkün.

Grubun lideri Esbjörn Svensson, küçük yaşta ailesinin teşvikiyle başladığı müzik eğitimini, Stokholm Üniversitesi'nin müzik bölümünden mezun olarak tamamlamış. İlk olarak, 1980'li yılların ortalarından itibaren İsveç ve Danimarka'da eşlikçi olarak tanınmış. 1990'da kendi grubunu kurarak 1993'te de ilk albümünü gerçekleştirmiş. Dönüm noktası, aynı yıl basçı Dan Berglund ile tanışması olmuş ve hemen peşinden EST adıyla ilk albümlerini kaydetmişler. Esbjörn Svensson 1995 ve 1996'da yılın jazz müzisyeni seçilmiş, 1998'de ise yılın en iyi bestecisi ödülünü kazanmış. Uluslararası piyasada isminin duyulması ise 1998'de Nils Landgren Funk Unit grubunun Montreux Jazz Festivali'ndeki başarısına yaptığı katkıyla olmuş. Bunu takiben, EST, ACT şirketiyle anlaşarak kariyerinde ikinci dönemi başlatmış oluyor denilebilir.

Eleştirmenler grubun müzikal ilham kaynaklarının, alışılmış anlamda jazz'dan daha geniş bir yelpazede olduğunu düşünüyorlar. Zaten Svensson da bir röportajında 1970'lerin İngiliz rock gruplarına duyduğu ilgiden bahsediyor. Svensson'un besteleri hemen akılda kalan temalarla dolu ve bu da dinleyici ile grubun iletişimini kolaylaştıran bir unsur. Grubun çeşitli albümlerinde de, Bill Evans türü romantik trio parçalarından ziyade, zaman zaman rock gruplarını anımsatan "yüksek enerjili" parçalara rastlamak mümkün. Ayrıca, kimi zaman konserlerde, Svensson'un sololarına Dan Berglund'un synthesiser ile eşlik ettiği de biliniyor. Bu açılardan, bir benzetme yapmak gerekirse, sanki Medeski, Martin & Wood ile aynı kamptalar gibi görünüyor. Hatta, grupla ilgili okuduğum bir yazıda, Londra'daki bir konserde, sahneye duman verip, kırmızı spotlar altında çaldıklarından bahsediyordu!

Grupla ilgili gördüğüm başka bir yazıda ise, EST'nin müziğinin Brad Mehldau'nun triosunun müziği kadar melodik inceliklerle dolu olmadığından söz ediliyordu. Bu açıdan, iki grubu da peş peşe aynı festivalde izlemek ilginç olacak sanıyorum.

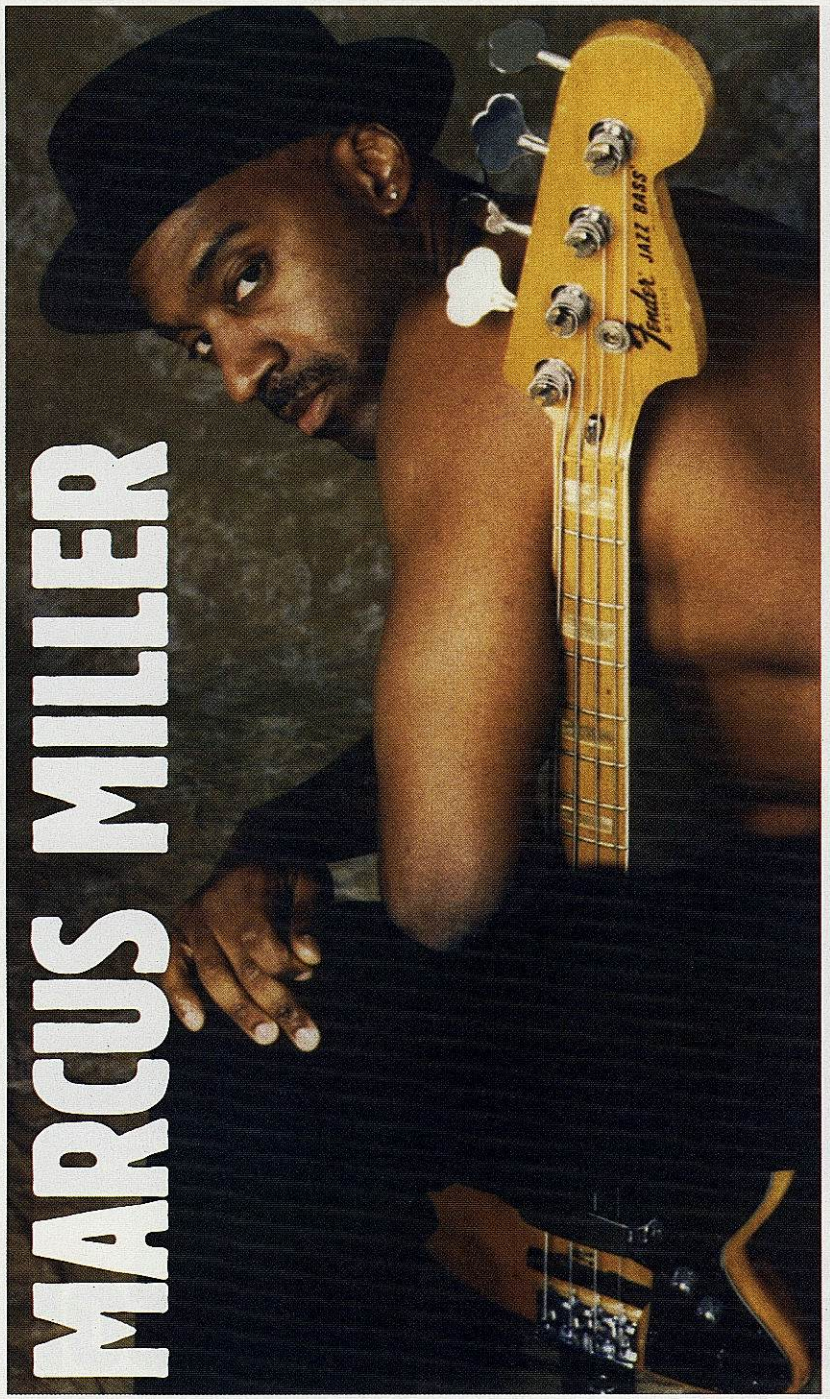

"Jazz ile ilgili canımı sıkan şey, dinleyici olarak sizi pasif bir role konumlandırması: Orada öylece oturup, müzisyenlerin Allah'ın cezası müziği üzerinize fırlatmalarını bekliyorsunuz"!

Z. Emre Memecan
emre_memecan@hotmail.com

Konserde Marcus Miller (bg, bclt, s, bg), Dean Brown (g), Poogie Bell (d), Bruce Flowers (keyb), Roger Byam (s), Michael "Patches" Stewart (tp)'da yer alacak.

Marcus Miller ile ilgili bu kısa yazıda söylenebilecek şeylerin ne kadar sınırlı olduğunu anlatmak için bir röpörtajından alıntı yaparak başlayalım: "Jazz ile ilgili canımı sıkan şey, dinleyici olarak sizi pasif bir role konumlandırması: Orada öylece oturup, müzisyenlerin Allah'ın cezası müziği üzerinize fırlatmalarını bekliyorsunuz"! Ne diyorsunuz, nereden devam etsek?

Marcus Miller gerçekten de sıradışı bir karakter ve doğal olarak müzik kariyerinin de bunu yansıtması kaçınılmaz. Müzikal anlamda, yaptığı işlerin ve beraber çalıştığı müzisyenlerin çeşitliliği inanılmaz. İlk çıkışı Lenny White'ın 1976 tarihli "Big City" albümü ile olmuş. Buna bakarak, jazz fusion yolunda koşan önemli bir müzisyen olacağını söylemek mümkün olabilecekken, aynı zamanda McCoy Tyner ve Sonny Rollins gibi devlere elektrik bas ile eşlik eden bir kaç müzisyenden de biri olmuş. Fakat sanatçının geniş bir yelpazeye dağılan ilgileri sonucunda jazz'dan biraz uzak düştüğünü ve 1983 ve 1984'te yaptığı ilk solo albümlerinin çok başarılı olmadığını görüyoruz. Daha sonraları ise Miles Davis ile birlikte yaptığı "We Want Miles", "The Man with the Horn" ve "Tutu" albümleri devreye giriyor. Bunların arasında sonuncusunun ayrı bir yeri olduğu söylenebilir. Albümdeki parçaların çoğu Miller'ın besteleri ve albümün prodüktörlüğünü de kendisi yapmış. Bu çalışma, Marcus Miller'ın bir ses cambazı olarak tekrar ilgi görmesini, Miles Davis'in de olağanüstü yaratıcılığını yepyeni sularda göstermesini sağlamış. Bu işbirliğinin daha sonraları da değişik şekillerde devam ettiğini görüyoruz.

Sonraki yıllarda, Marcus Miller'ın "komple müzisyen" olma yolunda hızla ilerlemesi söz konusu: Prodüktör, film müziği bestecisi, elektrik başçı ve bas klarinetçi. The Wire adlı dergide sosyolog ve eleştirmen Paul Gilroy tarafından 1989'da yazılmış bir yazıda Marcus Miller için şöyle denilmiş: "1980'ler herkesten önce, müzisyen, besteci ve müzikal düşünür olarak Marcus Miller'ın merkezde ve baskın olduğu yıllar; Miller içgüdüsel olarak ve şaşmaz bir şekilde o yılların gerektirdiği bütün doğru işleri yapmayı başarmış biri". Sanatçı çok değişik ilgi alanlarının sonucunda "dağılmak" yerine her seferinde kendisini yeniden üretmeyi başarmış. Kendisi de bir söyleşide bu durumu gelişim sürecinin ta kendisi olarak gördüğünü ve daima kendisini diğer müzisyenlerden ayıracak bir fark yaratmaya çalıştığını belirtiyor.

Sanatçının yaptığı çalışmaların tümünü buraya sığdırmak gerçekten de imkansız. En iyisi konsere gidip, en başta alıntı yaptığım sözünü de akılda tutarak, hareketli bir gece için hazırlıklı olmak.

Audiofact & Fahir Atakoğlu Trio:

10. Uluslararası İstanbul Jazz Festivali'nin en renkli gecelerinden biri 8 Temmuz Salı gecesi olacak. Ardarda iki konserin gerçekleşeceği gecede Açıkhava Sahnesi'ne ilk olarak "Audiofact" çıkacak.

Berke Can Özcan
berkecanozcan@yahoo.com

Audiofact bu performansında müziğine elektronik ritmler ve İstanbul'a özgü sesler ekleyecek, hatta bu sesleri bazı görsellerle destekleyerek seyirciyi şehrin farklı sokaklarında dolaştırmak isteyen genç grubun Brooklynli ve İstanbullu müzisyenlerden oluşan kadrosu şöyle olacak:

Mehmet Ali Sanlıkol (p, keyb, vo), Ryan Woodward (ts, ss, vo), Onur Türkmen (eg), Fernando Huergo (b), Cengiz Baysal (d), Donald Sanders (vo), Alisa Miles (vo), Göksun Çavdar (cl), Mehmet Akatay (perc).

Audiofact'in hemen ardından ülkemizin önde gelenbestecilerinden biri olan Fahir Atakoğlu ilk kez Uluslararası İstanbul Jazz Festivali kapsamında "Fahir Atakoğlu Trio" başlığı altında bir performans sergileyecek. Piyaniste bas gitarda yaşayan en büyük ustalardan biri olan Anthony Jackson ve davulda da uzun süre boyunca Michel Camilo ile yaptığı çalışmalardan bildiğimiz Cliff Almond eşlik edecek. Üçlü alıştığımız Fahir Atakoğlu repertuarından çok farklı bir repertuarla seyirci karşısına çıkıyor olacak.

Hepinize şimdiden iyi seyirler..

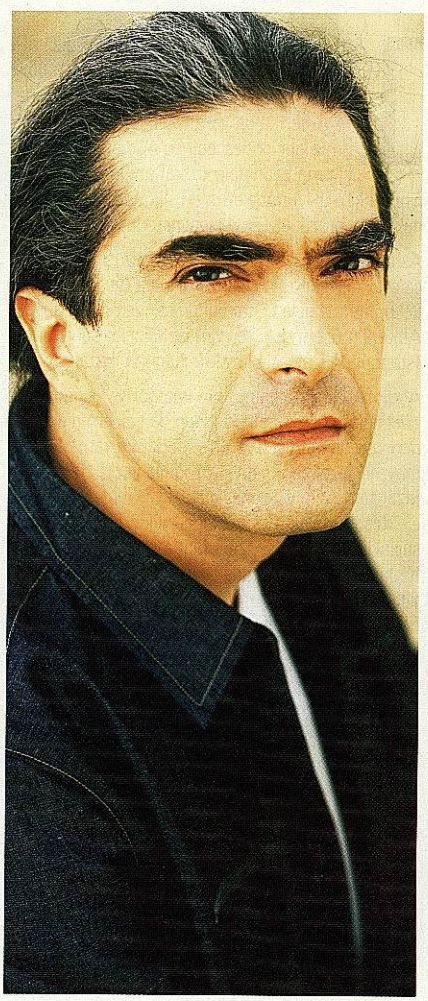

Asitane

Audiofact yeni çalışmaları olan Asitane'yi de festival döneminde piyasaya yetiştirdi. Grup, konserlerinde büyük bir olasılıkla bu albümdeki yeni parçalarla birlikte eskilerine de yer verecek.

1998 yılında çıkarttıkları 'Black Spot' albümüyle seçkin bir müzik dinleyicisine ulaşan ve o zamandan beri Türkiye, Avrupa ve Amerika'da verdikleri konserlerle ciddi bir takipçi kitlesi edinen Audiofact'in, ikinci ama belki de müzikal anlamda kendilerini bu kadar iyi ifade ettikleri ilk albümleri 'Asitane' Aura Müzik etiketiyle yayınlandı.

Asitane, İstanbul temalı bir çalışma. İsmini Farsça'da 'devletin eşiği', eski Yunanca'da 'büyük tekke' anlamına gelen İstanbul'un eski isminden alıyor. Albümün üzerindeki sembol ise Bizans döneminde İstanbul'un simgesi olarak kullanılan 'batan ay'.

Audiofact'in müziğini bir kategoriye sığdırmak güç, bunun gerekli olduğundan da çok emin değiliz doğrusu. Bunun yerine, 'Köşeleri, sınırlamaları olmayan, jazz değil ama armonik yapısı itibariyle jazz temelleri üzerine oturmuş; funk, hip-hop, elektronik ritmler ve dozunda kullanılmış etnik unsurlarla farklı ama Audiofact'e has bir lezzet bütünlüğü içinde sunulmuş tadlar barındıran bir müzik' desek tarif çok mu uzun gelirdi? Belki de en doğrusu bunu dinleyenlerin yorumuna bırakmak.

Grubun gitaristi Onur Türkmen'in konuya yaklaşımı ise "Biz kendi neslimizin sesini arıyoruz" şeklinde. "Biz kendimize özgü ve saf birşeyler ortaya koyma çabasındayız. Önceki kuşaklardan net ve somut bir miras alamadığımız için kendi çabamızla ortaya birşeyler çıkartmaya çalışıyoruz. Geçmişten gelen kültürel bir zenginlik olmadığı için değil, bu bize iletilmediği için. Biz çocukken kendi kültürümüzle olan tek temasımız TRT Çok Sesli Türk Müziği Korosu'ydu oysa gelenek öyle değil Türkiye'de". Mehmet Ali Sanlıkol ekliyor: "Tabii arayış içinde olan bir tek biz değiliz, biz kendi tecrübelerimiz doğrultusunda kendi neslimizin sesini arıyoruz, ama tabii bu bir misyon da değil, sentez peşine düşmeden içimizden geldiği gibi çalıyoruz, sonuçta ortaya doğal bir sentez çıkıyor."

Tabii müzikal arayış bu olunca İstanbul gibi bir çok kültürü bir arada barındıran muhteşem zenginlikteki bir metropolden yola çıkmak hem anlamlı, hem de çok besleyici olmalı. "Tabii," diyor Onur, "Ne olursa olsun çok dinamik bir şehir İstanbul, yaşanan şeylerin çoğu belki hoşumuza gitmiyor ama iyi ya da kötü bizi etkiliyor. Eğer Stockholm'de yaşıyor olsaydık herhalde müziğimizde bu kadar farklı renk olmazdı". Peki bu konsept nasıl çıktı ortaya? "Tamamen duygusal, çok entellektüel bir temeli yok. Yabancı grup elemanları için de İstanbul'un özel bir yeri var, o yüzden İstanbul dokulu bir albüm yapmak istedik".

'Asitane' İstanbul dokulu olmanın ötesinde İstanbul'da geçen bir günü tema alan bir konsept albümü, parçalar günün farklı saatlerini temsil ediyor. İlk parça Ghetto In Asitane ile akşamüstü kenar mahallelerden yola çıkıyor, gece Mr. Downtown'la Taksim'deki yoğun eğlence ve club trafiğine karışıyoruz. Uzun bir gecenin ardından ezan seslerinin arasında Sabah'ın ilk ışıklarına gözümüzü açıyor, Face Collection ile kendimizi yoğun sabah trafiği ve kargaşa içinde buluyoruz, öğle vakti Jasmine ile minik bir nefes alıyor, belki bir de romantik kaçamak yapıyoruz. Ardından Rainchaser ve Everytime The City Falls ile İstanbul'a özel bir zamandan kopuş ve tarihte kısa bir yolculuk geliyor, albüm Dere Geliyor Dere ile akarak bir günlük devinimini tamamlıyor. Ayrıca her bir parçanın arasında yer alan İstanbul'a özgü ses ve müziklerle bu muhteşem şehrin renkleri sunuluyor. Balıkçılar, ezanlar, gazeller, oyun havaları, martılar, trafik keşmekeşi, satıcılar, çocuk sesleri, elektronik ritmler ile İstanbul'un binbir rengi 'Asitane'de ölümsüzleşiyor.

Albümdeki besteler Mehmet Ali Sanlıkol ile Onur Türkmen'e ait ama diğer grup elemanlarının da düzenlemelere katkısı büyük. Albümde yer alan iki yorumdan biri Dere Geliyor Dere Mehmet Ali Sanlıkol tarafından yeniden düzenlenmemiş, yeniden bestelenmiş. Sanlıkol aradaki farkı şöyle izah ediyor: "Türküleri yeniden düzenleyerek büyük farklılıklar yaratmak mümkün değil, bir melodinin altına istersen iki yüz bin tane değişik armoni yaz, o türküyü alıp başka bir yere taşıyamıyorsun. 'Recomposing' ise bir temanın partiküllerinden yola çıkarak işlenmesi ve daha uzun bir eser haline getirilmesi olarak tanımlanabilir. Aslında bunca yıllık kompozisyon geleneğinde recomposition'ın çok da orijinal bir yanı yok, sadece bildiğim kadarıyla şimdiye kadar hiçbir türkü bu anlayışla yorumlanmadı".

Albümdeki diğer yorum, Rönesans bestecisi Guillaume Dufay'ın İstanbul'un Osmanlılar'ın eline geçmesi üzerine 1454 yılında yazdığı ve bir ağıt niteliği taşıyan bestesi Lamentatio Sanctae Matris Ecclesiae Constantinapolitanae'nin Onur Türkmen aranjmanı Everytime The City Falls ise konsept içinde önemli bir yer tutuyor.

'Asitane'de iki dünyaca ünlü jazz müzisyeni de gruba eşlik etmiş. Birlikte çalıştığı isimler arasında Michael Franks, Tony Bennett, David Sanborn, Pat Metheny, Gary Burton, Lee Ritenour, Steve Gadd, Anthony Jackson, Dave-Don Grusin, Mike Stern, Bob Mintzer, Ernie Watts gibi isimleri sayabileceğimiz trompetçi Tiger Okoshi ile efsanevi trombonu ve aranjör Bob Brookmeyer. Her iki isim de grubun müziğine duydukları hayranlığı her fırsatta dile getiriyor ve projelerinde onlara destek veriyor.

Ayrıca vokallerde Gospel şarkıcıları Ray Greene, Athene Wilson, Kütsan Kai, Joel Chriss ile vurmalı çalgılarda Mehmet Akatay ve Cem Mutlu ile klarinette Bülent Altınbaş'ın gruba eşlik ettiği, 'Asitane', Boston ve İstanbul İTÜ MIAM Stüdyoları'da kaydedildi. Albümün prodüktörleri Mehmet Ali Sanlıkol ve Onur Türkmen ile geniş kitlelerce Kurban grubunun başçısı olarak tanınan ama aynı zamanda da usta bir tonmaister olan Kerem Tüzün. Albümün sound'unun ortaya çıkmasında önemli yeri olan bir başka isim de Aykut Şahlanan. Mastering ise, Madonna'dan Aerosmith'e, Led Zeppelin'den John Lennon'a, John Scofield'den Brad Mehldau'ya birçok albümün yapıldığı New York'taki Sterling Sound Stüdyoları'nda yapıldı.

İngiliz yönetmen Michael Winterbottom'un yönettiği "24 Hour Party People/24 Saat Parti İnsanları" Manchester sound'unun doğuşunu, öncesini, sonrasını dönemin sıradışı plak şirketlerinden Factory Records'un ortaklarından gazeteci Tony Wilson'un ağzından belgesel tadında bir kurguyla anlatıyor. Son derece çarpıcı, eğlenceli ve aynı zamanda bilgilendirici bir film. Tony Wilson henüz filmin başında Sex Pistols'un Manchester'da verdiği ilk konserine gidiyor (4 Haziran 1976). Konseri sadece 42 kişi izliyor ve izleyenler arasında önce Joy Division, sonra New Order'dan Stiff Kittens, yapımcı Martin Hannett, Simply Red'in solisti Mick Hucknall gibi isimler var. Konser orada bulunan tüm müzisyenler için etkileyici ve ilham verici oluyor. Filmin sonunda 90'ların başına gelindiğinde, punk, indie, rave, hepsi altın devrini geride bırakmış, Factory Records gerçekten çığır açan müzisyenlere destek çıkmış, bir devir sona ermiş, müzik akıl almaz yeniliklere, türlere yelken açmış giderken, Tony Wilson bir uçuş sırasında Tanrı'yla konuşuyor, Tanrı ona özetle yaptığı ve söylediği her şeyin doğru olduğunu söylüyor ve "Mick Hucknall konusunda haklıydın. Müziği kötü, kendisi de öyle", diyor.

Mick Hucknall'ın yaptığı müziği pop kültürü dışında değerlendirdiğimizde 'kötü/boktan' sonucunu çıkartabiliriz rahatlıkla - tabii kötü göreceli bir kavram. Ancak pop kültürü çerçevesinde Simply Red'e baktığımızda her albümünde belli bir niteliği yakalamış, başarılı bir grup çıkar karşımıza. Yine de Mick Hucknall'ın Sex Pistols'dan nasıl etkilendiği/hiç mi etkilenmediği sorusu takılıyor insanın aklına ama tercih meselesi diyelim...

Simply Red, Sex Pistols konserinden sekiz yıl sonra Mick "Red" Hucknall tarafından kuruluyor. O zaman grupta iki bascı Durutti Column ve Tony Bowers, iki synthesizercı Tim Kellett ve Fritz McIntyre ile Chris Joyce (d) ve Sylvan Richardson (g) yer alıyor. Süreç içerisinde Mick Hucknall dışında elemanlar sürekli değişiyor. Grup 1985 yılında Elektra Records etiketiyle ilk albümleri "Picture Book"u yayımlıyor. Albümden çıkan "Money Too Tight (To Mention) ve "Holding Back The Years" single'ları hem İngiltere hem Amerika listelerinde liste başına yerleşerek Simply Red'e erken bir başarı getirmiş oluyor. 1987'de çıkan "Men and Women" yine bir hit doğuruyor; "The Right Thing". Albüm Cole Porter'ın ünlü bestesi "Ev'ry Time We Say Goodbye"ın başarılı yorumunu da içeriyor. Üçüncü albüm "A New Flame"deki bir başka cover "If You Don't Know Me By Now" (Harold Melvin bestesi) Simply Red'e bir 'gold single' getiriyor. 1991'de yayımlanan "Stars"dan çıkan her single listelerde ilk sıraya yerleşmeyi başarıyor ve tüm dünyada satış rekorları kırıyor. Bu hikaye de böyle sürüp gidiyor. "Life", "Blue", "Love and The Russian Winter" ve "Best of..." albümlerinin hepsi Simply Red'e liste başarısı getiriyor ve eski hayranlarına yenilerini katarak Simply Red fanlarını çoğaltmayı başarıyor Mick Hucknall. Tabii bu arada yaşlanıyor, kızıl saçlı, çilli sevimli çocuğun yerini, önce uzun lüle lüle saçlarına kızların özendiği, karizmatik, hoş bir erkek, şimdilerde de zenci rap, hip-hop müzisyenlerinin kliplerini aratmayacak cinsten seksi hatunların boy gösterdiği, erotizm kokan son single'ı "Shine"da uzaktan olan biteni izleyen, olgun ama biraz tuhaf bir beyefendi alıyor.

"Shine"ın yer aldığı son albüm "Home" bu yılın Mart ayında piyasaya çıkıyor. Albüm Hucknall'ın kendi plak şirketinden çıkan ilk albüm olma özelliğini de taşıyor. Sound'a baktığımızda hala yumuşak, akıcı bir soul-pop çizgisinin sürdürüldüğünü görüyoruz. Anlayacağınız yıllar geçiyor, müzik endüstrisi gelişiyor, türler çoğalıyor, beğeniler, trend'ler farklılaşıyor ama Simply Red hiç değişmiyor.

Hala meraklıysanız Mick Hucnall'a 4 Temmuz akşamı Açıkhava'da sizi bekliyor olacak.

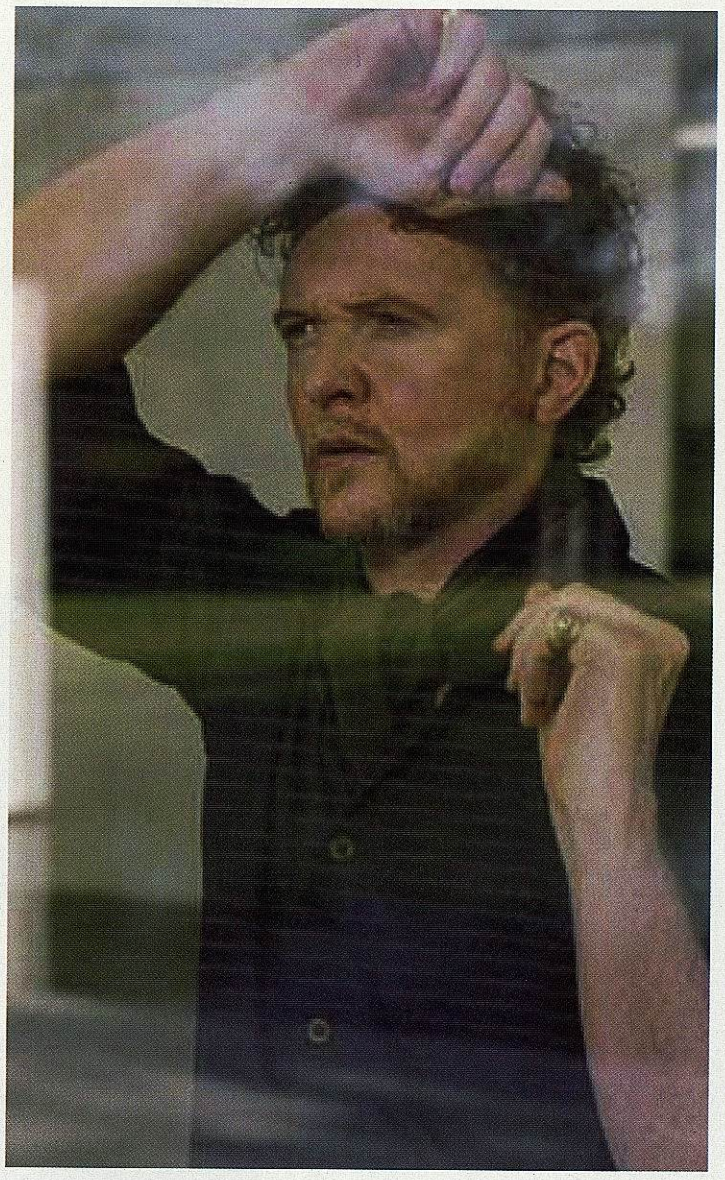

Simply Red hep aynı

Simply Red'e baktığımızda her albümünde belli bir niteliği yakalamış, başarılı bir grup çıkar karşımıza. Yine de Mick Hucknall'ın Sex Pistols'dan nasıl etkilendiği/hiç mi etkilenmediği sorusu takılıyor insanın aklına ama tercih meselesi diyelim...

Raife Polat
raifepolat@antipopuler.com

Yüksekte olmaya alışın!

Yeni Ford Fusion mükemmel görüş açısı için daha yüksek. Şehir yaşamının üstesinden gelebilmeniz için daha güçlü. Üstelik iç mekânı hem fonksiyonel hem de sürücü ve yolcuların rahatı için daha geniş. Fusion'la yol almak mükemmel bir duygu.

Yüksek. Güçlü.
Yeni Ford**Fusion**

Ford Otosan tarafından ithal edilmektedir.

Koç

Yüksekte olmaya bir kez alışınca, asla vazgeçemeyeceksiniz. Yeni Ford Fusion'la tanışmak için, Ford Direkt Hattı 0212 473 3673 ya da www.ford.com.tr/fusion

Tasarımı yaşamdan, güveni teknolojiden.

Ford

Nardis'te festival

10. İstanbul Jazz Festivali'nde bu yıl 13 yerli grup ve 50 kadar müzisyen yer alacak. Bugüne kadar yapılan festivallerde yeteri kadar yer alamayan bizim müzisyenlerimiz bu yıl Nardis Jazz Club'ın yaşamımıza girmesiyle hakettikleri ilgi ve desteği dinleyicilerinden gördüler.

Kaval Sviri
Sibel Gürsoy (vo), Yahya Dai (ewi, ss, fl), Serkan Özyılmaz (kyb), İlker Özalp (b).

Festival kapsamında ise büyük mekan konserlerinden sonra "house band" olarak, kulübe festival organizasyonu tarafından davet edilecek uluslararası müzisyenlerle jam-session'lar yaparak, festivalin esas kaynaşma noktasını oluşturacaklar. Konu ile ilgili yazılar aslında konserlerden sonra yazılabileceğinden, bırakın yazılmayı ancak "yaşanabileceğinden" biz bu sayımızda sadece hepinizin bildiği ve tanıdığı grupları genel anlamda hatırlatmayı istedik. Hepinizi bu heyecanlı ve ilginç olmasını beklediğimiz gecelere bekliyoruz.

Zuhal Focan
ofocan@prizma.com

nardis jazz club — TEMMUZ AYI KONSERLERİ

Galata Kulesi Sokak No.14, Galata-Istanbul tlf. 0212-2446327

01 SALI	**Alp Ersönmez liderliğinde** Bilgi Üniversitesi jazz bölümü mezunları gecesi
02 ÇARŞAMBA	**Oğuz Büyükberber Quartet** Oğuz Büyükberber (clt), Çağlayan Yıldız (g), Demirhan Baylan (b), Cengiz Baysal (d).
03 PERŞEMBE	**Kangroove** Bora Uzer (vo, g), Can Çankaya (p), Alp Ersönmez (b), Mert Önel (d)
04 CUMA	**Janusz Szprot Quartet** Janusz Szprot (p), Yahya Dai (s), Kamil Erdem (b), Cem Aksel (d),
05 CUMARTESİ	**(10. İstanbul Jazz Festivali; I.grup) Kaval Sviri** Sibel Gürsoy (vo), Yahya Dai (ewi, ss, fl), Serkan Özyılmaz (kyb), İlker Özalp (b). **(10. İstanbul Jazz Festivali; II.grup) Cengiz Baysal Quartet** Serkan Özyılmaz (p), Ercüment Ateş (g), İlker Özalp (b), Cengiz Baysal (d).
07 PAZARTESİ	**Yıldız & Focan & Yalay Trio** Çağlayan Yıldız (eg), Önder Focan (ag), Mahmut Yalay (b) Trio
08 SALI	**(10. İstanbul Jazz Festivali) Lifeline** Şevket Akıncı (g), Yahya Dai (ts, ss; Ewi, sampler), Emre Tukur (p), Eylem Pelit (b), Cem Aksel (d)
09 ÇARŞAMBA	**(10. İstanbul Jazz Festivali) Kerem Görsev Trio** Kerem Görsev (p), Volkan Hürsever (b), Ateş Tezer (d).
10 PERŞEMBE	**(10. İstanbul Jazz Festivali) Kent Mete Trio** Kent Mete (p), Yaz Baltacıgil (b), Berke Özgümüş (d)
11 CUMA	**(10. İstanbul Jazz Festivali), Sibel Köse & Tuna Ötenel Quartet** Sibel Köse (vo), Tuna Ötenel (p, s), Kamil Erdem (b), Cem Aksel (d)
12 CUMARTESİ	**(10. İstanbul Jazz Festivali), Focan Hammond Quartet** Önder Focan (g), Yavuz Darıdere (Ham.B.org), Meriç Demirkol (as), Ayhan Öztoplu (d).
14 PAZARTESİ	**(10. İstanbul Jazz Festivali), Ayşegül Yeşilnil Quartet** Ayşegül Yeşilnil (vo), Selim Benba (p), Nezih Yeşilnil (b), Deniz Dündar (d).
15 SALI	**(10. İstanbul Jazz Festivali), Baki Duyarlar Trio "Beatles Project"** Baki Duyarlar (p), Erdal Akyol (b), Cem Aksel (d).
16 ÇARŞAMBA	**(10. İstanbul Jazz Festivali), Spin** Sıtkı Sırtanadolu (g), Tahsin Ünüvar (s), Selim Benba (p), Erdal Akyol (b), Ferit Odman (d).
17 PERŞEMBE	**(10. İstanbul Jazz Festivali), 4-Bone** / Hakan Çimenot (tb), Emre Kayhan (tb), Berna Sağdıç (tb), Doğan Aykon (tb), Can Çankaya (p), Ozan Musluoğlu (b), Cem Aksel (d).
18 CUMA	**(10. İstanbul Jazz Festivali), Sarp Maden Trio** Sarp Maden (g), Alp Ersönmez (b), Volkan Öktem (d).
19 CUMARTESİ	**(10. İstanbul Jazz Festivali), Genco Arı Trio** Genco Arı (p, keyb), Ozan Musluoğlu (b), Cem Aksel (d).
21 PAZARTESİ	**Burak Bedikyan & Bilal Karaman Duo** Burak Bedikyan (p), Bilal Karaman (g).
22 SALI	**Cihan Terlan Quartet "Jobim Project"** Cihan Terlan (g, vo), Murat Arkan (g), Müge Terlan (perc), Serdar Gönenç (perc).
23 ÇARŞAMBA	**Cem Tuncer & Önder Focan Duo** Cem Tuncer (g), Önder Focan (g).
24 PERŞEMBE	**Fatih Erkoç Quartet** Fatih Erkoç (vo, tb), Serkan Özyılmaz (p), Cemal Serezoğlu (b), Melih Çetiner (d).
25 CUMA	**Ted Curson (tp) & Jyrki Kangas (b) ve konuk müzisyenlerle kapanış partisi**
26 CUMARTESİ	**Ted Curson (tp) & Jyrki Kangas (b) ve konuk müzisyenlerle kapanış partisi**

Kaval Sviri

5 Temmuz Cumartesi 22:30

**Sibel Gürsoy (vo),
Yahya Dai (ewi, ss, fl),
Serkan Özyılmaz (kyb),
İlker Özalp (b),
Cengiz Baysal (d)**

Semih Baser

Sibel Gürsoy

1978 Bulgaristan doğumlu Sibel Gürsoy çok küçük yaşlarda başladığı müzik hayatını, onaltı yaşında iken Türkiye'ye gelerek profesyonel olarak sürdürdü. Ağırlıklı olarak film müzikleri seslendirdi (Ağır Roman, Herkül, Sihirli Kılıç, Gemide). Pasaporte Latino grubu ile üç yıl çalıştı. 1998 yılında Fahir Atakoğlu ile konser ve albüm çalışmaları oldu. 1999 yılında ilk albümü olan "Gündüz Gece", David Bowie, Tina Turner, Freddie Mercury gibi bir çok isimle yaptığı çalışmalardan tanınan Erdal Kızılçay müzik direktörlüğünde gerçekleşti.

Son olarak besteci Melih Kibar'ın "Yadigar albümünde" "Seni Seviyorum adlı eseri seslendirdi.

Sahne performansları halen çeşitli gruplarla devam etmektedir. Panic Attack ile konserler vermekte, Drum Circle ve Cengiz Baysal Group'ta ise Bulgar Halk Müziği kökenli bir stilde performanslarını sürdürmektedir.

Yahya Dai

1963 Ankara doğumlu, 1974'de Soprano blokflüt ile başlayan müzik hayati 1981'de Alto saksofon ve ilerleyen yıllarda tenor saksofon, soprano saksofon, bariton saksofon, yan Flüt ve EWI (elektrik nefesli enstrüman) ile devam etti. Ankara'da uzun bir dönem Tuna Ötenel ile birlikte çalıştı, Bilkent Üniversitesi bünyesinde açılan Jazz Müziği bölümünün bir yıl öğrencisi oldu ve kısa bir süre Tomasz Szukalski (sax) ile çalışma fırsatı oldu. Kuruluşundan bu güne (1990) Asiaminor ile çalışmalarına devam ediyor, Ali Perret Acid Trippin, Önder Focan, Janusz Sprot, Alan Ginter (bas) ile bir çok çalışmalara katıldı. Bir dönem Ankara Büyük Şehir Belediyesi Kent Orkestrasi'nda görev aldı. 1994 Yılında Ankara Devlet Opera ve Balesi bünyesinde gerçekleştirilen "Ankara Pop Grubu" ve "Hafif Müzik Konseri" çalışmalarında yer aldı. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın 30 Nisan 1994'deki konserine (Paris'te bir Amerikalı) misafir sanatçı olarak katıldı. 1999 yılında Lawrence "Butch Morris'in Conduction çalışmalarında yer aldı. 2000 Yılı Haziran ayında U.C.Davis 'de düzenlenen World Music Fest 'de Alper Yılmaz'la beraber yer aldı. 2000 Yılı Temmuz ayında 5. Mağusa Festivali'ne Asiaminor ile katıldı. 2003 Mayısında Asiaminor ile New York Centeral Park'da "Moon & Stars Project" tarafından düzenlenen konserde çaldı.

Kurulduğundan bugüne Asiaminor ile Türkiye konserleri haricinde Almanya, Avusturya, İsviçre, İtalya, Macaristan, Yunanistan, Kıbrıs, İspanya ve A.B.D.'de birçok eyaletde konserler verdi.

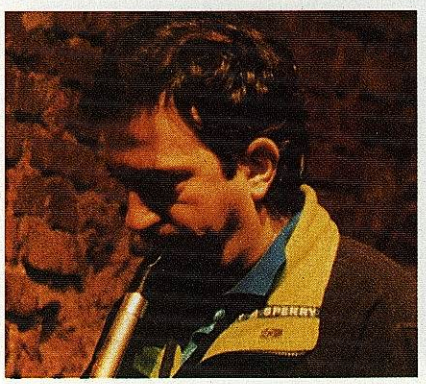

Serkan Özyılmaz (p)

İlk okuldan sonra MSÜ Devlet konservatuarı piyano bölümünde Metin Ülkü, Lale Önge ve Hülya Ardıç'la öğrenim gördü. Lisede piyanoyla birlikte aynı üniversitede kompozisyon bölümünde İlhan Usmanbaş, Ahmet Yürür ve Hasan Uçarsu ile çalıştı. 2002 yılında kompozisyon bölümünden mezun oldu. Çeşitli gruplarda Cengiz Baysal, Volkan Öktem, Volkan Hürsever, Eylem Pelit ve Önder Focan ile çaldı. 2001 yılından bu yana TRT Hafif müzik ve jazz orkestrasında kadrolu sanatçı olarak görev yapmaktadır.

İlker Özalp

1968 doğumlu İlker Özalp 1987'de Almanya'dan Türkiye'ye geldi. İstanbul Üniversitesi Alman Filolojisi Bölümü'nden mezun oldu. Bugüne dek müzikallerden pop'a, rock'tan jazz fusion'a kadar uzanan geniş bir müzikal yelpazede faaliyet gösterdi.

Halen solo projesinin yanısıra Sibel Gürsoy ile Bulgar halk şarkılarının modern aranjmanlarını içeren "Kaval Sviri-Kaval Plays" adlı proje üzerinde çalışmaktadır. Konser etkinliklerini , başta Cengiz Baysal Group ve Selen Gülün Trio olmak üzere çeşitli gruplarla sürdürmektedir.

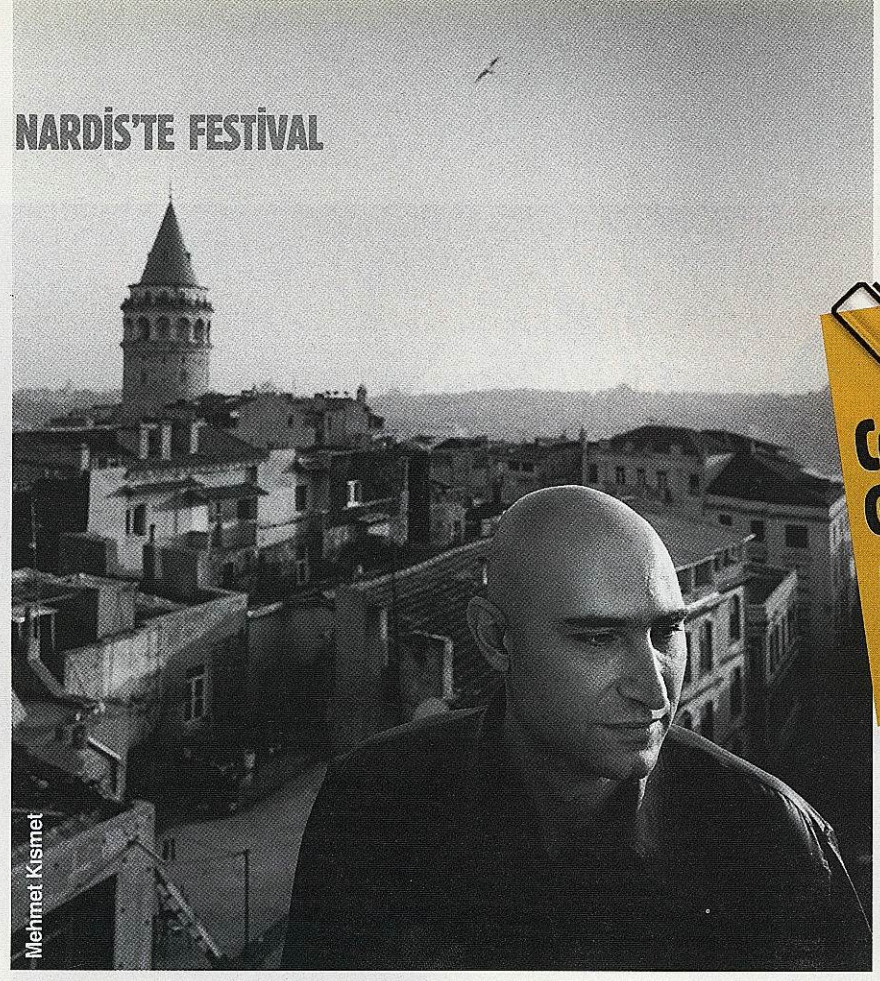

Mehmet Kısmet

Cengiz Baysal Group

5 Temmuz Cumartesi 22:30

Serkan Özyılmaz (p)
Ercüment Ateş (g)
İlker Özalp (bg)
Cengiz Baysal (d)

Cengiz Baysal Group, 60'lı yılların modal jazz geleneğini günümüz sound'una taşıyan Cengiz Baysal'ın basit ve naif armonik yapı üzerine kurduğu ritmik kompozisyonlarını doğaçlama öğelerini ön plana alarak seslendiriyor.

Ercüment Ateş

1965 yılında dokuz yaşında iken Beyaz Kelebekler grubu ile profesyonel müzik hayatına atıldı. Ali Perret ile Jazz Teorisi çalıştı. Bugüne kadar sayısız plak ve CD'de stüdyo müzisyeni olarak yer aldı. Çalıştığı isimler arasında Aydın Esen ve Acid Trippin grubunu sayabiliriz.

Cengiz Baysal

"Musicians Institute", "Los Angeles City College" ve "Berklee College of Music" mezunu olan Cengiz pek çok ödül ve burs ile dolu akademik hayatının yanında çok aktif bir profesyonel çalışma hayatı sürdürmüştür.

Çalıştığı müzisyenler arasında Ron Affif, Aydın Esen, Sam Riney, Bruce Eschowitz, Okay Temiz, Kerem Görsev, Önder Focan, Emin Fındıkoğlu, Tuna Ötenel, Bobby Lee Rodgers, J.B. Eckl, Audio Fact Grubu, Ali Perret, Tiger Okoshi, İmer Demirer gibi isimleri sayabiliriz.

Cengiz Los Angeles'da geçirdiği 98-99 yıllarında "Musicians Institute" okulunda öğretim üyesi , "Los Angeles City College" okulunda ise "Advisory Board" üyesi olarak görev aldı.

Müzik hayatına Türkiye'de devam eden Cengiz, İstanbul Bilgi Üniversitesi müzik bölümünde öğretim üyeliği yaparak müzik eğitimine katkılarını sürdürüyor. Cengiz'i İstanbul çevresinde Önder Focan, Kerem Görsev , İmer Demirer, Cengiz Baysal Group gibi sanatçı ve gruplarla izleyebilirsiniz.

Lifeline

8 Temmuz Salı 22:30

2001 yazında gitarist ve besteci Şevket Akıncı tarafından kurulan Lifeline, Kuzey jazz'ıyla sokak funk'ını, 70'lerin fusion'ını ve rock'u birarada barındıran özgün bir grup. Tenor ve soprano saksofon, electric wind ve sequencer'da Yahya Dai (Asia Minor, Acid Trippin, Tuna Ötenel), davulda Cem Aksel (Bülent Ortaçgil, Akın Eldes), klavyede Emre Tukur, bas gitarda Eylem Pelit (Habbecik) ve Mümtaz Solmaz, gitarda Şevket Akıncı'dan oluşan Lifeline'ın ilk albümü Nova Express. Yaklaşık bir buçuk yıldır İstanbul'da çalışmalarını sürdürmekte olan grup, bu yıl da çeşitli kulüplerde calışmalarına devam ediyor. Farklı birikimleri olan müzisyenleri potasında toplayan "Lifeline" projesi, performans deneyimlerini bir albüm içinde topladı.

Şehir sound'u ve elektrik altyapılı bir karakteri olan topluluğun sahne performansı bugünün kaotik, çarpıcı dünyasını çağrıştırıyor. Rat Race", "Erotic Kung-Fu" ve "Dead Hunters" gibi besteler sokak kültüründen etkilenirken, "Solaris", "Nova Express", "Lonesome Hope" gibi bestelerde William S. Burroughs ve Stanislaw Lem gibi yazarların eserlerinden esinlenilmiş. "Walking on the Melting Ground" 17 Ağustos depreminden etkinlenmiş ve yakınlarını kaybetmiş olan insanlara ithaf edilmiş.

Lifeline kuzey jazzıyla sokak funk'ını, 70'lerin fusion'ı ile rock'u barındıran özgün bir grup. Şevket Akıncı'nın ilginç bestelerini bu özgün müzikal anlayışlarıyla seslendirecekler.

Kerem Görsev

8 senedir birlikte olan grup, festivalde Kerem Görsev bestelerine ve 1940-50'lerin jazz standartlarına yer verecek.

28 Haziran 1961'de İstanbul'da doğdu. 1967 yılında İstanbul Belediye Konservatuarı'na girip Rana Erksan'dan piyano dersleri aldı. 1972 yılında İstanbul Devlet Konservatuarı açılınca bu okulda Gönül Gökdoğan'la keman, Prof. Özer Sezgin'le viola çalıştı.

1981 yılında askerlik görevini yaparken tanıştığı arkadaşı gitar sanatçısı Ercüment Ateş ile Ankara'da Kızılay Orduevi'nde dans ve yemek müziği çalan bir grupta ilk jazz denemelerine başladı. 1983 yılında terhis olan Kerem Görsev 1983 / 1988 yılları arasında çeşitli kulüplerde dans müziği ve eşlik orkestralarında çalıştı. 1989 yılında Korükent Jazz Bar'da çalışmaya başlamasıyla yurt dışından gelen pek çok müzisyenlerle çalma imkanına kavuştu. Ed Howard, Rubin Kanyata, Doris Troy, Steve Hall, Vinnie Night, Kenny More bu sanatçılardan bazılarıdır. 1993 / 1995 yılları arasında TRT İstanbul Radyosu Hafif Müzik ve Jazz Orkestrası'nda görev aldı.

İlk beste denemelerine 1990 yıllarında başlayan Görsev, 1994 yılında ilk albümü olan "Hands and Lips" in kayıtlarını bitirdi. Kerem Görsev'in hayatında yeni bir sayfa sanatçı Eric Revis ile tanışınca açıldı. 1996 yılında ikinci albümü "I Love May", 1997 yılında üçüncü albümü "For Murat'" an sonra dördüncü albümü "Relaxing" 1998 yılında tamamladı.. Bu yıllarda Kerem Görsev, Eric Revis ve Can Kozlu'dan oluşan üçlü konserler ve festivallerle geniş kitlelere ulaşmaya başladı. Bu dönem içerisinde çalıştığı sanatçılar; Allan Harris, La Verne Butler, Harvey Tompson, Clifford Jarvis, Bob Demeo, Eric Revis, Can Kozlu, Ateş Tezer ve Volkan Hürsever oldu.

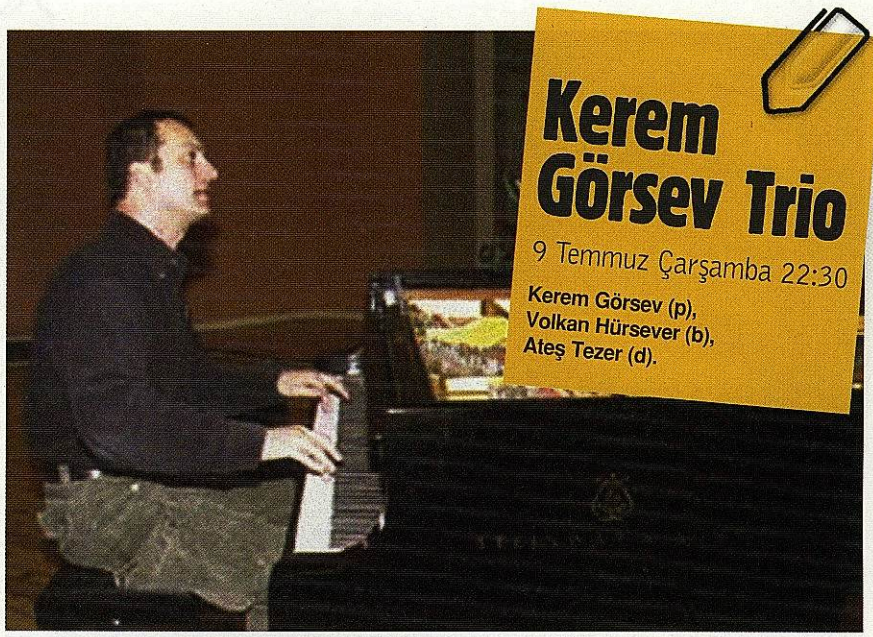

Kerem Görsev Trio

9 Temmuz Çarşamba 22:30

Kerem Görsev (p),
Volkan Hürsever (b),
Ateş Tezer (d).

Kerem Görsev - Allan Harris ortak çalışması "Laid-Back" 1950 ve 1960'ların Broadway film müzikleri ve Amerika'nın jazz standartlarından oluşan beşinci albümü olarak 1999'da bitirdi. 1998 yılında kendi adını taşıyan jazz kulübünü açan Görsev 2001 yılına kadar burada Steve Kirby, Keith Hall, Alvester Garnett, Russel Gunn, Anna Lisa, Ron Affif, Claudia Acuna gibi sanatçılarla birlikte çaldı.

1999 yılında St. Petersburg'a giden sanatçı St. Petersburg Philarmonic Orchestra ile kendi bestelerinden oluşan "November in St. Petersburg" albümünün kayıtlarını yaptı. Orkestrayı Erol Erdinç yönetti, orkestra düzenlemelerini Kamil Özler yaptı. Bu albüm 2000 yılında çıktı. Ve İstanbul Jazz Festivali'nde St. Petersburg Philarmony Orchestra ile birlikte bu albümün ilk konserini gerçekleşti.

Kerem Görsev 2001 yılının sonbaharında çıkan yedinci albümü "Warm Autumn"un kayıtları New York'da yaptı. Müzikal danışmanlığını Eric Revis'in yaptığı albümde Russell Gunn, JD Allen, Jason Jackson, Eric Revis, Alvester Garnett, Kahlil Kewane Bell çaldılar

Kerem Görsev halen Türkiye'nin bir çok şehrinde klasik orkestralarla birlikte "November in St.Petersbourg" projesini çalmakta ve üniversitelerde konserlerinde devam etmektedir.

Kent Mete Trio

10 Temmuz Perşembe 22:30

Kent Mete (p)
Yaz Baltacıgil (b)
Berke Özgümüş (d)

Kent Mete (p)

İstanbul'da doğdu. Müzisyen bir babanın oğlu olması sanatçının çocukluğunun sahnede ve kulislerde müzisyenler arasında onlarla aynı atmosfer içinde geçmesine neden olmuştur. İlk müzik derslerini babası Aydemir Mete'den aldı, daha sonra 1974'de İstanbul Devlet Konservatuarı'na girdi. Prof. Reşit Erzin viyolonsel sınıfında çalışmalarına başladı. Jazz müziği ile olan ilişkisi profesyonel olarak 1983 yılında Aydemir Mete Dörtlüsü'nde başladı. 1989'da girdiği Mimar Sinan Üniversitesi Müzik Kompozisyon bölümünden birincilikle mezun oldu.

Jazz çalışmalarına devam eden sanatçı 2000 yılında kurduğu Trio Function adlı grubuyla kendi özgün beste çalışmalarına yöneldi. Basta Yaz Baltacıgil, davulda Berke Özgümüş'ten oluşan Trio Function'da standart jazz parçalarından daha çok Türk jazz müzisyenlerinin özgün yapıtlarını yorumlamak amacını taşımakta, jazz standartlarını ise yeniden armonilendirme (reharmozation) yoluyla değişik yorum ve anlayış ile yaklaşım kurmaktadır.

Sibel Köse Tuna Ötenel Quartet

11 Temmuz Cuma 22:30

Sibel Köse (vo), Tuna Ötenel (p, s), Kamil Erdem (b), Cem Aksel (d).

On yılı aşkın süredir birlikte müzik yapan Sibel Köse, Tuna Ötenel ve Kamil Erdem'e davulda Cem Aksel'in eklenmesiyle oluşan grup bu konserlerinde uyumlu birlikteliklerini ve bireyselliklerini ifade edecekleri standart jazz repertuarı seçkisinin yanısıra Tuna Ötenel'in bestelerine ve bazı standartların Türk ritimleriyle yeniden yorumlanmasına yer verecekler.

Sibel Köse (vo)

Jazz müziğiyle ilgili çalışmalarına mezun olduğu ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü'nde öğrenci olduğu yıllarda başladı. Türkiye'nin sayılı jazz ustalarından biri olan Tuna Ötenel ile birlikte yaptığı çalışmalarla deneyim kazandı. Bilkent Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü'nde halen öğretim görevlisi olan Janusz Szprot aracılığıyla Bilkent, Zwierdzyniec ve Pulawy'de (Polonya) seminerlere katıldı. Bu yaz okulu ve seminerlerde Deborah Brown, Rachel Gould, Elli Wright ve Joe Lee Wilson'ın yönetiminde bireysel ve grup çalışmalarına katıldı. Ayşe Sezerman ve Randy Esen'den özel dersler aldı.

1987 yılından bu yana Sibel Köse konserlerde, radyo ve TV programlarında yer almakta, yerel ve uluslararası jazz festivallerine katılmaktadır. Bu festivallerin arasında *İstanbul Jazz Festivali, Kuşadası Uluslararası Jazz Festivali, Bodrum Musicorama Jazz Günleri, Afyon Jazz Festivali, ODTÜ Jazz Günleri, Isparta SDÜ Jazz Günleri, Festival of Jazz Standards* (Siedlce - Polonya), *Fete des Jazz* (Paris - Fransa), *Miedznaradowy Festiwal Pianistow Jazzowych* (Kalisz - Polonya), *Jazz au Xiricourt* (Xiricourt - Fransa) sayılabilir. Polonya'nın Zamosc kentinde düzenlenmiş olan Uluslararası Jazz Vokalistleri Yarışması'nda Birincilik ödülü aldı. Yerli ve yabancı pek çok değerli müzisyenle birarada çalışma fırsatı buldu. Yer aldığı projelerden bazıları: "Jarek Smietana - Polish All Stars Band"; "Polish-Turkish Jazz Connection"; Önder Focan "Vocalists Project"; Janusz Szprot - "Polonezköy"; Ali Perret "Mingus Project"; "Swing Connection"; "Cube" ve Jean Loup Longnon - Jean Pierre Gallis "Jazz Olympers"'dır. Sibel Köse büyük orkestralarla da çalışma fırsatı bulmuş; Ankara Devlet Opera ve Balesi'nin bünyesinde kurulan Ankara Pop Grubu'nun solistliğinin ardından Hava Kuvvetleri Büyük Orkestrası'yla konserler vermiş; son olarak da 2003 yılında Beck's Big Band'e solist olarak katılmıştır.

Yer aldığı albümler: *"Sometimes"* - Tuna Ötenel (1995, Uzelli), *"Focan Tunes Sung By Jazz Vocalists"* - Önder Focan (1999, Blue Note), *"Velvele"* - Oğuz Büyükberber (2000, Ada), *"Polonezköy"* - Janusz Szprot (2001, Ada)

"Bossa Lova a St-Germains-des-Pres" - Sibel Köse & Ahmet Gülbay Trio (2001, Estela Studio Labroue).

Tuna Ötenel (p, s)

Müzisyen babasının rehberliğinde 5 yaşında piyano çalmaya başlayan Tuna Ötenel yeteneklerinin hızla keşfedildiği Ankara Devlet Konservatuvarı'na kabul edilmiş ve burada Ulvi Cemal Erkin ve Ferhunde Erkin'in öğrencisi olmuştur. Kısa bir süre sonra ise jazz müziğini hayatının temel ögelerinden biri olarak görmeye başlamış ve çalışmalarını ve hayatını bu doğrultuya yönlendirmiştir.

1964 senesinde, Metin Gürel orkestrasıyla olan birlikteliği, ona profesyonel hayatın kapılarını aralamıştır. Aynı dönemde alto, tenor ve soprano saksofon çalmaya başlar ve bu enstrümanlarda kendi döneminin en iyisi olur. 1978 yılında, Erol Pekcan Orkestrası'na katılır ve Kudret Öztoprak'la birlikte tamamı Ötenel tarafından oluşturulan Türkiye'nin ilk jazz albümünü gerçekleştirirler: *"Jazz Semai"*. 10 yıl boyunca TRT'de radyo emisyonlarında yer alır. 1980 yılından bu yana, orkestra şefi, aranjör ve solist olarak müzikal etkinlikler içinde yer alır. Yurt içinde ve dışında konserler verir ve Dışişleri Bakanı'nın daveti üzerine A.B.D.'ne davet edilir. İsveç'te tanınmış trompet ustası Maffy Falay ve vurmalı sazlarda Okay Temiz'le çeşitli zamanlarda biraraya gelir ve *"Zikir"* albümü oluşur.

1994 yılında "Sometimes" albümünü oluşturur. 1995 yılında Houston'a (ABD) onur konuğu olarak davet edilir. Turkiye ve yurt dışında pek çok konser ve festivale katılır. Benny Carter, Harry Sweets Edison, Karin Krog, Hilton Ruiz , Victor Sproles, Buster Williams, Herbie Hancock, Peter King, Pierre Michelot, Philippe Combelle, Jean Loup Longnon ve Raul de Sousa birlikte çaldığı önemli müzisyenlerin başlıcalarıdır.

1999 yılında Pierre Michelot ve Philippe Combelle ile birlikte kendi müziğini yansıttığı "Vian Köpüğü - l'Ecume de Vian" albümünü ve ardından aynı kadroya Raul de Sousa'nın eklendiği "Voyageur" adlı albümü gerçekleştirir. İki albümle de Fransız izleyicisinden yoğun ilgi gören Tuna Ötenel "jazz müziği için duyduğu tutkuyu yoğun bir duyarlılıkla biraraya getiren şaşırtıcı bir müzisyen" olarak nitelendirilmektedir.

Kamil Erdem (b)

Kamil Erdem klasik gitarla başladığı müzik yaşamında Türk müziğini çokseslendirme çalışmalarına ağırlık verdi; bas çalmaya başladıktan sonra aynı yöndeki çalışmalarını jazz türünde sürdürdü. 1981-86 yılları arasında Okay Temiz - Oriental Wind topluluğuyla Türkiye ve Avrupa'da konserler verdi. 1990 yılında ASIAMINOR topluluğunu kurdu. Bu grubun Avrupa ve A.B.D.'de de yayınlanan *"Along the Street"* (1991), *"Longa Nova"* (1996) ve *"Kedi Rüyası-Cat's Dream"* (1997) adlı albümlerindeki beste ve düzenlemeleri gerçekleştirdi. ASIAMINOR grubuyla Ankara Uluslararası Müzik Festivali (1995), İzmir Avrupa Jazz Günleri (1995), Akbank Uluslararası Jazz Festivali (1995), İstanbul Jazz Festivali (1996), Bursa Uluslararası Müzik Festivali (1998), Bodrum Musicorama (1998) gibi ülkemizin önemli uluslararası müzik festivallerinin yanısıra, Jazz Fest Wiesen (Viyana-1991), World Music Festival (Budapeşte-1991), Festa dell'Unita (Napoli-1997), Selanik Avrupa Kültür Başkenti (1997), San Isidro (Madrid-2002) gibi yurtdışı festivallerde konserler verdi; 1990 ve 1992'de Almanya, Avusturya ve İsviçre'yi kapsayan turneler gerçekleştirdi. Aynı grupla 1996 , 1998 ve 2003'te A.B.D.'de konserler veren Erdem, bu konserlerde, aralarında Wolf Trap Center (Washington D.C.), Krannert Center (Urbana, Illinois), Spivey Hall (Atlanta), Central Park (New York) gibi A.B.D.'nin tanınmış konser merkezlerinde çaldı.

Kamil Erdem gerek kendi adına kurduğu, gerekse farklı jazz müzisyenlerinin önderliğindeki çeşitli topluluklarla yurtiçinde ve dışında konserler verdi. 1996'da Kamil Erdem-Ensemble Ankara ile Uluslararası Ankara Müzik Festivali'nde, aynı yıl Kamil Erdem Ethno-Jazz Trio ile ODTÜ Jazz Günleri'nde, aynı trio ile 1998'de Antalya Jazz Festivali'nde yer aldı. 1995'te Mısır'lı topluluk Sharkiat'ın albümünde konuk sanatçı olarak çaldı ve bu toplulukla Kahire'de konser verdi. 1998'de Anatoli Vapirov Balkan Project üyesi olarak Bulgaristan'da Varna Summer Jazz Festivali'nde çaldı. 2001'de solo bas gitar için yazdığı ve bas gitarın modern çalım tekniklerini sergilediği *"A Tale of Bass-Bir Bas Masalı"* adlı albümü yayınlandı.

Polonya Jazz Derneği'nden aldığı davet üzerine Pulawy Uluslararası Jazz Yaz Okulu'nda değişik yıllarda bas gitar öğretmenliği yapmış ve 1999 - 2001 yılları arasında Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi'nde Bas Gitar ve Jazz Ensemble dersleri vermiş olan Kamil Erdem halen Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmakta ve çeşitli topluluklarla icracı ve besteci olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Önder Focan Hammond Quartet

12 Temmuz Cumartesi 22:30

Önder Focan (g), Yavuz Darıdere (Ham.B.org), Meriç Demirkol (ts),Ayhan Öztoplu (d).

50'li yılların ve sonlarında ve 60'lı yıllarda jazz müziğinde oldukça yaygın bir grup formatı vardı. Gitar, Hammond org, ve davuldan oluşan bu gruplarda Jimmy Smith, Jack Mc Duff, Lonnie Smith gibi orgcular, Grant Green, Tal Farlow, Barney Kessel gibi gitarcılar yer aldılar. Özellikle Blue Note plaklarında seslerini duyuran bu grupların en önemli özelliği bascıya yer vermemesi, basın görevini de orgcunun yüklenmesiydi. Jazz gitarı tını itibariyle piyanoya yakın olduğundan özellikle gitarcıların çalmaktan çok keyif aldıkları, 60'lardan sonra unutulan bu grup şekli 90'larda tekrar hatırlandı. Jimmy Smith Verve plak şirketi tarafından neredeyse yeniden keşfedildi. Hem eski plakları CD olarak yayınlandı, hem de yeni kayıtlar yaptı. Larry Goldings, Joey De Francesco ve Sam Yahel gibi yeni orgcular yetişti. John McLaughlin, John Abercrombie, John Scofield gibi gitarcılar org ve davul eşliğinde albümler yaptılar.

Hammond org ve, gitar, org ve davuldan oluşan trioların yeniden keşfedildiği bu son yıllarda jazz gitaristi ***Önder Focan*** da Amerikalı orgcu **Sam Yahel** ve genç neslin en beğenilen ve ünlü davulcularından **Bill Stewart** ile "**Beneath The Stars**" adlı albümü, Blue Note etiketiyle yayınladı.

Çok beğenilen bu albümden sonra gerek bu albümdeki parçaların, gerekse bu tarz müziği Türkiye'de çalan bir grubun eksikliği genç üç müzisyenin Önder Focan ile çalışmaya başlaması ile sona erdi. Genç yetenekli ve çok iyi bir müzisyen olan ***Yavuz Darıdere*** Hammond org çalıyor. Çaldığı solo ve armonilerle Hammond org sound'unu gruba veren Yavuz Darıdere aynı zamanda bu tür grupların ortak yanı olan orgcunun basları çalmasını da son derece başarı ile gerçekleştiriyor. Gruba festival çerçevesinde iki yeni isim katıldı. Biri Ankaralı tenor saksofoncu **Meriç Demirkol** ve İzmirli davulcu **Ayhan Öztoplu.**

Yavuz Darıdere (Ham.org)

Müzik yaşamına 5 yaşında org çalarak başlamıştır. Ailesinin desteğiyle İzmir Devlet Konservatruarı Trompet bölümüne giren Darıdere, 9 senelik konservatuar eğitimi ve 7 senelik İzmir Devlet Senfoni Orkestrası geçmişinden sonra jazz'a ağırlık vererek müzik yaşamını sürdürmüştür.

Çeşitli tarz müzikler de yapan Darıdere, özellikle pop, pop-jazz, funk gruplarında uzun yıllar klaviye ve trompet çalmaktadır. Gerek Türk-pop, gerek blues ve rock albümlerinde adı geçen Darıdere İstanbul'a geldikten sonraki müzik yaşamına eski grubu olan Kaygı ile devam etmiş olup, halen Önder Focan Hammond Trio ile müzik çalışmalarına devam etmektedir.

Meriç Demirkol (ts),

1980, HÜ Ankara Devlet Konservatuvar'ı korosuna girdi. Prof. Muzaffer Arkan ile çalışmaya başladı. Birçok konser verdi. 1983'de HÜ Ankara Devlet Konservatuvar'ında yarı zamanlı piyano bölümüne girerek Prof. Ersin Onay ile çalışmaya başladı. 1983'de Prof. İlhan Baran ile solfej ve armoni çalışmaya başladı. 1986'da HÜ Ankara Devlet Konservatuvar'ına obua bölümüne girerek C.S.Orkestrası obua grup şefi İrfani Özdemir ile obua çalışmaya başladı. Senfoni orkestrası solist seçme sınavını kazanarak Vivaldi la minor Obua Konçertosunu seslendirdi. 1991'de ise babası Reşat Demirkol ile saksofon çalışmaya başladı. İlk jazz konserini Amerikan Kültür Merkezinde "jazz without fear" adlı grubu ile verdi. 1995'de Chuck Henderson ile saksofon çalıştı. 1991-96 yılları arasında Prof. Hikmet Şimşek, Prof. Mahir Çakar, Prof. Gürel Aykal, Prof. Rengim Gökmen ile orkestra, Alein Boeglin, Prof. Mahir Çakar, Ali İrfan ile oda müziği çalışmaları yaptı. Bilkent Sahne Sanatları Fakültesi'ne yatay geçiş yaptı. Bir çok oda müziği, orkestra ve jazz konseri verdi. 1995'de Bilkent Sahne Sanatları Fakültesi'nden onur belgesi alarak mezun oldu. Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde Obua bölümünü açarak Öğretim Görevlisi oldu. Obua ve oda müziği dersleri vermeye başladı. 2000'de grubu Bagdat Avenue ile 5. Roxy müzik yarışmasında birincilik ve jüri özel ödülü aldı ve İstanbul Jazz Festivali'nde konser verdi. 2002'de Eskişehir Anadolu Üniversitesinden istifa ederek İstanbul'a yerleşti aynı zamanda İstanbul radyosu TRT jazz orkestrasında akitli olarak çalışmaya başladı.

Ayhan Öztoplu (d)

1969 yılında İzmir doğumlu, davul çalmaya 10 yaşında başladı. İzmir'in önemli müzisyenleriyle çalıştı. Berlin'de yaşayıp bir çok jazz müzisyenleriyle çalışma imkanı buldu. Halen Türkiye'de ve Berlin'deki, jazz ve funk müzisyenleriyle çalışmalarına devam ediyor.

Ayşegül Yeşilnil

1982 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü - Tekstil Tasarımı Ana Sanat Dalı'ndan mezun oldu. Güzel Sanatlar Fakültesi - müzikoloji bölümünün çoksesli korosunda şan eğitimi aldı.1985 yılından beri yapmış olduğu resimler, jazz resimleri ve mitolojik resimlerden oluşan eserleriyle 10 kişisel sergi gerçekleştirdi.

Resim çalışmalarının yanısıra, 1987 yılından beri, ülkenin önde gelen jazz müzisyenleriyle birlikte, profesyonel olarak jazz söylemeye başladı. Birçok konser, jazz kulübü ve festival etkinliklerinde yer aldı. *1995 yılında, kendi adına çıkardığı 'Rüzgara Şarkılar Söyle' adlı ilk albümü ile Türkiye'deki pop müziğine farklı, duru ve yalın bir soluk getirdi. Bu albümde Neşet Ruacan, Bülent Ortaçgil, Nezih Yeşilnil, Önder Focan, Erkan Oğur, Levent Çoker ve daha birçok değerli müzisyen Ayşegül Yeşilnil'e eşlik etti.*

Jazz müziğinin dünyada en çok çalınmış ve yorumlanmış olan "standartlar" diye adlandırdığımız şarkıları ve 60'lı, 70'li yılların unutulmaz rock şarkıları Ayşegül Yeşilnil'in konserlerinin esin kaynağı olmuş bugüne kadar. Aynı zamanda tanınmış bir ressam olan A.Yeşilnil resimlerine konu olan jazz müzisyenlerini çizerken edindiği özgür, sınırları zorlayan, geçmişle geleceği çağdaş biçimde harmanlayan yorumunu şarkılarını söylerken de başarıyla seslendirmektedir.

Ayşegül Yeşilnil Quartet "Standart Breeze"

14 Temmuz Pazartesi 22:30

Ayşegül Yeşilnil (vo), Önder Focan (g),Selim Benba (p), Nezih Yeşilnil (b), Deniz Dündar (d).

Baki Duyarlar Trio

15 Temmuz Salı
22:30

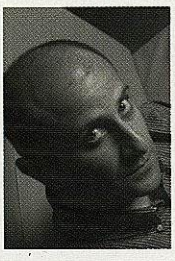

Baki Duyarlar (p)

Baki Duyarlar 1967'de İstanbul'da doğdu, müzik eğitimine İstanbul üniversitesi Devlet konservatuvarında viyolonsel çalarak başladı, çok genç yaşta jazz kulüplerde piyano çalarken edindiği, jazz piyanodaki büyük isimlerin tarzlarını ve lezzetlerini daha fazla tekrar etmemek için daha ciddi ve akademik bir yolda ilerlemek üzere Hollanda'ya gitti. Lokal müzikçilerin yanı sıra Kenny Werner, Monty Alexander, Eddie Gomez, Mike Manieri, Bob Brookmeyer isimlerle bir araya gelip, bire bir çalışma ve workshop'lar yaptı.

Aynı yıllarda saksofonist Stanislav Mitrovic ile kurduğu fusion quartet " OnQ " ile Hollanda'da De Doelen, Paradiso, Jazz Maraton gibi seçkin organizasyonlarda ve konser salonlarında başarılı konserler verdi.

Mezuniyetinden önce Amsterdam, Rotterdam ve La Hey müzik okullarının Dünya Müziği bölümünde altı yıl boyunca ders verdi. 1993 yılında Tilburg Devlet Konservatuvarından mezun oldu. 1996'da sevdiği şehir İstanbula geri döndü. Kentteki jazz çevresinde kısa zamanda tanındı ve hemen hemen bütün lokal müzisyenlerle çalıştı, bunun yanında Brian Lynch ve Melba Joyes gibi isimlerle de sahne aldı. Daha sonraları Erkan Oğur'un Telvin gurubuyla Hollanda turnesi, Viyana EBU Jazz festivali, Hollanda Northsea Jazz festivali, İstanbul Jazz festivali başta olmak üzere bir çok önemli festivale katıldı.

Kendi orijinal müziğini yazmaya devam ederken bir çok vokalist için kayıt ve canlı sahne performanslarına düzenlemeler yaptı.

Duyarlar yeni klasik müzik çerçevesi içinde yeni bir müzik formu geliştirip buna "Cantus Circus" adını verdi ve bu formda dört tane yaylı quartet yazdı. Geçen yıl ilk çalınımları Almanya ve İstanbul'da gerçekleşti.

Basta Erdal Akyol davulda Cem Aksel'den oluşan Baki Duyarlar Trio, özgün düzenlemeleri ve besteleri ile her sahne performansında farklı projeler yaratarak ilgi çekici bir repertuvara sahip oldu.

Cem Aksel (d)

17 Şubat 1963' te Ankara'da doğdu, jazz'a ve davula ilgisi İstanbul'da orta okul sıralarıda başladı. Lise yıllarında amatörce devam eden müzik hayatı lise sonrası profesyonelliğe dönüştü. 1983 yılında İsviçre Bern'de bulunan Swiss Jazz School'a kayıt oldu ancak maddi olanaksızlıklar nedeniyle devam edemedi. O günden bu yana yaşamını müzik ile kazanan sanatçı 60 kadar albüm çalışmasında çeşitli müzikçiler ile kayıtlar yaptı. Türkiye'nin hemen hemen bütün jazz müzisyenleri ile çaldı.Halen İstanbul'da Yaşayan Cem Aksel, Bülent Ortaçgil ve çeşitli jazz müzisiyenleri ile farklı mekanlarda çalmaktadır.

Erdal Akyol (b)

1966'da İstanbul'da doğdu, Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı Kontrabas bölümünde okurken jazz müziğine olan özel ilgisi sebebiyle o yıllarda kurulan öğrenci jazz orkestrasında kontrabas çaldı. 1993 senesinde mezun oldu.

Daha öğrenciliğinin devam ettiği 1990 yılında halen üyesi olduğu İstanbul Devlet Opera ve Bale orkestrasına katıldı. Aynı orkestra ile Almanya, Danimarka ve Portekiz turnelerinde görev aldı.

Halen değişik müzik gruplarıyla bir çok farklı projede çalışmaktadır ama en uzun soluklu çalışması Baki Duyarlar ve Cem Aksel ile birlikte oluşturdukları ve özgün besteler, düzenlemeler icra ettikleri jazz üçlüsüdür.

Semih Başer

4-Bone

17 Temmuz Perşembe22:30

Hakan Çimenot (tb), Emre Kayhan (tb), Berna Sağdıç (tb), Doğan Aykon (tb), Can Çankaya (p), Ozan Musluoğlu (b), Cem Aksel (d).

Dört trombonun tek bir nefes gibi tınladığı zaman zaman da değişik enerjilerle sololar içerdiği, Kürşad Sekban'ın aranjmanlarını yaptığı, orijinal yorumlara açık çok ilginç performans izleyeceksiniz. Nardis'in geçtiğimiz dönem önemli projelerindendi.

Hakan Çimenot (tb)

İlk öğreniminden sonra 1987 yılında MSÜ Devlet Konservatuarı trombon bölümüne girdi. 1995 yılında TRT Hafif Müzik ve Jazz Orkestrasında kadrolu trombonu olarak göreve başladı. Halen bu orkestranınbirinci trombonucusudur.

Ali Emre Kayhan (tb)

1970 yılında İngiltere'de doğdu. 1984 de MSÜ Devlet Konservatuarı Trombon Bölümü'ne girdi. Sırasıyla Ziya Polat, Aycan Teztel ve Sezai Tarakçı ile çalıştı. 1988 - 89 ve 1989 - 90 sezonlarında İstanbul Devlet Tiyatrosu'nun sahnelediği Brecht'in "Üç Kuruşluk Opera ve Bernstein'in Batı Yakasının Hikayesi adlı oyunlarda çaldı. 1989 Temmuz ayında Bilkent Üniversitesi'nin düzenlediği Uluslararası Müzik Yaz Okulu çerçevesinde Uluslararası Senfoni Orkestrası ile bir ay boyunca konser ve turnelere katıldı. 1990'da Lise devresinden mezun olduktan sonra Londra Kraliyet Müzik Koleji'nde (Royal College of Music) lisans eğitimine başladı. İlk yılını İngiltere Ana Kraliçesi'nin bursu ile tamamladı. Prof. Arthur Wilson, Peter Bossano, David Purser ile çalıştı. Don Lusher Big Band'de çaldı. 1991-93 yılları arasında İngiltere'de çeşitli profesyonel ve amatör senfoni orkestralarında ve big band'lerde çaldı. 1993'de Prof. Paul Schreckenberger'in daveti üzerine Mannheim Musik Hochschule'de misafir öğrenci olarak kendisi ile 6 ay çalıştı. 1997 yılında MSÜ Devlet Konservatuvarı Lisans devresinden Sezai Tarakçı ile çalışarak mezun oldu. 1996 - 98 arasında Kerem Görsev ile çeşitli jazz kulüplerinde, İstanbul Jazz Festivali'nde ve iki albümünde çaldı. 1999'da Master bursu alarak, Kuzey Teksas Üniversitesi'nde (North Texas State University) Prof. Vern Kagariçe ile çalıştı. 2000- 2001 yıllarında ise Londra'daki Trinity Müzik Kolejî'nden (Trinity College of Music) aldığı burs ile jazz Masterini tamamladı. Master eğitimi sırasında Mark Bassey ile çalışmış ve Bobby Lamb'in big bandinde solo tromboncu olarak yer aldı. Henley Festivali'nde big bandi yönetti. 1998'de EBU (Avrupa Yayın Birliği) Jazz Orkestrası ile Stockholm Jazz Festivali'nde ve 2002'de ise yine aynı orkestra ile Budapeşte'de ikişer konser çaldı. 1995 yılından beri TRT Hafif Müzik ve Jazz Orkestrası'nda çalışmaktadır.

Berna Sağdıç (tb)

1973 yılında Hamburg'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı sınavını kazanarak Ziya Polat'ın öğrencisi olarak kabul edildi.Daha sonra Lise ve Lisans sınıflarında Aycan Teztel'in öğrencisi olarak eğitimine devam etti.. 1996 yılında 24.Uluslararası İstanbul Festivali Genç Solistler Dizisinde Piyanist Gülden Aykaç (Teztel) ve Müge Hendekli ile bir Resital veren Sağdıç, ayrıca aynı festivale İstanbul Trombon Topluluğu ile katıldı. 1996 yılında Konservatuarın Lisans bölümünden mezun oldu. Öğrencilik yıllarında İ.Ü. Devlet Konservatuvarı Öğrenci Orkestrası ile Eric Larsson'un trombon konçertosunu, sonrada Kent Orkestrasıyla Korsakof'un trombon konçertosunu seslendirdi. İstanbul Bilgi Üniversitesi bünyesinde, saksafoncu Ricky Ford 'un kurduğu big band' de yer aldı. İki yıl kadar bir süre bu grubun çalışmalarına katıldı ve konserlerinde yer aldı. Hakan Çimenot, Emre Kayhan ve Doğan Aykon ile birlikte "4-bones" topluluğunu kurdu, bu toplulukla sahne ve konser faaliyetlerini sürdüren Berna Sağdıç Kent Orkestrasında birinci trombon çalmakta,ayrıca 2002 yılından bugüne Beck's Big Band'de yer almaktadır.

Doğan Aykon (tb)

1972 İstanbul'da doğan, Doğan Aykon trombon öğrenimine 1985 yılında M.S.Ü. Devlet Konservatuvarı' nda Aycan Teztel ile başladı. Öğrencilik yıllarında Doç. Gökmen A. Noyan ve Aycan Teztel'in de yer aldığı Brass Topluluğu; ayrıca İstanbul Trombon Topluluğunda yer aldı, bu gruplarla bir çok konserler verdi. 1992 yılında Kent Orkestrası'nın sınavını kazandı, o tarihten bugüne çok sayıda konserler verdi. İstanbul Bilgi Üniversitesi bünyesinde, Dünyaca ünlü saksafoncu Ricky Ford 'un kurduğu big band ile, iki yıl çalıştı ve konserler verdi.

Bir çok pop albümünün stüdyo kayıtlarında, GMG grubu ile birlikte çaldı. İstanbul TRT Jazz Orkestrasından, Hakan Çimenot ve Emre Kayhan, Kent Orkestrasından Berna Sağdıç ile birlikte kurdukları Jazz "Trombon Quartet "ile Konser ve sahne çalışmalarına devam etmektedir; ayrıca Beck's Big Band'in de bir üyesidir.

Can Çankaya (p)

1977 yılında İstanbul'da doğdu, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı Trompet bölümünden 2000 yılında mezun oldu. İmer Demirer, Ali Perret, Emin Fındıkoğlu (Detant) ve Elvan Aracı gibi önde gelen jazz müzisyenleriyle çalıştı. Ayrıca Marcus Miller, Brian Lynch, Roy Hargrove gibi isimlerle jam-session'larda çaldı. 1999 yılında ise Fransız Kültür Bakanlığı'nın sağladığı bursla Fransa'nın birçok şehrinde Fransız müzisyenlerle konserler verdi. 5 yıldan buyana da Kangroove adlı grubuyla R&B tarzı müzik yapmakta.

Ozan Musluoğlu (b)

Lise yıllarında çalmaya karar verdiği enstrümanındaki akademik eğitimine, 2000 yılında girdiği Bilgi Üniversitesi müzik bölümünde, kontrabas öğrencisi olarak Volkan Hürsever ve James Lewis'in eşliğinde devam etmektedir. Ayrıca Dominique Lemerle, Tony Jones, David Friesen ve Robert Balzar gibi ünlü basçılarla workshoplar yapmıştır.

2001 yılında üyesi oldu u EGO Trio'yu Erhan Seçkin ve Genco Arı ile birlikte kurdu, bunun dışında birçok farklı projede yer aldı (Funkbones, Fourbones, Şenova Ülker bigband, Beck's bigband vs...), Kent Mete, Fatih Erkoç, Neşet Ruacan, Aşkın Arsunan, Şenova Ülker, Aycan Teztel, Donovan Mixon, Michael Brown, Danny Lérman, Yahya Dai gibi birçok ünlü müzisyenle farklı projelerde yer aldı. Türkiye'de birçok jazz kulübünde çalan sanatçı, yurtiçi ve yurt dışındaki "jam session"larda Roy Hargroove, Willy Jones, Eric Reed, Erik Smith, Katy Roberts, Saskia Laroo, Bernard Maury, İmer Demirer ve Tuna Ötenel gibi ünlü müzisyenlerle aynı sahneyi paylaştı .

Spin

16 Temmuz
Çarşamba 22:30

**Sıtkı Sırtanadolu (g),
Tahsin Ünüvar (s),
Selim Benba (p),
Erdal Akyol (b),
Ferit Odman (d).**

Temelleri iki yıl önce Selim Benba ve Sıtkı Sırtanadolu tarafından atılan grup, yeni düzeniyle İstanbul jazz sahnesinde aktif olarak yer almakta. Saksofonda yılların ismi Tahsin Ünüvar'ın katılımıyla yeni arayışlara giren grup, müziklerinde evrenselliği, sahne içi ve dışı iletişimi ön planda tutmaya hassasiyet gösteriyor. Repertuarında grup üyelerinin bestelerinin yanısıra günümüz jazz'cılarının yapıtlarına da yer veren Spin, modern jazz'dan, kuzey jazz'ına uzanan, sürprizlere açık özgün bir yelpaze sunuyor.

Semih Başer

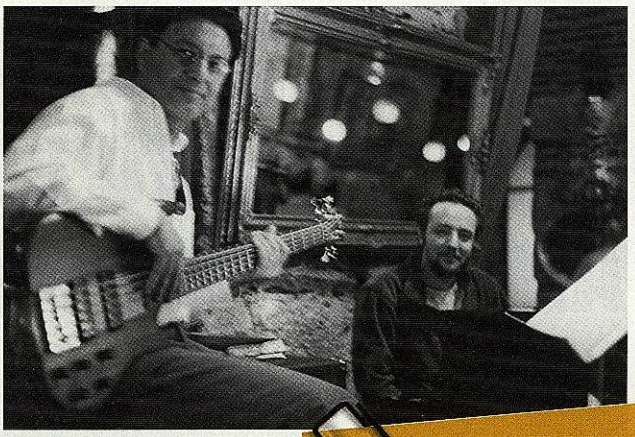

Genco Arı Trio

19 Temmuz Cumartesi 22:30

**Genco Arı (p, keyb),
Ozan Musluoğlu (b),
Cem Aksel (d).**

Piyanist Genco Arı ülkemizin yetiştirdiği yeni, genç yeteneklerden. Jazz standartlarına getirdiği özgün yorumlarla festivale yeni soluk katacak.

Genco Arı (p, keyb),

1983 yılında İstanbul'da doğdu. 3 yaşında babasının davulunu çalarak müzikle tanıştı. 1992 İÜD konservatuvarı piyano bölümüne Prof. Meral Yapalı'nın öğrencisi olarak başladı. Okulun ilk yılından itibaren çeşitli resitaller vermeye başlayan sanatçı, 12 yaşında jazz müziğine ilgi duyarak 13 yaşında ilk triosunu kurdu. Trio ile konser ve kulüp çalışmaları yaptı. 14 yaşında kendi armoni ve ritm anlayışı ile trio, quartet, senfonik orkestra, string orkestra ve vurmalı sazlar için aranjeler yapmaya başladı, çalışmalarını seslendirdi. 1996 yılından itibaren jazz kulüpleri, etkinlikler ve festivallerde grubu olan EGO Trio ile çalışmalar yapmaktadır.

Sarp Maden Trio

18 Temmuz Cuma 22:30

**Sarp Maden (g)
Alp Ersönmez (b)
Volkan Öktem (d)**

Sarp Maden (g)

1968 doğumlu Sarp Maden, jazz'ın yeni tarzları üzerine de çalışmış ve çeşitli gruplarla kayıtlar yapmış bir gitarist. Değişik özellikte gitarlar ve efekt aletleri ile özel sesler elde eden ve bu sesleri müziğinde kullanan Sarp Maden 'in çalıştığı gruplar, Trio-Mrio, Acid Trippin' ve Jazzistance. Ayrıca Trio Mrio, Lodos, Acid Trippin' ve Tolga Tüzün ile kaydetmiş olduğu albümler bulunuyor. Bunların dışında Gümüşlük Art Ensemble ve Reyent Bölükbaşı - Mahmut Yalay ile oluşturdukları ortak projeler ile de zaman zaman konserler veriyor.

Volkan Öktem (d)

25.06.1970 yılında İzmir'de doğdu. Davula olan ilgisi 7 yaşında başladı. 12 yaşında çeşitli orkestralarda davul çalmaya başladı. 1985 yılında Ankara'ya geldi ve birçok rock ve pop gruplarıyla çalıştı, konserler verdi.

1993 yılında İstanbul'a geldi. Burada değişik tarzlarda (halk müziği, pop, rock, latin, funk, fusion, jazz, acid jazz) sahne ve stüdyo çalışmalarında bulundu. 17 yaşında ilgi duymaya başladığı jazz müziğiyle ilgili çalışmalarını diğerlerinin yanısıra sürdürdü.

Yer aldığı gruplar arasında; Habbecik, Trio Mrio, Acid Trippin, Laço Tayfa sayılabilir. Aşkın Arsunan Ethno-Karma Band ile 2000 yılı İstanbul Jazz Festivali'nde yer aldı.

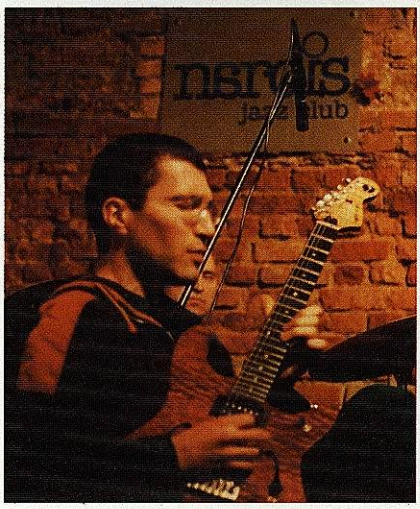

Alp Ersönmez (bas gitar)

1974 yılında Manisa'da doğdu. 1992'de Bornova Anadolu Lisesi'nden, 1997'de Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu.1998 yılının başlarında Mert Önal ve Bora Uzer ile *Kangroove*'u kuruncaya dek pek çok değişik grupla İzmir'de müzik yaptı. Halen Kangroove haricinde grup elemanı olarak çalıştığı gruplar ve müzisyenler arasında Cahit Berkay Film Müzikleri Projesi (bu projeyle bir albüm de kaydetti), Trio-Mrio (Sarp Maden'in gitar ve Volkan Öktem'in davul çaldığı, gruba ait bestelerin icra edildiği jazz-rock grubu); Akın Eldes (Eldes'in gitar, Cem Aksel'in davul çaldığı ve Eldes'in jazz, rock ve blues etkileriyle oluşturduğu bestelerinin çalındığı grup), Jazzistance (Ali Perret (p), İmer Demirer (tp), Sarp Maden (g), DJ Yakuza, DJ Murat Uncuoğlu ve Richard Hamer (s) ile beraber çaldıkları jazz etkileşimli elektronik müzik grubu), Malabadi (flamenco) ve Aylin Aslım (elektro-pop) bulunuyor. Bugüne kadar beraber müzik yaptığı ve eşlik ettiği müzisyenler arasında Emin Fındıkoğlu ve Donovan Mixon gibi jazz müzisyenlerinin yanısıra, çeşitli popüler müzik sanatçıları da bulunmaktadır. Çeşitli cover gruplarıyla da (Cube ve Pick-Up gibi) sahne alan Ersönmez, stüdyo kayıtlarında da çalmaktadır.

Başarılı piyanistimiz Ayşe Tütüncü'nün Almanya konserleri...

Ayşe Tütüncü Piyano - Perküsyon Grubu bu yıl 6 Temmuz'da Traumzeit Festivali'nde, 6 Eylül'de ise Talos Festivali'nde çalacak.

Traumzeit ve Talos

Traumzeit Festivali 4-5-6 Temmuz'da Almanya'da Duisburg'un eski bir endüstri bölgesinin üzerinde düzenleniyor. Eskiden çelik dökülen yerlerde şimdi müzik sesleri yayılıyor. Son derece etkileyici bir çevrenin içinde yer alan festivalin odak noktası müzik janrları arasındaki sınırların aşılması. Her ne kadar festivalin büyük starları (örneğin bu yıl Wayne Shorter ve Herbie Hancock) jazz kanadından işe katılıyorsa da, festivalin içinde hep bir „yerellik" damarı var; yüzeysel olmayan, „etnojazz" etiketiyle dolaşmayan, ama müzikal malzemesi ve enstrümantasyonundan yerellik ışıldayan bir damar. Janrlar arasındaki sınırlar Avrupa Klasik Müziği'ne, Yeni Müzik'e ve Björk, ya da Beth Gibbons'un yaptığı türden gelişkin pop müziği örneklerine doğru aşılırken festival yöneticisi Wilfried Schaus-Sahm festivalin düsturunu şöyle ifade ediyor: „Bir müzik iyiyse kategoriler ortadan kaybolur".

Altı yıldır festivalin konukları arasında: Laurie Anderson, Juliettte Greco, Joe Zawinul, Miriam Makeba, Abdullah İbrahim, Al Di Meola, Al Jarreau, Salif Keita, Chick Corea, Goran Bregovic, Mink de Ville, John Mc Laughlin, Paco de Lucia, Manitas del Plata, Oregon ve Jan Garbarek sayılıyor.

Bu yıl Amerikalı Tin-Hat-Trio, Rus Animasyon Filmleri sanatçısı Ladislav Starewics'in kısa filmlerine doğaçlamalarıyla eşlik edecek. Bu yılki ısmarlama eserin bestecisi Beyrut'lu genç klasik kemancı Claude Chalhoub eseri bir Yaylı Çalgılar Sekizlisi ve Hintli Perküsyoncu Trilok Gurtu ile birlikte seslendirecek. Festival, yetkililerinin ifadesine göre, bir beş yıl kadar sonra NorthSea Jazz Festivali veya Montreux Jazz Festivali'nin profiline ulaşacak, ama daha ziyade „iyi müziklerin bir harmanlanması" olarak; tek bir janr festivali olarak değil.

Talos Festivali Eylül başında İtalya'nın güneyindeki Apulia bölgesinde - Ruva di Puglia şehrinde düzenleniyor. Başından beri seyircisine jazz'ın daha gelişkin biçimlerini sunan festival zamanla Avrupa Jazz'ı veya Avrupa Emprovize Müziği için (veya bu yaratıcı ortama daha başka hangi isim uygun görülüyorsa) bütün kıtanın odaklandığı büyük bir platforma dönüştü.

Bugüne kadar festivale katılan isimler arasında Italian Instabile Orchestra, Gianluigi Trovesi, Mario Schiano, Bruno Tommaso, Cecil Taylor, Giancarlo Schiaffini, Bobo Stenson, Carlo Actis Dato, Schlippenbach Trio, Evan Parker, Paul Lytton, Tomasz Stanko, Aki Takase, Rabih Abou-Khalil, Nabil Khaiat, Michel Godard, Richard Galliano sayılıyor.

Amatör jazz'cılar seslerini duyuruyor

Anadolu Üniversitesi Jazz Kulübü'nün düzenlediği "Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali" 10-11 Mayıs 2003 tarihinde Eskişehir'de düzenlendi. Festivale katılan amatör jazz toplulukları performanslarıyla izleyicileri etkilerken, jazz müzisyenleri başarılı geçen organizasyonun Türkiye'deki jazz ortamında önemli bir eksikliği doldurduğunu belirttiler.

Devrim Dikkaya

10-11 Mayıs 2003 tarihleri arasında Anadolu Üniversitesi'nde gerçekleşen organizasyon, amatör jazz kavramını sahiplenen festival yapısıyla Türkiye'de önemli bir ihtiyacı karşılamakta.

Amatör jazz'cıların profesyonel anlayışla sundukları performansları festivale Türkiye'nin pekçok ilinden katılan izleyicilerin büyük jazz festivallerinin havasını Eskişehir'de solumalarını sağladı.

"Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali" ilkine İstanbul'dan katılan gruplar ağırlığını koydu. Ankara ve Eskişehir'den de katılımlarla toplam yedi grubun katıldığı festival kapsamında gelecek senelerde Anadolu'nun diğer illerinden gelecek jazz müzisyenleri ağırlanmak istenmekte.

Festivale dair izlenimlere, yorumlara ve resimlere www.jazz.anadolu.edu.tr sitesinden ulaşılabilir. Sitede ayrıca 2004 Mart ayında yapılması planlanan 2 Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali'ne katılım formu

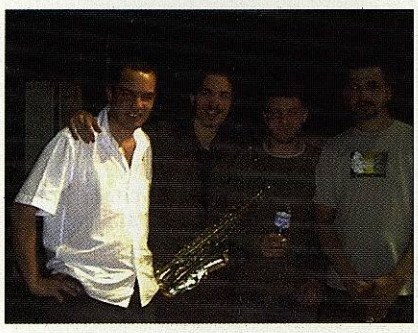

bulunmakta. Anadolu Üniversitesi Jazz Kulübü, festivale katılacak jazz müzisyenlerini bekliyor.

Festivale katılan gruplar:

İstanbul'dan Staj, Swinging Chair, Ela Kori Mu ve A26, Ankara'dan F-inity ve Gordion Academy Jazz Topluluğu ve Eskişehir'den Bi-Bap.

Anadolu Üniversitesi Caz Kulübünün hazırladığı geçtiğimiz ay birincisi düzenlenen "Amatör Caz Müzisyenleri Festivali" festival resmi sitesi yenilenmiştir. Siteye www.caz.anadolu.edu.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Sitede festival sonrası grup performansları hakkında izlenimleri, yorumları, resimleri, ses ve görüntüleri; ayrıca 2. Amatör Caz Müzisyenleri Festivali katılım formunu bulabilirsiniz.

2004 Mart ayında yapılacak olan 2. Amatör Caz Müzisyenleri Festivali'ne katılmak isteyen Caz Müzisyenleri ve gruplar site aracılığıyla kulüple iletişime geçebilirler.

FESTİVALE DAİR YORUMLAR

F-inity Grubu

Bu kadar güzel bir organizasyonu düşünüp yarattığınız için tüm ekibe teşekkürler. Biz grupça çok eğlendik ve kayıtlarla fotoğrafları dört gözle bekliyoruz.

Staj Grubu

Yaptığınız herşey için teşekkürler... Bize sadece bir konser verme imkanı sunmadınız. Mükemmel iki gün geçirdik, yeni müzisyenler tanıdık, yeni arkadaşlar edindik. Sahneye yanıma havlu almayı ben bunca zaman akıl edememiştim ancak herşeyi öylesine iyi planlamışsınız ki söyleyecek fazla söz bulamıyorum.

Ankara Jazz Derneği

Selamlar, Güzel konuk severliğiniz ve yaptıklarınız için tekrar teşekkürler.

Cumhur Dülger *(Jazz Dergisi Yazarı)*

Aslında şöyle bir düşünüyorum da yazdığım o kadar albüm eleştirisi ve Elvin Jones, Ben Harper, Micheal Brecker, David Friesen, Charlie Haden, Duke Robillard ve daha aklıma gelmeyen onlarca efsane insanla yaptığım röportajlardan sonra belki de yazdığım en zor yazılardan bir tanesi bu olacak. Tam olarak nereden başlayacağımı da bilmiyorum. Bu organizasyonu gerçekleştiren ve emek harcayan jazz kulübünün tüm öğrencilerinin gözlerindeki o heyecanı mı anlatmalıyım? Konserde çalan müzisyenlerin bir şeyler verme kaygılarını mı, her notalarındaki gelecek vaat eden o amatör ruhu mu, ya da sahnedeki disiplinlerini mi anlatmalıyım? Ya da Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü tarafından koşulsuz ve tam donanımlı olarak sadece bu festivale verilen tertemiz bir konser salonu ve hiç de yabana atılmayacak bir ses düzeninden mi bahsetmeliyim? İnsanlarını hergün anlayamadığım müzik türlerinin bombardımanına tutan bir ülkenin gençleri yürekle, inatla ve tam bir amatör ruhla Anadolu'nun ortasında bir jazz festivali gerçekleştiriyorlarsa ve bir de "seneye de yapacağız" diyorlarsa onları sadece alkışlamak gerekir. Seneyi dört gözle bekliyorum ve tüm festival gruplarını, Jazz Kulübü öğrencilerini ve emeği geçen herkesi tekrar yürekten kutluyorum.

İzmir'e jazz geldi...

Çok soruldu, üzerinde çok yazıldı-çizildi, tartışıldı bu soru; "İzmir'de neden jazz ortamı yok, İzmir'de neden jazz bar yok?", "Neden bu kadar çok müzisyen üreten bir şehrin ismi bu kadar az jazz ile birlikte anılıyor?"

Elçin Takavcı
elcint@newyork.com

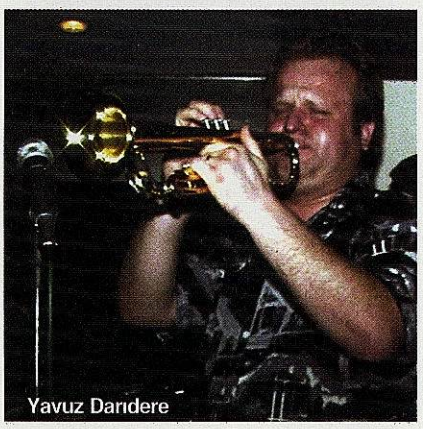
Yavuz Darıdere

Uzun bir aradan sonra kafamda bu soruları yeniden kendime sorarak geri döndüğümde İzmir beni güzel bir sürprizle karşıladı. İzmir'in ne zamandır ihtiyacı olan jazz bar açılmıştı. Hem de Kordon'da. İzmirli'ler için İzmir'i bilenler için Kordon'un anlamı faklıdır. Ilık yaz akşamlarında, yorgun iş çıkışı mavi Ege'ye karşı birer bira içip rahatlayabileceğiniz yeryüzünün en güzel kaçış yeridir. Özel günleri kutlamak için Kordon'a gidilir, sevgililer ilk buluşmalarını, ilk öpücüklerini Kordon'da yaşarlar, haftasonları yürüyüşleri, arkadaş toplantıları Kordon'da yapılır.

Şimdi İzmir'de, Kordon'dan artık jazz sesleri yükseliyor. İzmir'de jazz'ın yeni kalesi "Blue Miles". Kapıdan içeri girer girmez sıcak ve kaliteli bir ortamla karşılaşıyorsunuz. Müzik başladıktan sonra ortam daha da ısınıyor. Önce 'Cats' ile kulağınızın pasını siliyorsunuz sonra uzaklardan, Küba'dan bir ses sizi dans etmeye çağırıyor.

Blue Miles'da ortamın kalitesine yakışacak bir grup, Cats çalıyor. Cats; Yavuz Darıdere (tp, keyb), Ayhan Öztoplu (d) gibi jazz camiasının yakından tanıdığı imzaların yanı sıra, Selçuk Güçer (vo), Barlas Kızılöz (perc) gibi İzmir'in deneyimli müzisyenleri, Mert Ali Dinçer (b), Onur Puza (g) gibi genç ama yetenekleri ile dikkat çeken isimler ve Kübalı, siyahi şarkıcı Xiomara Conterera Arjuna'dan oluşan bir grup.

Grup'ta Yavuz Darıdere ve Ayhan Öztoplu'nun deneyimli sound'ları hemen dikkat çekiyor.Küçük bir söyleşi yaptığım Cats; grubun performansının dengeli bir uyuma bağlı olduğunu söyledi. Bir yanda usta, oturmuş sound'lar diğer yanda taze kan ve enerji başarılı bir grup ortaya çıkarmış.

Grubun en çok dikkat çeken üyesi kuşkusuz siyahi Küba'lı şarkıcı Sinyora Xiomara Conterera Arjuna. Etkileyici sesi ve sıcak danslarıyla hem kulaklara hem de gözlere hitap ediyor.

Cats ile Küçük Bir Söyleşi

Sonunda İzmir'e de bir jazz bar açıldı. Burada müzik yapmak sizi tatmin ediyor mu, mutlu musunuz?

Ayhan Öztoplu: Tam anlamıyla tatmin olmasa bile mutlu olduğumu söyleyebilirim. Çoğu, uzun zamandır tanıdığım birlikte çalıştığım müzisyenler. Bu yüzden aramızda güzel bir uyum var. Yeni katılan müzisyenlerle de aynı frekanstayız. Hem çalışıp hem eğlenebiliyoruz. Ortam da güzel. Burada en azından yapmaktan zevk aldığım müziği kısmen de olsa yapabiliyorum. Beni tanıyanlar bilir: arada daralmalar, sıkılmalar olabiliyor ama genelinde şu an ki halimden memnunum.

Selçuk Gücer: Jazz anlamında tatmin olduğumu söyleyemem. Benim kafamdaki, yapmak istediğim jazz çok farklı. Ama müzikal anlamda tatminim. Ayhan,Yavuz gibi çok takdir ettiğim, çalışmaktan zevk aldığım insanlarla çalıyorum. Onlarla çalmak bir yana sadece dinlerken bile mutlu oluyorum. Bir de yeni arkadaşlarımız var. Hepsi çok yetenekli insanlar, baraber gayet uyumlu olduğumuzu düşünüyorum. Blue Miles'da önceki çaldığımız yerlere göre daha özgürüz. En azından yapmaktan hoşlandığım müziği yapıyorum.

Yapmak istediğiniz yeni projeler var mı? Bir albüm mesela?

Ayhan Öztoplu: Albüm fikri hep var aklımda. Groove, acid jazz türünde bir albüm yapmak istiyorum. Onun dışında İstanbul bağlantılı projeler, konserler devam ediyor.

Selçuk Gücer: Ayhan'la birlikte bir albüm projemiz vardı, yurtdışında. Şimdilik askıya aldık. Ben zenci müziğini çok seviyorum ve söylemekten büyük zevk alıyorum. Yapmak istediğim albüm kesinlikle zenci müziği. Fusion, acid jazz ama içinde hip hop, R&B temaları olacak.

Çok genç ve yetenekli bir müzisyensiniz, yapmak istedikleriniz neler, gelecekle ilgili?

Mert Ali Dinçer: Bu benim birlikte çaldığım ilk jazz grubu. 9 yaşından beri müzikle içiçeyim aslında. Konservatuarda trompet okudum. Bu sene Fransız Kraliyet Konservatuarından burs kazandım. Jazz benim yapmak istediğim, başarılı olmak istediğim tek müzik türü. Şu an Cats ile birlikte çalmaktan çok mutluyum ve onlar gibi usta insanlarla çalıştığım için kendimi şanslı hissediyorum. Canlı performans adına onlardan çok şey öğrendim. Gelecek için çok kesin planlarım yok, yaşımla ilgili galiba. Ama burs kazandığım okula gidip okumayı ve dünyanın çeşitli yerlerinden çeşitli müzisyenlerle çalışmak istiyorum.

Blue Miles ve Cats bence İzmirli'ler için çok güzel ve sevindirici bir haber. Cats cuma ve cumartesi günleri saat 23:30'da sahne alıyor ve müzik yaklaşık saat 03:00'e kadar devam ediyor. İzmir'de jazz'ın tadını çıkarmak isteyenler için Blue Miles, Alsancak vapur iskelesi karşısında. Gitmeden önce rezervasyon gerekli.

YAMAHA

Stage Custom

ADVANTAGE

- Birch, Philippine Mahogany & Falkata Shells
- Tom Toms & Floor Toms Equipped with YESS
- Triple Tom Holder
- Metallic & See-through Colors
- Improved Hardware Set

Stage Custom

STANDARD

- Birch & Philippine Mahogany Shells
- Tom Toms Equipped with YESS
- Triple Tom Holder
- Highly Durable Mat Finishes
- Improved Hardware Set

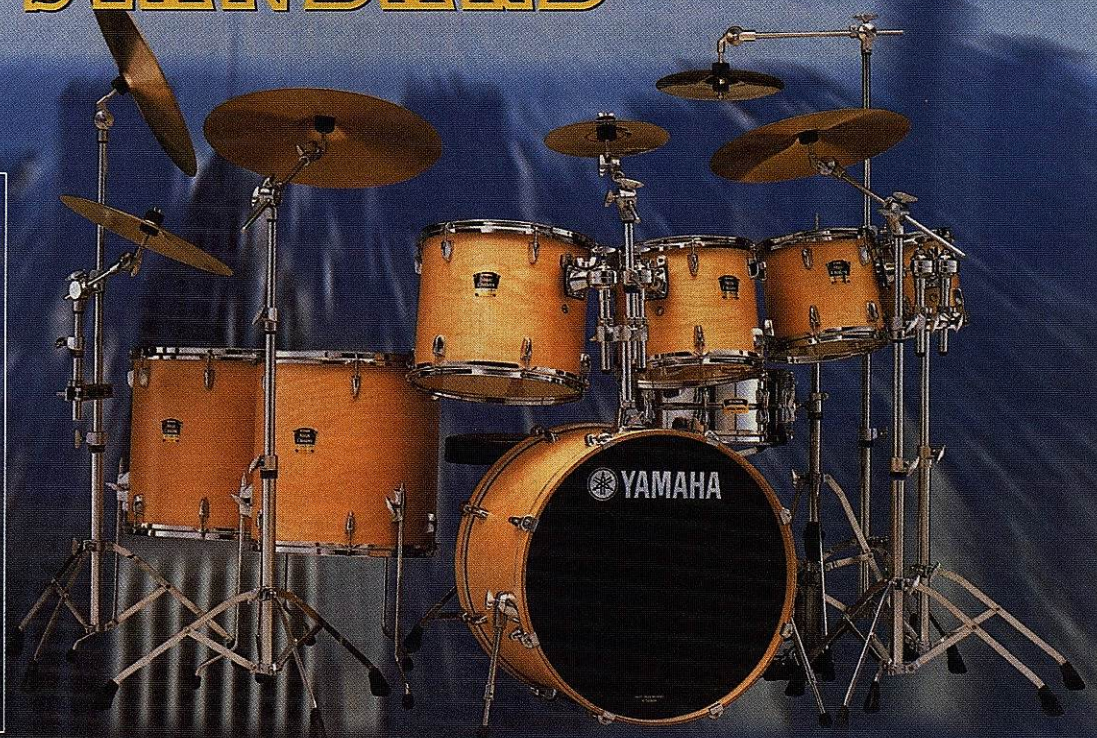

GENEL DAĞITIM : **SENKOP MÜZİK**
Tel: 212 - 249 39 51
senkop@superonline.com.tr

BAYİLERİMİZ

ANTALYA	: SENKOP MÜZİK (şube) 242 - 247 55 23
	BOR MÜZİK 242 - 248 77 86
ANKARA	: PAN MÜZİK 312 - 417 97 65
	MÜZİKON 312 - 417 46 26
İZMİR	: TRİGON MÜZİK 232 - 425 14 35
	DETA MÜZİK 232 - 464 45 66
	METRONOM 232 - 489 79 44
	BOR MÜZİK 232 - 446 42 54
ADANA	: ADANA MÜZİK MERKEZİ 322 - 459 61 57
ESKİŞEHİR	: EVRENSEL MÜZİKEVİ 222 - 226 68 05
DENİZLİ	: DOĞA MÜZİK 258 - 242 53 95
BURSA	: CAN MÜZİK 224 - 223 10 23
AYDIN	: AKGÜNDÜZ MÜZİK 256 - 214 35 55
İSTANBUL	: WHISKY MÜZİK 216 - 348 97 99

EBU Jazz Orkestrası

Zuhal Focan

Eurovision şarkı yarışmasında Sertap Erener'in birinci olduğu gece birçoğumuz gibi ben de çok sevinmiştim. Türk ekibini alkışlarken içimden "şu Eurovision'un bir de jazz'cası olamaz mı" diye geçirmiştim. Artık "aptala malum olur" mu dersiniz, yoksa "fakir kuşun yuvasını Allah yapar" mı dersiniz bilemem, ama dileğimin tanrı katında kabul olduğunu elime ulaşan bir davetiyeden öğrendim.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Eurovision şarkı yarışmasında Sertap Erener'in birinci olduğu gece birçoğumuz gibi ben de çok sevinmiştim. Sevinmiştim diyorum ama işin aslı bizimki de dahil o parçalardan hiçbir tanesini de sevmedim. Belki de bu yüzden, finallerde Türk ekibini alkışlarken içimden "şu Eurovision'un bir de jazz'cası olamaz mı" diye geçirmiştim. Artık "aptala malum olur" mu dersiniz, yoksa "fakir kuşun yuvasını Allah yapar" mı dersiniz bilemem, ama dileğimin tanrı katında kabul olduğunu elime ulaşan bir davetiyeden öğrendim.

Meğer Eurovision'u organize eden ve kısaca EBU diye anılan European Broadcasting Union'un biz jazz severleri de ilgilendiren bir projesi varmış. Üstelik bu yıl projenin ev sahipliğini bizim ülkemiz yapacakmış. Eh, biraz masal başlangıcı gibi oldu ama TRT'nin ev sahipliğini yaptığı EBU Orkestrasının konserine davet edilince ben gerçekten de kendimi bir peri masalında yaşamış gibi hissettim.

EBU dediğimiz şeyin Türkçe'si Avrupa Yayın Birliği. Bizim TRT de bu birliğin kurucu üyesi. EBU her yıl birliğe üye değişik bir ülkenin ev sahipliğinde EBU Jazz konserleri gerçekleştiriyor. Bizim TRT geçmiş yıllarda bu konserlere müzisyen göndererek aktif olarak katılırmış. Ama sonunda sıra bize de gelmiş ve bu yılın ev sahibi de Türkiye olmuş.

Ev sahibi olmanın önemi sadece konserlerin verileceği salonu ve bu etkinliğe katılacak müzisyenleri ağırlamaktan ibaret de değil. Daha da önemli birşey var. Bu konser için ev sahipliği yapan ülke EBU Jazz Orkestrasının çalması için özel bir ulusal repertuar oluşturuyor. Bu çerçevede tam 12 tane özgün eserin bizim Türk bestecilerine sipariş verildiğini ve değişik ülkelerden gelen genç jazz müzisyenleri birlikte bizim genç aslanlarla birlikte yorumlanacaklarını öğrendim.

Ben 30 Mayıs 2003 tarihinde İstanbul Radyosunda gerçekleştirilen ve uydu vasıtasıyla Avrupa Yayın Birliği'ne bağlı tüm ülkelere naklen yayın yapılarak gösterilen ilk konseri izleyemedim. Zaten bu konserin davetlileri de son derece sınırlı idi. Ama talih kuşu benim başıma 31 Mayıs 2003 günü Harbiye'deki Askeri Müze Kültür Sitesinde vurdu.

Bu konsere gitmeden önce bana göre İstanbul'un en önemli jazz kulübü olan Nardis'te tanıştığım Avusturya Radyosu Jazz Bölümü müdürü Herbert Uhlir bana ilginç şeyler anlatmıştı:

"Ben yıllardan beri bu konserlerin izleyicisiyim. Çok keyifli şeyler gördüm ve yaşadım. Önce her yıl EBU'ya bağlı yayın kurumlarının jazz müziği prodüktörleri bağlı ülkelerin başkentlerinden birinde toplanırlar. Tıpkı Japonya'da her sene yeniden kurulan tapınaklar gibi EBU Jazz Orkestrası da her yıl yeniden kurulur. Geçen sene Budapeşte'deydik, bu sene İstanbul'dayız. Galiba gelecek sene de Bern'de olacağız. Her sene birçok ülkenin genç jazz müzisyenleri biraraya gelerek orkestrayı meydana getiriler. Çalınacak eserleri birlikte çalışırlar, birlikte çalarlar, birlikte öğrenirler. Yani her yıl bu genç insanlar biraraya gelerek yeni dünyalar kurarlar.

Bir anlamda EBU Jazz Orkestrasını küçük çapta bir Birleşmiş Milletler Örgütü gibi de kabul edebilirsin".

Bu ön tanıtımdan sonra konser günü normal başlama saatinden önce ben provaları dinlemek üzere merkez bir koltuğa kuruldum. Çok takdir ettiğim Neşet Ruacan'ın bu orkestranın şefliğini yaptığını biliyordum ancak onun 'Aşk' adlı bestesinin de seçilmiş 12 eserden birisi olduğunu orada öğrendim.

Diğer besteciler arasında 2'şer parçayla Emin Fındıkoğlu, Kürşad Sekban, Aydın Özarı ve Kamil Özler vardı. Ali Perret ve Aydın Esen'de Neşet Ruacan gibi birer beste ile konserde yer aldılar. Ancak Kamil Özler konserde çalınan anonim türkü Malatya'yı da aranje etmişti. Bu durumda onun katkısının 3 parça olduğunu da söylemek mümkündü.

Asıl şenlik genç jazz'cılardı. Elimdeki güzel düzenlenmiş kitapçığa bakarak sahnedeki enerji dolu cümbüşü bir gazete bulmacası gibi çözmeye çalıştım. İskoçya, Lüksemburg, Hollanda, Kanada, İsveç, Danimarka, Macaristan, Slovenya, İsviçre, Estonya, Norveç, Hırvatistan ve Çek Cumhuriyeti'nden gelen müzisyenlere bizim çocukları ayırmak mümkün değildi. Bizimkilerden en iyi tanıdığım insan defalarca bu orkestrada Türkiye'yi temsil etmiş sevgili dostum İmer Demirer idi. Ayrıca tromboncu Hakan Çimenot, bas trombonda Metin Ulucan ve piyanoda Serkan Özyılmaz bu başka çeşit Birleşmiş Milletler'de ülkemizi temsil ediyorlardı.

Orkestrayı çoğu parçada Neşet Ruacan yönetti. Ama Emin Fındıkoğlu ayrıca kendi iki parçasını yönetti. En hoş sürpriz ise Aydın Esen'in kendi parçasını yönetmesi oldu. Onu çalarken izlemiştim ama şef olarak görmek daha da ilginç oldu

Emin Fındıkoğlu'nu konserden sonra yakalamayı başardım ve beni kırmayarak hem duygu hem de düşüncelerini sizlere aktarmak üzere paylaştı, bakın neler nele dedi:

EBU Jazz Orkestrasının nihayet İstanbul'da toplanması büyük bir olaydı ama basına hiç yansımadı diyebiliriz. Bunu da normal karşılamak gerek, çünkü eninde sonunda bir jazz olayıydı bu ve içine "bizden" tabir ettiğimiz yerel renkler pek de karıştırılmamıştı, ayrıca "sabunlu musun, yoksa durulandın mı?" ritmik motifinden de faydalanılmamıştı. Eh, bu durumda' basın nasıl olsun da bu işle ilgilensin'di.

Besteci ve aranjör olarak görevlendirilen bizler ise aylarca hatta yıllarca hazırlandık, birşeyler karaladık geniş partisyon kağıtlarına. Kimimiz gereğinden fazla yazdık, kimimiz de ekonomik (az yazı, bol solo) diyebileceğimiz şekilde yazdık. Sonunda ortaya renkli bir sofra çıktı, acaba Avrupa'nın dört tarafından gelen konuk jazz prodüktörleri beğendiler mi? Hazretlerin sağı solu pek belli olmaz çünkü, bilirim, 'ille de yerel renk' diye tuttururlar. Aslında bu yerel renkten bıkkınlık geldi. Prodüktörleri boş verelim de, gelen müzisyenler harika tiplerdi. Ben şahsen kendi düzenlemelerimde solo yapan tipleri çok tuttum. İlk parçamda trompetçi David Jahr, soprano saksofonu çalan Christine Jensen, ikinci parçada ise trompetçi Magnus Broo ve bu sefer de alto saksofonu çalan Christine Jensen ve ritm bölümünün bütün üyeleri nefis sololar çaldılar, hop oturup hop kaldırdılar. Ayrıca 22 yaşındaki İskoç tenor saksofoncu Konrad Wisznievski, genç Macar trompetçi Janos Hamori ve diğer gençler, bütün bunlar benim adamlarımdı. Bir gece hepsini toplayıp Tünel'deki K.V'ye jam session'a götürdüm, sabaha kadar yıktılar ortalığı. Acaba diğer gecelerde bir yerlerde çalıp kurtlarını dökebildileri mi bilemiyorum.

Benim favori parçam Aydın Özarı'nın ikinci parçasıydı. Ayrıca Neşet'in yavaş tempodaki parçasının askeri müzedeki çalınışında İsveçli Margereta Noren'in bariton saksofon solosu tüylerimi diken diken etti ve onun katkısıyla bu parçanın çok güzelleştiğini itiraf etmeliyim.

Bu Askeri Müze de nefis bir yer, Avrupa Birliği sakın askeri müzede jazz konseri düzenlediğimizi duymasın, belki kızabilirler, demokratik ortam değildi diyebilirler. Neyse Avrupa Birliği'nin ne dediği hiç önemli değil, önemli olan Avrupalı jazz müzisyenlerinin ne çaldıkları.

Benim en ilginç bulduğum parça Ali Perret'in bestesiydi. Bu arada onun "Eugene" Ali olduğunu da broşürden okudum. Ne yazık ki daha sonra onu yakalayamadım. Big Band deyince yıllar önce bu işe çok emek vermiş sevgili Şenova Ülker'i gönlüm seyirciler yerine sahnede görmek isterdi ama TRT'de çalışmadığı için bu mümkün değildi. Kürşad Sekban'ın bestesi Koray High School grubun sound check sırasında kullandığı parçaydı. Kürşad Sekban'ın bu eserini Balıkesir'deki eski lisesine ithaf etmiş olması beni çok duygulandırdı. Aydın Özarı ile günün birinde ayrıntılı bir röportaj yapabilmeyi çok istiyorum. Kamil Özler'in düzenlediği Malatya anonim türküsünde sahneye çıkan zurnacı ile orkestra arasındaki uyuma parmak ısırdım. Zaten konser de bu parçanın bis olarak çalınmasıyla son buldu.

Kuliste Bilgi Üniversitesinde hocalık yapan Ricky Ford'u İskoç ve Avusturya Radyosundan gelen prodüktörlerle tanıştırmak bana nasip oldu.

Kısacası bir daha ne zaman EBU Jazz Orkestrasını dinlemek bana nasip olur bilemiyorum ancak İstanbul'daki konsere bizleri davet eden Caner Beklim ve tüm TRT ekkibine teşekkür borçlu olduğumu düşünüyorum.

Çok acımasız ve katı bir dünyada yaşıyoruz. Yaşadığımız tüm siyasi ekonomik ve ekolojik sorunları ise biz insanlar kendimiz yaratıyoruz. Bazen gördüğüm yaşadığım şeylerden dolayı umutsuzluğa düştüğüm oluyor. Ama EBU Jazz Orkestrası bana bambaşka olumlu düşünceler de verdi. Sahneye baktığımda karşımda politik sınırların ayırdığı mutsuz insanlar yerine birlikte üreten ve birlikte mutlu olan genç insanlar gördüm.

Düşünsenize, müzik için bunca farklı kültürden insan biraraya gelerek müzik çalabiliyorlarsa neden aynı insanlar başka güzel amaçlarla biraraya gelemesinler?

Benim gelecek sene Bern'deki konsere gidebilmek için bir yol bulmam gerekiyor dostlar.

Nardis'deki EBU Jam Session'dan bir görüntü

Brüksel'de Tutankamon'un Hazinesi

Brüksel; Avrupa'nın en önemli başkentlerinden biri benim için; gazetelerden okuduğum, 'önemli devlet zirvelerinin' yapıldığı ve adını küçük lahanaları ile andığım bir şehirdi. Ama bundan sonra ağzıma attığım her küçük lahanayla birlikte müziğinin de leziz tadını hatırlayacağım bir şehir...

Elçin Takavcı
elcint@newyork.com

Belçika özellikle de Brüksel sokaklarında gezerken kendinizi bir tür zaman makinesinin içinde yolculuk ediyor gibi hissetmeniz kaçınılmaz. Bir yanda ortaçağ Avrupa'sının şatafatlı sarayları, meydanları ve görkemli oksit yeşili heykelleri, diğer yanda 21. yüzyılın modern hayat tarzı ve hızlı temposu. Bu, tarihin ve en yeninin içiçe geçmişliği attığınız her adımda sizi biraz daha şaşırtıyor. Dışarıdan bakıldığında tarihi bir kilise gibi görünen yapıya girdiğinizde içerisinin en son teknolojik ses sistemleri ile donatılmış bir konser salonu olduğunu farkediyorsunuz ya da yine ortaçağda inşa edilmiş 'galeria' dedikleri bizim Kapalı Çarşı'mıza çok benzeyen pasajı 'tarihi birşeyler görmek' umuduyla dolaşırken Gucci'nin,Valentino'nun, Dolce'nin en yeni koleksiyonlarını vitrinlerde sergilenirken görüyorsunuz.

Gitiğim her yeni ülkede alış-verişe ilk müzik dükkanları ile başlarım. O ülkenin müziklerini özellikle de etnik jazz kayıtlarını toplarım. Brüksel'de de aradıklarımı bulabileceğimi düşündüğüm, albüm kapaklarıyla kaplanmış devasa bir kutuyu andıran bir müzik dükkanına girdim. 4 asma kattan oluşan dükkanın sadece ilk katı CD'lere ayrılmıştı ve bu katın küçük bir kısmında az sayıda jazz CD'si satılıyordu. Hayal kırıklığıyla diğer katlara şöyle bir bakmaya karar verdim. Yine Brüksel'in zaman makinesinin güzel bir sürprizi; geri kalan 3 koca katta hayatımda gördüğüm en zengin plak koleksiyonu yüzlerce jazz plağıyla birlikte sergileniyordu. Tutankamon'un hazinesini bulanlar eminim ancak benim kadar sevinmişlerdir. John Coltrane'den Sun Ra'ya, Billie Holiday'den Miles Davis'e, Charlie Parker'dan Dizzy Gillespie'ye kadar bir çok jazz'cının plakları çok da pahalı olmayan ederlere satılıyordu. Dükkanın en güzel özelliklerinden biri de çalışanların plaklar ve sanatçılar hakkında geniş bilgileriyle yardımınıza hazır olmaları. Dükkanın sahibinin uzun yıllar New York ve New Orleans'da yaşamış bir müzisyen olduğunu ve hala daha dünyanın değişik yerlerini dolaşarak plaklar topladığını öğrendim. Ayrıca koleksiyonerler için bazı özel imzalı plaklar da bulunuyor. Geçtiğimiz aralık ayında yaşamına Brüksel'de veda eden piyanist Mal Waldron'un imzaladığı kayıtlar ve bazı özel eşyaları da satışta.

Krallara Layık Jazz

Brüksel herşey gibi müzikte de eskiyle yeninin bir arada barındığı bir yer. Hem aristokrat Avrupa'nın en önemli geleneklerinden biri olan opera ve klasik müzik konserlerini hergün dinleyebilmek hem de genç neslin çılgın partilerini düzenledikleri "night club"ları hemen her yerde bulabilmek mümkün.

"Brüksel hem turistlerin hem de çeşitli ülkelerden bürokratların sıkça ziyaret ettiği bir şehir olduğu için en iyi jazz müziği dinleyebileceğiniz yerler festivaller dışında bazı beş yıldızlı otellerin roof barları..." Kaldığım otelin danışmasına nerede jazz dinleyebileceğimi sorduğumda bana bu yanıtı verdi. Ama o gün şansımız yaver gitmiş olacak ki Brüksel Kraliyet Senfonisi'nin haftalık programına bakarken ertesi gece Senfoni'nin 'Big Band Jazz' konserinin

olduğunu gördüm. Brüksel Kraliyet Operası ve Senfonisi uzun yıllardan beri kraliyet ailesi için verdikleri konserleri şimdi aynı görkemli binada, aynı kalitede müthiş müzisyenlerle müziklerini kraliyet soyundan olsun olmasın bütün müzik severlere sunuyorlar. Fiyatları 20 ile 30 Euro arasında değişen biletleri edinebilmek biraz zahmetli olsa da..

Yedeklere alınma, bütün umudumu yitirmişken konsere yarım saat kala aranıp biletlerimin gişede beni beklediğini öğrenme ve hazırlanmak için acele etmeme rağmen on dakikalik gecikme maceramdan sonra sonunda bir zamanlar kralların oturduğu salondan krallara layık bir konser dinleme şerefine eriştim. Konser; yaklaşık yüz kişilik bir Big Band'in yüzlerce insanı iki buçuk saat eşsiz ve kusursuz müzikleriyle büyülemesiydi. Big Band'in şefi Piere M. Auel, yer alan müzisyenlerin bir çoğu ise Belçika, Fransa ve Hollanda'daki kraliyet konservatuvarlarında öğrenci olan genç yeteneklerdi. Çok sesli jazz'ın kusursuz yorumu iki defa tüm salon tarafından ayakta alkışlandı ve yaklaşık yarım saat süren eşsiz bir bis yaptı. Konseri dinleyenler arasında Dave Holland'ın da olduğunu sonradan öğrendiğimde rast gelemediğim için üzülsem de orada olduğu için şaşırmadım.

Brüksel Müzik Festivalleri:

Brussel Festival, Ağustos-Eylül: Hemen hemen her müzik türünden konserler ve söyleşiler The Festival Europalia Mart ayında: özellikle etnik jazz gruplarının konserler verdikleri müzik, tiyatro, kısa film festivali.

Le Botanique Venues Festival, Nisan: World music, jazz ve blues festivali.

Bodrum Jazz Günleri 4

Mevsimler mevsimleri kovaladı ve yine ilkyaz. Bodrum'un beyaz duvarları, toprak yolları ve taş avluları üzerlerine yansıyan ve sadece bu coğrafyaya özgü büyülü ışıkla sarıldılar yine. Ve bu tabloyu bütünleyen jazz günleri, yeni bir heyecan, taze bir nefes gibi hayatımızda yerini aldı.

Berrin Tuna

Hadigari bu yıl da Bodrum Jazz Günlerine ev sahipliği yapmanın gururunu yaşadı. Hem de dördüncü kez. Jazz Günleri'nin 4.üncü yaşına ulaşmasında tabiiki en büyük pay ana sponsor Akbank'ın. Fatih Erkoç, Kerem Görsev Trio, Bir Balkan Yolculuğu, Emin Fındıkoğlu ve Feyza, Nükhet Ruacan & Nilüfer Verdi, Ali Perret Beşlisi ve Yıldız İbrahimova ile randevulaşan Bodrumlu jazz severler yeni sezona keyifli gecelerle başladılar.

Aykut Uslutekin'in jazz fotoğrafları sergisinin açılışı ile başlayan jazz gecelerinin ilk konuğu Fatih Erkoç idi. Fatih Erkoç'a Kerem Görsev (p), Volkan Hürsever (b), Cengiz Baysal (d) eşlik etti. Fatih Erkoç, Autumn Leaves, Hello Dolly, All Of Me, How Deep Is The Ocean, Fyl Me To The Moon'u, Nat King Cole parçalarını ve New York New York gibi jazz standartlarını söyledi.

Kerem Görsev (p), Volkan Hürsever (b), Cengiz Baysal (d)'dan oluşan **Kerem Görsev Trio**, ağırlıklı olarak Kerem Görsev'in besteleriyle ve Amerikan jazz standartlarını çaldı. **Emin Fındıkoğlu & Feyza**, Ricky Ford (tp). 30'ların Cole Porter ve Rodgers & Hart gibi şarkı yazarlarından, 70'lerin Stevie Wonder, Paul Simon ve Sting gibi yorumcularına uzanan geniş bir yelpazedeki parçaların özgün yorumlarında Emin Fındıkoğlu (p), Feyza (vo)'ya konuk sanatçı olarak Amerikalı saksofoncu Ricky Ford eşlik etti.

Ayde Mori albümüyle tanıdığımız Bir Balkan Yolculuğu Topluluğu, **Muammer Ketencoğlu** (acc, vo), Sumru Ağıryürüyen (man,vo), Aytunç Matracı (cl, s, tp), bu kez Nezih Yeşilnil (b) ile işbirliği yaparak Balkan müziği ile jazz arasında bir köprü kurdu. **Ali Perret Beşlisi** İnatçı Kereban, Ali Perret (p), James Lewis (b), Selim Selçuk (d), Ricky Ford (tp), Sarp Maden (g), Jules Verne'in roman kahramanı üzerine Ali Perret'in en son yazdığı parçalardan oluşan repertuarı seslendirdi.**Nilüfer Verdi-Nükhet Ruacan Dörtlüsü**, modern jazz standartlarını seslendirirken Nilüfer Verdi (p), Cem Aksel (d), Mahmut Yalay (b), Nükhet Ruacan'a eşlik ettiler. Grup ayrıca Nilüfer Verdi'nin bestelerine de yer verdi. Yıldız İbrahimova'ya (vo) ise Kaan Bıyıkoğlu (p) eşlik etti. **Yıldız İbrahimova** Ah bir ateş ver, Alişimin Kaşları Kara gibi Türkçe parçaları jazz yorumları sundu. Dört senedir büyük bir keyifle izlenen jazz günlerine bu sene de büyük bir ilgi vardı. Hadigari işletmecileri 2004'de yapılacak Beşinci Jazz Günleri'nin 30.uncu kuruluş yılına denk gelmesi sebebiyle çok ünlü jazz'cılara ev sahipliği yapacağını da şimdiden müjdelediler.

Raul DeSouza

Antalya Jazz Günleri

3-7 Haziran günleri arasında gerçekleşen jazz günlerinde az ama öz konserlerle yoğun duygular yaşadık. Kentin iklimine ve yapısına uygun olarak latin ağırlıklı mini bir festivaldi.

Hülya Tunçağ

Konser mekanları; Cam Piramit ve Konyaaltı Açıkhava Tiyatrosuydu. 3 Haziran'da açılışı tromboncu Raul DeSouza ve topluluğu yaptı. Brezilyalı ünlü tromboncu, jazz günlerinin sanat yönetmenlerinden Füsun Levet'nin Antalyalı müzik severlere bir armağanıydı kanımca. Aynı armağanı İstanbul da hakediyor. DeSouza ve Levet sıkı dostlar. Zaten Levet'nin ev jam-session'ları Paris'te iyi biliniyor. Geçtiğimiz günlerde Amerikan Down Beat dergisince son yılların en iyi trombonculardan seçilen Raul DeSouza 1955 yılından bu yana otuza yakın albüme imzasını atmış. İlk kez Sergio Mendes '63 ve '64 topluluklarında genç yetenek Raulzinho adıyla parlayan sanatçı günümüze kadar kendi topluluklarının yanısıra birçok ünlü müzisyenle de çalıştı. Antonio Carlos Jobim, Sarah Vaughan, Jimmy Smith, Cannonball Adderley ve Sonny Rollins bunlardan birkaçı. Uluslararası piyanistimiz Tuna Ötenel'in 2000 yılında Fransa'da yaptığı "Voyageur" albümünde de çalan DeSouza son olarak 2002 yılında Brezilya'da Sylvio Back'in yönettiği "Last Sweig" filmini müzikledi. Tarzında J.J.Jonson etkisi sezilen Raul DeSouza Antalya'ya dörtlüsü ile geldi. Bascı Carlos Werneck, davulcu Joan Serran, piyanist Francis Lockwood (kemancı Didier Lockwood'un kardeşi), ve usta melez şarkıcı Manu LePrince.

4 Haziran'da konser yoktu ancak konuk müzisyenlerle gittiğimiz Kaleiçi'ndeki Çiçek Bar'da unutulmaz bir jam-session yaşadık. Barın modern yerel müzik yapan topluluğunun sahneyi konuk müzisyenlere bırakması büyük bir incelikti. Özellikle Raul DeSouza'nın inanılmaz sololarını dinlemek doyumsuzdu.

5 Haziran'da yine Cam Piramit'te bu kez Ahmet Gülbay Trio ve uluslar arası çaptaki şarkıcımız Sibel Köse sahne aldı. Çocukluğundan beri Paris'te yaşayan Gülbay, tanıdığım en swing'li piyanistlerden. Fransa'daki festivallerin ve jazz kulüplerinin aranılan bir sanatçısı. Cristophe ve Phillipe Le Van adlı ikiz kardeşlerden oluşan topluluğunun yerine bascı Oscar Werneck ve davulcu Jean-Marie Lagache'la gelen Gülbay, 2002 yılı içinde Sibel Köse ile Paris'te "Bossa Lova" adlı albümünü yaptı.

Artık Avrupa'daki festivallerde de adını duyuran Sibel Köse yorumlarıyla hem dinleyicileri hem de konuk müzisyenleri büyüledi.

Jazz Günleri'nin son iki konseri Konyaaltı Açıkhava Tiyatrosu'nda gerçekleşti. Keşke tüm konserler bu mekanda yapılsaydı. Antalya'nın özellikle Konyaaltı bölgesinin yeni görünümü gibi açıkhava tiyatrosu da bizleri şaşırttı. Çamlar içinde modern bir amfiteatr...

6 Haziran'da açıkhavada bir blues şöleni dinledik. Hem de Antalyalı genç ve yürekli müzisyenlerin oluşturduğu Grup Barış'tan.

Tarkan Ateş, Mustafa Çelik, Hakan Yavaş, Thomas Jewitzky ve İlyas Yıldırım topluluğu yeni oluşturmuşlar oysa, ama ufukları açık.

Jazz Günlerinin kapanışını 7 Haziran'da Diego Palaez ve Piquette Latino topluluğu yaptı. Venezualla doğumlu perküsyonist ve şarkıcı Diego Palaez'in bu Türkiye'ye ilk gelişi değil. 1995 yılında Kuşadası Jazz Festivali'ne ünlü Alfredo Rodrigez'le katılmıştı. Zaten Palaez de Modern Küba müziğini dünyaya tanıtan Irakere'nin kurucularından. Piquete Latin topluluğu da yine Irakere'den maestro Miguel Anga Diaz ve Orlando Poleo ile kurmuştu. Antalya'daki topluluğunu oluşturan müzisyenlere gelince; Küba'dan piyanist Jacqueline Rodrigez, efsane Perez Prado orkestrasının üyelerinden trompetçi Guillermo Fellove, alto saksofoncu Nicolas Aroyvegas ve conga davulcu Jim Lopez, Kolombiya'dan timbalci Joel Hierrezuelo ve bascı Jose Almeida... Kısaca bir latin karması. Düzeyli müziklerini ve coşkularını dinleyiciyle paylaştılar.

Antalya Jazz Günleri'nin gerçekleşmesi bir mucize, çünkü çok kısa bir zamanda karar verilmiş ve bütçe kısıtlı, Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın desteğiyle Antalya Kültür ve Sanat Vakfı'nın gerçekleştirdiği bu güzel müzik olayının kahramanları ise jazz günlerinin sanat yönetmenleri Ahmet Tüzün ve Füsun Levet ile birlikte bu projeye emek veren vakıf çalışanları. Dileğimiz devamının gelmesi, çünkü jazz müziği Antalya'ya çok yakışıyor...

Güher Süher Pekinel'

Bir festivalin ardından...

Bir jazz festivalinin ardından daima yeni tatlar, unutulmayacak konserler, anılar ve sahne arkası anekdotları kalır. Bu tip etkinliklerin en çekici yanını ise kulis fısıltıları oluşturur. Bu sene de kural bozulmadı.

Seval Deniz Karahaliloğlu

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV)'in düzenlediği ve İzmir Fransız Kültür Merkezi, İzmir Goethe Enstitüsü, İzmir İtalyan Kültür Merkezi ve Yunan Konsolosluğunun desteklediği 10. İzmir Avrupa Jazz Festivali, sahneye yansıyanlar ve sahne arkası anekdotları ile şimdiden belleklerde yerini aldı.

Bu yıl, festivalin ağır topu kuşkusuz **Güher Süher Pekinel**'lerle beraber sahne alan efsanevi sanatçı **Jack Loussier** oldu. 'Take Bach' projesi ile gündeme gelen üçlü, Türk seyircisi önünde çalmaktan o kadar memnun kaldılar ki, Türkiye'deki festival organizasyonlarına açık çağrıda bulundular. 'Aspendos yada Efes Antik Tiyatro'da çalmayı çok isteriz, özellikle festivaller kapsamındaki Antik tiyatrolarda.' Güher Pekinel, grubun isteklerini tek bir cümle ile özetledi.'Tarihi atmosfer, ses, akustik ve tüm bu etkilerin biraya geldiği büyülü bir ortamda çalmak, tek kelime muhteşem olur.' Bu konserler, uzunca bir aradan sonra dünya çapında benzersiz bir ikili oluşturan sanatçı kardeşler için bir tür yurda geri dönüş sebebi. Üstün yetenekleri ve olağanüstü yorumları ile nefes kesen ikili, festivalin tek politik protestosunu yine kendi zarif tavırları ile gerçekleştirdiler. Program içersinde yer almayan bir parça öncesinde mikrofona gelen Güher Pekinel, seyircilerden parça sonunda kesinlikle alkışlamamalarını istedi. 'Bach'ın bu parçasını, Irak savaşında hayatını kaybeden ve acı çeken bütün çocuklara adıyorum. Bu seslendireceğimiz parça, bu çocuklar için bir çeşit saygı duruşu' diyen sanatçı, parça sonunda alkışlamaya çalışan bir iki kişiyi de, el hareketi ile susturdu. Zarif fakat kararlı tavırları, mükemmel performansları ile Güher, Süher Pekineler seyircinin gönlünü bir kez daha fethetti.

Festivale Avusturya'dan katılan **Trio Süd**'ün bu konser, ilk Türkiye ziyareti oldu. Hepsi çok iyi bir akademik geçmişe sahip olan sanatçılar, festivalde kendi bestelerini seslendirdi. Festival sonrası Bodrum'a özel bir workshop çalışması için geçen grup, jazz müziğinin icrası, kullanılan enstrümanın kapasitesini anlama ve bir müzik aletini en verimli biçimde çalabilme konularında deneyimlerini workshopa katılan jazz severlerle paylaştı. 'Peki, bunların hepsini üç gün içersinde öğrenmek mümkün mü?' sorusunu, grubun beyni ve kurucusu Heinrich Werkl gülerek. 'Tabi ki mümkün değil. Burada amaç, sadece küçük ip uçlarından yola çıkarak her müzisyenin kendi yolunun bulmasına yardımcı olabilmek. Bir de ortak deneyimlerin paylaşılmasından doğan kazanımlar söz konusu' şeklinde cevaplıyor. Hemen her ülkede yaptıkları workshop çalışmaları ile tanınan grup, festivallerde çalmak ve workshoplar gerçekleştirmek için tekrar Türkiye'ye gelmek istiyor.

Hemen her yıl geniş bir katılımla gerçekleştirilen jazz söyleşilerinin konusu bu yıl, 'Türkiye'de Jazz Müziği'nin Durumu' oldu. Katılımcıların içten, sıcak ve samimi tavrı ile söyleşiden öte keyifli bir sohbete dönüşen panele, **Zuhal Focan**, **Ali Perret** ve

Anna Maria Castelli

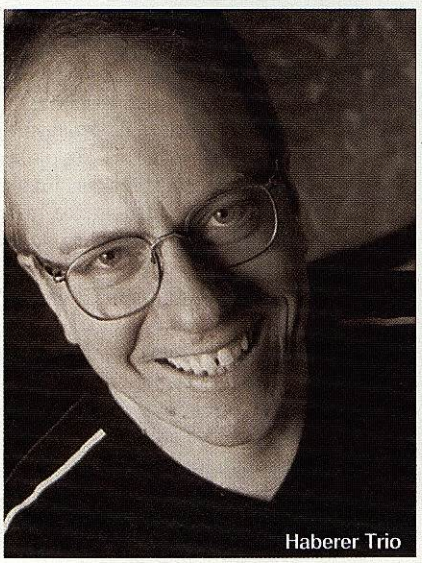
Haberer Trio

Carlo Rizzo

Seda Binbaşgil katıldı. Yılların verdiği birikim ve deneyimle, yeni gelen genç nesil jazz müzisyenlerinden umutlu olduğu söyleyen **Zuhal Focan**'a göre, yetenekli gençlerin desteklenmesi gerekiyor. 'Türkiye'de sınırlı imkanlarla, jazz müziği yapılmaya çalışılıyor ve jazz müzisyenleri kolay kolay yetişmiyor' diyen Focan'a katılmamak elde değil. Genç yeteneklerin ortaya çıkması ve özgün yapıtlar üreterek müziğe katkıda bulunabilmeleri için onlara fırsat tanıyan **Nardis**'in açılması da tüm olumsuz koşullara rağmen Türkiye'de hala güzel şeyler olduğunun bir kanıtı. İstanbul'da en kaliteli jazz müziği dinletilerinin gerçekleştiği Nardis'de sahne alan genç ve yetenekli jazz müzisyenlerinin müzik profiline bakarak Zuhal Focan'ın ne kadar haklı olduğunu görebilmek mümkün. Ülkede yaşanan tüm ekonomik krizlere rağmen inatla son sekiz yıldır **Jazz Dergisi**'ni çıkarma konusunda büyük bir özveri ile çalışıldığını söyleyen Focan'ın ideali, üç ayda bir okurun eline ulaşan Türkiye'nin tek jazz dergisini, aylık olarak yayımlayabilmek. Uzun yıllar jazz müziğine sanatçı olarak emeği geçmiş olan **Ali Perret**, bilgisini ve deneyimini, hoca olarak konservatuarda verdiği jazz derslerinde öğrencileri ile paylaşıyor. Geniş bir zaman diliminde, Türkiye'de jazz müziğinin gelişimini değerlendiren Perret, izleyicilerden gelen soruları da eksiksiz yanıtlayarak akademik kariyerinden gelen bir alışkanlıkla yoğun fakat keyifli bir bilgi akışı sağladı. Çok fazla konuşmaktan hoşlanmaması ile de tanınan Perret, espri yapmaktan da kendini alamadı. 'Doğrusunu isterseniz, ben bu kadar konuşmaya alışkın değilim. Sanırım bu uzun konuşma, benim için gerçek bir rekor oldu' dedi. Amerika'da yaşadığı anılardan yola çıkan **Seda Binbaşgil** akıcı bir dille, dünyadaki jazz anlayışı ve Türkiye'de oluşturulmaya çalışılan jazz müziği formları ve arayışları arasındaki bağlantıyı gözlemlerine dayanarak ele aldı. Jazz müziği üzerine yaptığı kaliteli radyo programı ile tanınan Binbaşıgil, radyo dinleyicilerinin kendisine en çok sorduğu sorulara göndermeler yaparak, Türkiye'deki jazz müziği anlayışı, etnik müzik, geleneksel temalar, yeni arayışlar ve bütün bunların aralarındaki ilişkilerin jazz müziğini nasıl etkilediğini anlattı. Doyurucu olduğu kadar tadı damaklarda kalan söyleşiden sonra, seyircilerden gelen soru hep aynı oldu. İzmir'e tekrar ne zaman geleceksiniz?

Festivalin gözdeleri arasında, 2002 yılında Avrupa Müzik Ödülünü alan İtalyan sanatçı **Anna Maria Castelli** vardı. Önceki yıllarda İzmir, İstanbul ve Ankara'da sahne alan sanatçı, bu sefer İzmir'e biraz maceralı bir biçimde geldi. Haftalar öncesinde belirlenen ve basılan festival programında yer alan orkestra üyelerinden farklı olarak, festivale değişik isimlerle katılan sanatçının başına gelenler biraz da Fellini'nin filmlerinde görülen temaları anımsatıyor. Castelli'nin 'tıpkı film gibi' dediği olaylar, festivale gelmeden tam bir hafta önce başlamış. Dediğine göre, 'Tanrım, tam bir felaketti, orkestra üyelerinin uçak biletleri için tam 8.000 Euoro ödedim ve onlar son anda gelmekten vazgeçtiler'. Nedeni ise tam da festival öncesi döneme rastlayan Irak Savaşı. 'Onlarla konuşmaya çalıştım. İzmir'de her şeyin sakin ve yolunda olduğunu anlatmaya çalıştım ama nafile. Hatta haritaya bakmalarını bile söyledim. Savaş çok uzakta, festival İzmir'de olacak, deli olmayın dedim ama dinletemedim' diyor Castelli ve orijinal programda isimleri olan sanatçıları kastederek ekliyor. '50 ile 70 yaş arasında insanlar biraz tuhaflaşıyor galiba. İnsanı garip bir ölüm korkusu sarıyor'. Yeni isimleri bulma, festivale katılmaya ikna etme ve prova yapma gibi uzun soluklu bir uğraşıyı, yoğun bir telefon trafiğinin ardından tam üç güne sığdırmayı başarmış. Festival öncesi yapılan tek bir prova ile sahne alan sanatçı, İzmir'e gelmeden bir hafta önce 'eski tüfekler' dediği arkadaşları ile imkansızı başardı ve sanki yıllardan beri sürekli aynı grupla çalıyormuş havasında, sahnede müthiş bir performans gösterdi. İşte, son an paniği ile yıllar sonra bir araya gelen 'eski dostlar', verdikleri unutulmaz konserle, festivalin en iyilerinden biri olmayı başardı.

Almanlar'ın gururu **Haberer Trio**'nun en büyük özelliği, elemanlarının müzisyen olduğu kadar çok iyi birer gezgin olması. Afrika'dan, Avustralya'ya kadar ayak basmadık yer bırakmayan sanatçılar, deyim yerindeyse, 'modern zamanların müzisyen seyyahları'. Aslında, festivale, Alman grup olarak katıldılar ama içlerindeki İtalyan **Carlo Rizzo** ile çok renkliliği yakalamayı başardılar. Neşeli, sıcak, içten ve şaşırtıcı yaklaşımları, müziklerine de yansıyan sanatçılar, gezdikleri tüm ülkelerden aldıkları müzik motiflerini başarıyla bestelerine yansıtmaları ile tanınıyor. Ama içlerinde, en ilginci ve renklisi kuşkusuz İtalyan Rizzo. Müzik geçmişi renkler, fırçalar ve paletlerden gelen sanatçı, aslında ressam. Şimdi, jazz müziğinin resimle ne ilgisi var diyeceksiniz. Aynı şeyi biz de sanatçının kendisine sorduk. Ailesi tarafından resme yönlendirilen sanatçının müzik tutkusu çok eskilere çocukluk yılarına dayanıyor. Küçük Carlo, vurmalı çalgılara olan tutkusunu evde sürekli trampet çalarak ortaya koyunca, ailesi de çareyi ufaklığa boya kalemleri almakta bulmuş. 'O kadar gürültü yaptım ki bizimkilerin kafası şişti. Baktılar, olacak gibi değil. Rengarenk boya kalemleri alıp, kağıdı da önüme koyunca, kendilerince gürültü problemini çözmüş oldular' diyor kahkahalarla. 1979 yılında Sicilya'ya yaptığı bir seyahat, sanatçının müzik aşkını tekrar açığa çıkarır. Yöresel bir enstrüman olan tamburinden çok etkilenen sanatçı, bildiği parçaları ve yöresel ezgileri seslendirebilmek için bu çalgıyı geliştirmeye başlar ve sonunda resmi bir kenara bırakıp çocukluk aşkına, müziğe tekrar geri döner. Modern zaman masallarına benzeyen bu hikaye, ressam müzisyen Carlo Rizzo'nun Haberer Trio ile yaptığı müzik çalışmalarıyla devam ediyor.

Fransızların yaramaz çocukları **'Poubelles Boys'** üşenmeyip taa Fransa'dan getirdikleri süpürge, su bidonu, çöp tenekesi kapağı, plastik su kovaları ve temizlik fırçaları ile unutulmaz bir şov sundu. 'Eh, zahmet etmeseydiniz, biz bütün bunları sizin için evden getirirdik' dedirten üçlü, 'müzik enstrümanlarını' sahnede seyircinin gözü önünde monte etti. Mim sanatından step dansına, vodvil tiyatrosu motiflerinden jazz müziğine kadar geniş bir yelpazede çok farklı sanat dallarını buluşturan bir gösteri sundular. Grubun her üç üyesi de müzisyen olmanın ötesinde iyi bir step dansçısı, aktör, mim sanatçısı, taklitçi ve hikaye anlatıcı. Uzun lafın kısası sundukları teatral şovda yok, yok. Festival seyircisi için gerçek bir sürpriz olan grup, dakikalarca ayakta alkışlandı ve seyircilerin yoğun alkışlarla bis yapmaları üzerine tam üç kez sahne almak zorunda kaldı. Şov sonunda, neden Avrupa'da birçok müzik okulunun öğrencilerine ders olarak Poubles Boys'un gösterilerini izlettirdiklerini bir kez daha anlıyorsunuz. Dünya basınının taktığı isimle 'çöp çocukları' sahnede aralıksız sundukları 2.5 saatlik gösterileri ile belleklere kazındı.

Bu yıl festivale ilk defa katılan Yunanlı grup **'Stigma Swing Dixie Band'** ise jazz festivaline katılan profesyonel bir gruptan ziyade daha çok akıllı, uslu 1950'li yılların okul orkestralarını anımsatan tavrı ile festival seyircisini gerçekten şaşırttı. Giydikleri bir örnek kırmızı kolej sweat shirtleri ile çok bildiğimiz hatta ezberlediğimiz parçaları, yine 'iyi niyetli bir okul orkestrası' edası ile seslendirdiler. Salonu dolduran Yunanlı dinleyicilerin alkışları ile sık sık kesilen konserin ana konusu, alışageldiğimiz dostluk ve barış temaları oldu. Grupta banjo çalan Sokrates Lelekos'un parça aralarında yaptığı İngilizce, Türkçe karma konuşmalar da dinletiye ayrı bir renk katarken konserin sonunda Türkçe söylediği bir özdeyiş, gecenin adeta özeti oldu.'Biz Türkler ve Yunanlılar tıpkı, tencere ve kapak gibiyiz. Tencere yuvarlandı kapağını buldu'.

Her yıl, Avrupa'nın hatta dünyanın farklı yörelerinden derlenen değişik lezzette ve renkteki armonileri festival izleyicisine sunan İzmir Jazz Festivali, gelecek yılın hazırlıklarına şimdiden başladı bile. 'Dünyayı ayağımıza getiren' jazz konserlerinin yenilerini izlemek heyecanı ile iyi ki varsın İKSEV diyoruz.

Jazz Zamanı

Ankara jazz Festivali

Burada anlatılacak olan seferin üzerinden doğrusu biraz zaman geçti, ama izlenimler hala canlı ve olayın önemi de az değil. Herşey, buralardan uzakta, Türkiye'de gerçekleşmişti; Küçük Asya'nın yüreğindeki bozkırın ortasında yer alan Ankara'da. Ankara, bu egzotik ülkenin, akademik merkezlerinin ve devletin en önemli kurumlarının yer aldığı başkenti.

Burada anlatılacak olan seferin üzerinden doğrusu biraz zaman geçti, ama izlenimler hala canlı ve olayın önemi de az değil. Herşey, buralardan uzakta, Türkiye'de gerçekleşmişti; hem de Avrupa kıtasında bulunan ve dünya metropollerinin soluğuna sahip olan masal kenti İstanbul'da değil, birkaç yüz kilometre daha doğuda, Küçük Asya'nın yüreğindeki bozkırın ortasında yer alan Ankara'da. Ankara, bu egzotik ülkenin, akademik merkezlerinin ve devletin en önemli kurumlarının yer aldığı başkenti.

Ankara'daki Bilkent Üniversitesi'nin kampusunda, Jazz Bölümü'nün kurucularından pedagog Janusz Szprot, yıllardır ailesi ile birlikte yaşıyor. Szprot, piyanist, besteci, grup lideri, pedagog, müzikolog, jazz kuramcısı, gazeteci, Polonya-Türkiye arasında gerçekleştirilen pek çok olağanüstü projenin girişimcisi ve "Türk Halısı Üzerinde" adlı albümün yaratıcısı. İşte bu 'Türk halısı' bir o yana bir bu yana sarkaç örneği gidip gelerek Türkiye'den Polonya'ya, Polonya'dan Türkiye'ye sanatçı taşıyıp duruyor. Her seferinde değişik bir yapıyla uçuyor elbette. Bu sefer de Türk-Polonya jazz'ının zirvesindekilerden oluştu, bu yapı. Grup, bazı değişikliklerle, adı geçen albümü 2000 yılının kasım ayında Ankara'da gerçekleştiren ve Polonya'da da pek çok konser veren (ör. Kalisz Festivali'nde) ekipten oluşuyordu. Daha önce de söylediğim gibi, ekipte küçük değişiklikler vardı. Grubun özgün halinden yalnızca Janusz Szprot, kontrabasçı Adam Kowalewski, Türk piyanist ve saksofoncu Tuna Ötenel kalmıştı. Tomasz Szukalski'nin yerini, diğer bir önde gelen saksofoncu Janusz Muniak almıştı; perküsyonda da Krzysztof Dziedzic yerine _ukasz _yta vardı. Öte yandan bu gruba, Muniak'ın Krzysztof Wyle_o_'sızonun yerini özel konuk Tuna Ötenel almıştı- güncel quarteti ya da yepyeni bir biçimde 'Janusz Muniak Trio with Tuna Ötenel feat. Janusz Szprot" adı verilebilirdi. Aslında on günden fazla süren ve değişik ülkelerden grupları ağırlayan Ankara Jazz festivalinin programında da bu biçimde anılmıştı. Türkiye Polonya karması geçtiğimiz yılın 23 kasım Cumartesi günü sahne aldı. Konser, üniversitenin ağzına kadar dolu, bin kişilik konser salonunda gerçekleşti.

Bu konseri, 'zirve toplantısı' biçiminde nitelendirmek abartı olmayacak. Çünkü Muniak ve Tuna Ötenel dünya çapında iki müzisyen. Muniak, Polonya'nın en ünlü saksofoncularından ve kendisinden daha

Pawel Brodowski'nin izniyle Dr.Neşe Yüce (AÜ) tarafından Polonyaca aslından çevrilmiştir.

enerjik grup liderlerinin gölgesinde kalmış bir sanatçı olmakla beraber, Polonya jazz'ının ikonalarından birisi. Ankara'da yaşayan ve Türk jazz'ının 'sessiz kahramanı' olan Tuna Ötenel içinde aynı şeyleri söyleyebiliriz. Ötenel, saygın bir müzisyen, ancak Muniak gibi ödül ve kâr peşinde koşmasa da tüm yaşamını jazz müziğine adamış bir sanatçı.

İkiz ruhların bu birlikteliğine "Beatiful Friendship" adını vermek en iyisi. Bu ikilinin emprovizasyonlarında ortak bir müzik dili var. Her iki müzisyenin de 50'lerde biçimlenmiş ve geleneksel müzisyenlere saygılı bir sonraki kuşak tarafından geliştirilmiş olan çağdaş akıma ait benzer stilleri var. Muniak'ın stili Stan Getz ya da Joe Henderson'a yakınken, Ötenel ruh ikizini, harmonik yaklaşımı ile, Bill Evans, Wynton Kelly, Tommy Flanagan ekolü ile aldatıyor, sanki. Bu iki ustaya, konserde, büyük bir duyarlılıkla Polonya'nın en iyi ritm sectionı eşlik ediyordu (davulda berrak swing anlayışıyla _ukasz _yta ve elektrik basta walking adımlarıyla Adam Kowalewski).

Verilen aradan sonra ikinci yarının değişik bir akışı vardı. Muniak ve Ötenel, iki saksofonla (piyanosuz) ve çıldırtıcı bir tempoyla Gershwin serenadı "The man I Love"ı çaldılar. Parça, gerçekten de usta tümcelerin çarpıştığı havai fişek gösterisi gibiydi. Ötenel çıkışı Mal Waldron'un "Soul Eyes"ı ile, Muniak ise Victor Young'un "Love letters", ile yaptı. Final bölümünde, gruba özel konuk olarak (aslında projenin de yaratıcısı olan) Szprot 'szprotofon'u ve Polonya halk ezgilerini jazz'a uyarladığı "Sweet Polish Dreams" adlı parçasıyla katıldı, daha sonra da güçlü, özgür aynı zamanda da duyarlı bir ritm tutturmak için piyanoda Ötenel'le yer değiştirdi. İki tenor, birlikte, Adderley'in "Sweet Emma"sı ile yanıp tutuşan solunu alkışa boğdular.

Bu alkış ve tempo seline Polonya büyükelçisi Andrzej Ananicz ve yanındakiler de katıldı. Marek Karewicz salonda kimliğini belli etmeksizin oturuyordu, ne var ki adeti olduğu üzere bir süre sonra müzisyenlere bağırarak salondaki tüm dikkatleri üzerine çekmeyi başardı. Polonya'nın jazz fotoğrafçıları kralı, yalnızca fotoğraf makinesi ile gelmemişti. Konserden bir gün önce Bilkent'de açılan "This is Jazz" isimli büyük bir sergiyi de beraberinde getirmişti. Kütüphane binasındaki Exhibition Hall'ün duvarları, aralarında Miles Davis, Duke Ellington, Ray Charles, Dizzy Gillespie gibi pek çok ustanın bulunduğu yüzü aşkın renkli fotoğrafla kaplanmıştı. Çok büyük bir olasılıkla, bu salon böylesi büyük bir sergiye ilk kez ev sahipliği yapıyordu.

Benim Ankara'da bulunuşum da nedensiz değildi. Uluslararası İlişkiler Bölümü tarafından, "Jazz in a totalitarian system or how they swang in Poland" başlıklı bir konu üzerine konuşmak için davet edilmiştim. Polonya ve diğer Orta Avrupa ülkeleri örneğinden yola çıkarak jazz'ın totaliter sistem şartlarındaki etkinliğinden söz ettim. Doğrusu, yakın tarihinde hem nazizimi hem de komünizmi yaşamış bir ülkenin vatandaşı olarak bu konuda anlatacağım çok şey vardı. Her iki sistem de etkinliklerini, siyasal ve öğretici yaklaşımla yasaklayarak jazz'a, benzer biçimde yaklaşmışlardı. Bu koşullarda doğası gereği demokratik, özgür ve bireyci söylemiyle jazz, karşı tarafın, muhalefetin müziği olarak özgürlüğün sembolü haline gelmişti...

Pek çok öğrencinin ve profesörün katıldığı dersten sonra, salondan sorular gelmeye başladı. Öğrencilerden birisi (galiba Ermenistan'dan) Polonya'da hala 'katakomb'ların varolup olmadığını sordu. Bu soruya, gülümseyerek bu terimin, allahtan yalnızca, jazz gibi sanatlara gittikçe daha az yer veren pazar ekonomisi tarafından yönlendirilen özgür medya tarafından tehdit altında bulunduğumuz yeni üçüncü totaliter diktadan söz eden şakalarda varolduğunu söyleyerek yanıt verdim Gerçi bu durumun yalnızca Polonya özgün olmadığı, uluslararası bir çapa yayıldığı görüşünü de taşıyorum.

Kentin 20 km uzağındaki bozkıra kurulmuş Bilkent üniversitesi kampusu Türk üniversiteleri ölçeğinde oldukça büyük. 12 yıl önce Janusz Szprot tarafından kurulmuş olan Jazz Bölümü, Kompozisyon ve Teori bölümüne katılmış. Ancak gelecek sene yeniden bağımsız yapısına kavuşacak. Szprot burada müdürlük görevi ile birlikte "Music Appreciation" isimli bir ek kurs da veriyor. Bu kurs oldukça popüler, öyle ki her dönem yaklaşık 120 kişilik katılımcısı var.

Hafta sonu sırasında Ankara'yı görmeye pek fırsat olmadı (gerçi, görülecek pek birşey de yok galiba) ama ne yazık ki gezimin ilk iki gününü (Marek Karewicz olmadan) geçirdiğim İstanbul'u da göremedim. İşte buna yanıyorum.

Asya tarafındaki Yeditepe Üniversitesi'nin kampusunda kaldığım için, birkaç kez Boğaz Köprüsü'nden geçtim. Yedi yıldır varolan bu devlet üniversitesinde eğitim Türkçe ve öğrencilerin yüzü batıya dönük. Burada da yakın bir gelecekte belki jazz bölümü kurulacak. Bu anlamda ilk sondaj, Janusz Szprot, Tuna Ötenel ve Janusz Muniak tarafından verilen "Türk halısı Üzerinde" isimli konser oldu.

İstanbul'un Avrupa kısmında bulunan Bilgi Üniversitesi, hümanist profilde özel bir üniversite ve Szprot'un dediğine göre Türkiye'de gerçek anlamda jazz bölümüne sahip tek üniversite.

Bölümün başkanlarından birisi Berklee College of Music mezunlarından, piyanist ve besteci Ali Perret. Kadroda Ricky Ford (saksofoncu ve big band lideri, yıllarca Mingus'un grubunda ve Mingus Dynasty orkestrasında çalmış), Mark Wilkens (saksofon), Randy Esen (vokal) gibi Amerikalı müzisyenlerin yanı sıra, gitarist Neşet Ruacan ve piyanist Aydın Esen gibi Berklee mezunu Türk müzisyenler de var.

Burada Muniak, saksofon sınıfına ders verdi, ben de jazz'ın fonksiyonu ve jazz eleştirisinin rolü hakkında bir konuşma yaptım.

11 milyonluk bu metropolde bulunan en önemli üç kulüpten iki tanesini görme olanağı buldum. İlk gece Neşet Ruacan'ın topluluğunun sahne aldığı ve daha sonra bizim Polonyalı müzisyenlerin ve artık iyi tanıdığımız meşhur Tuna Ötenel'in, ayrıca Sarah Vaugan tarzı şarkı söyleyen büyüleyici vokalist Sibel Köse'nin de (Türk Halısı'nın Prensesi) katıldığı jam session'ın yapıldığı sempatik bir kulüp olan Jazz Cafe'ye gittik.

Ertesi gün, hemen hemen tüm öğleden sonrayı ve geceyi ise Roxy'de geçirdik. Janusz ve Tuna'nın tümüyle kendileri ve kendi keyifleri için çaldıkları bitmek bilmez provadan sonra konser başladı; konserden sonra da sabahın ilk ışıklarına kadar süren bir diskotek havası... Çılgın, unutulmaz bir geceydi! Ve unutulmaz bir seferdi!

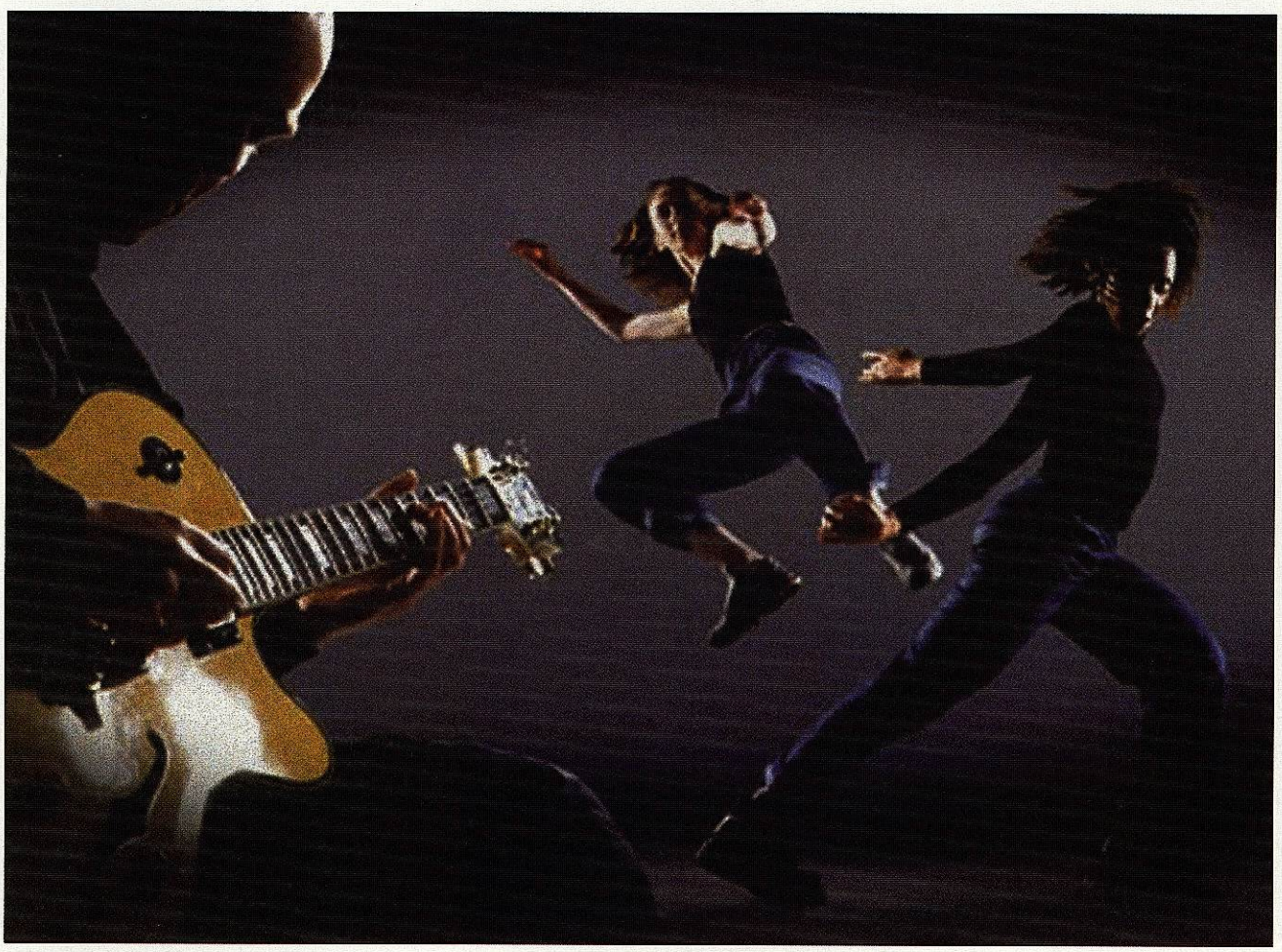

JazzXchange

Londra jazz ve dans sahnesi bu yıl çok özel bir projeye tanıklık etti. 1992 yılında Sharon Wray tarafından kurulan JazzXchange adlı İngiliz dans grubu 10. Kuruluş yıllarını bir hafta süren çeşitli etkinliklerle kutladılar. JazzXchange'i diğer dans gruplarından ayıran en önemli özellik, ilham kaynağının jazz müziği ve geçmişi olması.

Emrâ Işlek
mindthejazz@yahoo.co.uk

Londra jazz ve dans sahnesi bu yıl çok özel bir projeye tanıklık etti. 1992 yılında Sharon Wray tarafından kurulan **JazzXchange** adlı İngiliz dans grubu 10. Kuruluş yıllarını bir hafta süren çeşitli etkinliklerle kutladılar. JazzXchange'i diğer dans gruplarından ayıran en önemli özellik, ilham kaynağının jazz müziği ve geçmişi olması. Bundan 10 yıl önce grubun kurucusu ve dansçısı Sheron Wray; çağdaş, jazz, Afrika, Afrocuban, Urban ve Klasik dans formlarını aynı çatı altında kullanarak uluslararası bir dil yaratmak amacıyla yola çıkmış. Jazz dansı batı dans formları arasında en görsel olanı. West End'de izleme fırsatı bulduğumuz formların hepsi jazz dansından ortaya çıkmış. JazzXchange grubu, ticari kaygıdan sıyrılıp jazz müziğinin köklerine inerek bu müziğin emprovize ve kollaborasyon/birlikte çalışma tekniklerine meydan okuyabilen dansçılar yetiştirmek ve bu beraberliği eşsiz kılmayı başarmış.

Geçtiğimiz Ocak ayında JazzXchange bir ilke imza atarak, Wynton Marsalis ve Lincoln Center Jazz Orkestrası ile Londra Barbican'da aynı sahneyi pay-

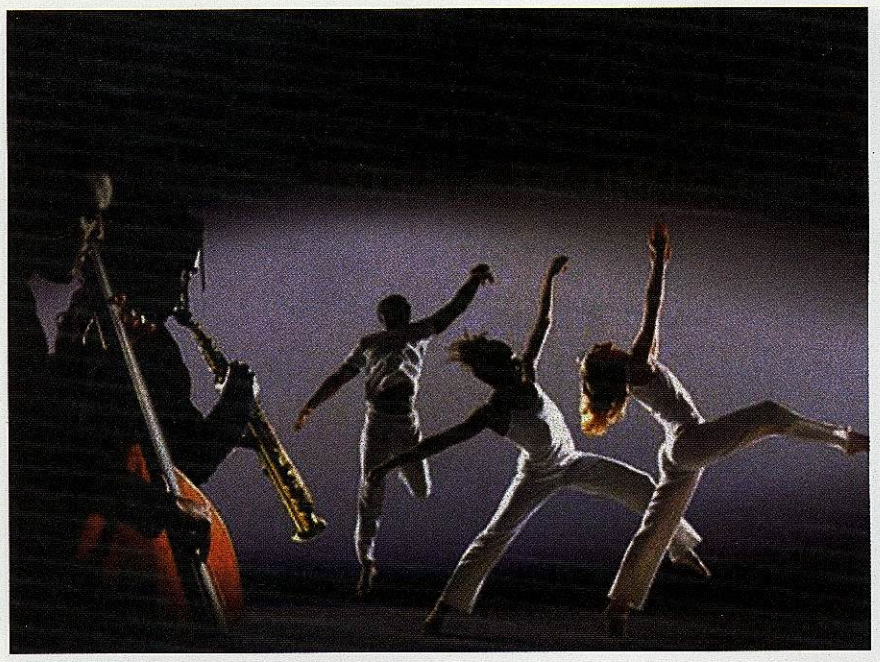

JazzXchange, gösterilerin yanı sıra, İngiltere'nin birçok kentinde genç dansçılara yönelik jazz müziği ve dansını biraraya getirdikleri atelyeler düzenlemekteler.

laştı. Dünya Prömiyerinin gerçekleştirildiği gece de JazzXchange Marsalis'in Fransa'da her yıl düzenlenen jazz festivaline duyduğu empati için bestelediği 'The Marciac Suite' eşliğinde dans ettiler. Tabi ki bu projenin altına Marsalis imzasını attırmak kolay olmamış. Okyanuslar arası provalar, performanslar ve turlar arasında süren uzun yazışmalar sonunda geçtiğimiz Aralık ayında, Marsalis'in müziği eşliğinde gerçekleştirilecek 'Lucky for Some' adlı proje kabul almış. The Times gazetesi tarafından son zamanların en etkileyici hareketi olarak adlandırılan performansın tekrarını, grubun 10. Yıl kutlamaları nedeniyle düzenlenen ufak festivalde -maalesef Marsalis'siz- izleme fırsatı bulabildim. Bu 10 yıllık heyecanlı yolculuğa eşlik etmek için en ön sırada oturmuş bekliyorum. 1938 yılında ünlü dansçı **Jane Dudley**'in sahnelediği 'Harmonica Breakdown'un Sheron Wray yorumu ile başlayan şov, biraz blues biraz expresyonist. Sonrasında, gecenin en heyecan verici kısmı hiç şüphesiz, emprovize müzikle emprovize dansın tanıklığını yaptığımız an oldu. Hayranlıktan hareketsiz kaldığım kısım ise film yapımcısı Dennis Morrison ile ortaklaşa yapılan RED film projesi oldu. Projektörden izlediğimiz gösteride, dansçılar kırmızılar içinde Byron Wallen'ın müziği eşliğinde dans ettiler. Tek kelimeyle harikaydı, her ne kadar projeksiyon kalitesi iyi olmasa da gösterinin gerçek potansiyelini fark etmek pek de zor olmadı. Jazz'ın rengi mavidir derler, o geceden sonra kırmızı ile jazz'ı birbirine daha bir yakıştırır oldum. Gösteri çok güzeldi ama tabi ki canlı versiyonunu seyretme fikri beni daha fazla heyecanlandırmakta. Bu sonbaharda İngiltere turnesine çıkacak olan projeyi jazz ve dans hayranları sabırsızlıkla beklemekte.

Marsalis'in '**Marciac Suit**'i eşliğinde gerçekleştirilen 'Lucky for Some' projesi, her ne kadar canlı müzik eşliğinde de olsa, Marsalis'siz seyretmek zorunda kaldığım gerçeğinin verdiği huzursuzluktan dolayı galiba asıl şovun keyfine bir türlü varamadım. Aslında bu tip bir müzikte, özellikle de Marsalis'in notalarından çıkmışsa, müzisyenlerle karşılıklı atışarak emprovize dans etmek hiç de kolay değil ama dansçılar notaların ateşini ve sesin dalgasını mükemmel bir şekilde yakalamayı başardılar. Şimdiden bu projeyi daha da geliştirme kararı verilmiş. Grup, Marsalis'in JazzXchange için yazacağı müzik ile Küba dans motiflerini birleştirmeyi planlıyor.

Önümüzdeki sonbaharda müzikleri Byron Wallen tarafından hazırlanan, Indigo ve koreografisini Sheron Wray'in yaptığı RED (as expected-beklendiği gibi) adlı projeyi yine besteci Byron Wallen ve Indigo Quartet eşliğinde gerçekleştirecekler. Proje, Indigo Quartet ile Fas Gnawa müziğinin eşliğinde yedi dansçının sofistike dansları ve müzikle aralarındaki diyalogları ön planda. Byron Wallen, klasik piyano eğitimi ile yola çıkıp kendini sonrasında jazz'ın notalarına teslim etmiş bir besteci, piyanist, trompetçi. Hugh Masekela, Manu Dibango ve Amampondo gibi Afrika müziğinin önde gelen isimleri ile gerçekleştirdiği çalışmaların getirdiği Afrika etkisi ile David Murray, Ralph Moore, Eddie Henderson, Freddie Hubbard, Chaka Khan, George Benson ve Incognito isimleri ile birlikte çalışmış olmanın müziğine kazandırdığı çeşniyi birleştiren Byron Wallen, 'Earth Roots' adlı albümü ile en iyi jazz müzisyeni başlığı altında aday olarak gösterilmişti. Wallen, jazz'dan ayrılmadan dünya müziğine gösterdiği ilgi nedeniyle JazzXchange grubu için kaçırılmaz bir fırsattı.

JazzXchange, gösterilerin yanı sıra, İngiltere'nin birçok kentinde genç dansçılara yönelik jazz müziği ve dansını biraraya getirdikleri atelyeler düzenlemekteler. Grubun hedefine yünelik gerçekleştirdiği bir diğer proje de F-IRE adlı müzik grubu ile birlikte farklı disiplinlerden gelen sanatçılarla birlikte deneysel atelyeler düzenlemek. Dansçıların ve jazz müzisyenlerinin katılımı ile gerçekleştirilen seanslarda sanatçılar birebir emprovize dans-müzik, müzik-dans yapma imkanı buluyorlar. Kendilerini inandıkları yola bu denli adamış sanatçıların usta Wynton Marasalis'in, İngiliz jazz vokalisti Dame Cleo Laine'in ve ünlü Amerikalı dansçı Jane Dudley'nin neden hiç düşünmeden grubun patronları olmayı Kabul ettiklerini ve önerilen her projeye evet demelerinin nedeni apaçık ortada.

Son 10 yıldır önemli jazz projelerine imza atan grubun diğer projeleri arasında 'It's Miles to Coltrane', 'Soho', 'Vocaline Blues', 'Directions', 'L.I.V.E.', 'Triaccapella', 'Rhtym in Time', 'White Spirits' yer almakta... Jazz'ın prensiplerine sıkı sıkıya bağlı olan ve aynı önem derecesinde bunu danslarına yansıtan grubun performansı sırasında jazz'ın ve dansın birlikteliğinden doğan sinerji o kadar güçlüydü ki tüylerimin diken diken olmasının önüne geçemedim. JazzXchange tamamen orijinal ve yenilikçi bir akım. Jazz ve dans arasında türünün ilk örneği olan bu birliktelik tabi ki ayakta alkış almayı ve destek görmeyi sonuna kadar hak eden bir projeydi.

Jazz'ı Önemseyin!

MIND THE JAZZ

Londra, her büyük şehirde hissedilmesi kaçınılmaz iki duygu veriyor insana, aynı anda nefret ve aşk... İstanbul'da da böyle hissederdim hep, hem sinirden ağlatır, hem de özleminde burnunun direğini sızlatır. Sonunda Londra ile aramdaki aşk-nefret ilişkimi düzene sokup gittiğim gigleri, performansları derleyip toparlayabildiğim kadarıyla sizlerle paylaşmaya karar verdim.

Emrâ Işlek / Londra
mindthejazz@yahoo.co.uk

Londra, her büyük şehirde hissedilmesi kaçınılmaz iki duygu veriyor insana, aynı anda nefret ve aşk... İstanbul'da da böyle hissederdim hep, hem sinirden ağlatır, hem de özleminde burnunun direğini sızlatır. Sonunda Londra ile aramdaki aşk-nefret ilişkimi düzene sokup gittiğim gigleri, performansları derleyip toparlayabildiğim kadarıyla sizlerle paylaşmaya karar verdim. Kararımın ardından zaten İngiliz jazz dünyası birbirine girdi. The Times'in müzik kritiklerinden **Clive Davis**'in **'Jazz'ın Ölümü, Koltuğu 50£'dan'** başlıklı makalesi jazz çevresini birbirine kattı. 'Jazz elden gidiyor' başlıklı yazıların klişeleştiği şu sıralarda, yazacak başka birşey bulamayıp sayfasını bu tip yazıyla dolduran Davis, hem haklı hem de haksız eleştirlere maruz kaldı. Malumunuz hem jazz sevelim diyoruz, hem de Londra'da ortalama 1000-1500 pound kazanan ve bunun yarısını minnacık bir odaya veren, geri kalanı ile de kendini doyurup hayatını devam ettirip, bir de üzerine gösteri başına 30-50 pound verip jazz'ı sevmesini istiyoruz. Boğazına kadar borca batmış jazz sever genç öğrencilerin olmayan bütçesinden bahsetmeye zaten gerek yok. Sonra jazz dinlemek müzik formu olmaktan çıkıp, etiket halini alıyor. Öte yandan, 'Jazz Ölüyor', 'Can çekişiyor' diyerek, olan biten jazz olaylarını okuyucuya yansıtmak yerine ikinci plana atıp olayı körüklemek de jazz'ın şu anki durumuna pek de yardımcı olmuyor. Gelelim Londra'da ve İngiltere'deki son bir kaç ayın önemli jazz olaylarının haritasına... Neler oldu ve neler olacak? Bana pek jazz ölüyor gibi gelmedi, tıklım tıklım konser salonları, kulüpler. Bir de siz okuyup karar verin!

İngiltere'deki jazz severlerin yüzü, Amerika'dan Avrupa'ya geçişleri sırasında önemli isimlerin burada verdikleri molalar sayesinde hep güldü. Londra'nın konser salonları - **Barbican, South Bank**'daki salonlar başta olmak üzere-, hemen hemen her şehirde düzenlenen festivaller, sahici jazz performanslarına tanıklık edebildiğimiz kulüpler: *Avrupa'nın en iyi jazz dinlenen kulübü ünvanını taşıyan ve 45 yıl önce İngiliz saksofoncu Ronnie Scott'un istediği müziği çalabilmek için açtığı kulüp, diğer bir deyişle Jazz'ın Mekke'si,* ***Ronnie Scott's, The Jazz Cafe, The Vortex, Pizza Express, 100 Club, The Spitz, The 606 Club, The Bull's Head*** *ve* ***Pizza on the Park.*** Bunlar içinde en özel olanı, neredeyse yarım asırdır efsanelere ev sahipliği yapmış Ronnie Scott's. Her jazz müzisyeni için ibadetini yerine getirme yükümlülüğüdür, Ronnie Scotts'da çalmak, biz jazz severler için de farzdır büyük bir keyifle seyretmek... Geçtiğimiz birkaç ayın önemli projelerini ve konserlerini bir sıralayayım dedim işin içinden çıkamadım. Jazz'ı seyretmekten müthiş keyif aldığım mekanla, Ronnie Scott's ile başlayayım... Mart ayının en ilginç konuğu **Nigel Kennedy & Friends**'di. Ünlü kemancı daha önce -*30 yıl önce henüz bir çocukken*- üstad Stephane Grapelli ve daha ileriki dönemde ise Macar Roby Lakatos ile aynı sahneyi paylaşmış. Sahneye çıkar çıkmaz ise 'Hep hayal ederdim kendi adım altında ben bu kulüpte ne zaman çalacağım diye, sonunda oldu' dedi. Friends olarak adlandırdığı sextetinde yer alan sanatçıların hepsini Polonya'dan getirmiş, vokallerde ise muazzam bir sese sahip Trinidadlı **Z-Star**. Gecede jazz, jazz-rock, blues ve bossanova'dan country müziğe kadar herşey vardı. Sextetin gitaristi Jarek Smietana'nın parçası gecede gösterilen en harika performanstı. Smietana'nın biraz John Scofied, biraz Chet Atkins, biraz Al Di Meola tadındaki tarzı, Tomazs Nowak'ın trompeti, Kennedy'nin elektronik yayları, Z-Star'ın mükemmel vokali derken bu harikulade gecede kendimizden geçtik. İkinci grup olarak sahne alan İngiliz vokalist Tina May'den söz etmek istemiyorum, hele de Z-Star'ın muazzam yorumlarından sonra. Mart ayının bomba konseri ise **Wayne Shorter**'ın Panamalı piyanist **Danilo Perez**, bascı **John Patitucci** ve davulcu **Brian Blade** ile birlikte verdiği konserdi. Çoğu İngiliz (ve toy) müzisyeninin aksine, hiçbir söze ve CD tanıtımına girişmeden, Miles Davis'in eski iş ortağına hep söylediği gibi ' Müzik, kendi adına konuşur' deyişini doğrularcasına müziğe koyuldular. Nitekim müzik o kadar harikulade konuştu ki, salondaki hiç kimse enstrümanların susmasını istemedi. Hani bazen tam tabir edemeyiz, birşey çok sadedir, yalındır, fakat kelimelerle anlatamayacak kadar da üstündür

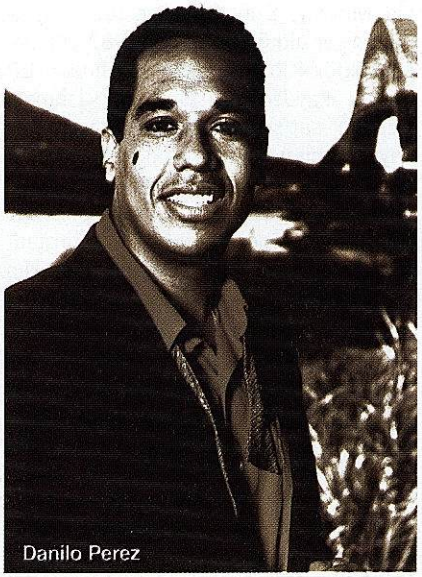
Danilo Perez

Wayne Shorter

aynı zamanda. İşte bu konserde öyle birşeydi. Görüş engelli koltuğumdan bile sezebildiğim grubun kimyası, yaptıkları şeyden aldıkları haz ve bize ilettikleri keyif tanımsızdı. Patitucci ve Blade sahnedeki ateşi kızdıranlardı, ama tabi Usta'dan çıkan fikirlerin yolunu izleyerek. Gece tek kelimeyle çok özeldi. Gecenin performansından bu kadar söz etmişken, aynı ekibin 2001'de çıkardığı 'Algeria' adlı albümün adını belirtmeden geçmek haksızlık olur. Barbican'daki bir diğer ilginç proje Ishmael Reed, Taj Mahal, David Murray, Billy Bang ve Kip Hanrahan'ın yer aldığı **'Conjure'**. 1983 yılında, prodüktör Kip Hanrahan tarafından LP olarak kaydedilen şair-yazar Ishmael Reed'in satırları 'Conjure' başlığı ile kaydedilmişti. Londra'daki gecede ise bu sefer Reed'e yepyeni ve farklı disiplinlerden gelmiş müzisyenler eşlik etti. Blues başta olmak üzere, jazz, funk, latin tadlarının zaman zaman biribirine karışıp kaynaştığı zaman zaman da bulamaç(!) haline geldiği ama kalitesinden ödün vermeyen bir müzik ziyafetiydi. Reed'in satırları Pentagon yetkili sözcüsü edasında konuşan Taj Mahal'ın dilinden çıkıyordu: 'In a war, such things happen.' Komiktir ki, üstüste iki savaş geçirdik ve her ikisinin de bir numaralı destekçisi ve katılımcısı İngiltere'ydi. Sanatçıların çoğu savaşa katılmayı reddeden Türkiye'yi tehlikeli bulup konserlerini iptal ettiler. Onun yerine sanki daha güvenliymiş gibi Londra'da takılmayı tercih ettiler. Bunlardan biri, savaş nedeniyle 26 Nisan'daki Türkiye konserini iptal eden **Terence Blanchard**'dı. 21 ve 22 Nisan'da 'Spike Lee'nin ve Terence Blanchard'ın Film Müziği' başlığı taşıyan konser projesini Barbican'da gerçekleştirdiler. Nisan ayında vizyona giren Spike Lee'nin 25. Saat adlı filmi ile bir çok özel Lee gösterimi de biraraya getirildi. Asıl heyecan veren, Blanchard ve Lee'nin aynı sahnede 80'li yıllardan bugüne kadar uzanan yolculuklarının belgelenmesiydi. Babasından kalan jazz mirasına sıkı sıkıya sadık yönetmenin Blanchard tercihindeki nedeni ise apaçık ortada. Filmlerinin müzik prodüktörlüğünü de üstlenen Lee, uzun zamandır beklenen bu projenin prömiyerini nedense Londra'da yapmayı tercih etmiş. Terence Blanchard Quintet'ine BBC Concert Orkestrası eşlik etti. Bir gece öncesinde, siyah müziğin sosyo-politik bir ikon haline gelen, efsanevi vokalist Nina Simone'u kaybetmiş olmanın hüznü tabi ki konsere de yansıdı. Lee, 'Dün gece bir devi daha kaybettik.' deyip başını öne eğdi. Gerekeni, gecenin sürpriz konuğu Dianna Reeves yaptı. Film müziklerine geçmeden önce Simone'un klasiklerinden 'Four Women' ile başlayarak, güzel yorumu ile kraliçeyi andı. Lee'nin New York karelerinin, Blanchard'ın notalarının ve geceye sesi ile güzellik katan **Dianna Reeves**'in yanı sıra, Londra'nın çağdaş siyahi müzik sahnesinin önemli isimlerinden Floetry, Lynden David Hall ve David Mc Almont da konsere yorumlarıyla katılan diğer isimlerdi. Programda yer almamasına rağmen İngiliz jazz sahnesinin yükselen isimlerinden gitarist **John Paricelli**'nin geceye sürpriz katılımı, jazz severleri mest etti. Andy Sheppard ile birlikte en son CD çalışması yapan sanatçı, son zamanlarda İngiltere jazz gündeminden ve sahnelerinden düşmüyor.

30 Nisan- 5 Mayıs tarihleri arasında **Cheltenham Jazz Festivali** içerik gerçekleştirilen Uluslararası olarak tek kelime ile 'yoğundu'. Bu yıl 8.si düzenlenen festivalde ağırlıklı olarak İngiliz jazz sahnesinin önemli isimleri davet edilirken, Avrupa'dan isimler de unutulmamıştı. Festival, Rolling Stones'un kurucularından Bill Wyman&The Rhythm Kings ile blues melodilerinin assolist olduğu ve mükemmel jazz ritimlerinin yakalandığı bir gece ile açıldı ve The American Festival of The Blues ile devam etti. Festivalde yer alan ve jazz severlerin de sıkça duymaya başlayacağı bir diğer isim de **Jamie Cullum**'du. Triosu ile birlikte sahne alan 23 yaşındaki jazz piyanisti / vokalisti / bestecisi, Nisan ayında Universal Records/Verve ile 1 milyon £'luk anlaşmaya imza atarak, İngiltere jazz tarihinde bir ilki gerçekleştirmiş oldu. Sony Music ile uzun bir çekişme sonucunda, bir ay öncesine kadar özel düğün partilerinde piyano çalıp şarkı söyleyen Cullum'u kendine bağlamayı başaran Universal, Cullum'un Norah Jones'un erkek versiyonu olacağına inanıyor. Cullum'u biraz Robbie Williams, Harry Connick, Jr. ve biraz da Dianna Krall karması olarak özetlemek mümkün, bir crooner daha jazz dünyasına katılmaya hazırlanıyor desek yanlış olmaz. Festival her ne kadar Britanya'da yapılan en büyük jazz festivali olmasa da jazz ile birlikte farklı formdaki müzikleri, crossover projeleri ağırladığı için önem taşımakta. Bünyesinde Guy Barker, Dennis Rollins, Gary Crosby'i barındıran Jazz Jamaica All Stars festivalin hareketli performanslarındandı. İngiltere'deki küçümsenmemesi gereken Karayip kültürü ve müziğinin İngiliz karakterleri taşıyan jazz müziği ile evliliği keyifli bir geceye sahne oldu. EST: **Esbjörn Svensson Trio** ve 'In the Mix On the Town' adlı proje ile Gilles Peterson, Jazzanova DJ'leri ve İskandinavyalı trompetçi Nils Peter Molvaer Türk izleyicisinin pek yakından tanıdığı isimlerdendi. Festivaledeki en ilginç projelerden biri piyanist **Uri Caine**'in klasik müzik repertuarının (J.S.Bach ve Gustav Mahler) renkli varyasyonlarını jazz, latin ve klezmer stilleri ile birleştirdiği performanslardı. Klasik repertuarın, Bach'ın ve Mahler'in de takdir edeceği türden performanslara dönüşmesini izlemek çok keyifliydi. Festivalin listesi uzayıp gidiyor. Michael Brecker'in solo sax performansı, Chicago'dan Jen Bishop Trio, İngiliz tromboncu Dennis Rollins ve grubu, Big Chris Barber Band, Tromboncu Mike Gibbs Big Band, İngiliz trompetçi Guy Barker ve sextetinin Soundtrack performansı, Chicago'dan -Diana Krall ve Susan Sontag karışımı tadındaki- Patricia Barber, ünlü Polonyalı trompetçi Tomazs Stanko ve Quarteti ve daha niceleri... Festivalin kapanış konseri ise Ronnie Scott's' un müdavimlerinden olan The **Ray Gelato** Giants. Grubun sax ve vokallerini üstlenen sanatçı Ray Gelato'yu tanımlamak gerekirse: biraz Dean Martin + Sam Burato + bir tutam Robert de Niro = Ray Gelato. Rat Pack tarzları ile Giants, seyircilere Cheltenham'da bir akşamlık Vegas yaşattılar. Londra Jazz Festivali'nden bu festivali daha özel kılan özellik, gerçek jazz severleri buluşturmasıydı. İngiltere'nin

dört bir yanından kalkıp Cheltenham'a taşındı yüzlerce jazz sever. Banal bulduğum ve dolayısıyla hoşuma gitmeyen tek şey ise, **'Yaratıcı Yönetim & Jazz'** başlığı altında gerçekleştirilen seminerdi. Tamamen işletmeye yönelik hedef taşıyan seminerde liderlik, iletişim, takım çalışması ve yaratıcılık başlıkları incelendi. Tabiki de jazz, bu kavramların tanımını yapabilecek bir başlık, başlı başına. Ancak benim hoşuma gitmeyen jazz'ın, FMCG (Hızlı Hareket eden Tüketim Malları)'den biri olarak ele alınması ve büyük markaların ve şirketlerin karşılaştıkları kapitalist yönetim zorluklarına anahtar olarak gösterilmesiydi. Jazz'ı da tüketim malı haline getirdiler ya, helal olsun. Baharın gelmesiyle- daha doğrusu bahar bu ülkede sadece gelmeye çalışıyor- UK turları da hız kazandı. İngiliz jazz severleri mest eden bir isim vardı ki, 82 yaşını büyük bir coşku ve enerji ile kutlayan efsanevi **Dave Brubeck**. En son albümünün tanıtımını da yapan Brubeck, ülkenin bir çok yerinde konser verdi. Yaşının ilerlemesinden dolayı, herkesin endişe ile şüphelendiği performans eksikliğinden eser yoktu. Basda Michael Moore, davulda Brubeck'in değişmez ismi Randy Jones ve alto saxda Bobby Militello. Militello hatasız ve mükemmel çalmasına rağmen, sürekli Paul Desmond gibi bir isimle kıyaslandığından hak ettiği takdiri alamadı. Royal Festival Hall'u şereflendiren bir diğer isim de **Keith Jarrett** idi. Konser Keith Jarrett-Gary Peacock-Jack DeJohnette Standart Trio olarak sahne almasına rağmen kuşkusuz 2 ay öncesinden biletleri tükenen konserin izleyicisi Jarrett için oradaydı. 'Up for It' adlı CD'nin canlı performansı niteliği taşıyan konserde, 'A Foggy Day in London Town', 'A Sleepin' Bee', 'Autumn Leaves' standartları etkileyici yorumlarla sunuldu. Özel bir triodan, vazgeçilmez bir quartete atlamak istiyorum. Ve de quartetin yaratıcısına... Branford Marsalis... Sanırım söylemek istediğim herşeyi iki kelimeyle anlattım. Sax: Marsalis, piyano: Joey Calderazzo, bas: Eric Revis, davul: Jeff 'Tain' Watts. Genelde Londra'da verdiği konserlerin tümü, Royal Festival Hall'de gerçekleşen sanatçı –ki bu ilkede başına Kraliyet eklenen her kavram ekstra ve gereksiz ciddiyete maruz kalmakta- bu kez Barbican'da çalmaktan büyük mutluluk ve rahatlık duyduğunu belirtmeden geçmedi. Her fırsatta dörtlüsünü ve müzisyenlerinin sololarını onurlandıran **Marsalis**, derler ya hani tam modundaydı. Golf gününü rezil eden Londra havasından, yediği özel ve lezzetli yemeğe kadar bir çok başlığı seyirciyle paylaşan Marsalis, tabi ki sahneden kolay kolay ayrılamadı. Dörtlüye doyamayan bizler, bir daha istedik de istedik. Programında yer alan bis parçalarından sonra, baktı ki seyircinin bir yere gitmeye niyeti yok, 'Evinize gidin artık. Uyuyun, geç oldu' diye haykırdı. Nafile, son kez sahne alan dörtlü, çareyi şarkı söylemekte buldu. 'Jessie is the Man' ile biten gecede bu özel adama ve dörtlüsüne dair duyulan hayranlık velrimize dönerken, her seyircinin diline 'Jessie is the Man, Jessie is the Maaan, dum dududumdumdum...' olarak takıldı. Bir güzel haber de; Ekim ayında dörtlünün standart ballad'lardan oluşan bir albüm piyasaya sunacak olması.

Özellikle İngiltere'de popüleriteleri artan dünya müziği isminden bahsedeceğim. **Gotan Project**. Bu grubun müziğini iki satıra sığdırmak biraz zor. Tangoya yeni bir yaklaşım getiren grup, 'Dub' müziği eşliğinde tango ile Jamaica müziği arasında köprü kuran bir tarz yaratmış. Gerçi Dub müziği için eşlik etmek fiilini kullanmak ne kadar doğru olur, tartışılır! Dub müziği, son 10 yılın türler arasında en radikal ses değişimlerini -sonic- içeren bir form. Gotan Project ise Dub müziğini, tangonun özündeki güzelliği ve ruhunu koruyarak, müziğin rengi ve niteliğini zaman zaman bozarak, zaman zaman da eklemeler yaparak değiştirip yeni bir kimlik yaratmakta kullanıyor. Barbican'daki konserleri, İngiliz seyircisinin pek de alışık olmadığı türdendi, bir çok seyirci tarafından gerektiği şekilde takdir edilen grubu, ben yine de Harbiye Açık Hava'da çılgınca ayakta alkışlanıp eşlik edilen haliyle arzulamaktan kendimi alamadım (Her zamanki gibi görüntü engelli koltuğumda ayağa kalkıp sahnedeki coşkuya dans ederek katılmak istediğimde, salon görevlileri tarafından İngiliz seyircilerinin kuruntulu isteği sebebiyle yerime oturtuldum! Kınıyorum!).

23-31 Mayıs tarihleri arasında ise yine bir ilke imza atıldı. **X-BLOC REU_IO_** başlığı ile Doğu bloğu ülkelerinin değerli müzisyenlerinin katıldığı bir festival. Djivan Gasparyan, Boban Markoviç Orkestrası, Goran Bregoviç ve daha bir çok isim geleneksel Balkan melodilerinin, İpek Yolu vokallerinin, Rus Skasının, Çek elektronik müziğinin ve bütün bu devrimsel özellik taşıyan farklı notalar arasında kendine kolayca yer edinen jazz'ın biraraya getirildiği şölen, bir hafta boyunca akşam üzeri saat 14:00 gibi başlayıp geceyarılarına kadar sürdü.

Yaz geldi – öyle diyorlar, ama ben henüz karşılaşamadım – ve İngiltere'deki festivallerin ve turnelerin sayısı arttı. Şimdiden günü belirli önemli isimlerden bir kaçı Herbie Hancock Dörtlüsü ile Bobby Hutcherson, Cassandra Wilson, Joshua Redman ve Dave Holland, Tony Bennett, Roby Lakatos... Yazının başına geri dönersek, jazz'ın ölümü... **Jazz'a, jazz'ı körükleyerek değil de destekleyerek dinleyici kazandırabiliriz.** Jazz notaları ile dolu mükemmel bir yaz geçirmeniz dileğiyle...

Gotan Project müziğini iki satıra sığdırmak biraz zor. Tangoya yeni bir yaklaşım getiren grup, 'Dub' müziği eşliğinde tango ile Jamaica müziği arasında köprü kuran bir tarz yaratmış.

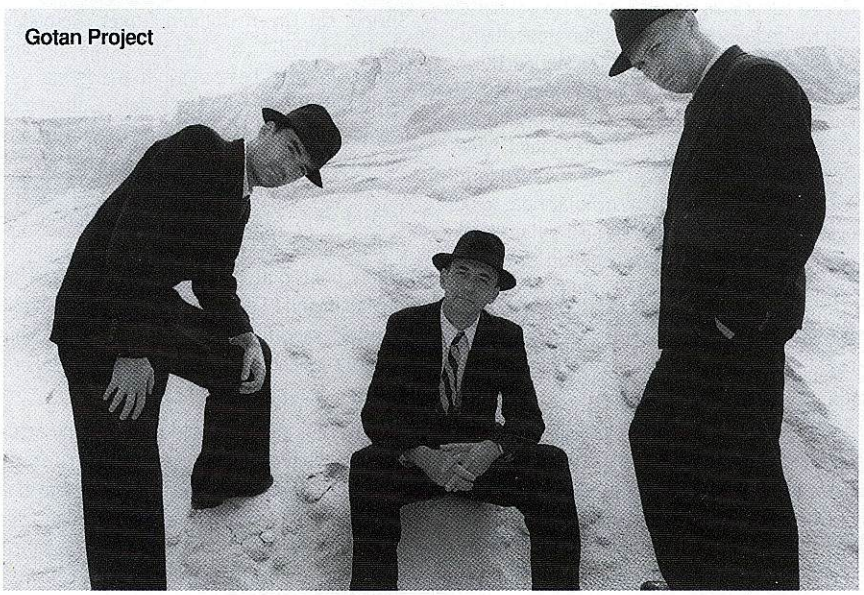

Gotan Project

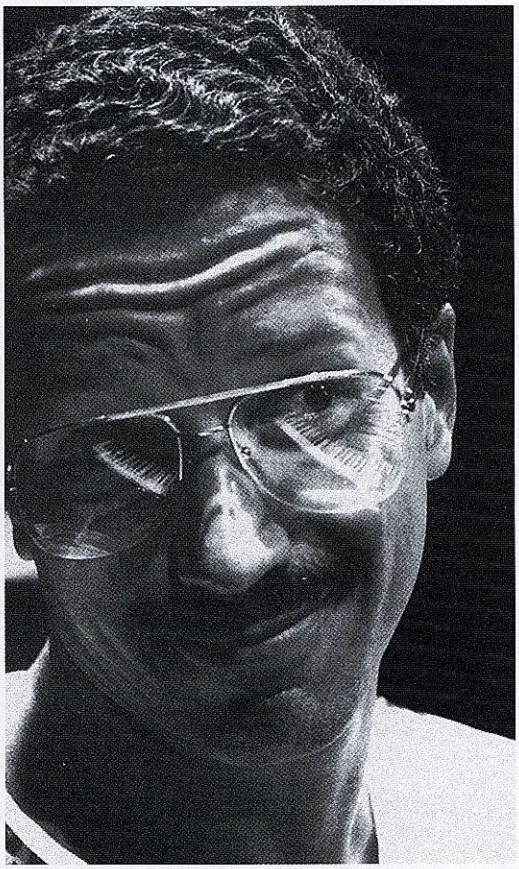

Keith Jarrett Üçlüsü: Yirmi yıllık serüven devam ediyor

Yorumladığı jazz standartları ile piyano üçlüsü tarihinde önemli bir yeri olan Keith Jarrett grubu, geçtiğimiz yıllarda özgür formda doğaçlamaya da yer veren albümler çıkararak jazz'a olan yaklaşımının belli kalıplarla sınırlı olmadığını da ortaya koyuyor.

Metin Paksoy / Belçika

Piyanist Keith Jarrett, bascı Gary Peacock ve davulcu Jack De Johnette'den kurulu üçlüsüyle Mayıs ayında Avrupa'da turnedeydi. Jarrett üçlüsü, Brüksel'in Palais des Beaux Arts salonunda bir konser verdi. 1986 yılından beri ilk defa Belçika'ya gelen Jarrett'in, birkaç yıl önce geçirdiği «kronik yorgunluk sendromu» olarak adlandırılan rahatsızlığından kurtularak eski enerjisine kavuşmuş olduğunu görmek çok sevindiriciydi. Konser aynı zamanda, yirmi yıl önce başlayan bir serüvenin hala aynı heyecanla devam ettiğinin güzel bir kanıtıydı.

1983 yılında piyanist Keith Jarrett, bascı Gery Peacock ve davulcu Jack De Johnette'i çağırdığında, kuracağı üçlünün repertuarını 30'lu, 40'lı, 50'li yılların jazz standartlarından oluşturmayı planladığını açıklamıştı. Bu karar Peacock ve De Johnette'i şaşırtmıştı: Jarrett, o döneme kadar Charles Lloyd, Miles Davis gibi müzisyenlerin özgün müziklerini çalmış, bunun ardından gruplarında kendi bestelerini seslendirmiş, yetmişli yıllarda verdiği solo konserlerde uzun soluklu özgün doğaçlamalar çalarak dünya çapında bir üne kavuşmuştu. Jarrett neden jazz standartlarından oluşan bir repertuar oluşturmak istemişti? "Hepimizin ezbere bildiği parçaları çalmanın birçok avantajı var" diyordu Jarrett. "Herşeyden önce uzun uzun prova yapmamıza gerek yok. Dahası, parçaları çalarken ne çaldığımıza değil, nasıl çaldığımıza konsantre olabiliyoruz. Birbirimizle olan iletişime odaklanıyor, parçaları temel alarak başka yönlere gitme olanağını açık bırakabiliyoruz. Sonuçta standart çalmak, kısıtlayıcı değil, daha özgür ve rahat olmamızı sağlayan bir çerçeve».

Keith Jarrett'in "Standards Trio" olarak anılan üçlüsü ile yirmi yıl boyunca verdiği konserler ve yaptığı kayıtlar, bu özgürlüğün belgeleri sayılabilir. Müzisyenlerin klişelerden uzak çalışları, aralarındaki yoğun iletişim, jazz standartlarına ekledileri uzun doğaçlama bölümleri, ilginin her zaman ayakta tutulduğu, her an yaratıcılığa prim veren bir ortamın uzun yıllar boyunca sürdürülebilmesini sağlamış.

Brüksel'deki konserlerinde Keith Jarrett üçlüsü, You Go To My Head, It Might As Well Be Spring, On Green Dolphin Street, Someday My Prince Will Come gibi standartların yanısıra, ünlü jazz bestecilerinin eserlerine yer verdi. Sonny Rollins'in Doxy, John Coltrane'in Moment's Notice ve Duke Ellington'un Things Ain't What They Used To Be adlı bestelerini yorumlayan üçlü, Belçikalı jazz severlere bir de özel sürpriz hazırlamıştı: ölümünün ellinci yıldönümünde Mayıs ayı boyunca tüm ülkede anılan ünlü Belçikalı gitarist Django Reinhardt için John Lewis'in bestelediği "Django" adlı ünlü eser, üçlü tarafından blues dolu bir yorumla seslendirildi. Bu yorum şüphesiz konsere çok özel bir anlam kazandırdı.

Yorumladığı jazz standartları ile piyano üçlüsü tarihinde önemli bir yeri olan Keith Jarrett grubu, geçtiğimiz yıllarda özgür formda doğaçlamaya da yer veren albümler çıkararak jazz'a olan yaklaşımının belli kalıplarla sınırlı olmadığını da ortaya koyuyordu. Bu çalışmaların dışında, klasik müziğe olan ilgisini Bach, Handel, Shostakovich gibi bestecilerin eserlerini yorumlayarak belgeleyen Jarrett, jazz müziğinin ötesinde daha geniş ufuklara uzanmaktan korkmamıştı, yaptığı kayıtlarla olumlu eleştiriler de almıştı.

Keith Jarrett'in müzik dünyasındaki yeri son yıllarda aldığı önemli ödüllerle de belgelendi. Geçtiğimiz yıllarda Down Beat dergisi tarafından verilen yılın piyanisti ve akustik grubu ödüllerinin yanısıra, son olarak dünyanın en prestijli müzik ödüllerinden biri olan Polar Müzik Ödülü'nün Keith Jarrett'e verilmesi kararlaştırıldı. Jarrett bu önemli ödülü bu yılın Mayıs ayında İsveç Kralının elinden aldı. Bu ödül, Jarrett'ın sadece jazz müziği alanıyla sınırlı kalmayan, özgür doğaçlamadan klasik müziğe kadar uzanan zengin müzik dünyasının tanınması anlamını taşıyordu.

Haziran ayında New York'ta bir radyo istasyonu için yaptığı söyleşide müzikte vardığı noktayı değerlendiren Keith Jarrett, temelde yine de doğaçlamaya bağlı bir müzisyen olarak kalmaya devam edeceğini söylüyordu: "Doğaçlamada hata yapma olasılığı çok daha yüksek. Bu riski göze almak gerekiyor. Risk faktörü, bir müzisyenin her an kabullenmesi gereken bir öge."

Keith Jarrett, korkusuzca yürüttüğü uzun kariyerinin bugünkü aşamasında müzik dünyasından gördüğü derin saygı ile emeklerinin karşılığını almanın mutluluğunu yaşıyor. Önünde sağlık, müzik ve risk dolu daha nice yıllar olması dileğiyle.

Jazz'ın Geleceğine Yönveren Müzisyen: DAVE HOLLAND

Uluslararası Jazz Festivalleri Organizasyonu (IJFO) ve Uluslararası Jazz Eğitimi Derneği (IAJE) her yıl bir araya gelerek jazz'ın evrimine büyük katkılarda bulunan bir müzisyeni ödüllendiriyorlar. Bu prestijli ödülün bu yılki sahibi basçı Dave Holland. Ödül Holland'a bu yıl Kanada'nın Toronto şehrinde 30.su düzenlenen Uluslararası Jazz Eğitimi Konferansı dahilinde 9 Ocak gecesi verilen konserde sunuldu.

Onyazı ve çeviri: Ozan Boz
ozan@contactturkey.com

Dave Holland 1 Ekim 1946 yılında İngiltere'nin Wolverhampton kentinde doğmuş. Dört yaşında ukulele çalmaya başlayan Holland 13 yaşına geldiğinde basa geçmiş ve kurduğu grubuyla partilerde çalmaya başlamış. Kısa süren bir piyano dersinden başka bir eğitimi olmayan müzisyen genellikle kendi kendini eğitmiş.Bir iş bulup gittiği Londra'da ilk ciddi müzik eğitimini Londra Filarmoni Orkestrası Birinci Basçısı ve Guildhall School of Music and Drama'da öğretmen olan James E. Merritt'ten almış. Guildhall'daki ikinci yılında okul orkestrasının birinci basçısı olmuş. O dönem çağdaş klasik müzik bestecilerine olan ilgisinden dolayı en çok Bela Bartok'un müziklerini incelemiş.

Çok kısa bir zaman içinde John McLaughlin, Kenny Wheeler, Chris MacGregor gibi Londra'nın tanınan müzisyenleriyle çalmaya başlayan Holland 1967 yılında Ronnie Scott's kulübünde sık sık Coleman Hawkins, Ben Webster ve Joe Henderson gibi jazz'ın devleriyle çalarken görülüyordu. 1968 yılında Dave Holland'ın çaldığı kulübe gelen Miles Davis müzisyeni dinlemiş ve grubuna katılmasını istemiş. Bunun üzerine New York'a taşınan Holland takip eden iki yıl içerisinde Miles Davis ile turnelere çıkmış, "In A Silent Way" ve "Bitches Brew" albümlerinde yer almış.

Dave Holland'ın birlikte çalıştığı ünlü müzisyenler arasında şunlar yer alıyor: Chick Corea, Anthony Braxton, Thelonius Monk, Stan Getz, Sam Rivers, John Abercrombie, Herbie Hancock, Pat Metheny, Betty Carter, Geri Allen ve Jack DeJohnette. Müzisyenin iki de solo albümü var: "Emerald Tears" (1979) ve "Life Cycle" (1981). 1972 yılında Woodstock'taki Creative Music Studio'da özel hoca olarak eğitmenliğe başlayan Holland, yedi yıl süreyle Kanada'daki Bannf School'da yaz atelyesinin sanat yöneticiliğini, üç yıl süreyle de Boston'da bulunan New England Conservatory of Music'te öğretim üyeliği yapmıştır.

1997 yılında yılında kurduğu Dave Holland Quintet grubu Down Beat dergisinin eleştirmenler anketinin Yılın Akustik Jazz Grubu kategorisinde birinci sırada yer alırken, müzisyenin kendisi aynı ankette üç yıl üstüste Yılın Basçısı kategorisinde birinci seçilmiştir. Jazz Yazarları Derneği (JJA) tarafında iki defa Yılın Müzisyeni ve Yılın

Basçısı seçilen Dave Holland, 2000 yılında Berklee School of Music'ten Onursal Doktora ünvanı almıştır.

Başarılarına bu yıl Dave Holland Big Band'in "What Goes Around" albümüyle aldığı En İyi Büyük Jazz Orkestrası Grammy ödülünü de katan müzisyen artık günümüz jazz'ının vazgeçilmez müzisyenlerinden biri olduğu gibi jazz'ın yarınını belirleyen isimlerden. Bu yıl Ocak ayında Kanada'nın Toronto şehrinde 30.su yapılan Uluslararası Jazz Eğitimi Konferansında Bob Bluementhal'in Dave Holland ile yaptığı söyleşiyi aşağıda sunuyorum.

BLUEMENTHAL - Bir bas öğrencisi olduğu yıllardan başlayarak şu anda birikimini birçok müzisyenle paylaştığı yıllara doğru sohbetimizi ilerlettiğimizde, farklı bir persfektif edeneceğimiz fikrindeyim. Fakat ilk önce size takdim edeyim: Dave Holland.

Sanırım ilk ilgilendiğim konu basçı olmaya nasıl karar verdiğiniz, müziğe yeni başlayan genç bir müzisyen olarak ne tür zorluklarla karşılaştığınız ve bugün size gelip "basçı olsam mı? ben bu işi kıvarabilir miyim?" diye soranlara ne gibi tavsiyelerde bulunduğunuz.

HOLLAND – *İlk ukulele ile başladım, sonra 10. yaş günümde bir gitar hediye edildi. O günlerde yani 50'lerin sonuna doğru dinlediğimiz müzikler arasında Amerika'dan ve R&B İngiltere'den Skiffle tarzı müzikler vardı. Dolayısıyla o müziklerden etkileniyorduk. 13 yaşımda bir elektrik gitarım oldu ve birşeyler çalmak için bir grup topladık. Üç gitar, bir davul ve bir de vokal. Birkaç hafta prova yaptıktan sonra grubun sesinde bir eksikliğin olduğuna ve bir basçıya ihtiyacımız olduğuna karar verdik. Ben de gruptaki en kötü gitaristtim. Eminim bu aranızdaki birçok basçı için tanıdık bir hikayedir. Ben de bas çalmaya karar verdim. O sıralarda kafamdaki tek basçı izlenimi, bilmem biliyor musunuz ama İngiliz bir orkestra şefi olan John Loss'a aitti. Glen Miller'ın parçalarının tekrar düzenleyip çalardı ve büyükbabamın evde sürekli çaldığı bu plaklarda birinde bas çok ön plandaydı ve o kaydı ilk duyduğumda bir basın bu şekilde etkin çalınabileceğini fikrine hayran kalmıştım. Kendime bir bas gitar edindim ve enstrümana hemen alıştım. Ardından hemen partilerde çalmaya başladık. Aklımda müzisyen olmak gibi bir düşünce yoktu, ne yapmak istediğimi bilmiyordum. Gerçi okulda da işler pek iyi gitmiyordu ama o konulara şimdi girmeyelim. Müzik giderek daha ciddi bir hal aldı. 15 yaşımdayken ailem maddi sıkıntıya düştü ve benim okulu bırakıp çalışmam gerekiyordu. Fakat ne yapabileceğim konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Sonra birisi "sen iri yapılı bir delikanlısın neden polis olmuyorsun?" dedi. Hemen "tamam" dedim ve dosdoğru Emniyet Müdürlüğü'ne gittim başvurumu yaptım, sınavlarına girdim ve eve döndüm. Ardından düşünürken birden aklıma müzikten para kazanabileceğim geldi. Partilerde, barlarda çalıyorduk ve gecede birkaç sterlin kazanabiliyordum. Müzisyen olmaya karar verene kadar bası zevk olsun diye öylesine çalıyordum fakat kararımı verdikten sonra bu işi daha ciddi öğrenmeye karar verdim. O zaman jazz dinlemeye başladım. Hep gitar ile ilgilendiğim için o sıralarda Django Reinhardt ilgimi çok çekiyordu. Dixieland'in tekrar doğuşunun yaşandığı günlerdi ve listelerin en üst sıralarında bu tür parçalar vardı. Neler olup bittiğini daha iyi anlamaya çalıştığım sıralarda Downbeat'in bir sayısını buldum. Dinleyenlerin en beğendikleri müzisyenlerin listelerine bakarken bas bölümünün en üst sırasında Ray Brown'ın ismini gördüm. Hemen bir müzik dükkanına gittim ve Ray Brown'ın iki plağını buldum. Biri "Night Train" diğeri de "Infinity". Çok güzel iki kayıt. Bugün hala dinlerim. Hazır dükkandayken hemen aynı sırada duran birkaç basçının da plaklarını almıştım. Lee Roy Vinegar'ın iki albümü. Biri "Lee Roy Walks" diğeri de "Lee Roy Walks Again". Eve geldiğimde biraz sonra ne duyacağım konusunda hiçbir fikrim yoktum. Dinlemeye başlar başlamaz öylece dona kaldım. O andan itibaren sonsuza dek değişmiştim artık. Bir iki hafta sonra biriktirdiğim paralarla gidip suntadan yapılmış bir akustik bas aldım kendime ve plaklarla beraber çalmaya başladım. O zamana kadar hep kulaktan çalıyordum, bildiklerimi kendi kendime öğrenmiştim. Evin salonunda duran bir piyano vardı, zaman zaman onunla oynardım, bazen de birkaç metot kitabından basılışını gördüğüm akorları gitar üzerinde denerdim. 17 yaşıma geldiğimde artık grubumuzla birçok yerde çalıyorduk. O ara Almanya'da Hamburg kentinde bir barla anlaştık. Beatles'ın ilk başladığı yer olması bakımından hepimiz çok heyecanlıydık. Fakat çalışma iznin alabilmek için 18 yaşında olmak gerekiyordu ve ben 17 yaşındaydım. Grubum büyük bir sadakat örneği göstererek beni bıraktı ve başka bir basçıyla gitti. Bu olaydan yaz öncesi olmuştu ve ben "şimdi ne yapacağım?" diye ortalıklarda dolaşıyor, jazz çalan barlara gidiyordum. Barlardan birinde çalan Trevor Gordon adında bir tenor saksofoncuyla tanıştım. Bas çalıyorum deyince bana "Bu yaz kuzeydeki Scarborough'da benimle çalacak bir basçı arıyorum, neden yarın provamıza gelmiyorsun, bakalım iyi çalıyorsan benimle gelirsin" dedi. Ertesi gün provaya gittim. Bana içinde hepsi numaralanmış dörtyüz parça olan bir kitap verdi. Tek bir nota bile okumayı bilmiyordum. Fakat parçaların aralarında radyodan duyduklarım vardı. Hepsini kulaktan çaldım. Neyseki o günlerde bas amfileri yoktu, emin olmadığım yerlerde biraz düşük sesle çalıyor durumu idare ediyordum. İnanılmaz ama işi aldım. Scarborough'ya gittim ve ondört parçalı bir dans orkestrasında üç ay çaldım. Hergün çalıştım ve parçaları öğrendim. O iş bittikten sonra Londra'ya döndüm ve bir Yunan restoranında bir yıl kadar Yunan müziği ve yemek yiyenler için jazz çaldım. O yıl bir James Merritt adında bir klasik kontrabas hocasıyla çalışmaya başladım. Bana çok şey öğretti ve yıl sonunda okula yazılmam için beni ikna etti. Üç yıllık müzik okuluna başladığımda yıl 1965'ti.*

BLUEMENTHAL – O dönemde bir yandan grupta çalıyordun, diğer yandan da ciddi bir klasik müzik eğitimi alıyordun. İyi bir doğaçlamacı olmak için kendi içinde bu farklı yaklaşımları nasıl sentezledin?

HOLLAND – Doğaçlamacı olmaya çalışmıyordum. Sadece müzisyen olmaya çalışıyordum. Her türlü müziği severdim, hala daha seviyorum. 17-18 yaşlarındaydım ve bir jazz müzisyeni olacağımı bilmiyordum. Hatırlıyorum, bir keresinde çaldığım grubun 4-5 üyesi toplanıp tekrar kuzeydeki Scarborough'ya gitmiştik. Küçük çapta bir jazz festivalinde çalmak için oradaydık. Hayatımda jazz ilk defa o konserde çaldım. Sırasıyla trompet, saksofon ve piyano solo alıyorlardı ve ben "Tanrım bu hiç bitmeyecek herhalde" diye aklımdan geçiriyordum. Aklımda birşeylerin şekillenmeye başlaması sanırım Londra'ya döndükten sonra başladı. Müzik çalıp yorumlama yeteneğim olduğunu ve bir stüdyo müzisyeni olabileceğimi düşünüyordum. Bunun birçok müzik türünü çalıp hayatımı kazanma-

nın yolu olabileceği fikri aklıma gelmişti. Guildhall okuluna gitmemin nedenlerinden biri de buydu. Bugün başka bir söyleşide duydum, Marie MacFarland da aynı okula gitmiş.

BLUEMENTHAL – Fakat bir noktada kendini jazz'a odaklamaya başladın.

HOLLAND – *Sanırım 1966'da bir dönüm noktası oldu. O yılki yaz tatilinde bir aylık bir yaz kampı vardı. Bir klasik orkestra toplanıyordu ve Bela Bartok'un müziklerini çalıyordu. Ben de Bartok'un müziğini çok severdim. Orkestra genellikle birinci enstrümanistlerden seçilirdi ve ben de okulda birinci basçıydım. Çok iyi bir de orkestra şefimiz vardı, şu anda adını hatırlayamıyorum, fakat hayal gücü çok kuvvetli bir şefti. Yaz kampı bittiğimde kafam iyice karışmıştı. Ne yapabilirim ki bu müziğe yakın birşeyler ortaya çıkarabileyim diye düşünüyordum. Orkestrada birlikte çaldığımız ve birçok hayali paylaştığımız bir arkadaşım vardı. Ona dedim ki: "Artık bütün bunları kaldırabilecek durumda değilim, kendimi bir kavşakta hissediyorum." O gece sabaha kadar oturup konuştuk. En sonunda farkına vardım ki; yapacağım müzik yaz okulunda çaldığımız müziğe benzemese bile en azından benim ürettiğim, hissettiğim birşey olacak. İki hafta içinde yeni bir grupla çalmaya başladım ve kendimi çok iyi hissettim. Anladım ki; kendini birşey gerçekten adarsan evren buna bir karşılık veriyor. Öyle bir karşılık ki; sanki "tamam madem sen bu kadar kararlısın, al bakalım bunu da, istediğini yap" der gibi. Rony Scotts'la çalışıyordum. Eşlikçi olarak çalıyordum, genellikle bir vokaliste eşlik ediyordum. Max Roach veya Bill Evans Trio gibi müzisyenlerin gelip bir ay çaldıkları bir ortamdı. Şimdi düşünebiliyor musunuz bir grubun bir kulüpte bir ay çaldığını! Gider oturur dinlerdim, hayal edebiliyor musunuz bir ay boyunca Jimmy Garreson'ı dinliyordum. Daha sonra Jimmy Merritt'i Max Roach'la, Gomez'i Bill'le çalarken dinledim. Sadece birer basçı olarak dinlemedim onları, tüm fikrin geneline dikkat ediyordum. Arasıra önemli müzisyenlerle çalma fırsatı buldum, örneğin Ben Webster, Coleman Hawkins gibi. Dinlediklerim benim için yeni bir dünyaya açılan pencereydi. O sıralarda Rony kulübünü Londra'nın kuzeyinde biryere taşıdı ve eski yerin daha birkaç yıllık kontratı vardı. Rony harika bir insan olduğunu bir kez daha gösterdi ve o eski yeri müzisyenlere bıraktı. Biz de haftanın yedi günü canlı müzik yaptık. O mekanda birçok fikir ve beste yaratıldı. Çok güzel zamanlardı.*

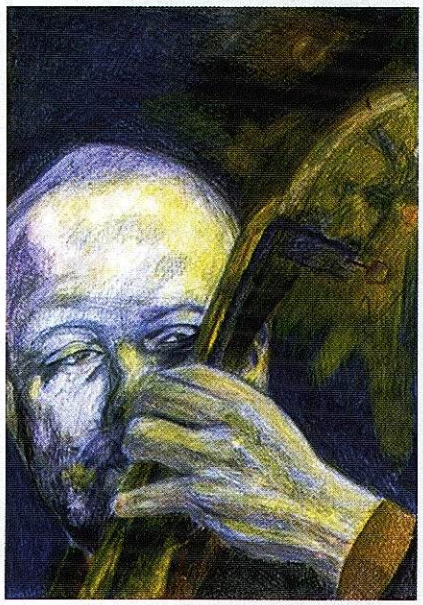

Müzisyenlerin vizyonunu benim kendi vizyonuma hizmet edebilecek şekilde yönlendiriyor olsam bile o anda kendim, müziğin ihtiyacı olanı vermeyi düşünüyorum. Müziğin gelişimi ve değişimi için düşünüyorum. Bu basçıların gerçekten de çok büyük kontrole sahibi oldukları bir konu.

BLUEMENTHAL – Kendi müziğini yaratmaktan bahsettin ve bir de eşlikçi olmaktan... Bir başkasına eşlik etme konusunu biraz açmak istiyorum. Genellikle kendi istediğin şekilde özgür olamazsın bir başkasının vizyonuna hizmet ederken. Fakat olayın çok farklı boyutları da var. Örneğin, ben Miles Davis'le çaldığın yılları hatırlayacak yaştayım. O zamanlar Miles'ı dinlemeye gittiğimizde benim gibi saçını at kuyruğu yapmış - bu arada o günlerde pek yaygın değildi bu saç şekli - birisini görürdüm sahnede. İşte Dave Holland orada Miles'la çalardı. Tüm o "Bitches Brew" zamanlarında beraberdiniz.

HOLLAND – *Sanırım bir genç müzisyen için en büyük deneyimlerden biri kendisine gösterilen belirli sınırlar içerisinde bir yorumcuyla çalışmaktır. Bu yüzden benim için vokalistlerle çalışmak çok şey kazandırmıştır. En önemlilerinden biri de Betty Carter'dır. Müziğin ihtiyacı olan tüm ögeleri verebilmek çok önemli. Özellikle bas için durum daha da önemli ama tabii diğer tüm enstrümanlara da tekil düşünmek yerine müziğin tümünü gözetmek açısından çok görev düşüyor. Ben her zaman çalınan müziği tamamlamaya çalıştım. Bu şekilde düşünseniz bile sonuçta çaldığınız kısım size ait bir özellik taşıyor. Bir yandan sizden istenileni yaparken diğer yandan da hissettiğinizi çalmak önemli. Bugün kendi müziğimi yapıyor olsam dahi hala bu şekilde düşünüyorum. Müzisyenlerin vizyonunu benim kendi vizyonuma hizmet edebilecek şekilde yönlendiriyor olsam bile o anda kendim,müziğin ihtiyacı olanı vermeyi düşünüyorum. Müziğin gelişimi ve değişimi için düşünüyorum. Bu basçıları gerçekten de çok büyük kontrole sahibi oldukları bir konu. Bunu çok içten içe anlaşılması zor bir şekilde yapabilirler. Örneğin Mingus'un müziğine bakarsanız, bas ile müziğin ileri hareketini nasıl sürüklediğini görürsünüz. Çok küçük şey çok büyük sonuçlar verebilir. Buna basit bir örnek, eğer basi bir an için çalmayı bırakmanız. Bu çok büyük bir etki yaratır. Bir başka örnek bir dizi akor değişikliklerine karşı bir notayı pedal olarak çalmak olabilir. Bütün bu tür teknikleri çok farklı ortamlarda deneme fırsatım oldu. Benim için müzik durağan sabit birşey değil, devam eden birşey. Birşeyi söylemenin sonsuz şekli olan bir dil.*

BLUEMENTHAL – Konuşmak istediklerim arasında bir sonraki adım, senin artık kendi müziğini yayınlayan bir sanatçı oluşun. Artık o vakitten sonra albümlerinin üzerine kendi ismini koyuyor ve yaptıklarına daha kişisel bir anlam katıyordun. 30 yıl öncesinden "Conference of The Birds" albümünü hatırlıyorum. O dönem piyasada pek benzeri olmayan yeni bir kavram ortaya çıkaran çok önemli bir albümdü. Oluşumundaki etkenleri düşünceleri anlatabilir misin?

HOLLAND – *Tabii ki çok zor bir karardı. Çok istekli değildim. Çünkü bir albüm yapıp üstüne adınızı yazdığınızda, altına imzanızı attığınız bir söyleminiz oluyor. Bu çok büyük bir sorumluluk.*

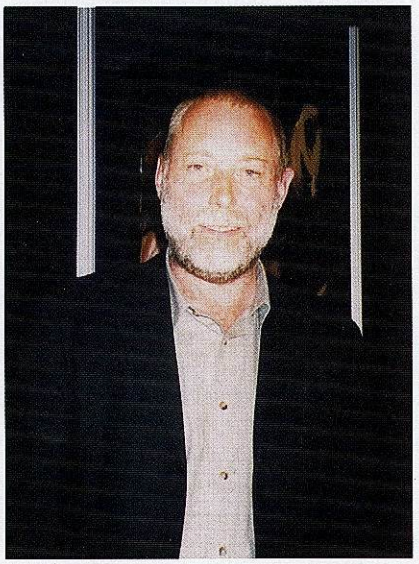

Bir noktaya geldiğinizde "Artık ben kendi müziğimi yapmalıyım" diyorsunuz. Çünkü aklınızdakileri başka bir yerde yapamayacağınızı bildiğiniz için kendinizin böyle bir başlangıç yapması gerekiyor. Bu "25 yaşıma geldim, artık kendi grubumu yönetmeliyim" diyerek karar verilecek birşey değil.

Ünlü aktör Jack Lemmon'ın bir sözü var: "Eğer önerilen rolü ilk okuduğumda oynamaktan korkuyorsam, işte o zaman o rolü alıyorum". Benim de için müzik öyle. Sizi sürekli zorlayan ve gelişime iten bir olgu. Bu açıdan bakınca, bulunduğum o noktada o albümü yapmak bir zorunluluk haline gelmişti. O zamanlar benim de içinde olduğum Miles Davis'in müziği heryerde yankılanıyordu. Aslında her yönde aynı şekilde etkili değildi yankılar. Sınırlamaları olan bir çeşit müzikti.

BLUEMENTHAL – Sadece onun sözü geçiyordu.

HOLLAND – *O şekilde söylememeye özen gösterdim ama sen açıkça söylemiş oldun. Birşeye karşı olduğum şeklinde anlaşılması. Sadece benim de söyleyecek birşeylerim vardı. O vakit albümü demin ifade etmek istediklerim şeklinde düşünüyordum. Herhangi bir şeye karşı alternatif değildi. Her ne kadar birikimlerimden ortaya çıkacak bir çalışma olsa da ben sadece kendi içimden gelenleri anlatmaya çalıştım. Tüm çalışma toplam altı saat sürdü. Bunun da iki saati kayıt cihazlarının hazırlanmasıydı. Kayıtları alıp eve gidip dinlediğimde çok anlamlı bulmadım. Fakat sonra düşündüm ki zaten genelde elde etmek istediğiniz değil, kabul edebileceğiniz sonuçlar çıkar ortaya. Zaman içinde zaten kendi yarattıklarınızla bir arkadaşlık kurarsınız. O zamanlarda müzik için düşündüklerimi temsil eden birşeylerin ortaya çıktığını kabul etmiştim.*

BLUEMENTHAL – Yanlış hatırlamıyorsam daha sonraki iki albümün solo albümlerdi.

HOLLAND – *Doğru. 70'li yıllarda Sam Rivers ve Anthony Braxton ile birlikte çaldığım zamanlarda tek başıma ayrılıp grup liderliği yapmaya hazır değildim. Sam ve Anthony ile birlikte aynı grupta çalalım istiyordum. Hep birlikte bir kere çaldık fakat bu işin olamayacağını gördüm. Çünkü Sam ve Anthony kendi tarzlarının içine çok girmişlerdi ve ikisiyle ayrı ayrı çalmayı daha doğru buldum.*

BLUEMENTHAL - Tüm enstrümanları için solo olarak çalmak büyük bir çaba gerektiren bir iş. Özellikle senin ilk bas çalmaya başladığın, basçının çıkıp da kendi solosunu yapmasına insanların pek alışık olmadığı dönemleri düşünürsek bası solo çalmak gerçekten çok büyük bir maharet gerektiren bir iş. Sen o noktaya nasıl geldin?

HOLLAND – *Bu konuda Anthony Braxton'ın çok yardımı oldu. Beni sürekli solo çalmam için teşvik ederdi. Parçaların melodisini çalıp herkes sırayla solo yapmaya başladığında beni de sürekli "haydi sen de" diye teşvik ederdi. Arada bir bazılarımız on dakika süren sololar yapıyorlardı. Anthony benim de yapmamı isterdi. O zaman tek bir enstrümanın solo olarak bir-iki saatlik konser süresince nasıl yeterli olabileceğini düşünmeye başladım. Enstrümana farklı açılardan bakmamı, farklı diller yaratmamı sağlardı. Bir enstrümanı birkaç saatlik konser sırasında solo olarak iyi çalabilmek için yeterli değişikliği yaratabilmek gerekiyor. En azından ben böyle düşünüyorum. Bazı kişiler "ne yani solo bas mı çalacaksın?" diye şaşırdılar. Ben de "Bir viyolonseli solo olarak düşünebiliyorsun, neden bir bas da aynı şekilde çalınmasın?" diyordum. Enstrümanla daha haşır-neşir oluyorsunuz. Diğer işin öbür yüzü var: İstediğiniz anda başka bir tona geçebilirsiniz, ritmi değiştirebilirsiniz veya diğer müzisyenlerle bağlantı halinde olmak zorunda değilsiniz. Bir çeşit özgürlük. Fakat diğer müzisyenlerle iletişimi özledim. Bir-iki solo yaptıktan sonra kendimi yalnız hissetmeye başladım. Müzisyenler arası diyalog ve iletişim benim için her zaman müzik içinde önemli oldu. Grup içinde çalarken her gece oluşan farklı diyaloglar, senin farklı sinyallerine gelen farklı tepkiler güzellikleri yaratan. Oscar Peterson ile Ray Brown arasında farkettiğim şey bu olmuştu: Diyalog, iletişim, yakınlık...*

BLUEMENTHAL – Sanırım yaklaşık yirmi yıl önceydi. Dave Holland Band "Jumping in" albümünü yaptı ve turneye çıktı. Grup 80'li yılların en başarılı gruplarından oldu. Daha sonraki birkaç yıl kendi grubun yoktu. Takip eden yıllarda kurduğun grup ise günümüze kadar başarısını devam ettirmiş çok önemli bir yere sahip olan bir ekip. Kendi sesini bulduğun en son grubuna kadarki süreci anlatır mısın?

HOLLAND – *Bir noktaya geldiğinizde "Artık ben kendi müziğimi yapmalıyım" diyorsunuz. Çünkü aklınızdakileri başka bir yerde yapamayacağınızı bildiğiniz için kendinizin böyle bir başlangıç yapması gerekiyor. Bu "25 yaşıma geldim, artık kendi grubumu yönetmeliyim" diyerek karar verilecek birşey değil. Genç müzisyenler kendilerini etraflarındakilerle bir yarışta zannedip bu hataya düşmesinler. Kendinize, kendi hızınızda ilerleme, gelişme, birşeyler yaratma şansı verin. Bu hayat boyu süren uzun bir yolculuk. Sürekli öğreniyor ve gelişiyorsunuz. Kendi zamanınızın müziğinde – tabii bu 20-30 yıllık bir süreç içinde değişen birşey – keşfetmek istediğiniz önemli unsurlarını belirleyin ve bir enstrümanist ve besteci olarak o alanda çalışın. Hem doğaçlamacı hem de besteci olmanın iyi yanı ikisi birbirini besleyen unsurlar. Beste yaparken geçirdiğiniz süreç ve fikirler size doğaçlamacı olarak yeni ufuklar açabilir. Benim yapmaya çalıştığım şeylerden biri de, doğaçlamacı olarak yapmak istediklerime zemin olacak ortamı bestelerimle şekillendirmektir. Bu çok orijinal bir fikir değil. Ben bunu*

Coltrane'in çalışmalarında çok açık bir şekilde gördüm. Örneğin "Giant Steps" parçası Coltrane'in üzerinde çalıştığı bir armonik yürüyüşün grup ortamında çalınabilecek şeklidir. Birçoğumuz o parçadan çok şeyler öğrendik. Beste yapmanın tek sebebi bu olmamakla birlikte benim beste çalmamın nedeni bu. Bir tek benim değil tabii gruptaki diğer müzisyenlerin de bestelerini çalıyoruz. Bana göre yazdığın müzikle onu çalman arasında çok sıkı bir bağ var.

BLUEMENTHAL – Grup lideri olarak bir felsefen var mı?

HOLLAND – *"Bırakın kendiliğinden oluşsun" yani bu biraz üstün körü söyleniş şekli. Demek istediğim şu: Dün birisiyle Miles Davis hakkında konuşuyorduk. Miles bir müzik parçasını yaratmaya başlağında genellikle o işin nereye varacağını bilmiyordu. Başlamadan önce kafasında bitirilmiş birşey yoktu, sonunda çıkacak ürünü bilmiyordu. Genellikle bir fikir ile başlar, sonra onu birçok şekilde deneyerek yön vermeye çalışırdı. "İşte bu bas melodisiyle başlayabilir" ya da "Bunu bir de zillerle deneyelim" gibi. Anlatmaya çalıştığım bu. Yani bırakın fikir kendiliğinden gelişsin. Önemli bir başka nokta da; çaldığınız parça birlikte çaldığınız herkese ait oluyor. Ben Billy Kilson gibi bir davul ritmi yaratmaya kalkışırsam o işin sonu felaket olur. Davul onun işi ve ortaya çıkacak ritim de onun olacak. Grupla çalmanın en güzel yanlarından biri de bu. Her gece bir önceki gece bıraktığımız yerden devam ederek müziğin gelişmesi. Aradan bir yıl gibi bir süre geçtikten sonra dönüp baktığınızda ne kadar yol katettiğinizi görebilirsiniz.*

BLUEMENTHAL – Sanırım müzik yaşamının en son basamağı Dave Holland Big Band ile başlayan orkestra şefliği, orkestrasyon ve bestecilik çalışmaların ve ardından gelen "En İyi Büyük Jazz Orkestrası" dalında Grammy ödülü.

HOLLAND – *Ben bile inanamıyorum.*

BLUEMENTHAL – Bu noktaya gelişindeki düşünceler zincirini anlatabilir misin?

HOLLAND – *Kendimi tekrar ediyor gibi olacağım ama daha önce dediğim gibi "Korkuyor muyum, korkmuyor muyum?" sorusuna verdiğim yanıt bunun altında yatan gerçek. Müziğe başladığım ilk günlerden bu yana büyük orkestra müziğini hep sevdim. Ellington-Strayhorn müziğini her zaman sevdim ve dinledim. Sorun yine bu müzik karşısında kendimi ezilmiş hissediyor olmamdı. Yani "Bu müziği acaba yapabilir miyim?" sorusu bile çok uzaktı. Ama dediğim gibi zaten benim için bir döngü. Yıllar boyu küçük gruplar için yazmaktan gelen bir tecrübem vardı. İki-üç üflemeli için yazmak bana orkestrasyonun küçük grup içinde nasıl olabileceği konusunda yeterli tecrübe sağladı. Yapmam gereken bu geçişi yapabilmekti. Nihayet birisi gelip "Şimdi bir de fırsatın var, bu işi yapacak mısın?" diye sorduğunda eşim ve kızım aynı zamanda menajerim Louise'le konuştuk. Bana bu işi yapmamı söylediler. Bu fırsat iki yıl önce Uluslararası Montreal Jazz Festivalinden gelen davetti. Benim için yaratıcı olmak bazen çok kolay bir iş değil. Bazıları bir oturuşta bir parçayı bitirir. Bir keresinde Pat Jones'u otobüste o akşamki konser için orkestrasyon yazarken görmüştüm. Sahneye çıktığımızda hepimizin önüne notaları koydu ve herşey çok güzel yerli yerindeydi. Bazen orkestrasyon, ne yazdığın ve ne yazmadığınla ilgili. Bir an Miles Davis'in "Kind of Blue" albümüne dönüp bakarsak. Bana göre yapılmış ilk minimalist albüm. Bir nota kağıdıyla oturup o albüm için yazılanları kağıda dökmeye çalışırsanız ne kadar az şey yazıldığını görürsünüz. "So What" için iki akor, diğeri için üç akor, fakat dinlediğinizde görürsünüz ki tüm evren var orada. Bu beni çok etkiliyor. Ellington'ı da aynı sebepten seviyorum. Ellington müziği yaratmak için gerekli en temel unsurları çok güzel bir şekilde kullanırdı. Bu bakımdan yazmak benim sanki en gerekli olanları filtreden geçirmek gibi birşey. Anlatmak istediklerim için en gerekli olanları geride bırakmak. Bu şekilde ortaya çıkanları bahsettiğim Montreal festivalde çaldık. Birkaç konser daha yaptıktan sonra stüdyoya girip albüm haline getirdik. Bu genelde yapılanın biraz tersi. Genelde önce albüm kaydedilir sonra konserlerde çalınır. Daha sonra Monterey festivalinden de davet almıştık ve o vakitten itibaren süregelen çalışmaları bir albümde topladık.*

BLUEMENTHAL – Sormak istediğim son soru başarıyla başa çıkabilmekle ilgili. Son yıllarda birçok ödül aldın. Bunların birçoğunu piyasaya ardı ardına çıkarttığın albümler için aldın. Bu başarının senin ve gelecek çalışmaların üzerindeki etkisi ne olacak?

HOLLAND – *Yaratıcılığımı etkilemesine izin vermemeye çalışıyorum. Big Band benim yaratıcılığımı birçok parçaya böldü. Elbette başarı beraberinde yeni fırsatlar da getiriyor. Bir keresinde Herbie Hancock'un bana en çok beklentilerle mücadele ettiğinden bahsettiğini hatırlıyorum. Eğer iki bin üç bin kişilik bir konsere bazı beklentileri karşılamak için çıkıyorsanız zaten en baştan kendi aleyhinize çalışmaya başlıyorsunuz. Çünkü bu çaba sizi bulunduğunuz ortamdan uzaklaştırıyor, o akşam orada olabileceklerin dışında sonuçlar almaya çalışıyorsunuz. Aramızdaki birçok müzisyen bilir. Bazı geceler ne kadar iyi çalarsınız, erteki gün tekrar aynısını yakalamaya çalıştığınızda sonuç genellikle felaket olur. Yani bütün bu beklentileri biriktirmek bir bakıma önünde durduğunuz baraj kapaklarını açmak gibi birşey. Bana göre başarı bu tür beklentileri arttıran bir unsur. Dinleyenlerin o geceki konserden neler beklediklerini düşünmeden içinden geldiği gibi çalmak, müziği akışına bırakmak en iyisi. Çok büyük beklentiler beslemeden sahneye çıkın ve çalın. Bazı gecelerin diğerlerinden iyi veya kötü olması çok normal, hiç bir daha dönüp bakmayın, öğreneceğinizi öğrenin ve yolunuza devam edin. Bana göre en başta insan olmak geliyor. Anlatmak istediklerinizi size verilmiş yetenekle aktarabilmek, sorumluluk almak ve yaptığınıza inanmak.*

BLUEMENTHAL – Şimdi elime mikrofonu alıp aranızda dolaşacağım, eğer sorusu olan varsa lütfen ayağa kalsın, ben mikrofonu uzatacağım.

HOLLAND - *Merak etmeyin önemsiz soru yoktur. Çekinmeyin, sorun.*

KATILIMCI – Bugüne kadarki gruplarınızdan bir yıldızlar karması kurmak isteseydiniz bu listede kimler olurdu?

HOLLAND – *Şöyle söyleyeyim: Bir grubun biraraya gelme sebebi ve amacı çok önemlidir. Eğer bir gruptakiler sadece isimlerinden dolayı oradalarsa bu bir tür alışveriş listesi gibi bir grup olur. Genellikle bu şekilde bir araya getirilmiş grupların ürettikleri – duymuş ve görmüşsünüzdür – potansiyelin çok altındadır. Şu anda yine şu anda çaldığım müzisyenleri isterim, çünkü hepimiz aynı amaç ve vizyon için bir araya geldik. Fakat grubum dışında fırsat oldukça birlikte çalmaktan çok hoşlandığım Herbie Hancock ve Wayne Shorter*

var. Onların müziğe bakışlarına her zaman hayran olmuşumdur. Ama benim burada asıl demek istediğim başka birşey. Aynı vizyonu paylaştığın, aynı amaç için çalıştığın, güvendiğin müzisyenler doğru kişilerdir. Müzik güvenle ilgilidir. Grup arkadaşlarına güveneceksin ki risk alabileceksin.

KATILIMCI – Miles Davis'in grubuna katılana kadar geçen süreyi nasıl değerlendirirsiniz? Kolay mıydı, güç müydü?

HOLLAND – *Güçtü. Fakat Miles Davis'in grubuna katıldıktan veya ayrıldıktan sonra sona ermedi güçlükler, her zaman devam etti. Müzik hayatında kendinizi bazen hayal kırıklığı içerisinde, bazen tamamen hareketsiz bir şekilde bulabilirsiniz ve ileri yönelmenizi sağlayacak bir etken de olmayabilir.*

Bana göre herşey disiplin ve özgürlük arasındaki dengeyle ilgili. Bu müziğin genelinde de böyle. Ne kadar disipline ne kadar özgürlüğe ihtiyaç var? Bir parça yazarken bütün bunları aklımdan geçiriyorum. Aşırı özgürlük anarşi yaratabilir, çok fazla disiplin de bir hapishane yaratabilir. Müzik öğretirken de bu böyle.

Örneğin 87 yılında grubumu dağıtmış olmamın sebebi büyük oranda artık o büyüklükte bir grubu bir arada tutacak mali durumumun olmayışıydı. Grubun mali işlerini ben yürütüyordum. Evimizin üzerinde iki ipotek vardı ve kazandığımız para miktarı pek de iyiye gitmiyordu. Ben de ara vermek zorunda kaldım. Bu tür şeyler olur. Ama birgün tekrar toparlanır biraraya gelir ve yolunuza devam edersiniz. Demek istediğim, bu işler düz bir çizgide ilerlemez. Rahata erdiğiniz herhangi bir dönüm noktası yoktur. Her evrede önünüzde doldurmanız gereken boş bir nota kağıdı durur. Şu anda 20 yaşımdakimden daha tecrübeli olmama rağmen hala bazı zorluklar varlığını koruyor. Ama onlardan korkmaya gerek yok. Hiçbirşey yapamadığım bir dönemde Hintli bir müzisyen arkadaşım bana "Merdivenin her basamağını tırmandığında gördüğün şey bir sonraki basamağın altıdır" demişti. Çok güzel bir söz. Çünkü hayatınızda hiç ilerlemediğinizi zannedersiniz, fakat yapmanız gereken tek şey sizi bir sonraki evreye taşıyacak engel aşmaktır. Zaten hayatın kendisinde de sonrasında birşey yapma ihtiyacı duymadığınız bir eşik yok. Hayat her zaman kolay olsaydı, sanırım gelişmek için yeterli sebebimiz olmazdı.

KATILIMCI – Müzik ve bas öğreten birisi olarak ne tür evrelerden geçtiniz?

HOLLAND – *Bu gerçekten iyi bir soru. Öğretmeye 70'li yıllarda başladım. Benim çok iyi bir hocam olmadı. Var olanlardan da klasik eğitimi aldım. Gerçi iyi bir müzisyen olmak için gerekli disiplin müziğin her türünde ortak bir unsur. Bir de doğaçlama yapan müzisyenin geçirdiği bir takım evreler var. Örneğin o dili öğrenmek, doğaçlamanın tarihsel gelişimini incelemek gibi. Bana göre herşey disiplin ve özgürlük arasındaki dengeyle ilgili. Bu müziğin genelinde de böyle. Ne kadar disipline ne kadar özgürlüğe ihtiyaç var? Bir parça yazarken bütün bunları aklımdan geçiriyorum. Aşırı özgürlük anarşi yaratabilir, çok fazla disiplin de bir hapishane yaratabilir. Müzik öğretirken de bu böyle. Bir öğrenciye yeterince altyapı vermelisiniz ki yol gösterebilesiniz. Tabii bilmediğiniz birşeyi öğretemezsiniz, işin en başında bu geliyor. Kendinizin o evrelerden geçmiş ve aynı sorunlarla mücadele etmiş olmanız gerekiyor. Öğrencinin geçirdiği evreleri görebiliyor olmalısınız, anlayamadığınız bir soruna kafadan çözüm üretemezsiniz. Öte yandan bir öğrenciye doğaçlama yapmayı matematik öğretir gibi formüllerle öğretemezsiniz. Bu yaratıcılığı ortadan kaldırır. Fakat diğer taraftan tabii işe birilerini taklit ederek başlamak gerekli. Benim için doğaçlamaya atılan ilk adım bu. Benim bildiğim herkes mutlaka birilerini taklit ederek bu işe başlamış. En başta söylediğim gibi benim için bu Ray Brown'dı. Bir vakit sonra anladım ki hiçbir zaman Ray gibi çalamayacağım. Nihayetinde en iyi çalabileceğim kendim gibi çalabilmek. Fakat birisini taklit etme sürecinde çok şey öğreniyorsunuz ve bir vakit sonra öğrendikleriniz kendinize özgü bir hale getiriyorsunuz. Yirmili yaşlarımda hala idolümü taklit ettiğim zamanlarda bir an geldi ki; "kendim neler hissediyorum, benim beğendiğim şeyler neler, beni harekete geçiren şeyler neler, beni mutlu eden veya içimden gelen neler" diye düşünmeye başladım ve bunu çalış tarzıma yansıtmaya çalıştım. Yani en başta bir öğrenciye yol gösterebilecek kadar altyapı öğretmeniz gerekiyor. Fakat bir noktadan sonra öğrenciyi, bütün bu elindeki bilgileri kendi istediği, içinden geldiği şekilde yorumlaması konusunda serbest bırakmanız gerekiyor.*

KATILIMCI – Biraz önce küçük gruptan büyük orkestraya geçiş evresinden bahsettiniz. Bu süreç içerisinde kendinizi nasıl hazırladınız? Beste yazma, orkestrasyon gibi konularda kararları kendiniz verebilmek için ne şekildi hazırlandınız?

HOLLAND – *En başta büyük orkestra müziği yazmaya karar verdiğimde çok müzik dinledim. En çok Kenny Wheeler Big Band'in kayıtlarını dinledim. Çok güzel yazılmış, harika orkestrasyonu olan müzikler. Sürekli dinlediklerimin analizlerini yaptım. Okulda öğrettiğim zamanlarda büyük orkestra yönetme fırsatım olmuştu. Nota nota analiz yapmadım, orkestrasyonun genel akışını analiz ettim. 70'li yıllarda beste yapmama yardımcı olur diye piyano üzerinde akorları çalmayı öğrenmiştim. Kafamda oluşan sesleri, temaları, yoğunluklarını piyano üzerinde denemeye başladım. Dick Breau'nun orkestrasyon ve yoğunluk üzerine bir kitabından yararlandım. Bu yaklaşımlar muhtemelen orkestrasyonun ilk dersi. Basit fakat etkin yöntemler.*

BLUEMENTHAL – Süremiz doldu, Dave Holland'a bu olağanüstü güzellikteki sohbeti için hepimiz adına teşekkür ediyorum.

Timuçin Şahin yeniden Türkiye yollarında...

Ocaktan beri Hollanda Kültür Bakanlığı'nın verdiği başarı bursu ile Manhatten School of Music'te elektronik müzik ve kompozisyon masteri yapan Timuçin Şahin 6-11 Haziranda bir dizi konser için Türkiye'ye geliyor.

Özge Baykan
ozgebaykan@yahoo.com

Ocaktan beri Hollanda Kültür Bakanlığı'nın verdiği başarı bursu ile Manhatten School of Music'te elektronik müzik ve kompozisyon masteri yapan Timuçin Şahin 6-11 Haziranda bir dizi konser için Türkiye'ye geliyor. Bu turnede repertuar yeni. Takım ise Akbank Jazz Festivali'ndeki takımın aynısı. Davulda Owen Hart Jr., basta Thomas Winther Andersen var. Bu grupla en son Akbank Jazz festivali'nde çalmış olan Şahin, sonra araya Robin Eubanks ile yaptığı Rare Falcons projesi girince ve hemen akabinde de New York'a gidince Owen ve Thomas'la bir daha çalma imkanı bulamamış. Türkiye turnesi bu anlamda üçlüyü o zamandan beri ilk kez bir araya getirmesi anlamında da heyecan verici.

Turne kapsamında İzmir'de bir workshop ve iki konser var, sonra da güneyde Ortaca Festivali'nde çalacaklar. Timuçin Şahin'in New York'tayken canlı elektroniklerle desteklenen yeni besteleri de repertuara dahil. Şahin "Tabii o kadar aleti yük etmeyi göze alırsam" diye bir küçük virgül koysa da, onun son yazdıklarını dinlemeyi merakla bekliyoruz.

Şahin Manhatten School of Music'te İtalyan "sound designer" Carla Scarletti'nin yaptığı "Kyma" adlı elektronik müzik programı başta olmak üzere, çeşitli canlı elektronikler üzerinde çalışıyor. Bu arada birçok solo konser vermekte. Bir yandan da davulda Wynton Marsalis, Steve Turre gibi isimlerle çalışan Obed Calvaire, basta Gonzola Rubalcaba Trio'dan da tanıyacağımız Kübalı Armando Golaile ile bir trio, davulda Lionel Cordew ve basta Thomas Morgan ile başka bir trio birliktelikleri var. Şahin New York'un bir jazz'cı için neredeyse cennet olduğunu söylüyor: "Eğer jazz'ı kovalıyorsan New York'ta yakalayabilirsin. Jazz bir nevi halk müziği New York'ta yaşayanlar için, sanki normal hayatın uzantısı desem abartmış olmam. Standart, müzisyenlerin seviyesi iyi durumda. Müziğin akışkanlığı Avrupa'ya göre çok daha sıcak. Genç kuşaktan birçok yeni, ismi duyulmamış, ama duyulanlar kadar iyi müzisyenler var. Yeni seslere açık insanların yanı sıra, var olan geleneğin içinde kendini tanımlama ve müziği o geleneğe dayanarak yorumlayan müzisyenler de var. Bu iki tür de gayet iyi anlaşıyor. Avrupa da ilk bakışta daha yenilikçi gibi gözükse de, New York'ta her tür müziği bulabilirsin."

Şahin New York'ta öncelikle kendi müziğini çok yeni isimlerle çalma şansı bulmuş. "Yazdığım şeylerin müzisyenlerden çok sey istediğini biliyordum her zaman, ama burada bu müziği çalarken anlayabilecek daha fazla müzisyenin olduğunu görmek güzel bir motivasyon oldu benim için. İşin çağdaş müzik bölümü ise Avrupa'ya kıyasla biraz geriden geliyor. Daha doğrusu Avrupa'dan gelenler yeni bir şeyler getiriyorlar çağdaş müziğe. Elliot Carter, John Cage, Morton Feldman gibi bestecilere dayanan köklü Amerikan akımının yanı sıra mesela Tristan Murail, Pierre Boulez gibi birçok Avrupalı da New York'u yurt edinenlerden."

Timuçin Şahin'in önümüzdeki dönem planları arasında John Benitez ve Jeff Ballard'la şekillenmeye başlayacak bir proje bulunuyor. İki müzisyen de şu an Chick Corea ile turnede oldukları için ekim ya da kasımda bu projeyi oturtacak. Hazirandan sonra eylülde yine Türkiye'ye gelecek; Antalya, İzmir, Milas'ta çalacak. Daha sonra tekrar New York-Amsterdam arasında gidip gelmeler. Şahin'in Robin Eubanks ile yaptığı "Rare Falcons" albümü ise 2004'ten önce piyasaya çıkmış olacak.

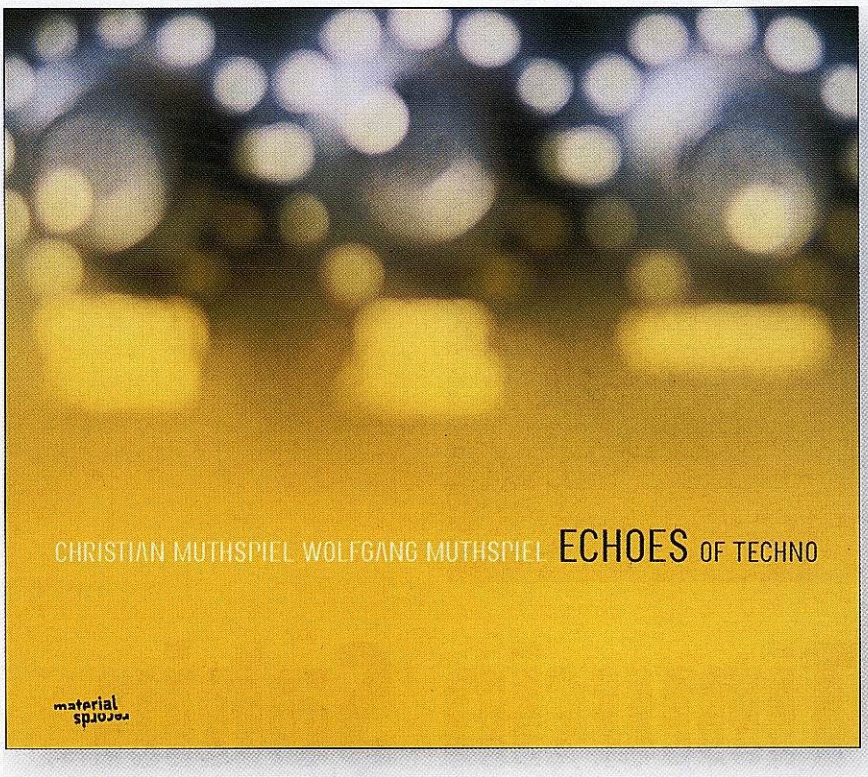

birkaç adım yeter

Kalabalık uğultuyla uzaklaşıyordu; girmedim tekrar o kargaşaya. Nasıl olsa yürüyüş devam ediyor. üzerimdeki simleri temizledim; havada uçuşuyordu hala milyonlarcası.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

Bir an kendime gelip durduğumu hatırlıyorum. Kalabalığın içinde farkında olmadan epey yürümüşüm. Etrafa bakındım şöyle bir. Eğilip yerdeki renkli konfeti parçalarından aldım, kocaman bir deste yapıp çantama attım. Konfetilere bayılırım. Hele bazılarının renkleri... o kadar güzel, o kadar hoş ki. Durduğum yer tanıdık, bildik bir sokaktı. Gerçi burayı sevip sevmediğime bir türlü karar verememişimdir, biraz rahatsız eder o yüzden. Yıllar geçse bile emin olamıyor bazı şeylerden insan. Ne garip. Kalabalık uğultuyla uzaklaşıyordu; girmedim tekrar o kargaşaya. Nasıl olsa yürüyüş devam ediyor. üzerimdeki simleri temizledim; havada uçuşuyordu hala milyonlarcası. Sonra arka cebime sokuşturduğum kağıt geldi aklıma. Kocaman yazmışım:

material

-Ha evet, tabii ya. Wolfgang Muthspiel. Tanıdık bir ses. Başımı çevirince yine o muzip ifade.
-Ne işin var burda?!
-Dolaşıyordum. Sen yürüyüşe mi takılıyordun?
-Evet, her zamanki gibi. Ama biraz yorucu oldu, ara verdim.
-İyi yapmışsın; hep aynı şeyler zaten.
-Rastlantıya bak ha! Gel bi' şeyler içelim şurda.
-Ne bu notlar elinde böyle?

Notlarım. Zihnimden hızla kelimeler aktı, birkaç resim bir de. Actione. Tozlu bir kırmızı. Tribal Games. Tam emin değilim, biraz yeşil, biraz mavi. Cesaret. Siyah. Sofistike. Kararlı. Düğmeler. Beloved. Daisy. Turuncu. Gözünü alacak kadar değil ama. Mor menekşe.

-Demek sen de duydun material'ı.
-Evet, şu vokalli albümden. Sarı kapaklı olanı neydi?
-Daily Mirror.

Sarı... ve beyaz. Bağlılık mı? Dağınık bir yatak. Sanki dingin bir oda.

-Hah, Daily Mirror. Bir parça var bayılıyorum ona:
I am the one who
always imagines
that time can follow me
like my shadow
I am the one who's
always been gone
away
on my strange kind of heavenward flight

Hey fairy you who are
in the sky
please let me look in
through your window
to see what I'm for
to see what I score by
believing that
time does not matter at all

I am the one that never stops wondering

"I am the one that never stops wondering" diye tekrarladım içimden.

-Rebekka Bakken'a bayıldım ben. İlk defa bu albümde dinledim.
-Ben de ilk defa dinledim. Norveçli'ymiş.
-Güzel söylüyor ama çok.
-Aaa o kesin.

It's OK mesela. Ne kadar mahrem, ne kadar sahici. Sonra Emotions on a Lazy Day. Dingin bir ifadeyle başlayıp yükselişi. Takım da çok iyi, Brian Blade hele. Böyle davulculuk. Eve gidince hemen tekrar dinlesem bir.

-Ne düşünüyorsun?
-Daily Mirror'daki parçaları. It's OK, sonra Emotions on a Lazy Day... senin Wonders. Drawing Lines'daki geçişler falan geldi aklıma.
-Buram buram bir albüm. Bayılıyorum. Parçalar sahipsiz değil bi' kere. Bu kadar hissedilerek çalınıp, söylenmiş olması. Yaşanmış şeyler, belli.

Garson geldi. Asık bir surat. Bütün gün ayakta durmaktan yorulmuş olmalıydı. Dışarıda saatlerce süren uğultu, siparişler, girenler, çıkanlar... Kim olsa yorulurdu bu tantanadan.

-Biliyosun o albümdeki parçaların remixlerinden oluşan başka bir albüm daha var.
-Gördüm, ama onu dinlemedim daha.
-Çok hoş o da. Senin Wonders'ı bir de remixlenmiş dinle bak!

-Farklıdır ama o.
-Öyle tabii. Ama remixler beni hiç rahatsız etmedi. Genelde remixlenince havasını kaybeder ya, hani bazen de çok ucuza kaçılmış olur. Bu öyle değil, sen de seversin gibi geliyor bana. Gerçi senin elektronikle pek işin olmuyor bu ara.
-Elektroniğe karşı değilim, uydurma!
-Canım, şaka! Daily Mirror buruk bir albüm ya, hani hikayeleri falan da hüzünlü... Remix albümü o havadan çıkmış biraz ama bu seferde iyiden iyiye karanlık bi' şey olmuş. Gerçi bi'kaç dans parçası da var, şimdi düşündüm de. Mesela It's OK pop, bildiğimiz pop yani. Güzel ama çok. Bi' tek Drawing Lines'ın house remixini beğenmedim galiba.
-Eh bu kadar laftan sonra merak etmedim değil! Elektronik dedin de... Wolfgang Muthspiel'ın kardeşiyle yaptığı Echoes of Techno'ya ne demeli?!
-O da tuhaf bi kayıt bak.
-İyi şeylere ne zamandır tuhaf der olduk? Haha!
-Bir şirket kurup bütün bu albümleri yapıver! Nasıl başladı acaba?
-Düşününce esas tuhaf olan Wolfgang Muthspiel'ın bu zamana kadar yeterince duyulmamış olması, değil mi? Gerçi bazı şeyler de böyle kalmalı galiba, fazla ortalığa çıkınca her şey dejenere olmaya mahkum gibi.
-Doğru diyorsun. Aslında biliniyor ama...
-...fusion gitaristleri içinde babalar arasında sayılmıyor.
-İşte, onu diyecektim.
-Çok klişe tanımlar gerçi bunlar.
-O bir yana, daha sofistike zaten Muthspiel'ın fusion albümleri. Daha karanlık işler. Öyle olunca zor o dediklerinin içinde sayılması.
-Hem Echoes of Techno'yu yapan birinin aklı fikri bu tanımlarda falan olmaz gibi geliyor bana!
-Echoes of Techno'dan bir parça mırıldansana. Haha!
-üçüncü parçanın girişini yapayım mı? Tattaaa dud duuu ptaatvuzııt... haha oldu mu?! Bi saniye geliyorum, lavabo. Acil.
-Tamam, bekliyorum.

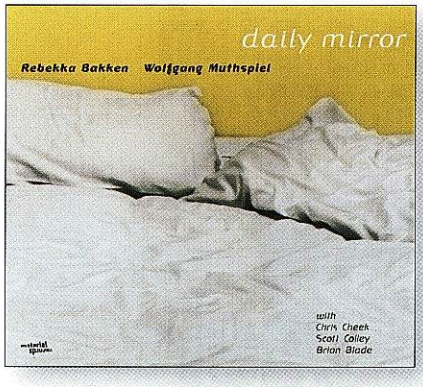

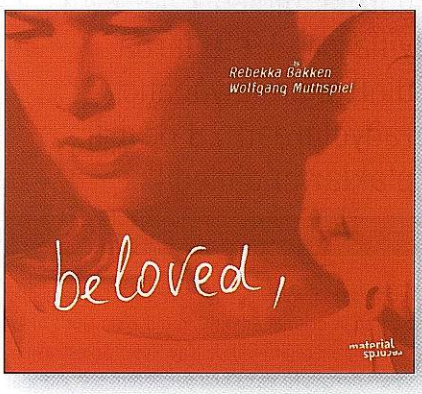

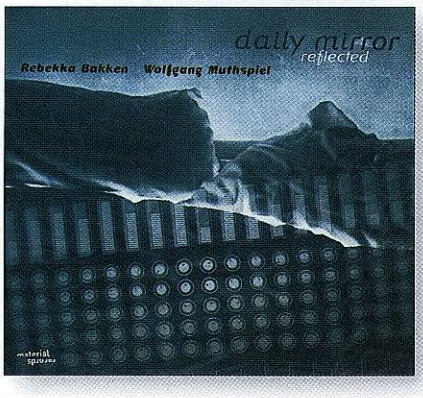

PROJECTS

MUTHSPIEL & MUTHSPIEL

deutsch
français

Wolfgang Muthspiel - guit, viol
Christian Muthspiel - tb, p
The first concert of the brothers Wolfgang (b. 1965) and Christian (b.1963) Muthspiel took place in an old barn in upper Austria in 1982 under the name of DUO DUE. At that time Wolfgang was 17 and Christian 19 years old and both had a musical past to build on, coming from a family where music was the number one topic
Uzun zamandır birlikte çalmışlıkları var. Kardeş olmalarını bilmem, ama birlikte çalmış olmaları önemli. Echoes of Techno'da akıp giden uyum. Boşuna değil. Canlı performans kayıtları bunlar sonuçta. Elektronikler olsa da akustik performansa dayalı esasen. Bunlardan bir şeyler çıkarmalı diye düşündüm.

-Tattaaa dud duuu ptaatvuzııt!
-Haha geldin mi?!
-Geldim, karşınızdayım!
-Dergiye yazacağım yazıyı düşünüyorum. Sence ne demeli Echoes of Techno için? 50 kelimede ama!
-Aaa çok zor, dur bi düşüneyim.
-....
-Bakma öyle, düşünüyorum! Bu yazılar siteden falan mı?
-Evet, kısa kısa bilgiler var... www.materialrecords.com
-....
-....
-Tamam! Bak şöyle bir şeyler olabilir: "Albümün ismi sizi yanıltmasın. Echoes of Techno dayanak noktasını yalnızca elektroniklerin varlığından alan bir albüm değil. Techno ile ilişkisi ise uzaktan. Bu albüme bakarak müzisyenlerin esasen akustik performansa değer biçtiğini söylemek yanlış olmaz. Albümde efekt, sample ve diğer elektronik öğeler çoğunlukla canlı performansı ve besteciliği destekleyecek şekilde kullanılmış. Elektronik katkının özenli seçimi, günümüz müziklerine yer etmiş dijital savurganlığa güzel bir cevap niteliğinde. Hikaye kurgusunun bir mutlak çizgisel anlatıma saplanmamış olmaması ise müziğin farklı boyutlarının nasıl bir araya getirilebileceğine dair çok önemli ipuçları barındırıyor. Kaygıları ve tavrı samimi, çok iyi sunulmuş, son yılların en ilginç kayıtlardan biri."
-Ve sadece iki kişiler!
-Müthiş değil mi?!

Müthiş. Zihnimden hızla kelimeler aktı, birkaç resim bir de. Actione. Tozlu bir kırmızı. Tribal Games. Tam emin değilim, biraz yeşil, biraz mavi. Cesaret. Siyah. Sofistike. Kararlı. Düğmeler. Beloved. Daisy. Turuncu. Gözünü alacak kadar değil ama. Mor menekşe.

-Daldın...
-Hesabı alalım mı? Gidip albümleri tekrar dinleyesim geldi. Çok kalmamış olacağız ama...
-Hadi! Daha That's All Daisy Needs var, Beloved var, konuşmadığımız. Boşver burayı. Eve gider, hem dinler, hem laflamaya devam ederiz.
-Harikasın!

Harika. Kalabalıktan ayrılmış olmak. Ve çantamdaki konfetiler de.

kenara çekilmeli bazen
birkaç adım yeter
belki de tümden

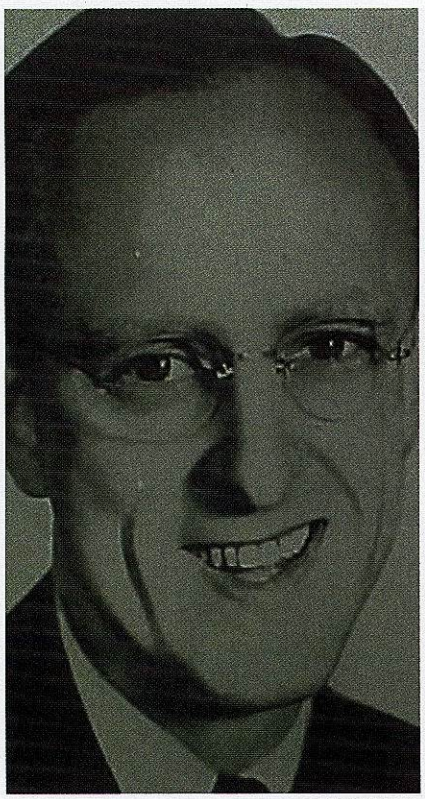

Kay Kyser

BIG BAND ANILARI

Kay Kyser (1906-1985)

Bob Crosby (1913-1993)

Kay Kyser ve Bob Crosby topluluklarını da, diğerleri gibi önce müzikallerde değil, filmlerde, sinemalarda gördük dinledik ve sevdik. O yıllarda, 1940'larda dinlediğimiz yabancı radyolardan 78 devirli plaklarını dinledik.

Orhan Argun

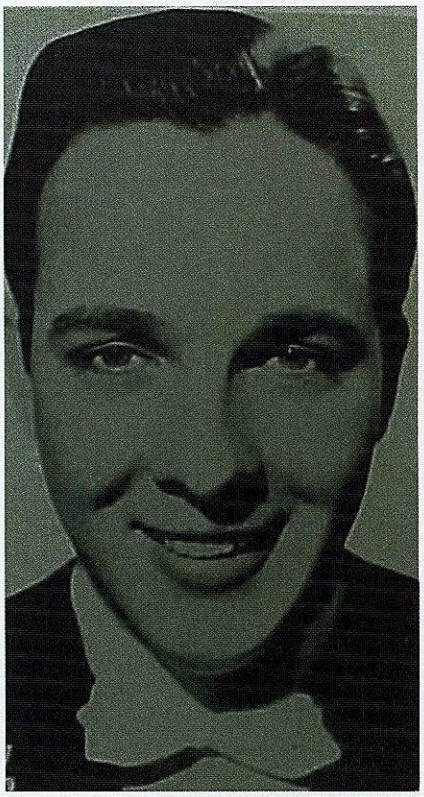

Bob Crosby

Bunca yıldır big band müziği dinledikten sonra, bir bakıma şu sonuca varıyorum. Büyük çoğunluğu Amerikan olmak üzere gelmiş geçmiş orkestraları üç gruba ayırıyorum. Süper lig, birinci ve ikinci ligler. Şimdiye kadar hep süper lige mensup big band anılarımı yazdım. Hatta, jazz çalmasa da Ray Noble orkestrasını bile süper kabul ettim. Bugünkü yazıda ise sizlere birinci ligden iki orkestra hakkında bildiklerimi, düşüncelerimi yazacağım. Kay Kyser ve Bob Crosby topluluklarını da, diğerleri gibi önce müzikallerde değil, filmlerde, sinemalarda gördük dinledik ve sevdik. O yıllarda, 1940'larda dinlediğimiz yabancı radyolardan 78 devirli plaklarını dinledik. Bu iki orkestranın 78'lerini İstanbul'daki birkaç plak mağazasında görmedim, tek radyomuz olan uzun dalga Ankara Radyosu'ndan da hiç işitmedim. Kısaca, bizde sevilen, tutulan orkestralar değildi bu ikisi. Ama Amerika'da çok sevildiler. Özellikle radyo konserleri büyük ilgi uyandırdı. Bu radyo yayınlarından alınan kayıtlar son yıllarda CD olarak müzik severlere sunuluyor ve her iki topluluğun birinci lig takımları olduğu anlaşılıyor. Kay Kyser ile başlayalım:

1943 yılı sinema sezonunda, zaman zaman birlikte sinemaya gittiğimiz arkadaşlardan birisi geldi ve "Şehzadebaşı Milli sinemada Mr.Moto'nun filmi var" dedi. Mr.Moto, Peter Lorre adlı aktörün canlandırdığı, Japon asıllı Amerikalı bir özel dedektifin maceralarını anlatan üç dört filmden oluşan bir seri idi. Sinemanın afişlerine baktığımızda filmin bir Mr.Moto serisi olmadığını anladık ama gene bilet alıp içeri girdik. Çünkü Franskestein Boris Karloff ile Dracula Bela Lugosi ve Kay Kyser orkestrası da filmdeydiler. Adı "Üç Şeytanlar" idi. Müzikaller kadar korku ve gerilim filmlerini sevdiğimiz için hiç tereddüt etmemiştik. Sonradan orijinal adının "You'll Find Out" olduğunu öğreneceğim filmde Kay Kyser orkestrasının vokal parçalara daha çok yer veren, bas klarinet ve tuba partisyonlarını, kısaca bas sesleri tercih eden nefis bir dans orkestrası olduğunu düşündüm. Erkek vokalisti Harry Habbit'in söylediği, hızlı tempolu ve swingli Ting-A-Ling adlı parçayı çok beğenmiştim. Bir süre sonra Ankara Radyosundan Nihat Esengin orkestrası eşliğinde Celal İnce ingilizce olarak bu şarkıyı bir iki defa söyledi, çok iyi hatırlıyorum.

Kay Kyser daha üniversite öğrencisi iken, 1926'da bir orkestra kurup müzik ve gösteri dünyasına girmeyi düşünmüştü. Herhangi bir müzik aleti çalıyor değildi. Daha ziyade bir komedyen olarak espriler yapıyor, dinleyicilerle şakalaşıyor ve orkestrasını yönetiyordu. Başarıyı yakalaması yıllar sürdü. Chicago'daki ünlü bir restoranda çalıyor, bazen radyo nakilleri yapıyordu. 1937 yılında birgün aklına bir fikir geldi ve dinleyicileri ile bir yarışma programı hazırladı. Orkestra günün popüler şarkılarının ilk birkaç notasını çalıyor ve şarkının ismini bilen dinleyici hem şarkıyı orkestra ile birlikte söylüyor hem de para ödülü kazanıyordu. Bu program çok tutuldu ve radyo nakilleri ile bütün Amerika'ya yayınlandı. Kyser ve arkadaşları köşeyi dönmüştü. Turneler, gece kulübü çalışmaları ve nihayet Hollywood filmleri birbirini takip etti. Tabii plaklar da piyasaya çıkmaya başladı. Orkestra hayatında 40-50 plağı "en iyi beş" arasına girdiği kabul ediliyor. Kay Kyser bu arada topluluğun adını da "Kay Kyser and his College of Musical Knowledge" olarak değiştirdi. Orkestrasının kadrosu önceleri 4 sax, 3 trompet, 2 trombon, 4 ritm, 1 tuba ve dört beş vokalist idi. Özellikle bayan vokalistleri Hollywood yıldızları kadar güzel ve alımlıydı ki bunlardan biri Ginny Sims, orkestra ile birlikte bir iki filmde göründükten sonra Kyser'den ayrılıp sinema yıldızı oldu. Trompetçilerinden Ish Kabibble hem iyi bir solist hem de komedyendi. Üç Şeytanlar filminde epeyce güldürmüştü bizi. Gördüğümüz ikinci film "Swing Fever" bizde Swing Rüyası adı ile oynadı ve bu filmde orkestra kadrosunun biraz daha zenginleştiğini ve swing'li vokalsiz parçalara yer verdiğini izledik. Çeşitli swing yarışmalarında Artie Shaw ve Harry James gibi ünlüleri geride bıraktılar. Aklımda Kyser orkestrasını dört filmde gördüğümüz ve dinlediğimiz kalmış ama üçüncüyü hatırlayamadım. Dördüncü ise renkli ve diğer toplulukların da katılmış olduğu baştan sona yıldızlar geçidi gibi bir filmdi. Bu filmi bir iki yıl önce TV'de seyrettim tesadüfen. İşte bu filmdeki kadrosu 7 sax, 5 trompet, 4 trombon, 1 tuba, 4 ritm. Bir parçada elektro gitar solosu var ki o yıllarda, 1944-45, elektro gitar jazz grupları ve orkestralarda yeni yeni yer alıyordu.

Televizyon yıllarının başlamasıyla birlikte Kay Kyser orkestrasının yarışmalı programları radyodan TV'ye aktarıldı ve birkaç yıl başarı ile sürdü. Ancak, o yıllarda 1950'lerin ilk yıllarında, big band müzikleri eskisi kadar tutulmadığı için "Müzik Bilgileri Koleji" yayınlarına son verildi ve Kyser orkestrasını dağıtarak müzik dünyasını terketti. Bu arada vokalisti Georgia Carroll ile evlenmişti. Karı koca, Kay Kyser'in doğup büyüdüğü güney eyaletlerinden birine yerleştiler. Kyser hayatının geri kalan kısmını bağlı olduğu kilisede çeşitli görevler yaparak sürdürdü.

Kay Kyser bir orkestra şefi olarak en çok para kazanmış kişiydi. Glenn Miller'ın sadece Kyser'i kıskandığı söylenir, onun kadar zengin olamadığı için. Bu nedenle Kay Kyser ve ailesi hayatlarının sonuna kadar refah içinde yaşadılar.

Kay Kyser orkestrasının 78'leri arasında aklımda kalan en popüler iki parçası "Slow Boat to China" ve "Who Wouldn't Love You"dur. Bunları BBC'den dinlediğimi anımsıyourm. Ancak, radyo yayınlarından alınan CD'ler konusunda okuduklarıma göre birçok güzel ve ünlü jazz ve dans parçalarını büyük bir başarı ile çalmışlar. Bu CD'leri ancak Amerika veya İngiltere'den getirmek mümkün.

Bob Crosby'ye gelince, bu orkestrayı da filmlerde gördük, dinledik ve beğendik. Bazı 78'lerini gene yabancı radyolardan dinledik. İstanbul'daki müzik mağazalarında bunları görmediğim gibi, radyolarımızdan da işitmedim. LP ve CD'leri de bu taraflara gelmedi sanıyorum.

Büyük kardeşi Bing Crosby gibi sesi ile dikkati çeken Bob Crosby 1934 yılında Tommy ve Jimmy Dorsey kardeşlerin orkestralarında şarkı söyleyerek profesyonel müzik hayatına başladı. Kardeşler ayrılıp kendi orkestralarını kurunca bir süre işsiz kalan Crosby'ye gökten zenbille bir ünlü orkestra geldi. O yılların ünlü dans orkestrası şefi Ben Pollack kişisel nedenlerle orkestrasını terkedince geride kalanlar bu çok sağlam topluluğa yeni bir şef aramaya başaldılar. Bing Crosby'nin kendisi gibi güzel sesli bir kardeşi olduğunu duymuşlardı, şefliği ona teklif ettiler. Böylece Benny Goodman, Glenn Miller ve Harry James gibi şeflerin yetişmiş olduğu ünlü Ben Pollack orkestrası 1942 yılına kadar Bob Crosby yönetiminde görev yaptı. Crosby orkestrasının müziği bir bakıma big band dixieland tarzıydı. 4 sax, 3 trompet, 2 trombon ve 4 ritmden oluşan topluluk için düzenleme yapan aranjörler bilinen big band aranjmanlarını biraz değiştirerek, biraz dixieland havası katarak uyguluyorlardı. Ünlü hit parçalarından biri olan South Rampart Street Parade adlı swing'i dinlediğinizde bunu hemen farkediyorsunuz. Big Band partisyonları arasında aniden tenorsax, trompet, trombon, klarinet ve dört ritimden oluşan 8 kişilik takım dixie nameleri çalıyorlar ve son bölüm gene big band tarafından çalınıyor. Bu ilginç biçim aynı yıllarda Tommy Dorsey tarafından da bazı parçalarda uygulandı.

Bob Crosby topluluğunu ilk olarak bizde "Çalalım Dans Edelim" adı ile gösterilen Mel Torme'nin de yer aldığı filmde gördük, dinledik. Çaldığı parçaları ve diğer ayrıntıları hiç anımsamıyorum. İkinci olarak, daha önce birkaç defa sözünü ettiğim "Cazbantlar Konuşuyor" adlı filmde gördük. Bunda sadece bir parça çaldılar, Bob Crosby'nin en ünlü parçası olan "Big Noise From Winnetka"yı. Dikkatimizi davulcu Ray Bauduc çekmişti. Bıyıklı, siyah saçlı bu müzisyeni sempatik tavırları ile, bizden biri olarak beğendiğimiz gibi swing sololarıyla da çok sevdik. Kısa bir süre önce Avrupa TV'lerinden birinde seyrettiğim "Fabulous Dorseys" filmindeki jam session'ların sahnesinde şahane bir ara vuruş yaparak Art Tatum, Charlie Barnet, Tommy Dorsey, Jimmy Dorsey gibi müzisyenleri nasıl coşturduğunu görünce Bauduc'un Gene Krupa ve Buddy Rich ayarında olduğunu bir kez daha anlamış oldum. Bu müzisyen Metronom Dergisi'nin anketlerinde de her zaman ilk beş arasında oldu ve bir iki kez Metronom All Stars topluluğu ile plak yaptı. Hatırımda kaldığına göre, ilk dinlediğimizde Big Noise parçasını Bob Crosby orkestrasından sadece iki müzisyen çalıyordu. Davulda Ray Bauduc ve basta Bob Haggart. Parçanın yazarı ve belki de düzenlemecisi de Haggart idi. Bir tarafdan bas çalarken ıslıkla melodiyi veriyor ve Ray Bauduc da komik hareketlerle ona eşlik ediyordu. Bir üçüncü filmde aynı parçayı, hem bu ikiliden, hem big band'den ve hem de Bob Crosby yönetimindeki vokal grubundan dinlemek hiç unutmadığım bir müzik şölenidir. Son yıllarda, tıpkı Kay Kyser gibi, Crosby'nin radyo yayınlarından alınan kayıtlarının yer aldığı 25 kadar CD sunuldu müzikseverlere. Bu şahane aranjman bu CD'lerin birinde mutlaka vardır.

Orkestranın diğer ünlü müzisyenleri tenorsax Eddie Miller, piyanist Bob Zurke, klarinet Matty Matlock idi. Trompet bölümü daima iyi müzisyenlerden oluşmuştu. Ayrıca, bu orkestrada fazla değişiklik olmuyordu. İyi ücretler alan ve çaldıkları müzikleri çok seven bu müzisyenler, iyi huylu Bob Crosby ile hayatlarını devam ettiriyorlar, başka orkestralara katılmayı düşünmüyorlardı.

Orkestranın radyo konserlerinde, biraz da büyük kardeş Bing'in yardımı ile, birçok Hollywood yıldızı ve ünlü vokalistler yer aldılar ve şarkılar söylediler, komedi yaptılar. Bunlar Bob Hope, Fred Astaire, Judy Garland, Andrews Sisters, Mildred Bailey, ünlü Merry Macs vokal grubu gibi isimlerdi (bu arada Bing Crosby'nin 100. doğum yılının Amerikan, İngiliz ve İrlanda radyolarında çeşitli programlarla kutlanmakta olduğunu belirteyim).

Bob Crosby orkestrasını daha sonraki bir iki filmde kemanlarla takviye edilmiş olarak gördük. Sanıyorum bu yaylı sazlar sadece bu filmler için kullanıldı. Son olarak da 1942 yapımı Holiday Inn adlı filmde Irwing Berlin müziklerini dinledik. Başrollerde Bing Crosby ve Fred Astaire vardı. Bob Crosby kardeşinin romantik şarkılarına kemanlarla zenginleştirilmiş orkestrası ile, Fred Astaire'e de her zamanki gibi 4-3-2-4 kadrosu ve swing'le eşlik etti. Bing "White Christmas" ve "Be Careful Its My Heart", Fred "I'll Capture Your Heart By Dancing" parçalarıyla şahane müzik yaptılar. Ray Bauduc da oradaydı ve bir iki coşturucu vuruş işittik ondan. Bu film bizde Tatil Hanı adıyla gösterildi.

Askere alınan müzisyenlerin yerini doldurmak şıkkını tercih etmeyen Bob Crosby 1942'de, bu son filmden hemen sonra orkestrayı dağıttı. Daha sonraki yıllarda yaz turneleri, film çalışmaları gibi amaçlarla değişik topluluklar kurdu. Bazıları ile plaklar kaydetti. Bunları dinlemedim. Sadece yıllar önce TRT'nin bir jazz programında Erol Tulay, Bob Crosby'nin bir parçasını çaldı. Granit ritimli, herhalde 5-4-4-4 kadrolu sıkı bir big band parçasıydı. 1950'lerde ve belki daha sonra da bazı müzikal filmlerde roller aldı. Örneğin Red Nichols Story'de orkestrası ile göründü, şarkı söyledi.

1974 yazında Bob Crosby ve toplama orkestrasını Disneyland'de dinledim. Ünlü vokalist Helen Forrest de vardı müzisyenler arasında. Komedi ile karışık değişik müzikler yaptıkları için epeyce kalabalık vardı.

Bu yazıyı hazırlarken bir dergide In The Mood adlı ünlü swing'le ilgili bir anekdot okudum. Daha önceki bir yazıda sözünü ettiğim, bu parçanın bestecisi, uyanık siyahi Joe Garland bu parçayı daha önce Artie Shaw'a, sonra da Bob Crosby'ye satıyor. Shaw bir kez bir canlı yayında çalıyor, kimse beğenmiyor. Bob Crosby hiç değişiklik yapmadan 78'in iki yüzüne birden kayıt yapıyor, plağı kimse almıyor. Garland en sonunda Glenn Miller'a satıyor ve bundan sonrası müzik tarihine geçiyor. Garland'ın torunları Miller'a dua etsinler...

İstanbul Festivali ile Büyümek...

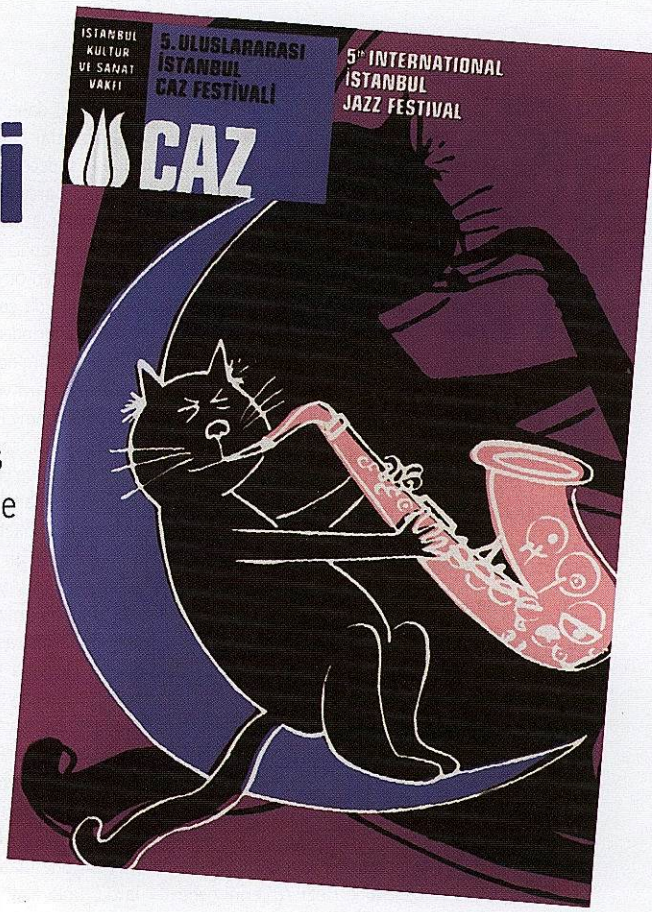

1.İstanbul Festivali bundan tam 30 yıl önce, Cumhuriyet'in 50.yıldönümünün kutlandığı 1973 senesinin yazında start aldığında, aklı fikri balede olan taze bir ortaokul öğrencisiydim. Ailemizin kültür ve sanat işlerinden sorumlu olan annem, festival yaklaşınca, programı dikkatlice gözden geçirir, biletleri alır, babam, abim ve bana da onun seçtiği konser ve gösterilere bir zahmet gitmek kalırdı.

Seda Binbaşgil
esintiler@tnn.net

1. İstanbul Festivali bundan tam 30 yıl önce, Cumhuriyet'in 50.yıldönümünün kutlandığı 1973 senesinin yazında start aldığında, aklı fikri balede olan taze bir ortaokul öğrencisiydim. Ailemizin kültür ve sanat işlerinden sorumlu olan annem, festival yaklaşınca, programı dikkatlice gözden geçirir, biletleri alır, babam, abim ve bana da onun seçtiği konser ve gösterilere bir zahmet gitmek kalırdı.

Benim tek arzum bale gösterilerinin hiç birini -ne pahasına olursa olsun- kaçırmamaktı. Bu yüzden bir kere kaza kurşununa kurban gittiğimizi hatırlıyorum. Hangi sene geldiğini şimdi hatırlayamadığım, ama benzeri bir kötü performansa, değil İstanbul Festivali, gittiğim başka hiç bir gösteride bir daha rastlamadığım Paris Balesi'ni -yanılmıyorsam adı buydu- bu bağlamda anmadan geçemeyeceğim. Topluluk oldukça kötüydü ve toparlanacakları yerde gösteri gittikçe daha da amatörleşiyordu. Aramızda "biri sonunda düşecek galiba" esprileri yapmaya henüz başlamıştık ki, gerçekten de bir balerin sendeleyip nerdeyse düştüğünde, biz de ailecek artık bu ıstıraba daha fazla dayanamayıp Açıkhava'yı terk etmiş ve oybirliğiyle "bir daha bilmediğimiz toplulukları araştırmadan bilet almayalım" kararını almıştık.

Çok küçük yaşlarda, çoğu klasik müzik konserinin bana ağır geldiğini ve bir çok kez konser boyunca uyuduktan sonra eve gitmek üzere uyandırıldığımı hatırlarım. Oturduğumuz yerler, o seneler henüz koltuk haline getirilmemiş olduğundan taştı ve doğal olarak son derece rahatsızdı. Bu nedenle, aslında bırakın uyumayı, rahat oturabilmek bile bir sorundu. Ama yine de giderdim. Beni cezbeden şey Açıkhava Tiyatrosu'nun ambiyansı olmalıydı. Bir de belki arada beni bekleyen közlenmiş mısır!

Arada sırada jazz konserlerine de gittiğimizi hatırlarım. Klasik müzik konserlerinde neredeyse soluk alırken bile dikkatli davranmamız gerektiği öğretilmişken, ilk gittiğim jazz konserinde birdenbire herkesin parça esnasında alkış tutmasına akıl sır erdirememiş, abimin "adettendir, sololar bittiğinde alkışlanır" demesiyle benim için jazz konserleri –en azından başlarda- bir oyun haline gelmişti. Hangi performansın solo, hangisinin toplu icra olduğunu bulmaya çalışır, kendi kendime eğlenirdim. Bu arada, hiç uygun düşmeyen yerlerde hınzırca alkış soloları çektiğimi de hatırlıyorum!

Jazz'ın hayatıma girmesi 20'li yaşlarımda jazz'ın anavatanı New Orleans yakınlarında yaşamaya başladığım yıllara rastlar. Üç yıl süren bu serüven sonunda önce düzgün bir müzik setim, arkadan da daha çok latin jazz ve standartlardan oluşan küçük bir albüm koleksiyonum olacaktı. Ancak ABD'de öğrenci olduğumuz için önemli jazz konserlerini kovalayacak ne vaktimiz ne de bütçemiz olurdu.

Bu nedenle, her ne kadar jazz'a ilgi duymaya Louisiana'da başladıysam da, bu müziğe gerçekten gönül vermem, efsanevi jazz'cıları bizzat görüp dinlediğim, performanslarından büyülendiğim İstanbul Festivalleri olmuştur.

1984 yazında İstanbul'da olan jazz severlerin dillerinden düşürmedikleri bir Chick Corea efsanesi vardır: Türkiye'de usta jazz'cıları dinlemeye susamış olan jazz severler, ünlü piyanistin konser vereceğini duyunca gişelere hücum etmiş, biletler anında tükenmiş ve AKM, AKM olalı böyle kalabalık görmemiştir. Ben bu tecrübeyi yurtdışında olduğum için yaşayamadım ama, 1986 yazında İstanbul'a geri dönüşümle festival yaşantım kaldığı yerden tekrar başlamış oldu.

İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı, o yılki festivalle birlikte, programda artık jazz'a özel bir bölüm ayırıp da birbiri arkasına Miles Davis, Dizzy Gillespie, Modern Jazz Quartet, Stan Getz, Ornette Coleman gibi jazz'ın efsanevi isimlerini getirmeye başlayınca, Açıkhava'daki jazz konserlerine gitmek bir anda moda oldu. Aniden konserlerde alakalı alakasız kim varsa görmeye başlamıştık. Konserden yarım saat önce giderler, yer bulup oturduktan sonra hangi tanıdıklar var diye etrafı iyice bir gözden geçirirler, tespitler bittiğinde ise "Meraba, n'aber"leri, A bloktan ta E bloğa, F bloktan P bloğa her yerde çınlardı. Arada herkes yine adeta bir kokteyldeymişçesine birbirini ziyarete gider, ışıklar sönüp de konser başlayınca el yordamıyla yerlerini bulmaya çalışır ve karanlıkta o daracık geçiş koridorlarlarında çoğu kez ayaklarımızı ezerek yerlerine otururlardı. Bazıları konserlere sadece bu sosyalleşme için geliyorlar gibi gelirdi bana.

Ama yağmur yağdığında ilk kaçanlar da yine onlar olurdu. Oysa kalsalardı, onlar da bizim gibi yağmur sesinin müziğe neler kattığına tanık olabilirlerdi. Hangi konserdi hatırlayamıyorum şimdi ama, yağmurun şiddetini iyice arttırdığı bir anda sahnedeki davulcu "Ben artık susuyorum, en güzel perküsyon bu işte...doğal çünkü" demişti ve müzik aniden bastıran şiddetli yağmur eşliğinde dakikalarca devam etmişti. Bundan çok etkilendiğimi hatırlıyorum.

Bir başka etkileyici konser de Açıkhava'da verilen Michel Petrucciani konseriydi. Piyano çalarken devleşen bu minik adamı konserinden kısa bir süre sonra da kaybetmiştik. Müziğin gücüyle nelerin başarılabileceğine tanık olduğum çok istisna anlardan biriydi benim için. Onca anı arasından bir başkası daha belleğimde yer etmiş. O da bir

kaç sene evvelki Wayne Shorter konserinin orta yerinde akın akın gitmekten çekinmeyen, o büyük müzisyene bunu reva gören insanlardı. Jazz'ı sevdiklerinden bile kuşku duyduğum bu kitle yıllar içinde ayıklanıp azaldı. Sanki artık daha bilinçli bir konser seyircisi var festivallerde.

Benim de konser arkadaşlarım değişti bu süre içinde. Eskiden beraber jazz konserlerine gittiğim ama çoğu zaman pek de sevmedikleri veya aşina olmadıkları bir müziğe benim hatırım veya öncesinde yenecek keyifli bir yemek için katlanan dostlarımı eledim ister istemez.

Yıllar sonra Açık Radyo'ya bir jazz programcısı olarak girecek ve orda edindiğim sevgili dostlarımla pek çok festivale gidecek, konserlerin sonuna kadar keyfine varacak, bazen değil keyifli bir yemek yemek, dinlemeyi çok istediğimiz, ama arka arkaya ve birbirinden uzak mekanlarda programlanmış iki konseri de kaçırmamak için, aç bi-ilaç yollarda koşuşturacak ve hafta içleri geceleri yatağa iki'den sonra girip ertesi gün zombi gibi işe gidecektik.

Ama sakın yanlış anlamayın. Aslında katiyen bir festival fetişisti değilim. Gideceğim konserler konusunda oldukça seçici davranırım ve festivalin hiç bir konserini kaçırmayayım diye dilim dışarda o mekandan diğerine katiyen koşmam. Jam session yaparlar mı acaba diye gecenin saat ikisinde kulüp kapılarında beklemem. Belki de bunda festival yöneticilerinin görmek isteyeceğimiz hemen her müzisyeni ayaklarımıza kadar getirmelerinin de payı vardır. Yıllar içinde biraz şımardım mı acaba?

Gerçi şunu da belirtmekte yarar var. Festivallerde geç saatlerde yapılan konserlere kucak açan ikinci mekan son yıllarda ağırlıklı olarak Babylon oldu. Açıkhava'yı doldurabilecek üne ve güce sahip, belki biraz da sahnenin izleyicilerden oldukça uzakta olan konumu nedeniyle bana "dokunulmaz/yanına yaklaşılmaz" gibi gelen grupların konserlerinin hemen arkasından Babylon'a gitmenin de ayrı bir keyfi oldu hep. Babylon'da bir uzansak sahnedeki davulcunun ziline vurabiliriz, biraz uğraşsak yerdeki standında usulca çalınma sırasını bekleyen saksofonu bile yürütebiliriz. Babylon'da herşey öylesine yakın, içiçe, erişilebilirdir. Bu da apayrı bir sıcaklık, bambaşka bir hava katmıştır festivallere. Geçen sene Açıkhava'da "Miles Davis ve John Coltrane'i Anma Gecesi" konserinden çıkıp Claudia Acuna'yı Babylon'da dinlemeye gittiğimde, konser başladıktan bir saat kadar sonra iskemlemin hafifçe yana itilip birilerine yer açıldığını hissettim. Tam kaşlarım havaya kalkmıştı ki, yan masama, bir saat evvel konserlerini izlediğim Herbie Hancock ve Roy Hargrove'un geldiğini gördüm. O güne kadar hiç bir jazz'cıyla böyle samimi bir şekilde konser izlememiştim. Tabi o andan sonra kimi seyrettiğimi ve hatta dinlediğimi pek hatırlayamıyorum.

Bu sene Babylon festival mekanlarından biri değil artık, onun yerine ağırlıklı olarak geçen sene açılan ve jazz dünyasına sıkı bir giriş yapan Nardis'i görüyor ve festivalde bu sene benzer hoşlukları orada yaşamayı ümit ediyorum.

1994'ten itibaren ayrı bir şenlik olarak düzenlenen Uluslararası İstanbul Jazz Festivali, son yıllarda giderek jazz'ın yanısıra, rock, pop, blues, reggae, new age, dünya müziği gibi çok çeşitli türlerden konserlere de yer veren bir etkinlik oldu. Bu çeşitliliğe diğer başka uluslararası jazz festivallerinde de tanık olduysam da, zaman zaman ölçünün kaçırıldığını da hissetmedim değil.

Ama sanırım damarıma en çok basan 2000 yılında yapılan 7.Jazz Festivali programıydı. Şimdi detayları hatırlamıyorum ama, kabaca bir baktığımızda jazz dışındaki konserlerin, jazz konserlerine sayıca bile üstün olduğunu görebilirdiniz.

Gelenler kendi türlerinin önemli temsilcileriydi mutlaka: Buena Vista Social Club, Küba Müziği'nin yeniden dirilişinin nostaljik bir temsilcisi, o zamanlar 58 yaşında olan Lou Reed alternatif rock'un her anlamda babası, Bryan Ferry –her ne kadar 1999'da "As Time Goes by" isimli çoğunluk jazz standartlarından oluşan bir albüm çıkardıysa da- pop müziğin "cool" prensi ve Ute Lemper karanlık kabare şarkılarının divası! Aynı program çervesinde bir konser veren Natacha Atlas da herhalde Arap müziği ve göbek dansı kraliçesi, arkasından sahne alan Cheb Mami de "Kuzey Afrika'nın Rap Kralı" olsa gerek idi! Kendi tarzlarında ne kadar iyi olurlarsa olsunlar, bu müzisyenlerin "Jazz Festivali" adı altında bu kadar yoğun olarak yer almalarını ben yadırgamıştım ve doğrusu üzülmüştüm... En çok da gençler, biz onların yaşındayken tanık olduğumuz Festival seçiciliğini, özenini göremeyecekler diye. Benim neslim, jazz'ı İstanbul Jazz Festivali sayesinde tanımış, sevmiş, bilgilenmişti. Şimdiki nesil ise bu ayrıcalığa sahip olamayabilirdi artık, kim bilir!

Bu üzüntümü Açık Radyo'da yaptığım uzunca bir protesto konuşmasında dinleyicilerle paylaştığımı hatırlıyorum. Nitekim o yıl gidecek topu topu iki veya üç jazz konseri bulabilmiştim. Tam "bu gidişle festivalle yollarım ayrılacak herhalde" diye karamsarlığa kapılırken, ertesi sene Wayne Shorter'ların, Brad Mehldau'ların, Esbjörn Svensson'ların, Kenny Barron'ların, Dianne Reeves'lerin bulunduğu ve jazz'ın yine başrol oynadığı sıkı bir programla karşılaştım. "Bu böyle devam eder mi acaba?" diye sorguladığımda da karşıma 9.Jazz Festivali daha da muazzam bir kadroyla çıktı: Roy Haynes, Herbie Hancock, Kenny Garrett, Nicholas Payton, Billy Cobham, Erik Truffaz, yine o muazzam İsveçli trio: Esbjörn Svensson, Michael Brecker ve diğerleri.

Ben de bazı jazz severler gibi yaz tatilimi Jazz Festivali'ne göre planlayanlardanım. Bu sene son zamanların en lirik, en yaratıcı piyanistlerinden ve bestecilerinden biri olan Brad Mehldau'yu, üçüncü kez demeden Esbjörn Svensson Trio'yu ve yaşayan efsanelerden Ornette Coleman'ı getiriyorlar ya başka hiç kimseyi getirmeseler bile artık gam yemem! Üstelik bununla da kalmıyor; Trovesi Octet ve Zakir Hussain de var. Yaşasın 10. İstanbul Jazz Festivali!

İlerisi için ise tek bir dileğim var: Beraber büyüdüğüm İstanbul Jazz Festivali ile yollarımız hiç ayrılmadan beraber yaşlanmak!

Frisco Jazz Band

BÖLÜM 2

Zaman İçinde Jazz

New Orleans stili bariz olarak swing karakteri taşımaz, ya da bu eksen üzerinden hareket eden, etkilenen diğer merkezli müzisyen- band yapısı da bu nitelikleri yeterince içermez.

Murat Opus
opus@bilgi.edu.tr

Hepinize tekrar selamlar. Geçen sayıda ***Art Blakey***'nin bir sözüyle yazıya son vermiştim. ***Art Blakey*** oradaki sözlerinde sallanmanın ya da gerçek anlamda ***swing***'in siyah müzisyen için ne kadar önemli olduğunu vurguluyordu. Kanımca bu sayıdaki yazıyı bu pencereden devam ettirmek son derece yararlı olacaktır. Çünkü ***swing*** olgusunun bu müzik yapısında belirli cevapları sakladığı su götürmez bir gerçeklik taşır. ***Swing*** etme, olmazsa olmaz bir unsur olarak jazz müziğinde yer almıştır- almaktadır. ***Swing*** etmenin jazz'ın tarihsel akışında ortaya çıktığı, geliştiği ve en önemli karakter yapısını belirlediği zaman içerisindeki yolculukta bariz bir şekilde görülür. Bu müziğin tarihsel sürecinde geçirdiği evrimlere geri dönecek olursak; iki ayrı kültürün içlerinde barındırdıkları unsurları ayrı bir potada erittikleri ve yeni olanı yaratmaya doğru gittiklerini görürüz. Yazıya bu pencereden devam edecek olursak burada ***swing*** olgusunun son derece siyahi bir karakter taşıdığının, yeni olanı yaratırken siyah kıtanın miraslarının etkilerini en yoğun swing'de yani ritmik unsuru nasıl yapılandırdıklarında bulabiliriz. Bir önceki sayıda primitif dönem diye adlandırdığım ***New Orleans*** stili bariz olarak swing karakteri taşımaz, ya da bu eksen üzerinden hareket eden, etkilenen diğer merkezli müzisyen- band yapısı da bu nitelikleri yeterince içermez. Önceki yazıda bahsettiğim gibi bu stilin karakteri jazz'ın başlangıcı olarak kabul edilebilir fakat Avrupa müzik karakterinin Afrika ritim geleneğiyle buluşmasından (başlangıçta) öteye gidemez. İleriki dönem karakter analizinde, geleneğin yapısal ve organik dönüşümlerini bariz olarak görebiliriz, bu dönüşüm ilgilendiğimiz müzik yapısının ne kadar kompleks bir geçmiş barındırdığının aslında ana unsurlarını ortaya çıkarmaktadır. Burada birşeyi tekrar belirtmem gerekir ki o da bu müzik yapısının kendi serüveni içerisinde diğer müzik gelenekleriyle ne kadar organik bir bağlantıya sahip olduğu ve bu yapılarla ne kadar sıkı fıkı olduğudur. Jazz müziğinin gelişimindeki en önemli unsurlardan biri, bu müziğin kendini adlandırma sürecinde değişik müzik yapılarıyla kurduğu yapısal bağ ve bu süreçten sonra yarattığı dönüşüm ve gelişimler ekseninde yer almasıdır. Kendini adlandırmada kullandığı yapıyı Avrupa merkezli bir enstrüman geleneğiyle sağlamış olması ve armonik tavrını bu merkezden beslemiş olması bu yeni müzik akımının kaderinde önemli duruşlardan birini sağlamış olsa da bu müziğin kaderi Art Blakey'nin sözlerinde gayet açık ve seçik yer almaktadır; **swing**. Ritmik tavır olarak nasıl ve ne noktada bir duruş sergilediği bir müzik geleneğini son derece belirler buna örnek olarak Avrupa müzik geleneğinden doneler sunacak olursak, yirminci yüzyıl müziği ve öncesi üzerinde bariz farklılıklar görürüz, dönemsel karakter yapısında bir dönem için armonik duruş ve tavır son derece önemli bir yapı sergilerken, diğer süreçte armonik tavır yanında ritmik yapıda da son derece kompleks bir yola doğru yönelişin olduğu, zaman zaman armonik tavrın daha da ötesinde bir duruş sergilediğini bulabiliriz. Ritmik tavrın belirginliğini bu yapı içerisinde konuşmak her ne kadar ayrı bir başlık niteliği taşısa da, bir yandan da konumuzu örneklendirme açısından kullanılabilir. Tüm bunların ötesinde bahsettiğimiz serüveni yeniden hatırlayacak olursak ve yaşanılan düzleme geri dönecek olursak, **negro** karakter taşıyan unsurların kendilerinden önceki dönemden bariz farklılıklar taşıdıklarını görürüz, aslında bu farklılık sadece negrolar için yaşanılan bir farklılık değil aynı zamanda tüm **birleşik devletler** için yaşanılan bir farklılık oluşturmaktadır (burada birşeyin altını çizmek isterim; Birleşik Devletler). İç savaş sonrası yaratılan düzlem ve devamında oluşturulan süreç I. Dünya savaşı sonrası gelen ekonomik refah, negroların kaderinde önemli değişkenlikler yaratmıştır. Kazanılan hakların ötesinde kendini artık Birleşik Devletler olgusunun bir parçası olarak gören siyahi nüfus ortaya çıkardığı bu sosyolojik tavırdan dolayı gelişimini son derece hız-

landıracak bir zaman dilimine doğru yola koyulur. Bu etkileşim öyle bir boyuta varmaya başlar ki, beyaz müzisyenlerden oluşan bandlerin de bu müzik tavrına yöneldikleri ve hatta ilk kayıtların dahi beyazlara ait olduklarını görürüz. Her ne kadar bu durumun politik ve sosyolojik tavırla ilgisi büyük olsa da, müzisyen etkileşimi yönünden son derece önemli bir duruştur. Bir zamanlar efendilerinden çekinerek ya da onlarla yaşadıkları sorunları dile getirmek adına yaptıkları, ortaya çıkardıkları bu müzik akımını artık hasbel-kader efendileri olmayan beyazların da yaptıklarını görmek son derece önemli bir fotoğraf olsa gerek. Ortaya çıkan bu tabloda önemli sıçramaların yaşanacağı ve öte yandan bu gidişatın içerisine kayıt teknolojisinin de girmesiyle işin ticari tarafının da ortaya çıktığı görülür. Tüm bunlar, devamında son derece büyüyen bir yapının habercisi olmuştur.

Gelinen bu noktada jazz müziği belirli değişim, gelişim ve yeni bakış açıları yaratmaya başlamıştır. Kurulmuş olan Marching Band'ler hayatlarına devam etmekte, öte yandan Ragtime ve Blues Band'ler oldukça yüksek bir popülasyon oluşturmaktadır. New Orleans'ın bir liman kenti olduğunu söylemiştim. Liman kenti olma özelliğinden dolayı değişik bölgelere yayılma ya da diğer bölgeleri etkileme o kadar da zor olmamıştır. Fakat bu demek değildir ki bu stil yayılırken kendi içerisinde devam etmemiştir, tabi ki devam etmiş, gelişmiştir. Tekrar etmek gerekir ki o da New Orleans stilinin değişik kent merkezli yapılara sıçramış ve böylece diğer kent merkezli yapılar yeni bakış açıları ve gelişimler sergilemişlerdir. Bu müziğin en önemli etkileşimleri **Chicago** merkezli yapıda belirginleşmiştir. 1920 Chicago merkezli yapıda aşağıdaki ana unsurdan söz etmek gerekir:

- **Black New Orleans stil**
- **White New Orleans stil (Dixieland Band)**
- **Chicago White Natives**
- **Chicago Blues**

Oluşan bu yeni sürece bir başlık verecek olursak, **Erken Jazz** dönemi diye adlandırabiliriz. Dixieland yapısının Marching Band yapısından çok fazla yapısal belirginlikler taşıdığını ve kolektif emprovizasyon yapısını devam ettirdiğini görürüz. İlk alınan kayıtların da yine bu süreçte gerçekleştiği (1917) ve bu yapının 1930'lara kadar kendini koruduğunu süreç içerisinde buluruz. Ve yine bu dönem özelliğinin belki de jazz müziğinin kaderinde ne kadar da önemli bir zaman dilimini oluşturduğunu bulabiliriz. Kolektif soloların geleneksel bir yapı oluşturduğu orkestra yapısı yanında, yavaş yavaş bireysel soloların ortaya çıkmaya başladığı ve devamını nasıl yönlendirdiğini belirtmek isterim. Önemli müzisyen adları verecek olursak; **Joe King Oliver, Jelly Roll Morton, Louis Armstrong, Sidney Bechet, Johnny Dodds, Bix Beiderbecke, Earl Hines** önemli isimler arasında yer alırlar. Burada bir şeyi belirtmek isterim ki o da New Orleans band yapısında yer alan müzik ve sözlerin siyahi karakteri, Chicago beyaz müzisyen band yapılarında farklılıklarla ayrışmalar yaşar. Bir nevi dans ve eğlence niteliğinin izlerinin birlikteliğini görebiliriz. Fakat eklemek isterim ki oluşan beyaz bandlerin yanı sıra siyahi band yapısı bu müziği geliştirmek ve daha ileriye taşımak amaçlı bir perspektiften kopmamışlardır.

Orkestrasyon yapısının da belirgin değişimler yaşadığını eklemek gerekir. Önceden de belirttiğim gibi New Orleans Band yapısında trompet, klarinet, trombon ve ritim bölümü olarak da banjo, tuba, davul, zaman zaman da piyanonun olduğunu söylemiştim. Bu yayılma sonrası ortaya çıkan gelişim orkestrasyon yapısının da farklılaşmasını sağlamış, süreç içerisinde ya yeni enstrümanlar bu band yapısına dahil olmuşlar ya da yeni enstrümanlar dahil olurken bazı enstrümanlar bu yapıdan çıkarılmış, kullanılmamaya başlamışlardır. Örneğin banjo ilerleyen dönemlerde yerini gitara devretmiş, yine bunun gibi tuba ise yerini akustik basa bırakmıştır. Bunların yanı sıra orkestrasyon yapısına yeni enstrüman olarak saksofon ve artık kesin olarak piyano dahil edilmiş, gidişat olarak klasik **Big Band** kurulumuna doğru yöneliş başlamıştır. Hatta çok geçmeden bu kurulum meyvelerini vermeye başlamıştır. Chicago merkezli yapıda bunlar gelişirken, bir taraftan da **New York** ve **Kansas City** önemli yapı taşları olarak belirginleşmeye başlamışlardır. Değişen band yapısının yanı sıra önemli gelişmelerden birinin de piyano stilinde yaşandığı görülür. Bu gelişimi örneklendirme adına söyleyebileceğim isimler arasında; **James P. Johnson, Fats Waller, Count Basie** yer alırlar. Tabi bunların yanı sıra **Jelly Roll Morton'**u ayrı bir tarafta tutmak gerekir, o piyano çalım stilinde önemli gelişimler sağlamış, mekanik hatları kırmış, üflemeli alet stiline yakın bir çalım stiline doğru yönelimi sağlamıştır. Bu bir anlamda Jelly Roll müziğinin, swing'i yaratmaya ya da başlatmayı sağlayan yapı taşlarından biri olarak örneklendirilebilir. Yine bu örneklendirmeye **King Oliver'ı** de eklemek isterim. Kendi dönemi içerisinde çok önemli bir müzisyen-hoca olarak yer almış devamında gelecek olan **Louis Armstrong** ve **Bix Beiderbecke'**e oldukça fazla etkide bulunmuştur. Kendisi kornet çalan King Oliver o dönemde kurmuş olduğu **King Oliver's Creole Jazz Band** ile oldukça başarılı ve bunun yanı sıra devamında gelecek müzisyenler içinde oldukça iyi bir okul olmuştur. Yine bunların yanı sıra **Earl Hins** önemli bir piyanist olarak bu süreçte yer almış, devamında gelecek piyanistlere önemli etkilerde bulunmuştur. Piyanonun yanı sıra trompet de çalan Hins klasik piyano çalım tekniğini kıran, köşeli çalımdan uzaklaşan bir yapıya yol açanlar arasında önemli bir müzisyen olarak yer alır. Etkilediği müzisyenler arasında **Teddy Wilson, Nate King Cole, Art Tatum, Billy Kyle** ve yine çok önemli bir piyanist olan **Fats Waller** yer alırlar. Fats Waller genelde eğlence müziğinde yer almış olsa da swing etme anlamında önemli bir noktaya yerleşmiş ve tüm bunların yanı sıra Count Bassie'yi önemli derecede etkilemiştir.

Bir sonraki yazıda buluşmak üzere hepinize müzikle dolu bir yaz dilerim...

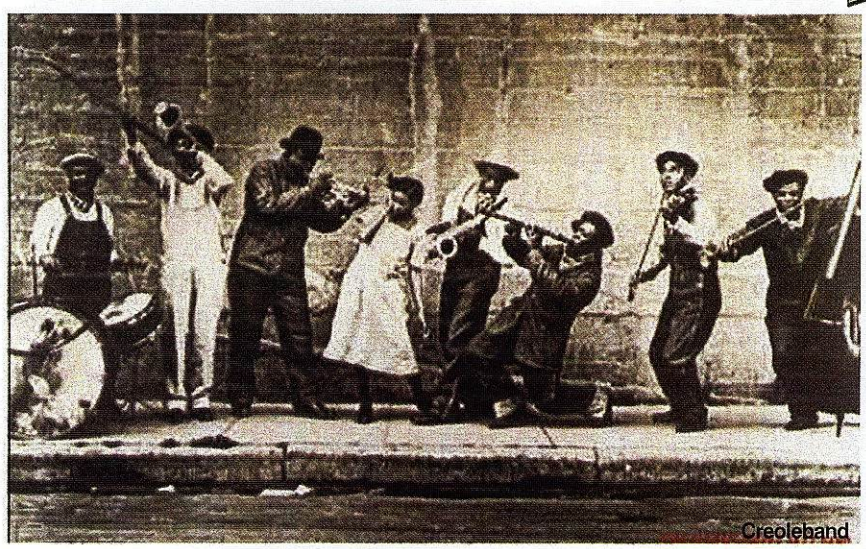

Creoleband

Can Kozlu ile...

Aykut Uslutekin

Herşey bir soruyla başlamıştı. "Aynı sorulara, aynı enstrümanı çalan enstrümantalistler ne cevap verirler?" Bu soru başka sorulara dönüşerek şekillendi. Beşincisini Can Kozlu ile gerçekleştirdiğim bir seriye dönüştü. Türkiye'de jazz denilince ilk akla gelen isimlerden biri Can Kozlu. Hikayesini dinlemek için can atabileceğim, içinde yüzlerce renk barındıran karizmatik kişilik. Onunla küçük vaha olarak nitelendirdiği Bilgi Üniversitesi'nde sohbet ettik.

Filiz Küçük

Yurtdışında eğitim görmüş olmanın sağladığı avantajlar ya da dezavantajlar var mı?

Eğitim görmüş olmanın avantajları ya da dezavantajları olabilir, özellikle yurtdışı diye ayırmıyorum. Meslek ahlakına biraz daha sahip çıkabiliyorsun. Yani provana, kaydına saatinde gelmek gibi, işe biraz asılma açısından. Ben çömezlik devremi Avrupa'da, Amerika'da geçirdim. Oradaki profesyonel müzik çevresinde, zamanında olmak, işine hazırlanmak gibi konularda da az eşnektirler. Bilhassa Amerika'da öyledir. Onun avantajını da yaşıyorum. Dezavantajını da şöyle yaşıyorum. Ben genellikle prova etmekten nefret eden bir insanım. Bu kadar senemi de harcadım belli bir yere gelmek için. Başkaları bir parçayı öğrenecek diye, gidip orada iki saat arkalarında çalmak beni fena halde bayıyor. Sound-check'lerden nefret ediyorum. İstiyorum ki yemeğimi yiyeyim, elime bagetlerimi versinler sahneye çıkayım. O tazeliği her zaman korumak istiyorum. Bu yüzden, burada işler bazen verimli olmuyor.

Bir müzisyenin kendine özel bir tarz oluşturması nasıl bir aşama gerektirir?

Özel tarz oluşturmak için kendini bulman lazım. İnsanın keşfetmesi gereken şey kendi iç sesini bulmak. İç sesini bulduktan sonra da zaten kendi müzik türünü çıkarıyorsun. İç sesi nasıl bulunuyor, artık o müzisyen olsun, mimar olsun, yazar olsun fark etmiyor, uzun seneler, birileriyle etkileşim içine giriyorsun, taklit ediyorsun, daha sonra o taklit ettiklerin senin malın olmaya başlıyor. Ondan sonra da yavaş yavaş kendi sesini bulmaya çalışıyorsun. Bu sadece müzikle ilgili birşey değil ama. Biraz da yaşamla ilgili birşey. Birşeyler yaşamak lazım ki anlatacak bir şeyin olsun. Yavaş yavaş anlatacak birşeylerin olmaya başlıyor ve kendine göre de bir sistematik, üslup, tarz oluşmaya başlıyor. Bunun için bilinçli bir çaba harcadığımı zannetmiyorum. Ama kendimi jenerik bir davulcu olarak görmedim hiçbir zaman, bundan da çok mutlu olduğumu söyleyebilirim. En azından kendimi böyle algılamıyorum. Jenerik bir davulcu olmadığım için profesyonel işler de kaçırdım. Sadece tavır olarak değil, yapamadım, olamadım. O durumdan belli bir maddi çıkar sağlayacakken olmadı. Ama olmaması bir yandan da övünç kaynağı. Bir süre sonra o tip işler gelmemeye başlıyor. Ama seni çağıran insanlar da bir davulcu çağıralım değil de, Can Kozlu'yu çağıralım diyorlar. Belli bir yapı, belli bir yorum, belli bir stil, üslup özlemi içindeler demek ki ve demek ki benim bir tarzım var. Çok güzel bir örnek geçmişim de var. Boston'da bir ustam vardı. Perşembe sabahları giderdim. Çarşamba da bir jazz kulübünde çalardım. Akşam kazandığım parayı sabah 1-1,5 saat ders almak için verirdim. Baktı birgün, biraz suratım asık falan, "Ne oluyor?" dedi. "Bir takım adamlar benim çaldığımı beğenmiyor" dedim. "Senin kim olduğunu biliyorlar mı ki? dedi hoca. "Biliyorlar tabi" dedim. "Bak, olabile-

cek en kötü şey, birisinin kulübün kapısından girip seni 3-5 dakika dinleyip, bir tane daha Berklee davulcusu deyip, kafayı sallayıp, basıp gitmesidir. Siz orada 450 kişisiniz. Ama bir herif gelip, kapıdan içeri girerse ve bir parça dinledikten sonra, Allah kahretsin, şu Can Kozlu'nun stilinden de nefret ediyorum derse, kapıyı vurup giderse, anla ki sen kazandın. Sanat bu, beğenmeyebilir. Ama ismini bilsin, senin üzerine yapışan bir üslup olsun, en mühimi bu" dedi. Orada öğrenilecek bir ders var galiba. Elvin Jones diye bir davulcu var ve onunla çalmaktan nefret eden bir çok önemli müzisyenle tanıştım ben. Elvin ile çalmaktan hoşlanmıyorlar. Çünkü onun belli bir zaman duygusu var ve onun içinde kendilerini rahat hissetmiyorlar. Bana gelinceye kadar, Elvin Jones'u bile beğenmeyen müzisyenler var, beraber çalmak istemeyen. Ama o yine de Elvin Jones. Haşa kendimi karşılaştırmak gibi olmasın ama her stilde de belli bir aşamadan sonra seçim yapmak gerekebiliyor.

Can Kozlu, Can Kozlu olmasaydı Can Kozlu'yu dinler ve beğenir miydi?

Evimde aşağı yukarı 300-400 tane evde yapılmış kaset var. Bir zamanlar çaldığım herşeyi, provayı kayıta çekerdim. Başlarda çalar sabaha hemen dinlerdim heyecanla. Çok objektif dinleyemezsiniz. Bir süre sonra da bunun çok doğru olmadığının farkına varıp, kasetlerin üzerine bir tarih ya da yer ismi yazıp kutuya atmaya başladım. 7-8 ay sonra alıp dinliyordum. Çok daha sağlıklı bir şekilde dinliyorsunuz o zaman. Fakat kasetler yüzlerce olunca şu tip şeyler de olmaya başladı, koyuyorum bir kaseti, kendimi dinliyorum diye koyuyorum mesela, çok beğeniyorum, fakat bir süre sonra dehşet içinde farkına varıyorum ki ben değilim o. Kaset karışmış, başka birisini dinliyorum, stili bana birazcık benzeyen birini. Keşke ben çalsaydım diye üzülüyorsun tabi. Bunun tersi de olmaya başladı. Başkası çalıyor diye dinliyorsun, 3. dakikada çok güzel çalıyor herif falan diyorsun, 4. dakikada bir bakıyorsun sensin, kendini beğenmişsin ama bilmeden. Böyle enteresan şeyler de olabiliyor.

Kimlerle çalışmak isterdiniz ya da hayal edersiniz?

Benim neslimin en önemli müzisyenlerinden olarak kabul ettiğim üç kişi var. Erkan Oğur, Aydın Esen ve Arto Tunç Boyacıyan. Ben hayatımın değişik evrelerinde çok önemsediğim üç kişiyle çalışma fırsatı buldum. O bakımdan da kendimi çok şanslı hissediyorum. Onun dışında, şu adamla çalsaydım ne iyi olurdu diyebileceğim çok önemli, içimde kalan bir şey yok.

Yıllar önce kurduğunuz hayalleri gerçekleştirebildiniz mi?

Müziğe çok küçük yaşlarda başladım, ama müziği bir meslek olarak seçmem çok ileri yaşlarda oldu. Birisi bana gelseydi 15 yaşındayken, sen ileride profesyonel müzisyen olacaksın, bununla dünyanın değişik yerlerini gezeceksin, müzikte de belli bir seviyeye geleceksin, bu işle para kazanacaksın, aile kuracaksın, hayatını devam ettireceksin deseydi gülüp geçerdim herhalde. Müzisyen bir aileden gelmedim, ne yaptıysam kendi çabamla yaptım. Ailede müzisyen yok, müzik çevrem çok fazla yok, o yüzden de tırnağımla kazıyarak geldim. O bağlamda çok fazla mesafe katettiğimi düşünüyorum.

Şimdiki hayalleriniz nelerdir?

Bu işin eğitimiyle ilgili, işin ucundan tutma hayalim vardı epeydir. Bilgi Üniversitesi dediğimiz küçük vahada, bunu bir ölçüde gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Kuruluşunda ve gelişmesinde çabam oldu. Müzik yapma açısından da şimdiye kadar pek gerçekleştiremediğim bir hayalim var. Türkiye'de beni genelde insanlar jazz davulcusu olarak tanıyorlar. Ama ben yurtdışında yaşarken, değişik dünya müziklerine de girdim çıktım. Değişik müziklerle ilgim oldu. Benim geçmişimde, benliğimde böyle birşey var, bir çok insanın bilmediği. Beni meydana getiren bu değişik müzik türlerinin de sentezi olabilecek şekilde bir müzik yazmak, bir grup kurmak istiyorum, böyle bir hayalim var.

Türkiye'de istediğiniz müziği yapma olanağınız var mı?

Bence herkes, her yerde istediği müziği yapabilir. Ancak bunun dinleyicisi çıkar mı o ayrı soru. Kimse bana şunu yap, bunu yap demiyor. Ama öyle bir şey yapabilirim ki burada dinleyici kitlem 100 kişiyi aşmayabilir. Başka bir şey yaparım, onu da 1000 kişi dinler. Dolayısıyla Türkiye kısıtlaması olduğunu düşünmüyorum. Birçok müzisyen gibi, belli bir yaştan sonra, müzik senin kafanda, kalbinde bir yerde. Eskimo'ya da gitsen, Yeni Zelanda'ya da gitsen müzik seninle geliyor. Bulunduğum yer o kadar önemli değil.

Her müzisyenin enstrümanı kişiliğini yansıtır mı?

Seçerken belli bir kişiliğe göre belli bir enstrümanı mı seçiyorsun dersen bunu bilemiyorum. Ama bir aleti çalmak senin kişiliğini biraz etkileyebiliyor. Tersi olabiliyor yani. Davul çok dobra bir alet. Ses ve davul, müzikte bulabileceğin en çiğ, en ilkel, en dobra aletler. Birinde bağırıyorsun, diğerinde bir yere vuruyorsun sopayla, sonunda yani. Dolayısıyla bir çello gibi, bir flüt gibi bir aletin arkasına yaslanma şansın çok fazla yok. Ya oradasın, ya değilsin. Çok direkt bir temas söz konusu insanların kalbiyle, ruhuyla. Dolayısıyla biraz açık seçik, kıvırtmayan bir tavır lazım. Aksi taktirde kıvırtmaya başlarsan davulda komik olabiliyor. Şarkı söylemek de keza öyle. Onun için kişiliğinde öyle bir yere geliyorsun. Diyeceksin ki, belki senin kişiliğin öyle, onun için o aleti seçtin. Tersi de doğru olabilir tabi ki.

Bir davulla ilk kez kaç yaşındayken karşılaştınız?

12-13 yaşındayken bir trampet aldılar bana. 15-16 yaşımda lisede bir grubumuz vardı, liseler arası yarışmaya girdik. Birincilik ödülü bir davul ve bas amfisiydi. İlk davulumu da orada kazandım. Bileğimin gücüyle yani. Küçükken trampet takımına girmek istemiştim, ama almadılar beni, kabiliyetsiz buldular, çalamazsın sen dediler. Onun için trampet takımında hiçbir zaman çalamadım.

Kullandığınız davulu neye göre seçiyorsunuz?

Bu benim için çok geçerli bir soru değil. Çünkü son davulumu 25 sene evvel aldım. Ama biraz evvel bahsettiğim projeyi gerçekleştirmek isteyeceğim zaman şu andaki davul sound'um bana yeterli gelmeyecek. Başka bir sound aramak zorunda kalacağım. Şu anda kullandığım biraz daha jazz davulu. Rezonansı çok fazla olan ve sesi çok fazla uzayan, akustik sound'u olan bir davul. Ama yapmak istediğim müzik için daha değişik bir davul arıyorum. 15-20 senedir ne yapıldığını bilmiyorum, bu konuda birilerine danışacağım. 20-25 sene geçirmişim, ben o alet sayesinde dünyayı gezmişim, senelerce odamda, beraber yaşamışım. İstesen de istemesen de bir bağ var. Biraz romantik geliyor, öyle bir tarafı olduğunu kabul ediyorum. Hakikaten de Sarıkız'ı 80'de filan aldım. Başka bir davul seçersem de o kuma olur, Sarıkız kalır.

Şu sıralar kimlerle, nerelerde, ne zaman çalıyorsunuz?

Ali Perret ile Nardis'te çaldım. Değişik formasyonları var Ali Perret'nin, Free'Key var. Tuna Ötenel ile çok tatlı bir trio konser çaldık Nardis'te. Aksanat'ta Ali ile çaldık. Aydın Esen ile Tel Aviv konserimiz oldu. Ayda birkaç kez değişik gruplarla çalıyorum yani.

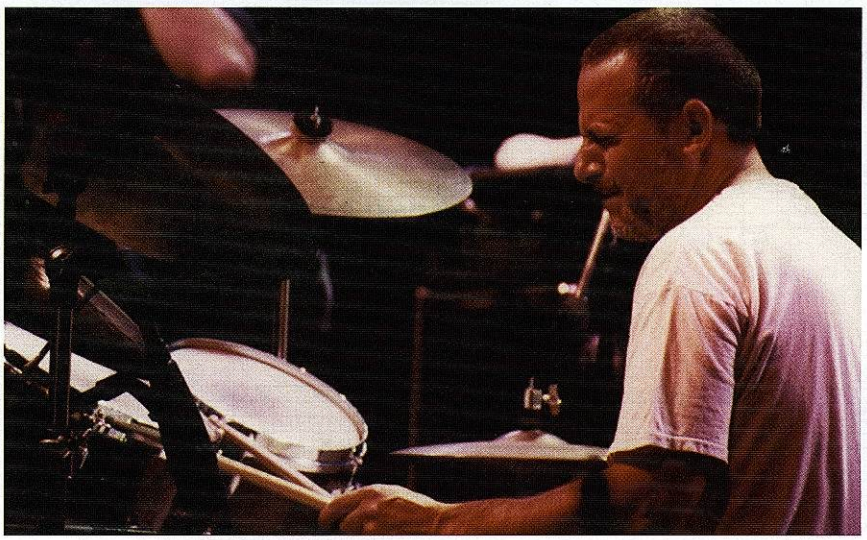

MILESTONES

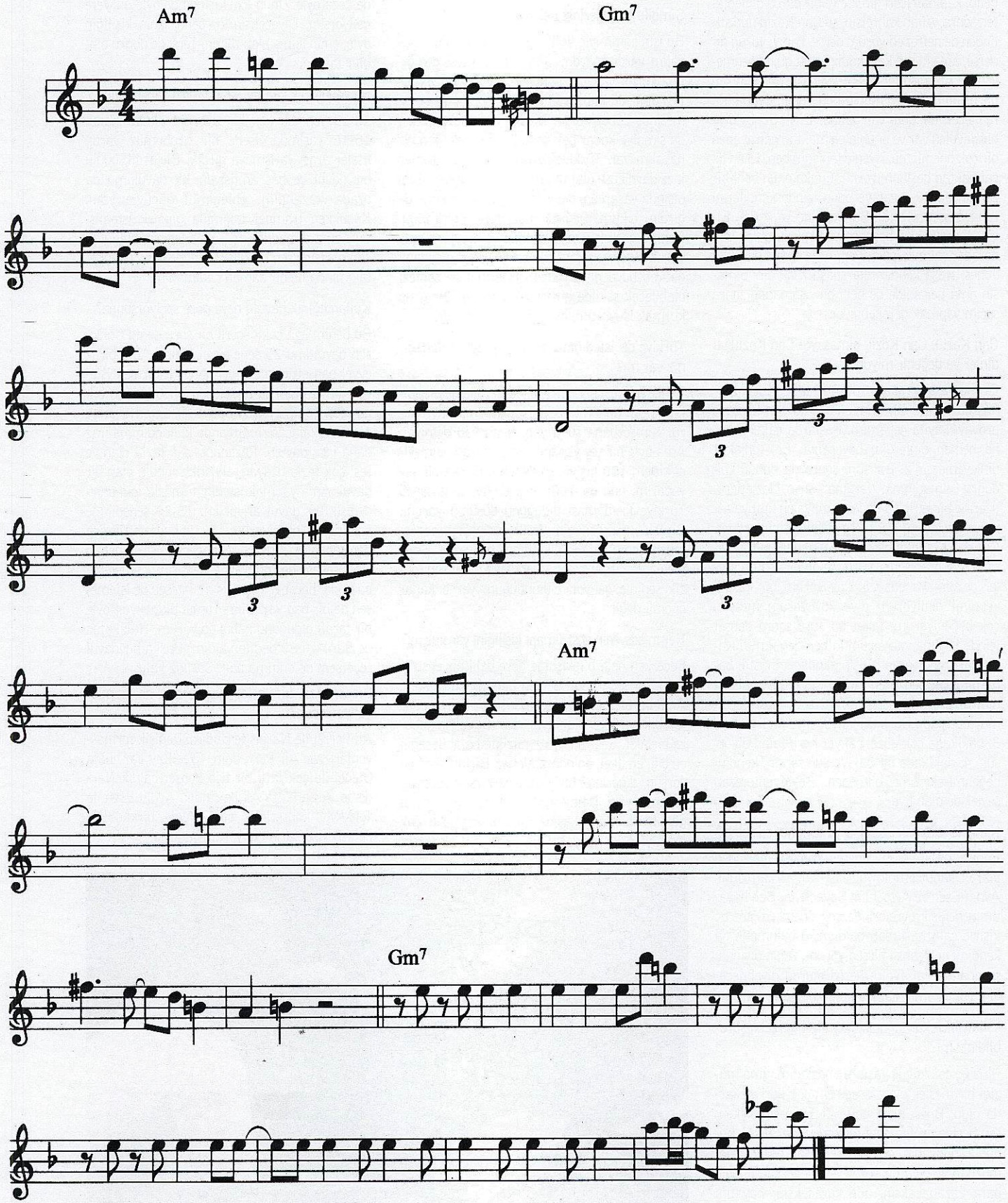

Wes Montgomery

Merhaba!

Bu sayının transkripsiyonu; her gitarcıyı inanılmaz müzikalitesi ve gitara dokunuşuyla etkilemiş en baba gitarcılardan Wes Montgomery. "Impressions" albümünden seçtiğim parçanın adı "Milestones". Modal bir parça olan Milestones solo formu olarak (A)16 ölçü Gm7 (B) 16 ölçü Am7 ve son (A) 8 ölçü Gm7.

Wes Montgomery'nin inanılmaz çalışının sırrı; başparmağıyla geliştirdiği tekniğin yanısıra çok soluklu müzikal cümleleri, mükemmel artikülasyonu ve analiz edildiğinde görüleceği gibi basit yaklaşımlarıdır. Bu soloyu dinleyip onun gibi çalmaya çalışarak artikülasyon konusunda çok önemli tecrübeler kazanabilirsiniz.

iyi çalışmalar!

Cem Tuncer
cemtuncer@yahoo.com

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	**el** db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**sax**	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	**fl**	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**ta**	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	keyb	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**man**	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**wbd**	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**xyl**	xylophone

Oğuz Büyükberber

Canlı
Ada Müzik 502035 (2003)

Müzisyenler
Oğuz Büyükberber (bclt, clt)
Mike Wilkens (ts, ss, clt)
Tolga Tüzün (p, Fender Rh.)
Demirhan Baylan (eb)
Cengiz Baysal (d)

Oğuz Büyükberber liderliğindeki beşli, tamamen akustik bir enstrümantasyonla günümüzün canlı dans ritmleriyle modern ses renklerini, geleneksel jazz ve blues türevi müziklerle birleştirmeyi amaçlamış. Projede yazılı beste ve aranjmanlarla doğaçlamaların dengesini gözeten Büyükberber, repertuarı kendi bestelerinin yanısıra, yaptığı ilginç düzenlemelerle dikkati çeken jazz standartlarından oluşturmuş.

Audiofact

Asitane
Aura 007-2 (2003)

Müzisyenler
Mehmet Ali Sanlıkol (p)
Onur Türkmen (g)
Ryan Woodward (s)
Fernando Huergo (bg)
Cengiz Baysal (d)

Albüm ve grupla ilgili geniş bilgi dergimizin 53 ve 54. sayfalarında yer almaktadır.

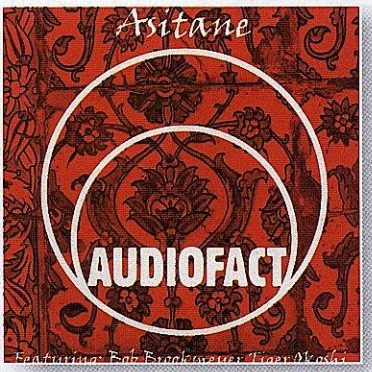

Larry Coryell

Cedars of Avalon
High Note 70932 (2002)

Müzisyenler
Larry Coryell (g)
Cedar Walton (p)
Buster Williams (b)
Billy Drummond (d)

Fusion'un babası, jazz-rock'un öncüsü Larry Coryell olgunluk dönemi çalışmasıyla ve çok başarılı bir kayıt ile huzurlarınızda. Orijinallerin yanında Thelonious Monk, Wes Montgoméry parçalarına da yer verilmiş. 10 parçanın yer aldığı albümü tüm gitar ve jazz severlere öneriyoruz.

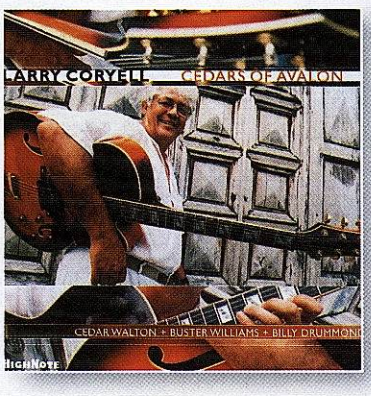

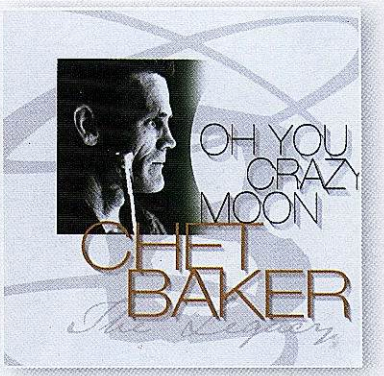

Chet Baker

Oh You Crazy Moon
Enja 9453 2 (2003)

Müzisyenler
Chet Baker (tp, vo)
Phil Markowitz (p)
Scott Lee (b)
Jeff Brillinger (d)

1980'lerdeki bir listeye göre diskografisinde 140'dan fazla albüme sahip olan sanatçının 1988'deki ölümünden sonra bu sayı mutlaka katlanmıştır. Bu elimizdeki kayıt 1978'de (müzisyen olarak belki de en olgun, en keyifli olan döneminde) Almanya'da Stuttgard'daki bir konserinden ve çok da başarılı bir kayıt olarak tarihe geçmiş. Chet yine olağanüstü, lirik ve yine teknik. Vokali ve scat'leri aynı trompet çalışı gibi. İnsan çaresizlik içinde dinliyor. Arkasındaki trio müthiş. Özellikle de piyanist Phil Markowitz. Chet hastalarına ilaç gibi.

Randy Brecker

34th N Lex
ESC 03684-2 (2003)

Müzisyenler
Randy Brecker (tp, flgh)
David Sunborn (as)
Ronnie Cuber (bs)
Ada Rovatti (ts)
Fred Wesley (tb)
Michael Davis (tb)

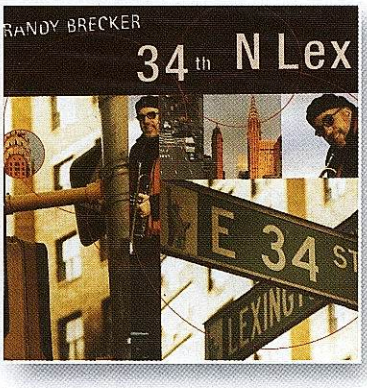

Adam Rogers (g)
Chris Taylor (g)
Chris Minh Doky (b)
Gary Haase (b, prog.)
George Whitty (keyb, prog.)
Clarence Penn (d)
Zach Danziger (d prog.)
Makeeba Mooncycle (vo)
J Phoenix (vo)

Albümle ve sanatçı ile ilgili geniş bilgiyi Orhan Kahyaoğlu'nun kaleminden dergimizin 16, 17, 18 ve 19. sayfalarında bulacaksınız.

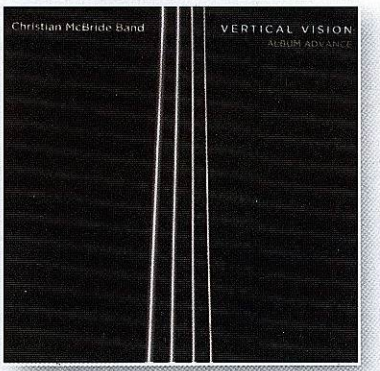

Christian McBride

Vertical Vision
Warner Bros., (2003)

Müzisyenler
Christian McBride (b)
Ron Blake (ts, ss)
Geoffrey Keezer (p, keyb)
Terreon Gully (d)
David Gilmore (g)
Danny Sadownick (perc)

Christian McBride değişik bir line-up'la çok keyifli bir çalışmaya imza atmış. Günümüzün jazz örneklerinden belki de son dönem dinlediğimiz en keyifli ve başarılı olanlarından. Gitarist David Gilmore (ama bu Pink Floyd'unki değil)'un katkısı çok fazla.

Molly Johnson

Another Day
EMI 81287-2 (2002)

Müzisyenler
Molly Johnson (vo)
Colleen Allen (s, clt, flt, acc)
Andrew Craig (p, keyb)
Mike Downes (b)
Mark McLean (d)

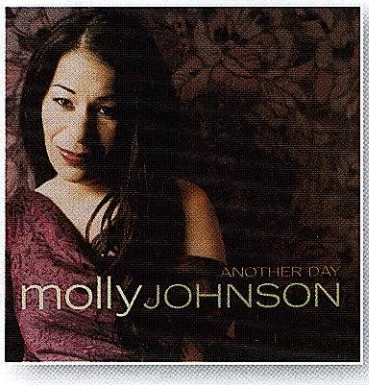

Epey zamandır elimize geçememiş çok keyifli bir vokal çalışması bu. Güçlü bir ses ve arkasında çok emeği geçtiği belli olan bir grup. Summertime gibi bir standartla başlayan albüm, ağırıkla orijinallere yer veriyor, bir "Sister" adlı Quincy Jones parçasıyla sona eriyor. Vokal jazz severlerin hoşlanacağı bir çalışma.

Kenny Garrett

Standard of Language
Warner Bros., (2003)

Müzisyenler
Kenny Garrett (as)
Vernell Brown (p)
Charnett Moffet (b)
Chris Dave (d)

Detroit doğumlu sanatçı Kenny Garrett daha önceki kaydı olan "Happy People"daki takımla yapmış bu çalışmasını, albüm 9 parçadan oluşmuş. Bu 9 parçanın 5 tanesi "Happy People" kayıtları sırasında kaydedilmişmiş zaten. Öyle olur ya, sığmayınca bazıları kalır. Ama Kenny Garrett onları da Native Tongue, Standard of Language, Chief Blackwater ve What is This Thing Called Love adlı parçaların ilavesiyle yepyeni bir albüm haline dönüştürüvermiş. Çizginin devamı bir bakıma. Bu albüm sanatçının Warner Bros.,dan 8. albümü oluyor aynı zamanda.

Myriam Alter

If
Enja 9457-2 (2002)

Müzisyenler
Dino Saluzzi (bandoneon)
John Ruocco (clt)
Kenny Werner (p)
Greg Cohen (b)
Joey Baron (d)

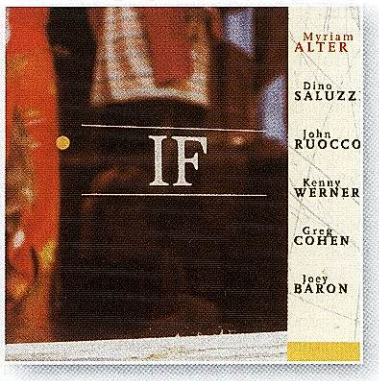

Piyanist ve besteci Myriam Alter'in albüm kayıtlarını takip edenler bilir, Dino Saluzzi'siz ve Kenny Werner'sız yapmaz. Yine böyle bir çalışma ama bu kez klarinetde John Ruocco ve basta Greg Cohen de var. Yine sanatçının İspanyol-Yahudi kökenlerinden gelen etkileşimler, klasik müzik eğitimi ve bütün bunlardan ortaya çıkan besteler, yorumlar... Çok başarılı, her zamanki gibi.

Tim Hagans

Future Miles
ACT 9235-2 (2002)

Müzisyenler
Tim Hagans (tp, leader)
Norrbotten Big Band

Trompetçi Tim Hagans'ın büyük orkestra ile yapmış olduğu, Miles Davis etkileşimli, bir nevi ona adanmış bir çalışma.

Beady Belle

Cewbeagappic
Jazzland 067154-2 (2003)

Müzisyenler
Beady Belle (vo, prog.)
Marius Reksjo (b)
Erik Holm (d)
Enders Engen (d)
Jörn Öien (p)
Hild Sofie Tafjord (nefesli)
Hogne Moe (flt)

Bugge Westeltoft'un plak şirketi Lazzland ve onunla tanıdığımız, jazz festivalinde geçen yıl ağırladığımız vokalist Beady Belle'in yeni çalışması. Ancak bu kez albümün besteleri gibi kendisi davul programlarını da yapmış. Albümün adının hiçbir anlamı yok ya da çok anlamı var; sadece albümün konseptini oluşturan kelimelerin ilk harflerinden oluşmuş; complex, easy, white, black, electronic, acoustic, groovy, ambient, programmed, played, improvised, composed. Türünden hoşlananlara öneriyoruz.

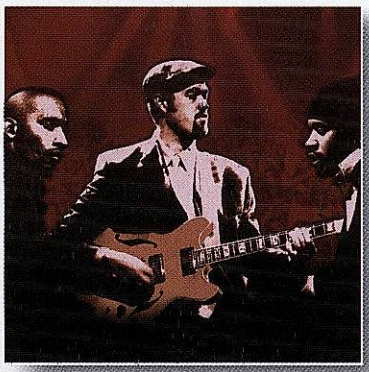

Soulive

Soulive
Blue Note 8269222 (2003)

Müzisyenler
Neal Evans (Ham.B3)
Eric Krasno (g)
Alan Evans (d)

Geçen yıl büyük sükse yapan bu Hammond'lu grup 70'lerin Miles'ı ve tabiki Medeski, Martin & Wood'dan daha çok günümüz jazz'ının etkilerini taşıyor. Yeni çalışmalarında Neal Evans bazı parçalarda clavinet de kullanıyor. Kayıtlar ise grubun muhtelif tarihlerdeki konserlerinden yapılmış.

Bill Frisell

The Intercontinentals
Nonesuch 79661-2 (2003)

Müzisyenler
Bill Frisell (g)
Sıdıki Camara (perc, vo)
Vinicius Cantuaria (g)
Christos Govetas (buzuki, ud)
Greg Leisz (g)
Jenny Scheinman (vi)

Bill Frisell Amerikalı gitarist, Sıdıki Camara Malili perküsyoncu, Vinicius Cantuaria Brezilyalı besteci, şarkıcı gitarist, Christaos Govetas Yunan-Makedonyalı gitarist, Greg Leisz ve Jenny Scheinman Avusturyalı gitar ve keman sanatçıları. Böyle bir kombinasyonun müziğini hayal bile edemezsiniz. Albümün adı da zaten "intercontinentals"; kıtalararası... Dünya müziği, gitarist severlere ve Bill Frisell hayranlarına.

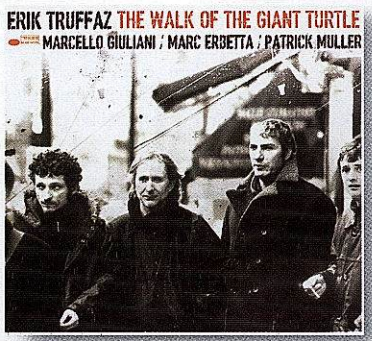

Erik Truffaz

The Walk of the Giant Turtle
Blue Note 5831440-0 (2003)

Müzisyenler
Eric Truffaz (tp)
Marcello Giuliani (b)
Marc Erbetta (d)
Patrick Müller (p, Fender Rhodes)

Erik Truffaz bu albüm projesiyle geçtiğimiz günlerde Garanti Jazz Yeşili kapsamındaki konserlerde Babylon'da sahne aldı. Grubun bestelerine yer veren çalışmayı konserleri kaçıranlara ve hayranlarına öneriyoruz.

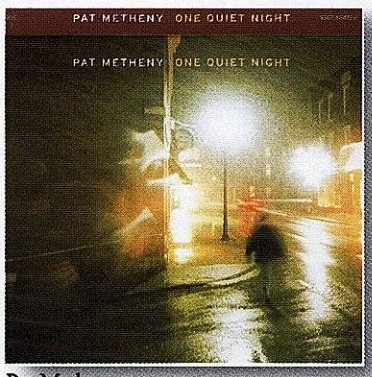

Pat Metheny

One Quiet Night
Warner Bros., 48473-2 (2003)

Müzisyenler
Pat Metheny (solo g)

Kanadalı lutiye Linda Manzer'e yaptırdığı bariton gitarıyla oynamayı çok seven sanatçının, gitar severlere en umulmadık armağanı bu albüm. Kendisine yaptığı ama hayranlarının da onunla paylaşmalarını umut ettiği çok özel bir çalışma.

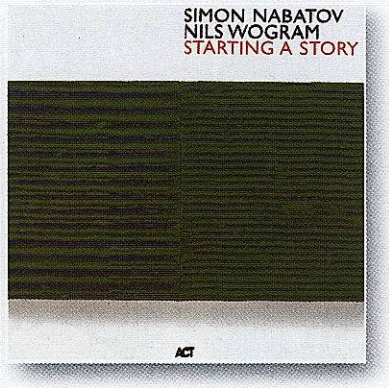

Simon Navatov & Nils Wogram

Starting A Story
ACT 9402-2 (2002)

Müzisyenler
Simon Nabatov (p)
Nils Wogram (tb)

Jazz müziğinin en zor formatlarından biri olan duo müzik, sanatçıların enstrümanlarına da bağlı olarak giderek ilginçlik kazanır. Buna en güzel örnek ise kuzeyli müzisyenlerden geliyor. Piyano ve trombon ile nasıl müzikalite olur derseniz bu albümü edinmeniz gerekiyor. Rus piyanist Simon Nabatov ve Alman tromboncu Nils Wogram'ın birlikteliği klasik geçmişten modern mainstream'e bir yolculuk sağlıyor.

Jacky Terrasson & Emanuel Pahud

Into the Blue
EMI-Blue Note 557257 2 (2002)

Müzisyenler
Jacky Terrasson (p)
Emanuel Pahud (flt)
Sean Smith (b)
Ali Jackson (d)

İşSanat'da geçen sezon dinlediğimiz piyano ve flüt duo konserlerinden sonra albüm elimize geçti. Quartet kaydedilmiş çalışmaları duo dinlemiş olmak da çok keyifliydi tabi. Yukarıdaki albümde söz ettiğimiz konsept bu çalışma için de geçerli, klasik bir flütçü ile bir jazz piyanistinin birlikteliği, Saint-Saens, Ravel, Faure, Vivaldi, Debussy, Mozart, Schumann, Paganini, Rimsky-Korsakov, Bolling gibi klasik bestecilerin parçalarının yorumları sanıyoruz pek çok müzik severin ilgisini çekecektir.

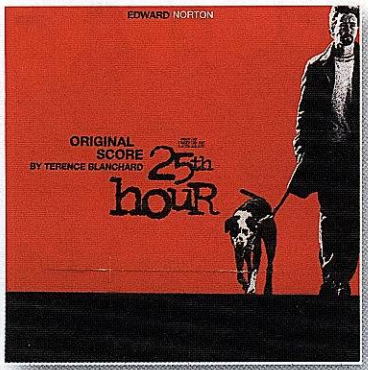

Terence Blanchard

25th Hour
Hollywood Rec. 4407-2 (2003)

Müzisyenler
Terence Blanchard (tp)
Edward Simon (p)
Brandon Owen (b)
Carl Allen (d)

Sinemalarda şu sıralarda vizyona girmiş bulunan, Spike Lee filmi 25. Saat'in müziklerinin bir soundtrack'i bu çalışma. Yukarıdaki müzisyenlerden başka bir de büyük orkestra var. Filmi seyredenler, müziğinin tadına doyamayanlara...

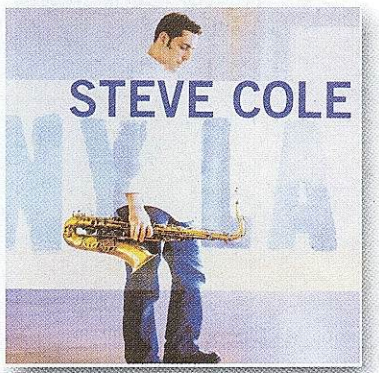

Steve Cole

NY LA
Warner Bros., (2003)

Müzisyenler
Steve Cole (ts)
Brian Culbertson (keyb)
Tony Maiden (g)
Alex Al (b)
Lenny Castro (perc)

2002'deki Between Us adlı çalışmasından sonra Chicagolu saksofoncu Steve Cole yine urban, soul ve R&B kokulu, smooth jazz türünden bir çalışma kotarmış. Türünden hoşlananlara öneriyoruz.

Hiram Bullock
Try Livin It
ESC 03686-2 (2003)

Müzisyenler
Hiram Bullock (vo, g, keyb)
Will Lee (b)
Paul Peterson (b)
Frank Gravis (b)
Charley Drayton (d)

Hiram Bullock'un az sayıda kendi adına yaptığı kayıttan biri bu yeni çalışma. Özellikle side-man olarak jazz gitaristi olarak göz dolduran sanatçı kendi adına yaptığı çalışmalarda daha çok funk ağırlıklı parçalara yer veriyor. Vokalist olarak da jazz'dan başka tüm siyah müzik tarzlarına yer veriyor.

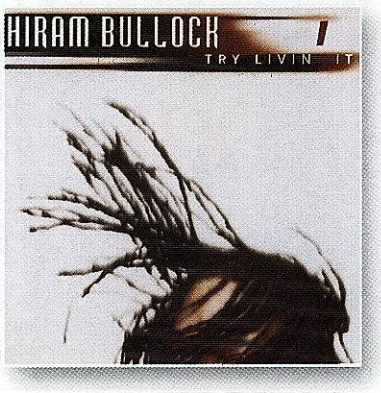

Gene Harris

Nexus
Blue Note 5816792-4 (2003)

Gene Harris'in toplama çalışması, Blue Note son dönem alelacele birşeyler yapıp, toplamalar vs.ler yapıyor. Kapaklar özensiz, kim ne için, ne yapıyor belli değil. Bu albüm de öyle, kapak içi yazısız boş, toplama bir çalışma ama kimler var, yazılmamış. Personel adı altındaki isimler ise; Gene Harris, Jery Peters, John Rovin, Kenneth R.Rice, Chuck Rainey, Lee Ritenour.

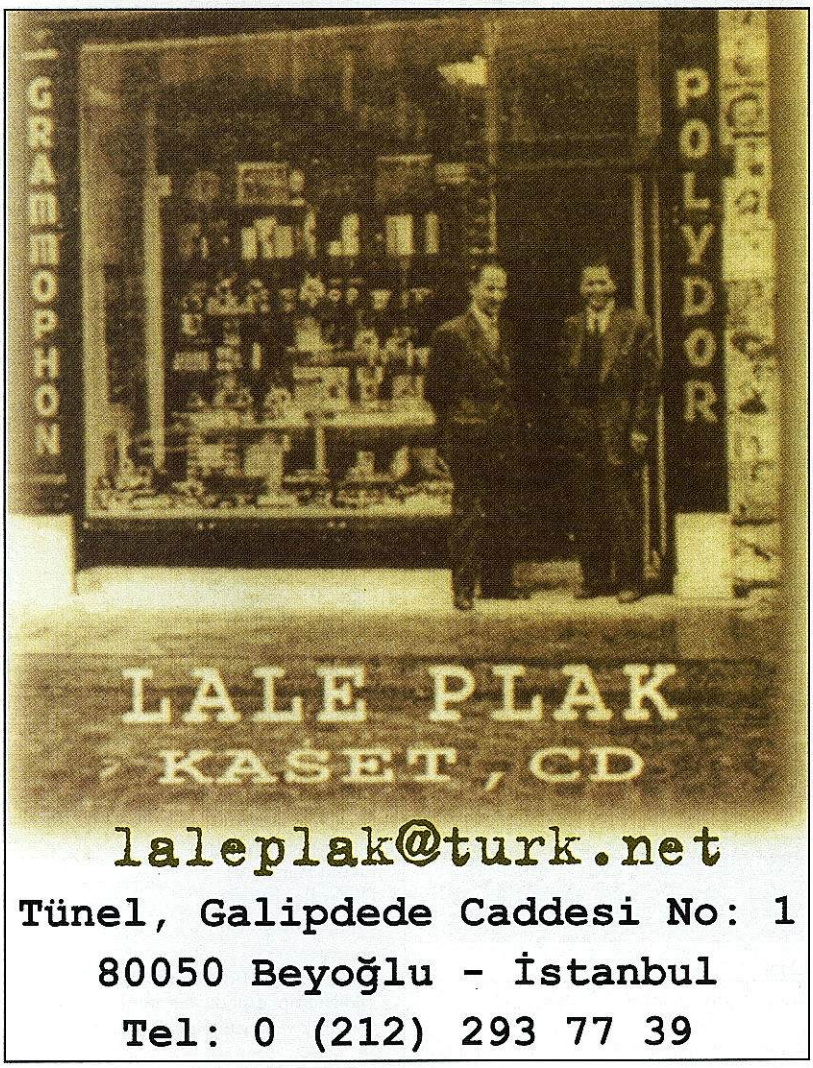

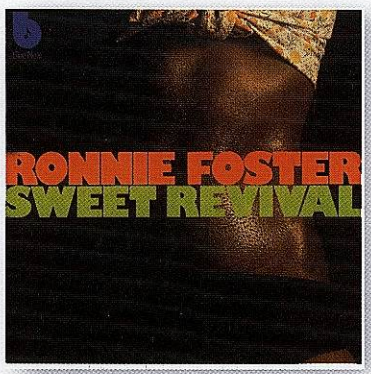

Ronnie Foster

Sweet Revival
Blue Note 581676-2 (2003)

Müzisyenler
Ronnie Foster (org)
Ernest Hayes (p)
David Spinozza (g)
John Tropea (g)

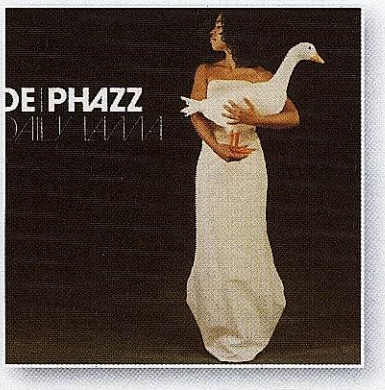

De Phazz

Daily Lama
Universal 018817-2 (2002)

Müzisyenler
Pat Appleton (vo), Barbara Lahr (vo, g), Karl Frierson (vo), Otto Engelhardt (tb), Roy randolph (perc), Frank Spaniol (bs), Bernd Windisch (b), Eckes Mlaz (keyb), Adax Dörsam (g), Jo Bartmes (rhodes), Mat Dörsam (flt), Angel J. (vo), Charity Sanders (vo).

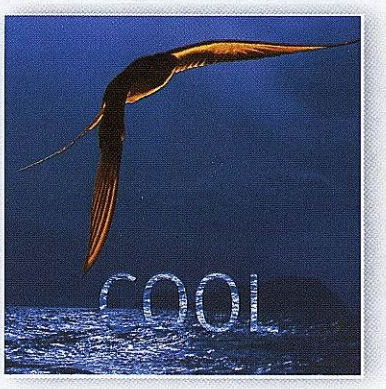

Cool

Sony 489262 2, 487723-2, 491262-2

Sony "cool" adı altında üç serilik bir toplama albüm çalışması yapmış. Yaz geldi, havalar ısındı, şöyle serin serin, elinize birer mentollü içki alıp, balkonunuzda, terasınızda veya sahilde biryerlerde, sanki, oh hayat ne güzel, dedirtmek için hazırlanmış. Bildiğiniz tüm standartlar, Coleman Hawkins, Ben Webster, Stan Getz, Gerry Mulligan, Paul Desmond, Horace Silver'dan seçmeler.

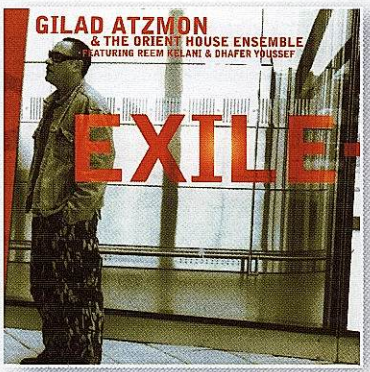

Gilad Atzmon

Exile
Enja 888844-2 (2003)

Müzisyenler
Gilad Atzmon (ss, as)
Frank Harrison (p)
Yaron Stavi (b)
Asaf Sirkis (d)

Filistinli müzisyenlerden oluşmuş bir grubun müziği. The Orient House Ensemble katkılı, vokallerde Reem Kelani ve Dhafer Youssef'in de yer aldığı bir çalışma. Dünya müziklerine ilgi duyan müzik severlere öneriyoruz.

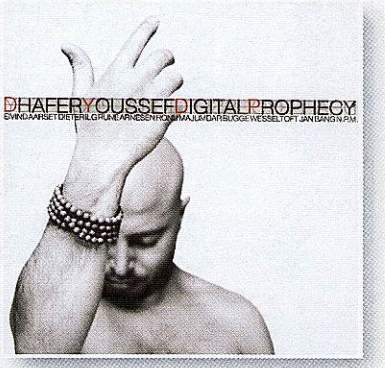

Dhafer Youssef

Digital Prophecy
Enja 94292 (2003)

Müzisyenler
Dhafer Youssef (ud)
Bugge Westeltoft (p)
Eivind Aarset (g)
Dieter Ilg (b)
Rune Arnesen (d)

Udcu Dhafer Youssef kuzeyli müzisyenlerle bildiğimizin dışında bir birliktelik kurmuş. Çok lirik ve keyifli bir çalışma ortaya çıkmış.

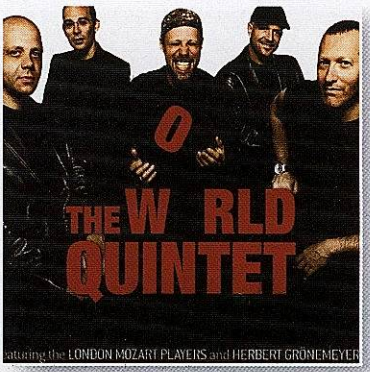

The World Quintet

Enja 888843-2 (2003)

Müzisyenler
Michael Heitzler (clt)
Ariel Zuckermann (flt)
Daniel Fricker (b)
Olivier Truan (p)
David Klein (d)

Günümüz klezmer müziğinin temsilcisi World Quintet'e aslında Doğu Avrupa müziğinin de temsilcisi denilebilir. Jazz ve klasik müzik elementlerinden de faydalanan grubun müziğini dünya müziğinden hoşlanan okurlarımıza öneriyoruz.

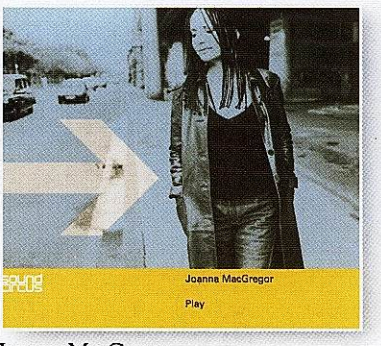

Joanna MacGregor

Play
Enja 9438-2 (2003)

Müzisyenler
Joanna MacGregor (solo p)

Baba Zula

Ruhani Oyun Havaları
Doublemoon (2003)

Müzisyenler
Murat Ertel (saz), Levent Akman (perc)
Emre Onel (perc), Oya Erkaya Ayman (b)

Türkiye'nin Tek JAZZ Dergisi

JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

Jazz müziği, diğer müzik türlerinden farklı olarak kalıplara ve sınırlamalara kendini hapsetmemiş, özgürlükçü bir müziktir... Dinleyicisinin yaşı yoktur...

Jazz müziği ile ilgili Türkiye'de kaynak, bilgi ve belge kolay kolay, hatta hiç bulunamadığı için, bu alandaki boşluğu yine jazz müziğini ve dinleyicisini destekleyen kuruluşlarla birlikte **Jazz** dergisi kapatıyor...

ABONE FORMU

Yılda dört sayı yayınlanan **Jazz** dergisine abone olmak istiyorum.

ADI SOYADI

ADRESİ

POSTA KODU

ŞEHİR TEL FAKS

KREDİ KARTI İLE

Kredi kartı hesabıma 16.000.000 TL'yi borç kaydediniz

❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Kredi Kartı No: |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_|

Adı Soyadı: |_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

Geçerlilik Tarihi: |_|_| |_|_| IMZA:

Şirket ise vergi dairesi ve no.su:.....

HAVALE İLE

Abone bedeli olan 16.000.000 TL'yi Boyut Yayıncılık A.Ş.'nin

❑ Akbank Harbiye Şubesi 11029 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ İş Bankası Altınbakkal Şubesi 30421-243949no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 2007557 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ Yapı Kredi Matsit Şubesi 1000254-3 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

■ Bu formu doldurduktan sonra 212.629 05 75 no'lu fax'a ya da Boyut Yayın Grubu Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No: 115 (Milliyet Gazetesi arkası) 34560 Bağcılar-İstanbul adresine gönderiniz. Tel.0212.629 53 00 (30 Hat)

SUBSCRIBE TO JAZZ

❑ Yes, I want to subscribe to the JAZZ

❑ One year (4 issues) 20.00 $

❑ Check enclosed

❑ Charge my ❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Account number: |_|_|_|_| |_|_|_|_|

Expiration Date: |_|_| |_|_|

Signature:.....

PLEASE PRINT

NAME

STREET

CITY, STATE, PROVINCE

COUNTRY, ZIP/ POSTAL CODE

■ After filling completely, please send this form to the fax number or to the address mentioned below:
Adress: Boyut Yayın Grubu Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No: 115 (Milliyet Gazetesi arkası) 34560 Bağcılar-İstanbul
Phone: +90.0212.629 53 00 (30 Lines) Fax:+90.212.629.05.75

RADYO OXİ-GEN 95.9 NTV RADYO 102.8 AÇIK RADYO 94.9 KOZMOS 92.3
RADYO ÜNİVERSİTE 91.5 TRT RADYO-3 88.2

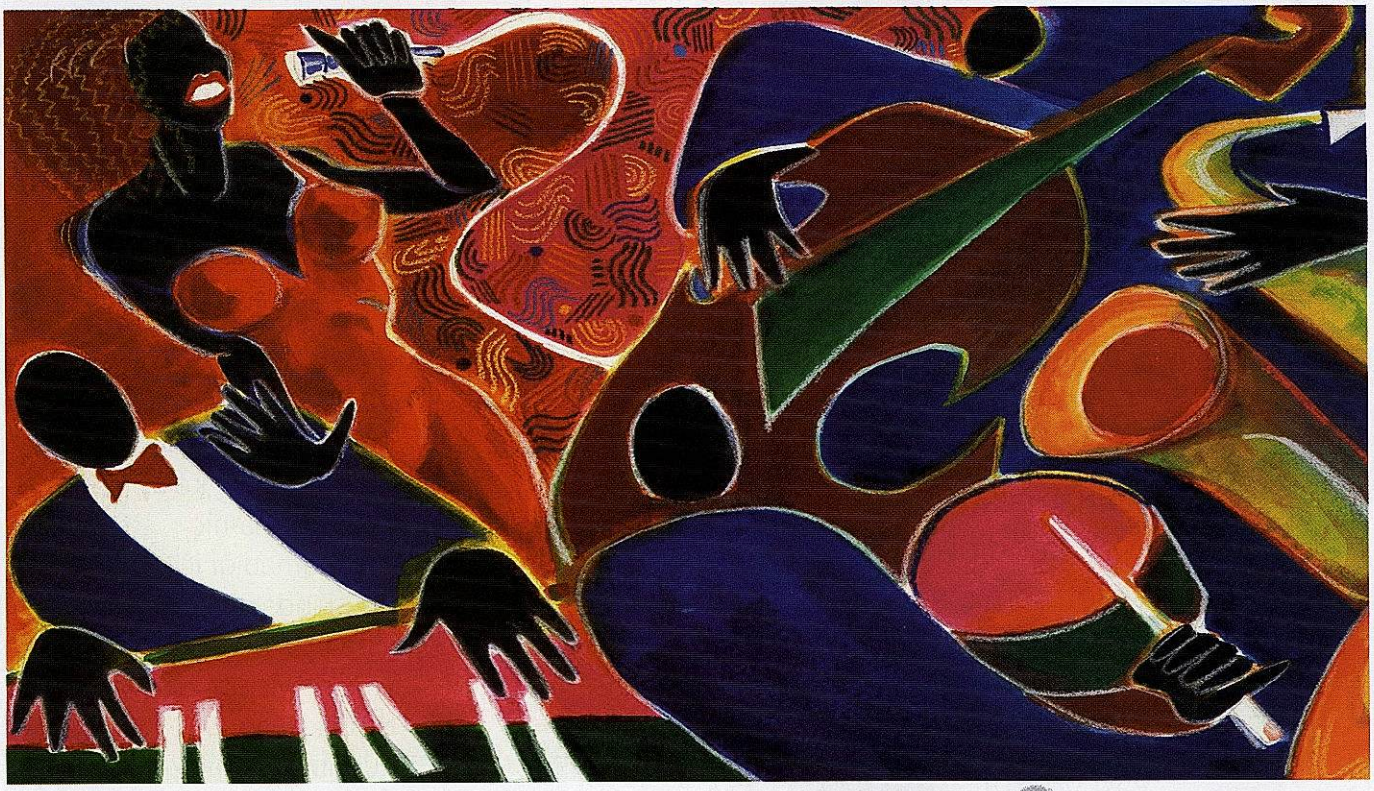

	PROGRAM SAATİ	PROGRAMIN ADI	HAZIRLAYAN SUNAN	RADYO ADI
PAZARTESİ	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	01:00-02:00	Caz Basamakları	Umut Pelit	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	12:00-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	23:00-24:00	Caz Kulübü	Hamdi Ünlü	TRT Radyo-3
	23:00-24:00	Joker Titreşimler	DJ Joker	Kozmos 92.3
SALI	01:00-02:00	Genç Cazcılarımız	Hakan Çorbalı	TRT Radyo-3
	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	12:00-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	22:00-23:00	Esintiler	Seda Binbaşıgil	Açık Radyo
	23:00-24:00	Gece ve Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
	23:00-24:00	Blue Random	DJ N.G.T.	Radyo Oxi-Gen
ÇARŞAMBA	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	04:00-05:00	Yeni Günün Getirdikleri	Eyüp İblağ	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Nardis	Zuhal Focan	Kozmos 92.3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	12:00-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Pop Caz	Faruk Onur	TRT Radyo-3
	21:00-22:00	Blues Mobil	G.A.Varol-T.Yıldızlı	Açık Radyo
	23:00-24:00	Caz Ustaları	Umut Pelit	TRT Radyo-3
	23:00-24:00	Blues Makinası	Bora Çeliker	Kozmos 92.3
	23:00-24:00	Caz Portreleri	Mustafa Aykın	Açık Radyo

EYÜP İBLAĞ

1995,de kurulan 94.9 Açık Radyo,da kurulduğu günden bu yana hiç aralıksız Yaşayan Blues programını yapıyor. Modern blues'un içindeki, Chicago Blues, Teksas Blues, Blues Rock, British Blues gibi tarzların yanı sıra, Delta Blues gibi akustik tarzlara da yer veriyor. TRT Radyo 3,de yaptığı Blues'un Tonları adlı programa, ilk olarak 1995 yılında başlayan Eyüp İblağ, bu programında Delta Blues'a ve modern blues'un diğer türlerine ağırlık veriyor.

TRT Radyo 3 - Yeni Günün Getirdikleri-Blues'un Tonları
Çarşamba 04:00-05:00
Açık Radyo - Yaşayan Blues - Perşembe 20:00-21:00

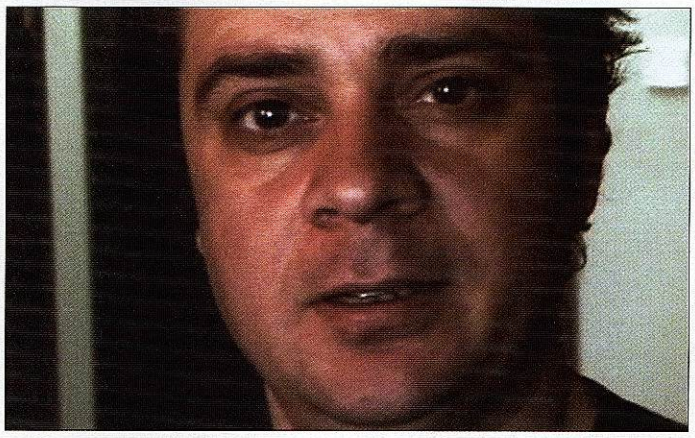

	PROGRAM SAATİ	PROGRAMIN ADI	HAZIRLAYAN SUNAN	RADYO ADI
PERŞEMBE	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	12:00-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Yaşayan Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
	20:00-21:00	Yaşayan Blues	Eyüp İblağ	Açık Radyo
	22:00-23:00	Müteversil	Önder Focan	Açık Radyo
	23:00-24.00	Dünden Bugüne Caz Müziği	F.FilizÇıragül Akkök	TRT Radyo-3
CUMA	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	12:00-13:00	Bumu	Serdar Karabatı	Kozmos 92.3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	12:00-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	17:15-18:00	TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası	Caner Beklim	TRT Radyo-3
	19:00-20:00	Latino Time	Ayhan Sicimoğlu	Açık Radyo
	23:00-24:00	Şu Caz Dedikleri	Ali Sönmez	TRT Radyo 3
CUMARTESİ	04:00-11:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	09:00-10:00	Evde Çalamadıklarım	Tuncel Gülsoy	NTV Radyo
	10:00-11:00	55 Dakika Caz	Ecmel Pehlivanlı	Açık Radyo
	12:00-14:00	H2O	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Satmayan Plaklar	Cemil Gandur	Açık Radyo
	17:00-18:00	Mavi Nota	Cengiz Işılay	Açık Radyo
	18:00-20:00	D-Ulmimate Selection	Mehmet C.Gardan	Radyo Oxi-Gen
	21:00-22:00	Jazz Stop	Altuğ Atık	Kozmos 92.3
	23:00-24:00	Günümüzde Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
PAZAR	00:00-02:00	Jazz Mission	DJ Yakuza	Radyo Oxi-Gen
	04:00-12:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	09:00-10:00	Caz Kuşağı		NTV Radyo
	10:00-11:00	Caz Tatili	Victor Bensuan	Açık Radyo
	10:00-11:00	Caz Ustalarından	Sevin Okyay	NTV Radyo
	16:00-17:00	Cazın Şarkısı	Renin Batıgün	TRT Radyo-3
	17:00-20:00	Fuji Sunday	Mehmet C.Gardan	Radyo Oxi-Gen
	17:00-18:00	İyi Kayıtlar, Unutulmaz Yorumlar	Kenan Onuk	NTV Radyo
	21:00-24:00	Jazzmatass	İ.Can Sezgin-Tuna Baycal	Radyo Üniversite
	23:00-24:00	Caz Yolcuları	Nadide Övül	TRT Radyo-3

Serdar Karabatı
skarabati@radyokozmos.com

Bu sayıdaki bulmacayı doğru olarak yanıtlayanlara CD! İsim, adres ve telefonlarınızı yazmayı e-maillarınızı u n u t m a y ı n !

Jazz/Bulmaca
Matbaacılar Sitesi
No. 115 Bağcılar
34560 / İstanbul

Bu sayının CD'leri ADA MÜZİK'den

Geçen sayıdaki bulmacayı doğru olarak çözümleyip, CD kazanan şanslı okuyucularımız:

Buğra Yüzak / Bostancı-İstanbul
Tolga Akas / Mektupçu-İzmir
Burak Palan / Sultanahmet-İstanbul
Erman Kavukçu / Bayrampaşa-İstanbul
Ayşe Ergün / Çiğli-İzmir
Jülide Beşer / İkitelli-İstanbul
Beran Paçacı / Çayyolu-Ankara
Evrim Baykara / Yeşilyurt-İzmir
Erol Değirmenciler / Dikili-İzmir
Özcan Güner / Çorlu-Tekirdağ
Göksel Gürbüz / Oran-Ankara
Pınar Erdoğanaras / Havalimanı-Antalya

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	J	U	A	N	G	R	O	U	N	D
2	O	F	B	U	A	B	K	D	J	I
3	N	O	R	A	H	J	O	N	E	S
4	P	A	U	L	M	O	T	I	A	N
5	I	S	F	T	A	B	O	O	D	O
6	E	G	O	E	S	O	N	S	F	A
7	M	U	R	R	A	Y	A	S	F	A
8	A	N	D	A	L	U	C	I	A	I
9	Y	A	D	O	L	M	E	N	I	N
10	A	L	A	N	A	O	P	E	R	A

SOLDAN SAĞA

1-Bir John Patitucci ve Chick Corea ortak bestesidir: _____ Bajo/Frank Zappa ile de çalışmış tromboncu: Bruce _____.

2-Kwanzaa adı verilen Afrika kökenli kutlamanın yedi ilkesinden biridir. Perküsyoncu Bill Summers'ın Essence of Kwanzaa (1997, Monkey Hill) isimli albümünde de bu isimli bir parça vardır (tersi)/Joe Sample'ın 1989 Spellbound kaydından bir parça: _____ Turn/1930'lardan başlayarak etkin olmuş öncü gitaristlerden: George Van _____/Mi notasının harf karşılığı.

3-Pink Floyd'un değişmeyen davulcusu olmuştur: Harvey _____ (tersi)/Ünlü vibrafoncu: _____ Jackson (tersi)/Re notasının harf karşılığı

4-Video jockey'in kısaltması/ Benny Golson'ın sıkça seslendirilmiş bir hard-bop bestesi: _____ Mates/It Might _____ Well be Spring (Hammerstein/Rodgers).

5-When _____ Fall in Love (Heyman/Young)/1924-1951 yılları arasında Duke Ellington orkestrasında bulunmuş davulcu: Sonny _____/Özellikle Dixie tarzında çalışmalarıyla bilinen bir trompetçi: Al _____ (tersi).

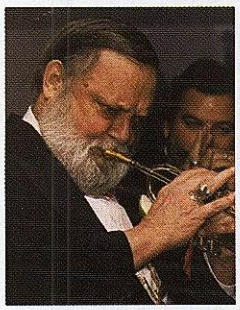

6-Seksenli yılların başından bir Miles Davis albümü.

7-_____ Fall in Love too Easily (Cahn/Styne)/Bop döneminin önemli saksofoncularından: Sahib _____/Bir basçı: _____ Ersönmez.

8-Yunan gitarist ve besteci Makis Ablianitis'in ses getirmiş albümü/Müzikte oniki ton dışındaki ara sesler/_____ Can't Get Started (Duke/Gershwin).

9-Alman piyanist Uwe Oberg'in bir albümü/La notasının harf karşılığı/Peter Brötzmann-Bill Laswell ortak çalışması: _____ Life (1987, Celluloid)/Perküsyoncu Brad Dutz'ın bir albümü (tersi).

10-Mi notasının harf karşılığı/1956 doğumlu avant-garde gitarist: Nels _____/Bir başka Peter Brötzmann albümü: _____ (1971, FMP)/Bir Wayne Horvitz albümü: From _____ Window (2001, Avant).

YUKARIDAN AŞAĞI:

1-Si notasının harf karşılığı/Gitarist Adam Rogers'ın yeni kaydı: Art of the _____ (2002, Criss Cross).

2-Take the _____ Train (Strayhorn)/Ünlü bop trompetçisi: _____ Faddis (tersi)/Sol notasının harf karşılığı/Bazen Cool olarak da anılan, 1940-50'lerin önemli bir akımı: West _____ (tersi).

3-Jazz bu kelimeden türemiştir/Bir Billy Hart albümü: _____ (1987, Gramavision)/Bir post-bop piyanisti: _____ Galper.

4-La notasının harf karşılığı/Gitarist Wolfgang Muthspiel'in kurduğu yeni müzik şirketi/_____'ll Remember April (DePaul/Raye).

5-Dave Binney, David Gilmore, Lost Tribe ile çalışmış bir basçı.

6-Davulcu Dennis Chambers'ın yeni albümü/Saksofoncu Mark Turner'ın Dharma Days albümünde bir parça : _____ Three.

7-Gitarist Scott Henderson'ın yeni blues albümü.

8-80'lerden Bir Al Jarreau albümü: _____ is for Lover/Chris Potter'ın Vertigo albümünden bir parça: Long Walk, Short_____ Bir Pat Metheny kaydı: _____ of the World (tersi)/Blue _____ Green (Davis/Evans).

9-Notada durak/Paris-New York isimli albümüyle ses getirmiş Fransız piyanist: Thierry _____.

10-Tony Williams Lifetime'ın jazz-rock dönemiyle özdeşleşmiş parçalarından: _____ Alert/Gitar ve sazla yaptığı avant-garde jazz ve world fusion çalışmalarıyla bilinen müzisyen: Brad _____/Art Blakey'nin köşetaşı kayıtlarından: _____ Night at Birdland.

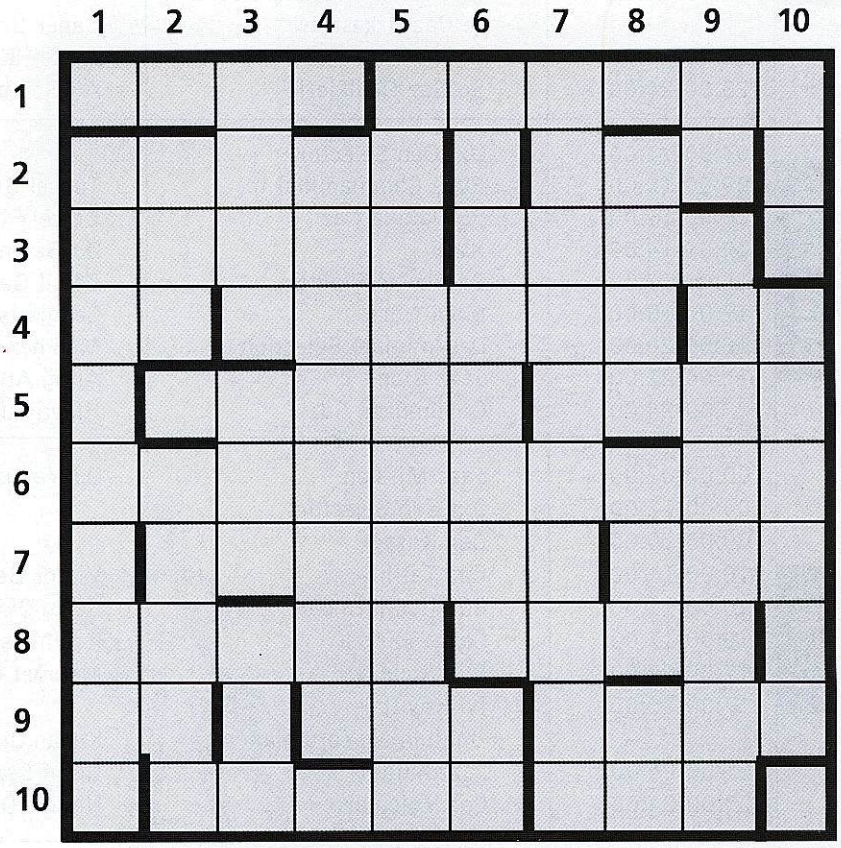

Şaşırtmayı seviyor...
Yeni Honda Jazz

HONDA
The Power of Dreams

Hem küçük, her yere park edebiliyor; hem de içi öyle geniş ki her şey sığıyor. Hızlı mı hızlı, atak mı atak! Ama bu üstün performansa rağmen yakıt tüketiminde dünyanın en cimrisi. Üstelik konfordan da güvenlikten de hiç taviz vermiyor.

Dahası garanti süresi tam 3 yıl/100.000 km. Fiyatı, **29.065.000.000 TL.***

Yeni Honda Jazz! Şaşırtıcı değil mi?

HONDA RÜYA TAKIMI

HONDA TÜRKİYE A.Ş.
www.honda.com.tr

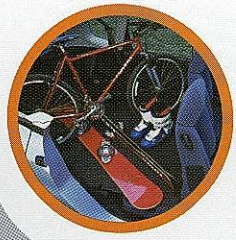

Çok yönlü katlanan koltukları ve 380 lt bagaj hacmiyle yeni Honda Jazz, herkesi şaşırtarak üst sınıfta bile rastlanmayacak bir konfor sunuyor. Sunroof'u ve onu farklılaştıran kıvrak hatları ise dikkat çeken bir diğer özelliği.

Üstün güvenlik sağlayan kavisli kısa burun, sürücü ve yolcu ön hava yastıkları ile yan hava yastıkları, ABS, EB, çocuklar için ISO Fix, darbe emici tasarım, güvenliği artıran çapraz zemin, orta direk destekleri... Tümü güvenliğiniz için.

Direksiyondan kumandalı 7 ileri CVT otomatik vites ise eşsiz bir sürüş keyfi sunuyor. Yeni Honda Jazz geliştirdiği üstün motor teknolojisiyle dünyanın "en az yakıt tüketen 1.4 lt benzinli otomobili" olmayı da başarıyor.

* Jazz 1.4 Otomatik (CVT) modelin önerilen perakende satış fiyatıdır.

Lipton
Ice Tea
Limon
canlan!
www.bealive.com.t